DZIENNIK URZĘDOWY
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 5 stycznia 2022 r.

Poz. 79

Podpisany przez:
Pawel Chrusciel; LUW w Lublinie
Data: 05.01.2022 15:16:36

UCHWAŁA NR XXXII/490/2021
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

z dnia 20 grudnia 2021 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834) oraz art. 19 ust. 6a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 i 1718) - Sejmik Województwa Lubelskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na okres 20 lat plan ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego obejmujący:

1) część tekstową planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały;

2) mapę uwarunkowań ochrony, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały;

3) mapę działań ochronnych i rekomendacji, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 3 do uchwały;

4) część tekstową planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego obejmującą zakres przewidziany dla planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 - obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 4 do uchwały;

5) część tekstową planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego obejmującą zakres przewidziany dla planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 - obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Solska PLB060008, położonych w granicach Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Lubelskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego.

Przewodniczący Sejmiku

Jerzy Szwaj

Załącznik nr 1
do uchwały Nr XXXII/490/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego
z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia
Planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego

PLAN OCHRONY DLA SZCZEBRZESZYŃSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Rozdział 1

Cele ochrony przyrody oraz przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania ich realizacji

§ 1.

1. Szczebrzeszyński Park Krajobrazowy, zwany dalej Parkiem, jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe Roztocza Zachodniego, w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

2. Do celów ochrony Parku należą:

1) w zakresie ochrony wartości przyrody nieożywionej i gleb:

a) zachowanie naturalnych wąwozów i głębocznic, wraz z naturalną dynamiką procesów je kształtujących,

b) zachowanie unikatowego quasinaturalnego zbiornika wodnego w Podlesiu Małym,

c) zachowanie naturalnych wypływów wód podziemnych - źródeł w Zaporzu, Radecznicy, Latyczynie, Czarnymstoku i Trzęsinach,

d) zachowanie quasinaturalnego charakteru odcinka koryta i doliny rzeki Wieprz,

e) zachowanie wychodni piasków miocenu z fragmentami skrzemienianego drewna koło Lipowca,

f) ograniczanie antropogenicznych przekształceń powierzchni ziemi, z dopuszczeniem realizacji celów ogólnospołecznych,

g) zachowanie struktury przestrzennej gleb, ze szczególnym uwzględnieniem gleb organicznych,

h) ograniczenie odwadniania ekosystemów lądowych, w tym zwłaszcza ekosystemów leśnych i nieleśnych oraz zwiększenie zasobności wodnej terenu i utrzymanie naturalnej struktury hydrograficznej,

i) poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i zasobów wód podziemnych,

j) ochrona naturalnych mokradeł i małych zbiorników wodnych, jako elementu istotnego w kształtowaniu i ochronie zasobów wodnych,

k) ograniczenie emisji zanieczyszczeń atmosfery pochodzących z lokalnych kotłowni, w tym zwłaszcza w wyniku spalania odpadów lub paliw niskiej jakości oraz ruchu samochodowego,

l) ograniczenie hałasu komunikacyjnego;

2) w zakresie ochrony wartości przyrody ożywionej:

a) zachowanie charakterystycznego dla Roztocza Zachodniego układu przestrzennego poszczególnych typów ekosystemów powiązanych ściśle z rzeźbą terenu, a także zachowanie różnorodności związanych z nimi i zidentyfikowanych w granicach Parku, siedlisk przyrodniczych, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. 2014 r. poz. 1713)[1]:

[1] Kody i nazwy siedlisk przyrodniczych wg cytowanego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. (t.j. Dz. U. 2014 r. poz. 1713); „*” oznacza siedliska o charakterze priorytetowym

i) 9130 – żyzne buczyny,

ii) 9150 – ciepłolubne buczyny storczykowe,

iii) 9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny,

iv) *91D0 – bory i lasy bagienne,

v) 91P0 – wyżynny jodłowy bór mieszany,

vi) 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska,

vii) 6210 – murawy kserotermiczne

oraz utrzymanie, a tam gdzie jest to możliwe, poprawa stanu ich ochrony,

b) zachowanie, a tam gdzie jest to możliwe, poprawa stanu zbiorowisk roślinnych właściwych dla:

i) ekosystemów świeżych łąk i muraw, w tym stanowiących potencjalne siedliska przyrodnicze 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie oraz 2330 wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi,

ii) ekosystemów wilgotnych łąk i szuwarów, w tym stanowiących potencjalne siedlisko przyrodnicze 6410 – zmiennowilgotne łaki trzęślicowe,

iii) ekosystemów wodnych, w tym stanowiących potencjalne siedliska przyrodnicze: 3130 – brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea, 3260 – nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników oraz 6430 – ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne,

iv) ekosystemów torfowiskowych, w tym stanowiących potencjalne siedliska przyrodnicze: 7120 – torfowiska wysokie zdegradowane oraz *7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą,

v) ekosystemów wrzosowiskowych, w tym stanowiących potencjalne siedlisko przyrodnicze: 4030 – suche wrzosowiska,

vi) ekosystemów leśnych, w tym stanowiących potencjalne siedlisko przyrodnicze: 91F0 – łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe,

c) utrzymanie i wzmacnianie pełnej różnorodności gatunków roślin i grzybów na ich naturalnych stanowiskach oraz w typowych dla nich fitocenozach,

d) zapewnienie warunków do zachowania populacji rzadkich, ginących, zagrożonych i innych cennych gatunków roślin i grzybów zidentyfikowanych w granicach Parku, w tym:

i) grzybów: muchomor jadowity *Amanita virosa*, pępówka nadrzewna *Arrhenia epichysium*, goździeniec zaostrzony *Clavaria acuta*, czernidłak pstry *Coprinopsis picacea*, kisielnica trzoneczkowata *Exidia glandulosa*, ozorek dębowy *Fistulina hepatica*, gwiazdosz potrójny *Geastrum triplex*, buławka sitowata *Macrotyphula juncea*, smardz wyniosły *Morchella elata*, grzybówka pomarańczowoczerwona *Mycena (Ateniella) adonis*, kołpaczek motylkowaty *Panaeolus papilionaceus*, boczniak pomarańczowożółty *Phyllotopsis nidularis*, siedzuń sosnowy *Sparassis crispa*, buławka rurkowata *Typhula fistulosa*,

ii) grzybów zlichenizowanych (porostów): obrostnica rzęsowata *Anaptychia ciliaris*, płucnica islandzka *Cetraria islandica*, chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*, chrobotek rozdęty *Cladonia turgida*, wnętrznik zwyczajny *Endocarpon pusillum*, mąkla tarniowa *Evernia prunastri*, żółtlica chropowata *Flavoparmelia caperata*, literak właściwy *Graphis scripta*, popielak pylasty *Imshaugia Aleurites*, misecznica kasztanowata *Lecanora argentata*, szarzynka skórzasta *Parmelina tiliacea*, pawężnica łuseczkowata *Peltigera praetextata*, otwornica szkarłatna *Pertusaria coccodes*, otwornica gładka *Pertusaria leioplaca*, obrost sinawy *Physcia aipolia*, soreniec dachówkowaty *Physconia perisidiosa*, odnożyca mączysta *Ramalina farinacea*, odnożyca opylona *Ramalina pollinaria*, garbatka niebieskoczarna *Toninia sedifolia*, brodaczka kępkowa *Usnea hirta,*

iii) mszaków: jodłówka pospolita *Abietinella abietina*, zwiślik maczugowaty *Anomodon attenuatus*, zwiślik wiciowy *Anomodon viticulosus*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, mokradłoszka kończysta *Calliergonella cuspidata*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, widłoząb błotny *Dicranum bonjeanii*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*, widłoząb miotłowy *Dicranum scoparium*,

dzióbkowiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete*, haczykowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*, ślimakobrzeżek lessowy *Hilpertia* velenovsky, fałdownik szeleszczący *Hylocomiadelphus*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, limprichtia długokończysta *Limprichtia revolvens*, bagnik zdrojowy *Philonotis fontana*, rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi*, płonnik cienki *Polytrichum strictum*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, piórosz pierzasty *Ptilium crista-castrensis*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium*, torfowiec szpiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, torfowiec Girgensohna *Sphagnum girgensohnii*, torfowiec magellański *Sphagnum magellanicum*, torfowiec błotny *Sphagnum* palustre, torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*, torfowiec jednoboczny *Sphagnum subsecundum*, podsadnik pęcherzykowaty *Splachnum ampullaceum*, tujowiec włoskolistny *Thuidium philibertii*, tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum*, błyszcze włoskowate *Tomentypnum nitens*, skosatka zanokcicowata *Plagiochila asplenioides*, piórkowiec kutnerowaty *Trichocolea tomentella*,

iv) roślin naczyniowych: pluskwica europejska *Actaea europaea*, modrzewnica pospolita *Andromeda polifolia*, parzydło leśne *Aruncus sylvestris*, dzwonek szerokolistny *Campanula latifolia*, dzwonek syberyjski *Campanula sibirica*, centuria pospolita *Centaurium erythraea*, buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata*, powojnik prosty *Clematis recta*, obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*, kukułka krwista typowa *Dactylorhiza incarnata*, kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, kruszczyk połabski *Epipactis albensis*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*, wroniec widlasty *Huperzia selago*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, lilia złotogłów Lilium martagon, zimoziół północny *Linnaea borealis*, listera jajowata *Listera ovata*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, widłak goździsty *Lycopodium clavatum*, miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, starodub łąkowy *Ostericum palustre*, gnidosz błotny *Pedicularis palustris*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha,* paprotnik Brauna *Polystichum braunii*, paprotnik kolczysty *Polystichum aculeatum*, pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*, gruszyczka średnia *Pyrola media*, gruszyczka mniejsza *Pyrola minor*, jaskier wielki *Ranunculus lingua,* ciemiężyca zielona *Veratrum lobelianum*, bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris,* fiołek bagienny *Viola uliginosa,* miodunka miękkowłosa *Pulmonaria mollis,*

h) ograniczenie rozprzestrzeniania się populacji gatunków obcego geograficznie pochodzenia, w tym roślin inwazyjnych szczególnie zagrażających gatunkom rodzimym,

i) zapewnienie warunków do zachowania różnorodności biologicznej grzybów, roślin i zwierząt, w tym chronionych, rzadkich, ginących i innych cennych gatunków w trakcie gospodarczego użytkowania ekosystemów,

j) zachowanie drzew i zadrzewień przydrożnych, nadwodnych, śródpolnych i innych, szczególnie w przypadku, gdy są one siedliskami rzadkich i zagrożonych gatunków porostów i/lub zwierząt, a w przypadku realizacji celów ogólnospołecznych – minimalizacja skali ich wycinania,

k) zachowanie różnorodności gatunkowej zwierząt, właściwej dla regionu, a szczególnie chronionych, rzadkich, ginących, zagrożonych i innych cennych gatunków zidentyfikowanych w granicach Parku oraz naturalnych siedlisk ich występowania, w tym:

i) mięczaków: ślimak winniczek *Helix pomatia*, świdrzyk zwodniczy *Balea stabilis*,

ii) pierścienic: pijawka lekarska *Hirudo medicinalis*,

iii) owadów: trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia,* zalotka białoczelna *Leucorrhinia albifrons* (ważki), siodlarka stepowa *Ephippiger ephippiger* (prostoskrzydłe), modliszka zwyczajna *Mantis religiosa* (modliszki), biegacz stepowy *Carabus scabriculus*, kwietnica okazała *Protaetia aeroginosa* (chrząszcze), trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*, mrówka rudnica *Formica rufa*, porobnica murarka *Anthopophora plagiata* (błonkoskrzydłe), czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, czerwończyk helle *Lycaena helle*,

modraszek nausithous *Phenagris nausithous*, modraszek telejus *Phenagris telejus*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita,*

iv) minogów i ryb: minóg strumieniowy *Lampetra planeri,* minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae,*

v) płazów: kumak nizinny *Bombina bombina,* grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus,* ropucha zielona *Bufotes viridis*, ropucha paskówka *Epidalea calamita*, żaba moczarowa *Rana arvalis,* żaba zwinka *Rana dalmatina,* rzekotka drzewna/wschodnia *Hyla arborea/orientalis,* traszka grzebieniasta *Triturus cristatus,*

vi) gadów: gniewosz plamisty *Coronella austriaca,*

vii) ptaków: bocian biały *Ciconia ciconia*, żuraw *Grus grus*, derkacz *Crex crex*, trzmielojad *Pernis apivorus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, orlik krzykliwy *Clanga pomarina*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, lelek *Caprimulgus europaeus*, muchołówka mała *Ficedula* parva, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, gąsiorek *Lanius colurio*, lerka *Lullula arborea*,

viii) ssaków: chomik europejski *Cricetus cricetus,* łasica *Mustela nivalis,* orzesznica *Muscardinus avellanarius,* smużka stepowa *Sicista subtilis,* wilk *Canis lupus*, ryś *Lunx lynx,* mopek *Barbastella barbastellus*, nocek duży *Myotis myotis*, bóbr europejski Castor fiber, wydra europejska *Lutra lutra*,

l) utrzymanie, przywracanie lub zwiększenie dostępności siedlisk dla rzadkich, ginących, zagrożonych i innych cennych gatunków zwierząt, w tym:

i) środowisk polnych okolic miejscowości Szperówka, Rozłopy Sąsiadka oraz Gilów będących siedliskiem występowania szczątkowej i ginącej populacji chomika europejskiego *Cricetus cricetus*,

ii) siedlisk leśnych w okolicy Hoszni Ordynackiej będących potencjalnym miejscem występowania orzesznicy *Muscardinus avellanarius*,

iii) siedlisk występowania łasicy *Mustela nivalis,*

iv) siedlisk kumaka nizinnego *Bombina bombina* i traszki grzebieniastej *Triturus cristatus,*

m) utrzymanie wysokiej różnorodności krajobrazu z dużym udziałem ekotonów, warunkującej bogactwo zgrupowań zwierzęcych,

n) zachowanie i podtrzymanie możliwości trwałego funkcjonowania populacji zwierząt, poprzez zachowanie właściwego stanu ich ochrony,

o) utrzymanie, a tam gdzie jest to celowe odtwarzanie lub udrażnianie pasmowych struktur (siedlisk naturalnych i półnaturalnych), pełniących funkcje krajowych, regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych, w tym łączących obszar Parku z terenami otaczającymi,

p) ograniczenie wprowadzania i kontrola liczebności gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych, mogących stanowić zagrożenie dla rodzimej fauny,

q) ochrona ostoi fauny poprzez regulację aktywności turystycznej i innych form użytkowania na obszarach szczególnie cennych pod względem przyrodniczym,

3) w zakresie ochrony wartości historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych:

a) zachowanie, wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego regionu Roztocza Zachodniego, wpisanych do rejestru zabytków Województwa Lubelskiego oraz ujętych w ewidencjach zabytków, a także innych, o których mowa w § 19:

i) stanowisk archeologicznych,

ii) zespołów i obiektów sakralnych,

iii) obiektów architektury i budownictwa,

b) rewaloryzacja przekształconych lub częściowo zniszczonych elementów dziedzictwa kulturowego, w tym parku przyklasztornego w zespole klasztornym w Radecznicy,

c) zachowanie *genius loci* i *sacrum* miejsc kultu religijnego,

d) zachowanie śladów wielokulturowej historii regionu,

e) ochrona, utrwalanie i promowanie tożsamości kulturowej obszaru Parku, zwłaszcza organizacji przestrzennej historycznych struktur osadniczych, założeń sakralnych oraz swoistego charakteru zabudowy wiejskiej i sakralnych obiektów małej architektury,

f) promocja obszarów i obiektów o wartościach kulturowych, w celu ich utrzymania i zagospodarowania zgodnego z ich wartością oraz wykorzystanie ich w promocji Parku,

g) ochrona, utrwalanie i promowanie niematerialnych wartości kulturowych, w szczególności tych związanych z kultem Św. Antoniego w Radecznicy,

h) zachowanie i ochrona charakterystycznej dla Roztocza Zachodniego fizjonomii krajobrazu w formie wielowstęgowych rozłogów pól, kształtowanych przez wąskie pasma gruntów rolnych oddzielonych miedzami z towarzyszącymi zadrzewieniami śródpolnymi,

i) zachowanie walorów krajobrazu otwartego, w tym przedpoli ekspozycji widokowej, punktów widokowych oraz przeciwdziałanie dysharmonii w krajobrazie,

j) kształtowanie zwartego typu zabudowy nawiązującego do wykształconych układów ruralistycznych typu: jednodrożnice i wielodrożnice,

k) ochrona walorów krajobrazów rolniczych dolin rzeki Gorajec (Gorajka) oraz Wieprz,

l) wykorzystanie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu, uwzględniającym potrzeby ich ochrony.

§ 2.

1. Przyrodniczymi, społecznymi i gospodarczymi uwarunkowaniami realizacji celów ochrony przyrody Parku, aktualnymi na dzień wejścia w życie Planu ochrony Parku są:

1) uwarunkowania wynikające z zapisów uchwały Nr XXVI/383/2017 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego poz. 661 z dnia 14 lutego 2017 r.), ze szczególnym uwzględnieniem zakazów obowiązujących w Parku;

2) uwarunkowania wynikające z obowiązujących przepisów, w tym planów ochrony lub planów zadań ochronnych, odnoszących się do obiektów i obszarów położonych w granicach Parku, a objętych innymi formami ochrony, w tym obszarów Natura 2000 i innych form ochrony, wynikających z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098, z późn. zm.) oraz obszarów i obiektów wynikających z ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 710, z późn. zm.);

3) uwarunkowania wynikające z położenie części Parku w granicach otuliny Roztoczańskiego Parku Narodowego;

4) uwarunkowania wynikające z położenia Parku w granicach Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”;

5) uwarunkowania wynikające z włączenia Parku w granice projektowanego Geoparku „Kamienny Las na Roztoczu”;

6) uwarunkowania wynikające z przebiegania przez obszar Parku krajowych, regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych (leśnych, stepowych i rzecznych);

7) uwarunkowania wynikające z zapisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j Dz. U. z 2021 r. poz. 624, z późn. zm.) oraz ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;

8) uwarunkowania wynikające z obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych obowiązujących na obszarze Parku dokumentów planistycznych i strategicznych gmin: Biłgoraj, Frampol, Goraj, Radecznica, Sułów, Szczebrzeszyn, Tereszpol i Zwierzyniec, powiatów biłgorajskiego i zamojskiego oraz województwa lubelskiego;

9) uwarunkowania wynikające z planów urządzenia lasu Nadleśnictw Biłgoraj i Zwierzyniec, uproszczonych planów urządzenia lasów innej własności oraz dokumentów strategicznych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie;

10) uwarunkowania wynikające z celów ochrony środowiska oraz celów ochrony przyrody przyjętych w międzynarodowych, krajowych, regionalnych, lokalnych i branżowych dokumentach strategicznych;

11) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz naturalnych i antropogenicznych zmian środowiska, w tym zwłaszcza zasobów przyrody obszaru Parku i terenów otaczających;

12) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu zagospodarowania przestrzennego obszaru Parku i terenów otaczających oraz innych źródeł antropopresji, w tym z zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, o których mowa w § 3;

13) uwarunkowania wynikające z przyjęcia następujących założeń rozwoju zrównoważonego obszaru Parku:

a) umożliwianie zachowania i wzbogacania oraz popularyzacji wartości przyrodniczych i krajobrazowych Parku w warunkach zrównoważonego rozwoju,

b) podejmowanie działań na rzecz ochrony i kształtowania wartości krajobrazowych, które powinny dotyczyć krajobrazów przyrodniczych, przyrodniczo-kulturowych i kulturowych,

c) preferowanie form działalności społeczno-gospodarczej gwarantujących przywrócenie i utrzymanie wysokich wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych, w szczególności:

i) gospodarki leśnej zgodnej z potrzebami ochrony przyrody i krajobrazu,

ii) gospodarki rolnej, w tym w obrębie nieużytkowanych gruntów rolnych podlegających naturalnej sukcesji oraz gruntów rolnych bezprawnie zajętych na cele rekreacyjne,

iii) gospodarki wodnej, w tym w zakresie przywrócenia właściwych stosunków wodnych,

iv) obsługi turystyki, w szczególności turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej, niepowodującej zwiększenia presji i zagrożeń dla walorów Parku,

d) włączenie problematyki ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Parku w zakres strategii rozwoju województwa lubelskiego, powiatów biłgorajskiego i zamojskiego oraz gmin: Biłgoraj, Frampol, Goraj, Radecznica, Sułów, Szczebrzeszyn, Tereszpol i Zwierzyniec, a także uwzględnienie jej w ich polityce przestrzennej,

e) uwzględnienie w planach gospodarowania wodami oraz warunkach korzystania z wód zlewni rzek Wieprz i Por (Pór) zaleceń związanych z ochroną wód Parku,

f) harmonizowanie planów urządzenia lasu Nadleśnictw Biłgoraj i Zwierzyniec oraz uproszczonych planów urządzenia lasów gruntów innej własności z potrzebami ochrony wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych, w formie przewidzianej przez obowiązujące przepisy prawa,

g) kształtowanie przyjaznych postaw wobec przyrody, jako dziedzictwa i dobra wspólnego, w tym poprzez upowszechnienie wiedzy na temat wpływu działalności społeczno-gospodarczej człowieka na walory Parku oraz prowadzenie działalności edukacyjnej w tym zakresie,

h) rozpowszechnianie informacji o najbardziej interesujących obiektach przyrodniczych i kulturowych w zakresie, w którym nie stanowi to zagrożenia dla stanu ich zachowania.

2. Wybrane uwarunkowania, mające szczególne znaczenie dla ochrony Parku, wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 2 do uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego.

Rozdział 2

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3.

1. Identyfikacja oraz określenie możliwych do zastosowania[2] sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych dla zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych Parku oraz ich skutków:

Lp.	Źródła zagrożenia	Skutki w obrębie Parku	Lokalizacja zagrożenia /oddziaływania	Istniejące/ potencjalne/ trudne do oszacowania [I/P/?]	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
1	2	3	4	5	6
1.	Budowa lub konserwacja rowów melioracyjnych	Zaburzenie stosunków wodnych obszarów cennych przyrodniczo	Dolina rzeki Gorajec z szczególnym naciskiem na jej źródłowy (Bagno Tałandy) i ujściowy fragment	I	Monitoring stanów wód powierzchniowych i odpowiednie zarządzanie systemem kanałów i rowów melioracyjnych w dolinach rzek (Gorajec i Por)
2.	Wydeptywanie i rozjeżdżanie nowych ścieżek przez mieszkańców i turystów	Inicjacja i intensyfikacja erozji liniowej. Przyspieszenie procesów erozji wodnej na powierzchni terenu i gleb. Degeneracja i fragmentacja siedlisk przyrodniczych oraz zbiorowisk roślinnych, niszczenie siedlisk występowania grzybów, roślin i zwierząt	Tereny atrakcyjne turystycznie oraz tereny wokół nich, ze szczególnym uwzględnieniem okolic Szczebrzeszyna i Radecznicy	I	Utrzymanie dotychczas wyznaczonych ścieżek i tras poruszania się. Konserwacja istniejących i – tam gdzie to niezbędne – ustawianie nowych szlabanów/przegód i tablic informacyjnych oraz wprowadzanie nasadzeń rodzimych gatunków krzewów ukierunkowujących ruch rekreacyjny i utrudniających niepożądaną penetrację terenów podatnych na erozję. Edukacja ekologiczna
3.	Monokulturowa uprawa roślin na stokach zagrożonych erozją	Inicjacja oraz intensyfikacja spłukiwania i erozji liniowej	Cały obszar Parku	I	Ochrona miedz, wprowadzanie zakrzewień, preferowanie upraw trwałych (krzewy owocowe) na stokach zagrożonych erozją
4.	Nielegalne pozyskiwanie surowców (zarówno skalnych i organicznych) na potrzeby lokalnego budownictwa i ogrodnictwa	Przekształcanie rzeźby teranu. Niszczenie gleb	Miejsca pozyskiwania surowców skalnych i organicznych, w szczególności południowo-zachodni skraj Parku	I	Rekultywacja wyrobisk, za wyjątkiem miejsc gdzie wykształciły się siedliska występowania cennych gatunków lub stanowią one obiekt możliwy do wykorzystania w celach edukacyjnych

[2] W § 3 opisano możliwe do zastosowania sposoby eliminacji lub ograniczenia zidentyfikowanych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Obowiązujące w tym zakresie ustalenia Planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego zawarte są w § 4 - 20

5.	Pozyskiwanie kopalin ze złóż Radecznica i Topólcza 1	Zmiany powierzchni terenu	Udokumentowane złoża kopalin Radecznica i Topólcza 1	P	Zakończenie eksploatacji i rekultywacja terenu, za wyjątkiem miejsc gdzie wykształciły się siedliska występowania cennych gatunków lub stanowią one obiekt możliwy do wykorzystania w celach edukacyjnych
6.	Nielegalna eksploatacja piasku i gliny	Zmiana ukształtowania powierzchni ziemi i krajobrazu, ingerencja w funkcje ekologiczne i zasoby przyrody	Południowa część Parku	I	Skuteczne egzekwowanie obowiązującego w Parku zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu oraz eliminowanie tzw. „dzikiej” eksploatacji i ich rekultywacja, za wyjątkiem miejsc gdzie wykształciły się siedliska występowania cennych gatunków lub stanowią one obiekt możliwy do wykorzystania w celach edukacyjnych
7.	Rozwój zabudowy i infrastruktury towarzyszącej	Przekształcanie rzeźby terenu. Niszczenie gleb. Uszczelnianie warstwy czynnej. Zmniejszenie możliwości retencyjnych gleb. Intensyfikacja spływu powierzchniowego	Obszary zabudowane oraz drogi	I	Wprowadzenie ograniczeń w zakresie wykorzystania powierzchni terenu, poprzez określenie wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu: minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działki budowlanej, minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy, dostosowane do specyfiki lokalizacji i funkcji terenu
8.	Niska świadomość społeczna z zakresu gospodarowania odpadami. Brak wystarczającej infrastruktury związanej z gospodarowaniem odpadami	Zaśmiecenie lasów, obrzeży dróg, wąwozów i wyrobisk. Zmiana właściwości fizyko-chemicznych i zanieczyszczenie gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, zagrożenie sanitarne, degradacja estetyczna	Obszary zabudowane Nieużytki. Obszary leśne. Wąwozy	I	Ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów. Edukacja w zakresie gospodarki odpadami. Wspieranie działań podmiotów zajmujących się gospodarowaniem odpadami. Selekcja odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych. Urządzenie punktów gromadzenia odpadów. Działania w zakresie likwidacji „dzikich” składowisk. Współdziałanie z podmiotami gospodarczymi w zakresie racjonalnego gospodarowania odpadami, w tym z odpadami z hodowli zwierząt. Organizowanie konkursów w zakresie czystej posesji i gospodarki odpadami
9.	Nieuregulowany i niekontrolowany zmotoryzowany ruch turystyczny, w tym zwłaszcza samochodów terenowych i quadów	Przyspieszenie procesów erozji gleb. Antropogeniczne przekształcenia rzeźby terenu. Zanieczyszczenie powietrza (spaliny i hałas). Zanieczyszczenia gleb (oleje i inne ropopochodne). Niszczenie nawierzchni szlaków, które stają się niedostępne dla turystyki rowerowej i pieszej. Rozjeżdżanie runa leśnego i drobnej fauny w wąwozach. Rozjeżdżanie małych cieków	Duże systemy wąwozowe, nieużytki, obszary o urozmaiconej, żywej rzeźbie i dużych deniwelacjach, w tym zwłaszcza strefa wąwozów od Szczebrzeszyna do Wywłoczki, zbocza Mazurowej Góry i Kamiennej Góry k. Lipowca, rejon Czarnystoku	I	Egzekwowanie prawa dotyczącego zmechanizowanego poruszania się w obrębie obszarów chronionych; opracowanie tras dedykowanych samochodom terenowym, a w miejscach szczególnie wrażliwych i cennych przyrodniczo –tras pieszych; przygotowanie specjalnych, zabezpieczonych tras o różnej skali trudności (torów do jazdy samochodami terenowymi i quadami) na terenach nieużytków, czy porzuconych wyrobisk lub poza miejscami cennymi przyrodniczo

		wodnych. Płoszenie zwierząt w sezonie lęgowym			
10.	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem, w tym w wyniku niewłaściwego stosowania środków chemicznych	Zmiana właściwości fizycznych i chemicznych oraz zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi. Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych	Obszary użytkowane rolniczo	I	Właściwe stosowanie środków chemicznych w rolnictwie, w tym nawożenia mineralnego i środków ochrony roślin. Stosowanie rozwiązań biologicznych i technicznych ograniczających dopływ wód opadowych zanieczyszczonych nawozami i środkami ochrony roślin z terenów rolnych do dolin. Edukacja rolnicza i ekologiczna
11.	Stosowanie gnojowicy i ścieków do użyźniania gruntów	Zmiana właściwości fizycznych i chemicznych oraz zanieczyszczenie gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych	Cały obszar Parku	I	Wprowadzenie zaleceń Planu Gospodarowania Wodami. Uporządkowanie gospodarki ściekowej. Rozbudowa kanalizacji i podniesienie sprawności istniejących instalacji w oczyszczalni. Edukacja w zakresie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej. Likwidacja nielegalnych zrzutów ścieków. Kontrola i egzekwowanie przepisów dotyczących wywozu ścieków do miejsca unieszkodliwiania (oczyszczalnia ścieków)
12.	Zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu przecieków z nieczynnych składowisk odpadów	Zmiana właściwości fizycznych i chemicznych wód podziemnych. Zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi	Obszar na południowy-zachód od Szczebrzeszyna	P	Monitoring i kontrola obszaru ze szczególnym uwzględnieniem kierunku przepływu wód podziemnych, a w przypadku stwierdzenia zagrożenia podjęcie działań naprawczych
13.	Potrzeby gospodarcze i bytowe w zakresie zaopatrzenia w wodę	Zmiana stosunków wodnych - obniżenie poziomu wód podziemnych	Obszary w sąsiedztwie funkcjonujących ujęć wód podziemnych, szczególnie w dolinie Gorajca	I	Przegląd wydanych pozwoleń wodno-prawnych i kontrola użytkowników wód
14.	Melioracje i osuszanie	Zmiana stosunków wodnych - obniżenie poziomu wód powierzchniowych i podziemnych. Zastąpienie naturalnych siedlisk hydrogenicznych agrocenozami (zagospodarowanie pomelioracyjne). Zmiana stosunków wodnych w dolinach (przyśpieszony spływ wód zmniejszenie infiltracji)	Doliny Poru, Gorajca i Wieprza	I	Doprowadzanie w sposób nietechniczny bądź techniczny do renaturzalizacji cieków i spowolnienia odpływu wód. Ograniczanie przekształceń w dolinach rzecznych: regulacji cieków i melioracji. Zwiększenie retencyjności zlewni poprzez zmianę typu pokrycia terenu (renaturalizacja mokradeł). Wprowadzenie zapisów planistycznych uniemożliwiających działania skutkujące zmianą warunków wodnych na obszarach cennych przyrodniczo. Przeanalizowanie i uwzględnienie przy projektowaniu działań i obiektów hydrotechnicznych wpływu na siedliska i gatunki zależne od wód. Kontrola nielegalnej działalności i zabudowy oraz skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów prawa

15.	Budowa wałów i ochrona przeciwpowodziowa	Antropogeniczne przekształcenia rzeźby terenu. Zmniejszanie zasięgu obszarów zalewowych	Dolina Wieprza	P	Zwiększanie terenów zalewowych rzeki. Renaturalizacja i spowolnienie odpływu wód ze zlewni
16.	Erozja gleb (agrotechniczna i wodna), erozja wąwozowa	Mozaikowatość pokrywy gleb nalessowych. Tworzenie gleb o typologicznie niewykształconym profilu, odmładzanych ciągle w efekcie zmywania lub namywania. Różnicowanie żyzności i właściwości fizykochemicznych gleb. Zmiana miąższości poziomów genetycznych gleby poprzez redukowanie lub bezproduktywne nadbudowywanie profilu glebowego. Degradowanie szaty roślinnej – dotyczy szczególnie upraw polowych na zboczach i łąk w dolinach rzecznych, czego efektem jest obniżenie plonów, uszkadzanie urządzeń technicznych i obiektów – zamulanie i niszczenie urządzeń drogowych, melioracyjnych i innych budowli wodnych	Tereny wykorzystywane rolniczo, gleby piaszczyste i nalessowe	I	Ograniczenie erozji uprawowej poprzez wprowadzenie alternatywnych do płużnego systemów i zabiegów agrotechnicznych. Stosowanie odpowiedniego płodozmianu. Wprowadzenie zadrzewień śródpolnych i/lub pozostawienie resztek roślinnych na powierzchni pól (jako mulczu) na okres późnojesienno-zimowy. Dopuszczenie naturalnych procesów wąwozowych, typowych dla krajobrazów nalessowych, o ile nie stoi to w sprzeczności z potrzebami prowadzenia gospodarki rolnej. Edukacja rolnicza i ekologiczna
17.	Zamulanie i wynoszenie materiału z systemów wąwozowych i suchych dolin podczas spływów deszczowych i roztopowych	Zamulanie ciągów komunikacyjnych u wylotów systemów wąwozowych oraz przepustów drogowych. Tworzenie się „wałów” akumulacyjnych	Wyloty wąwozów, głębocznic i suchych dolin erozyjno-denudacyjnych szczególnie w dolinie Wieprza i Gorajca	I	Ograniczanie erozji uprawowej poprzez wprowadzenie alternatywnych do płużnego systemów i zabiegów agrotechnicznych. Stosowanie odpowiedniego płodozmianu ozimego. Edukacja rolnicza i ekologiczna. Wprowadzanie roślinności w celu ustabilizowania form terenu i gleb
18.	Procesy sufozji, ruchy masowe	Niekontrolowane zmiany rzeźby terenu	Obszary lessowe o bardzo dużym nachyleniu - zbocza wąwozów i głębocznic, w tym zwłaszcza strefa wąwozów od Szczebrzeszyna do Turzyńca oraz na zachód od Radecznicy i Gorajca, krawędź dolin w Zaporzu, Radecznicy, Latyczynie	I	Zabezpieczanie stoków możliwie jak najmniej nieinwazyjnymi metodami: zadarnianie, zakrzewianie, stosowanie siatek hamujących ruchy masowe. Zmniejszanie spływu powierzchniowego i erozji wąwozowej. Wprowadzanie roślinności w celu ustabilizowania form terenu i gleb. Dopuszczenie naturalnych procesów wąwozowych, typowych dla krajobrazów nalessowych, o ile nie stanowi to zagrożenia dla ciągów komunikacyjnych oraz innych potrzeb lokalnych społeczności. Edukacja rolnicza i ekologiczna
19.	Wezbrania wód w rzekach Parku	Zmiany rzeźby koryta rzecznego	Obszary zalewowe Wieprza, Poru i Gorajca	I	Spowolnienie spływu powierzchniowego i zwiększenie retencji wód opadowych i roztopowych. Właściwa

					gospodarka rolna - zabiegi agrotechniczne spowalniające spływ powierzchniowy (np. tworzenie pasów chłonnych usytuowanych prostopadle do spadku terenu, mulczowanie). Właściwy płodozmian. Zwiększanie powierzchni czynnej. Zmiany sposobu użytkowania terenu. Edukacja rolnicza i ekologiczna
20.	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych i obiektów rekreacyjnych. Pozostawianie odpadów przez turystów	Zanieczyszczenie gleb i wód gruntowych. Utrata walorów krajobrazowych i estetycznych roślinności. Eutrofizacja siedlisk. Śmiertelność drobnych zwierząt, ginących w pułapkach antropogenicznych	Cały obszar Parku, głównie okolice szlaków szczególnie w lasach	I	Skuteczne egzekwowanie prawa dotyczącego gospodarki odpadami. Ustawianie i regularne opróżnianie zamykanych pojemników na odpady. Edukacja ekologiczna
21.	Zabudowa niepodłączona do infrastruktury kanalizacyjnej połączona z przesiąkaniem ścieków z nieszczelnych szamb oraz źle eksploatowanych przydomowych oczyszczalni ścieków lub pozbywaniem się ich bezpośrednio do gruntu lub wód powierzchniowych i podziemnych	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych	Obszary zabudowy nieuzbrojone w sieć kanalizacyjną (wszystkie miejscowości poza Lipowcem, Panasówką, częścią północną Radecznicy i częścią Zaporza)	I	Rozwój gospodarki wodno-ściekowej oraz modernizacja istniejącej infrastruktury, w tym doposażenie zwartych terenów osadniczych w zbiorowe systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków bytowych oraz wód opadowych z terenów komunikacyjnych. Monitoring jakości wód. Kontrola i egzekwowanie przepisów dotyczących wywozu ścieków do miejsca unieszkodliwiania (oczyszczalnia ścieków). Nadzór nad szczelnością i prawidłową eksploatacją bezodpływowych zbiorników oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
22.	Spalanie odpadów lub niskiej jakości paliw, w tym zwłaszcza węgla	Zanieczyszczenie powietrza, smog	Cały obszar Parku, ze szczególnym uwzględnieniem terenów nieuzbrojonych w sieć gazową	I	Modernizacja systemu energetycznego. Skuteczne egzekwowanie obowiązującego powszechnie prawa w zakresie zakazu spalania odpadów w domowych paleniskach. Stosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie ograniczania zanieczyszczeń przemysłowych. Termomodernizacja budynków. Wymiana źródeł energii cieplnej zasilanych paliwem nieodnawialnym na urządzenia o mniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii z instalacjami nieingerującymi w krajobraz. Ograniczenie zużycia energii poprzez wdrażanie systemów efektywnych energetycznie
23.	Ruch samochodowy	Zanieczyszczenie powietrza. Hałas	Obszary zabudowane oraz	I	Promocja i rozwój komunikacji zbiorowej. Edukacja

		komunikacyjny	drogi		ekologiczna. Ograniczenie prędkości w miejscach krzyżowania się dróg z trasami migracyjnymi fauny. Poprawa płynności ruchu. Prowadzenie nasadzeń roślinności ochronnej wzdłuż tras komunikacyjnych. Stosowanie specjalnej „cichej nawierzchni” wygłuszającej przejazd samochodów. Zintegrowanie działań w zakresie ochrony przed hałasem z planami zagospodarowania przestrzennego
24.	Produkcja biopaliw oraz energii cieplnej i elektrycznej z biomasy	Zmiana struktury upraw rolniczych (wielkoprzestrzenne uprawy roślin wysokoenergetycznych, w szczególności kukurydzy), zmiany tradycyjnego krajobrazu rolniczego (łączenie wielu działek w jeden obszar uprawowy), a w konsekwencji zmiany warunków bytowania fauny związanej z agrocenozami	Obszar oddziaływania w strefie kilkunastu kilometrów od biogazowni	P	Ograniczenie do biogazowni rolniczych (do 500kW) w gospodarstwach specjalistycznych z oparciem produkcji biopaliw na istniejących nadwyżkach biomasy rolnej i leśnej, nawozów naturalnych i pozostałości z przetwórstwa rolno-spożywczego
25.	Scalenia gruntów rolnych, łączenie przez właścicieli gruntów kilku działek w jedna i likwidacja miedz	Likwidacja wielowstęgowych rozłogów pól. Likwidacja mikrosiedlisk przyrodniczych w strefach miedz. Intensyfikacja procesów erozyjnych i osuwiskowych	W szczególności: fragmenty krajobrazu „Czarnystok” „Chłopków”	I	Ograniczenie scaleń gruntów rolnych lub łączenia działek geodezyjnych do zakresu niezagrażającego zasobom przyrody i charakterystycznego krajobrazu oraz niepowodującego intensyfikacji erozji wodnej. Utrzymanie w istniejącym stanie fragmentów krajobrazu wielowstęgowych rozłogów pól, w szczególności „Czarnystok” i „Chłopków. Objęcie najcenniejszych fragmentów krajobrazu rolnego ochroną prawną i planistyczną
26.	Produkcja energii słonecznej na skalę przemysłową - farmy fotowoltaiczne	Zmiany krajobrazu oraz zmiany siedlisk i warunków ekologicznych (bytowania i rozrodu ora migracji fauny)	W gminie Radecznica w m. Gorajec Stara Wieś dz. 1329 decyzją o warunkach zabudowy ustalona została lokalizacja farmy fotowoltaicznej 1 MW	I	Ograniczenie skali farm fotowoltaicznych do 1 ha i 1 MW oraz ograniczenie lokalizacji do gruntów rolnych poza dolinami rzecznymi, miejsc o słabej ekspozycji krajobrazowej i niskich walorach przyrodniczych oraz do dachów dużych budynków inwentarskich, składowych itp. w gospodarstwach specjalistycznych
27.	Produkcja energii wiatrowej	Zmiany krajobrazu (obiekty dysharmonijne i dominanty krajobrazowe, negatywne oddziaływanie na powietrzne szlaki migracyjne ptaków i nietoperzy, wykluczenie żerowisk ptaków szponiastych	Brak ustalonych lokalizacji farm wiatrowych w Parku	P	Wykluczenie możliwości lokalizacji w Parku i jego otoczeniu (co najmniej 3 km od granic Parku) urządzeń wiatrowych produkujących energię na skalę prosumencką i przemysłową
28.	Linie elektryczne	Utrzymywanie pasa bezdrzewnego	Jednotorowa linia 110 kV,	I, P	Rozwiązania chroniące na etapie przygotowania nowych

	i telefoniczne	Poszerzenie istniejącego pasa bezdrzewnego dla potrzeb rozbudowy. Ingerencja w przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (PLB060008 Puszcza Solska, PLH060034 Uroczyska Puszczy Solskiej)	planowana budowa drugiego toru w południowej część Parku w strefie polno-leśnej oraz siedlisk leśnych i bagienno torfowiskowych (Bagno Tałandy		inwestycji (np. budowa drugiego toru linii 110kV), w tym w ramach procedury oceny środowiskowej oraz wdrożenie rozwiązań w stosunku do linii istniejących
29.	Maszty i anteny komunikacyjne	Zmiana walorów krajobrazowych - obiekty dysharmonijne i dominanty w krajobrazie wiejskim z otaczającymi terenami otwartymi polno-leśnymi	Lokalizacja na wyniesieniach w terenach otwartych: (Szczebrzeszyn Przedm. Szperówka dz. 195, dz. 132/6; Zaburze dz. 405/5; Lipowiec - Góra Kamienica	I	Nielokalizowanie obiektów dysharmonijnych i dominant krajobrazowych w strefie punktów i ciągów widokowych Lokalizowanie anten różnych operatorów na jednym maszcie lub na istniejących innych obiektach. Instalowanie masztów imitujących sylwetki rodzimych drzew
30.	Drogi, linie kolejowe	Ingerencja w trasy migracyjne (kolizje z udziałem zwierząt) oraz w miejsca stałego bytowania i rozrodu fauny; ingerencja w warunki hydrologiczne i w krajobraz	Strefa drogi DK74-odcinek Szczebrzeszyn - Gorajec - Zagroble Kolonia - dolina Gorajca (kolizje z łosiami i sarnami). Droga powiatowa 3209 L na odcinku Kawęczynek-Gorajec-Zagroble Kolonia (obecnie gruntowa). Drogi publiczne przecinające dolinę Gorajca	I/P	Oznakowanie informujące o przemieszczaniu się zwierząt, ograniczenie dopuszczalnej prędkości pkazdów, szczególnie na odcinku Szczebrzeszyn ul. Przedmieście Szperówka (Doliny) - do Gorajec - Zagroble Kolonii. Unikanie lokalizacji kolejnych dróg przecinających poprzecznie lub ukośnie dolinę Gorajca. Pozostawienie odcinka drogi powiatowej 3209L Kawęczynek – Gorajec - Zagroble Kolonia jako gruntowej lub realizacja w innej lokalizacji
31.	Zabudowa rozproszona. Lokalizacja zabudowy poza tradycyjnymi strukturami osadniczymi	Ograniczanie funkcji ekologicznych dolin rzecznych, pogarszanie warunków aerosanitarnych i akustycznych oraz hydrologicznych w dolinie, pogarszanie walorów krajobrazowych i warunków bytowania fauny w obszarach zabudowy rozproszonej w strefie wierzchowin	Przy drogach publicznych wielokrotnie przecinających dolinę Gorajca Tereny na zachód od doliny Gorajca (Podborcze, Latyczyn, Chłopków)	I	Powstrzymanie procesu lokalizacji zabudowy w oderwaniu od tradycyjnych struktur osadniczych oraz przy drogach przecinających dolinę Gorajca. Aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radecznica w celu uporządkowania struktury przestrzennej i zaspokojenia zapotrzebowania na tereny budowlane w sposób nieingerujący w tereny otwarte
32.	Inne typy zabudowy (strefy zwartej zabudowy na wielokilometrowych odcinkach teras	Bariera antropogeniczna dla fauny, ograniczająca w strefie Parku przemieszczanie się fauny przez Roztocze w kierunku SE-NW (zasilanie	Strefa dolin Wieprza, Poru i Gorajca	I	Utrzymanie luk w zabudowie celem umożliwienia faunie bytującej w strefie wierzchowinowej dostępu do dolin. Doposażenie infrastrukturalne zwartej zabudowy. Dywersyfikacja źródeł energii cieplnej

	nadzalewowych Gorajca i Wieprza)	przez Roztoczański Park Narodowy terenu Parku). Spływ zanieczyszczeń z terenów osadniczo-usługowych i komunikacyjnych do dolin - pogarszanie jakości wód i siedlisk od wód zależnych. Niskie emisje z kotłowni przydomowych powodujące ponadnormatywne stężenie benzo(a)pirenu w powietrzu oraz stagnowanie zanieczyszczeń przy bezwietrznej pogodzie (smog)			
33.	Spływy kajakowe	Płoszenie fauny w sezonie lęgowym	Wieprz na odcinku Zwierzyniec - Szczebrzeszyn	I	Ograniczenie spływów na odcinku Topólcza –Kawęczyn - Szczebrzeszyn w sezonie lęgowym ptaków oraz w porze nocnej
34.	Zbiorniki wodne	Zastąpienie naturalnych siedlisk hydrogenicznych wielkoprzestrzennymi ekosystemami wodnymi. Oddziaływania na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 PLB060008 Puszcza Solska i PLH060034 Uroczyska Puszczy Solskiej	Projektowane zbiorniki retencyjne: „Brody Małe” w gm. Szczebrzeszyn w dolinie Wieprza „Czarnystok Ruś” w gm. Radecznica w dolinie górnego Gorajca z polami wydmowymi i torfowiskami pomiędzy Lipowcem, Czarnystokiem Ruś, Trzęsinami i Kajetanówką, w obszarze Natura 2000 PLB060008 Puszcza Solska	I	Planowanie, realizacja i użytkowanie zbiorników jako wielofunkcyjnych z uwzględnieniem minimalizowania oddziaływania negatywnego na cele, dla których Park wyznaczono. Odstąpienie od lokalizacji zbiornika „Czarnystok Ruś” ze względu na kolizje z celami ochrony Parku i obszarów Natura 2000
35.	Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji	Znaczące utrudnienie migracji dobowych kopytnych (żerowiska, wodopoje, lęgowiska) oraz migracji Głównym Korytarzem Południowo-Centralnym (GKPdC-2 Lasy Roztoczańskie; 1A Puszcza Solska; 2C Roztocze Lubelskie) na kierunku N-S oraz korytarzem paneuropejskim na kierunku SW-NE	Strefa drogi DK74 - odcinek Szperówka Doliny - Gorajec Zagroble-Gorajec Zastawie -- Smoryń; strefa drogi powiatowej 3209L na odcinku Kawęczynek - Gorajec Zastawie Kolonia, zabudowa lewostronnego brzegu doliny Wieprza: Błonie – Kawęczyn –	I	Powstrzymanie procesu rozbudowy/wzmacniania i tworzenia nowych barier antropogenicznych dla migracji fauny. Odpowiednie oznakowanie drogi i ograniczenie prędkości do 50 km/h

			Topólcza - Turzyniec-Wywłoczka (ok. 9 km); zabudowa prawostronnego brzegu Gorajca: Gorajec Zagroble - Wólka Czarnostocka - Czarnystok (ok. 7 km) oraz lewostronnego na odcinku Gorajec Zastawie - Gorajec Stara Wieś		
36.	Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	Fragmentacja siedlisk hydrogenicznych w dolinie Gorajca i Poru. Fragmentacja kompleksu leśnego „Cetnar” z buczyną karpacką. Ograniczenie funkcji ekologicznych (migracyjnych oraz miejsca bytowania i rozrodu gatunków)	Strefa doliny Gorajca i Poru - lokalny korytarz ekologiczny z licznymi drogami przecinającymi poprzecznie lub ukośnie ciągi. Strefy leśno-polne w obszarze wierzchowin – strefy Głównego Korytarza Południowo Centralnego – droga krajowa nr 74. Droga powiatowa Nr 3209L od Kawęczynka do Gorajca Zagroble Kolonia – dzieląca leśny węzeł ekologiczny. Obustronna zwarta zabudowa wzdłuż dolin Gorajca i Wieprza – blokada migracji na kierunku SE-NW oraz dostęp do wody dużym ssakom	I	Dostosowywanie przepustów wodnych w dolinach rzek do wymogów przejść dla małych zwierząt. Ograniczenie prędkości w miejscach krzyżowania się dróg z trasami migracyjnymi fauny oraz utrzymanie luk w zabudowie umożliwiających migracje przez Park: skrzyżowanie dróg powiatowych 3209 i 3210 w Topólczy-dolina Kawęczynka – Cetnar- dolina Gorajca pomiędzy Gorajcem Zagroble i Gorajcem Zagroble Kolonia po wschodniej stronie oraz Gorajcem Stara Wieś i Podborcze (droga powiatowa 3200L) po zachodniej stronie (projektowany most w obwodnicy DK74 zintegrowany z przejściem dla dużych zwierząt)- strefa polno-leśna pomiędzy Chłopkowem i Komodzianką – Las Łysiec w Parku lub Las Ładzki na zachód od Parku (drogi powiatowe : 2909L, 2910L, 2906L)
37.	Susze i zmniejszenie opadów	Zagrożenie pożarowe lasów. Zniszczenie cennych ekosystemów leśnych, miejsc rozrodu i regularnego bytowania gatunków	Strefy wierzchowinowe i stoki	I/P	Zamykanie szlaków turystycznych w okresach suszy i zagrożenia pożarowego
38.	Okresowe zwiększenia opadów, powodzie i podtopienia	Zmiany geomorfologiczne w obrębie powierzchni ziemi. Zwiększenie intensywności erozji wąwozowej i erozji gleb w obszarach	Dolina Wieprza, Poru i Gorajca w Parku	I/P	Ochrona przed nową zabudową linii spływu wód opadowych z wąwozów (niedogęszczanie istniejącej zabudowy). Realizacja, w istniejących terenach zabudowy na stożkach napływowych nadbudowywanych przez wody spływające

		gruntów ornych, wynoszenie materiału i osadzanie u wylotów w postaci stożków napływowych. Gwałtowny spływ wód opadowych dnami wąwozów wprost na tereny osadnicze na rozległych stożkach napływowych (podtopienia), wystąpienie wód z koryt rzecznych – ryzyko powodziowe i zagrożenie powodziowe			z wąwozów, rowów przeprowadzających wody do dolin lub gromadzenie wód w zbiornikach przed terenami osadniczymi
39.	Wprowadzanie/rozprzestrzenianie się inwazyjnych gatunków roślin	Wypieranie gatunków rodzimych oraz zmiany warunków siedliskowych w wyniku ekspansji inwazyjnych gatunków roślin	Cały obszar Parku	I	Niewprowadzanie i ograniczanie ekspansji inwazyjnych gatunków obcych zagrażających cennym gatunkom rodzimym. Edukacja. Utrzymywanie rodzimej roślinności w dobrej kondycji
40.	Restrukturyzacja gospodarstw rolnych, brak hodowli, hodowla bez wypasu. Zanikanie tradycyjnego użytkowania łąkarskiego i pasterskiego	Zanikanie siedlisk przyrodniczych oraz cennych zbiorowisk nieleśnych związanych z wypasem. Zmiany warunków siedliskowych. Sukcesja wtórna eliminująca cenne siedliska ptaków i owadów	Stoki na podłożu kredowym w południowo-wschodniej i zachodniej części Parku. Łąki wilgotne i bagienne w dolinach rzecznych Parku	I	Przywrócenie użytkowania łąkowo-pasterskiego lub pasterskiego lub okresowe usuwanie roślinności i biomasy. Wdrażanie pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Wprowadzenie w studiach i planach zagospodarowania przestrzennego zapisów wykluczających zmiany sposobu użytkowania terenu na obszarach Parku, gdzie zjawisko to szczególnie intensywnie występuje
41.	Nieopłacalność produkcji rolnej, zalesianie terenów otwartych	Zanikanie siedlisk przyrodniczych oraz cennych zbiorowisk nieleśnych. Zmiany warunków siedliskowych	Stoki na podłożu kredowym w południowo-wschodniej i zachodniej części Parku	I	Wprowadzenie w studiach i planach zagospodarowania przestrzennego zapisów wykluczających zalesienie cennych ekosystemów nieleśnych
42.	Gospodarka leśna niedostosowana do wymogów ochrony szaty roślinnej/siedlisk przyrodniczych	Wypadanie gatunków charakterystycznych dla siedliska oraz zmiany warunków siedliskowych. Zanikanie płatów siedlisk przyrodniczych	Leśne siedliska przyrodnicze	I	Wprowadzenie zapisów w trakcie tworzenia nowych Planów Urządzenia Lasu lub podczas ich okresowej rewizji zapewniających dobór właściwego składu gatunkowego oraz kształtowanie struktury przestrzennej, wiekowej i piętrowej drzewostanów w kierunku zgodnym z warunkami naturalnymi
43.	Usuwanie drzew przydrożnych oraz zadrzewień śródpolnych i nadwodnych	Niszczenie siedlisk cennych gatunków zwierząt oraz grzybów, w tym porostów. Ograniczenie miejsc gniazdowych oraz czatowni ptaków	Cały obszar Parku, w tym pojedyncze zadrzewienia w krajobrazie rolniczym	I/P	Pozostawianie starych, dziuplastych drzew poza lasami (w tym powstrzymywanie się od usuwania próchnowisk i leczenia ubytków). Zaniechanie wycinki zadrzewień śródpolnych i wolno stojących drzew (np. grusz) jako drzew gniazdowych i czatowni. Zaniechanie lub ograniczenie wprowadzania wszelkich zmian w zwartych pasach zieleni wysokiej wzdłuż infrastruktury komunikacyjnej, występującej na terenie Parku,

					z uwzględnieniem aktualnych przepisów nadrzędnych dotyczących bezpieczeństwa osób i mienia, przy czym stosowanie tych przepisów powinno być poprzedzone staranną analizą każdego przypadku i dotyczyć wyłącznie sytuacji niezbędnych. Wprowadzenie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych. Edukacja ekologiczna
44.	Sukcesja naturalna, nadmierny rozwój warstwy krzewów na stanowiskach rzadkich gatunków roślin światłolubnych	Kurczenie się i zanikanie stanowisk chronionych gatunków o dużych wymaganiach świetlnych	Stanowiska: zawilca wielkokwiatowego *Anemone silvestris*, powojnika prostego *Clematis recta* i innych gatunków chronionych	I/P	Okresowe usuwanie warstwy krzewiastej na wskazanych stanowiskach
45.	Nadmierna populacja jelenia *Cervus elaphus* i sarny *Capreolus capreolus*	Zmiana składu gatunkowego naturalnego odnowienia lasu, ograniczenie rozwoju niektórych gatunków roślin chronionych	Leśne siedliska przyrodnicze, stanowiska: powojnika prostego *Clematis recta* i innych gatunków chronionych	I/P	Ograniczenie populacji jeleniowatych, wygradzanie odnowień naturalnych i wybranych stanowisk roślin chronionych
46.	Intensyfikacja rolnictwa	BEZKRĘGOWCE: Zmiany warunków siedliskowych i wypadanie gatunków charakterystycznych dla siedlisk Parku	Gmina Radecznica, Szczebrzeszyn	I	Edukacja ekologiczna i rolna. Kontrola i nadzór właściwych służb, zwłaszcza w zakresie stosowania środków ochrony roślin
		PTAKI: Utrata cennych siedlisk zasiedlanych przez rzadkie i zagrożone ptaki obszarów rolniczych. Zmniejszanie populacji ptaków krajobrazu rolniczego poprzez antropopresję, modyfikacje siedlisk oraz spadek sukcesu lęgowego lub jego brak	Grunty orne	I	Edukacja ekologiczna i rolna, w tym promowanie rolnictwa przyjaznego przyrodzie. Zachowanie urozmaiconej struktury krajobrazu obszarów rolnych wraz z utrzymaniem elementów środowiska istotnych dla występowania ptaków krajobrazu rolniczego
		SSAKI: Utrata siedlisk przez niektóre gatunki zwierząt (zając, chomik). Niszczenie miotów jak i młodych zwierząt poprzez głębokie orki, mechaniczny zbiór roślin, a przede wszystkim zielonek. Podwyższenie śmiertelności młodych wychowujących się w agrocenozach (chemizacja, intensywne nawożenie)	Grunty orne	I	Edukacja ekologiczna i rolna, w tym promowanie wśród lokalnych społeczeństw walorów przyrodniczych Parku, a przede wszystkim urozmaiconej struktury krajobrazu obszarów rolnych. Kontrola i nadzór właściwych służb, zwłaszcza w zakresie stosowania środków ochrony roślin

47.	Zmechanizowane koszenie łąk	SSAKI: Znaczne straty młodych koźląt i zajęcy zacinanych przez urządzenia tnące, przetrząsająco-zgrabiające jak i zbierające lub rolujące zielonkę lub siano	Tereny łąkowe	P	Edukacja ekologiczna i rolnicza w zakresie możliwych sposobów ochrony zwierząt w trakcie zabiegów agrotechnicznych, w tym stosowania przy koszeniu wypłaszaczy zwierzyny, koszenia uprawy od środka w kierunku brzegów, sprawdzania urządzeniami termowizyjnymi stopnia zasiedlenia łąki przez niektóre gatunki zwierząt dzikich, przed jej koszeniem
48.	Brak koszenia lub wypasu	BEZKRĘGOWCE: Zmniejszanie populacji parasolowych gatunków owadów i pajęczaków poprzez zanikanie nisz ekologicznych z powodu naturalnej sukcesji	Łąki kserotermiczne na Mazurkowej Górze i świeże oraz trzcinowiska w Zaporzu i Radecznicy	I	Okresowe koszenie lub wypas w celu zatrzymania sukcesji w zbiorowiskach łąkowych. Odnośnie trzcinowisk to eliminacja gatunku wszędobylskiego, odsłonięcie roślinności torfowiskowej
		PTAKI: Zmniejszanie populacji ptaków łąkowych, w tym siewkowców i kaczek łąkowych, poprzez degradację siedlisk i spadek sukcesu lęgowego lub jego brak	Doliny rzek Wieprz i Gorajec	I	Wspieranie ekstensywnej gospodarki łąkowej i wykaszania (wypasu) otwartych użytków zielonych
		SSAKI: Ograniczone możliwości rozrodu i funkcjonowania ssaków związanych ze środowiskiem wodnym. Nadmierny rozwój niektórych gatunków ssaków preferujących tereny o niskim stopniu uwilgotnienia	Cały obszar Parku	I	Promowanie ekstensywnej gospodarki łąkowej i wykaszania lub wypasu otwartych użytków zielonych. Ograniczenie zabiegów melioracyjnych. Edukacja ekologiczna w zakresie roli i znaczenia śródpolnych zbiorników i oczek wodnych
49.	Uprawa wierzby energetycznej na potrzeby produkcji biopaliw	BEZKRĘGOWCE: Zmiana warunków siedliskowych, zniszczenie torfowiska i łąk świeżych	Lokalnie w gminie Radczenica: na łąkach świeżych i torfowiskach	I/P	Niewprowadzanie nowych upraw wierzby energetycznej
50.	Intensywne nawożenie, w tym nawozami sztucznymi	HERPETOFAUNA: Ograniczenie liczebności w wyniku zwiększonej śmiertelności	Oczka i zbiorniki wodne otoczone polami uprawnymi	I	Propagowanie rolnictwa ekologicznego, z wykorzystaniem biologicznych metod ochrony roślin. Kontrola stosowania środków chemicznych w gospodarce rolnej
51.	Prowadzenie prac leśnych w okresie lęgowym ptaków	PTAKI: Niepokojenie i opuszczania miejsc lęgowych przez ptaki	Lasy	I	Ograniczenie prac leśnych prowadzonych w sezonie lęgowym ptaków

52.	Drogi, ścieżki i drogi kolejowe	HERPETOFAUNA: Eliminacja z populacji niekiedy dużych ilości osobników płazów migrujących wiosną do zbiorników a jesienią do zimowisk. Rozjeżdżanie wygrzewających się gadów głównie węży i padalców	Lokalnie, trasy migracji – np. droga do lasu między stawem a polami w miejscowości Podlesie Małe. Drogi w pobliżu stawów i cieków. Nasłonecznione drogi i ścieżki leśne	I/P	Prawidłowe planowanie i wykonawstwo inwestycji związanych z modernizacją i budową dróg, w postaci przepustów dla płazów. Stosowanie płotków zabezpieczających w okresie migracji. Rozmieszczanie tablic informacyjnych oraz okresowe znakowanie przejść płazów z wykorzystaniem właściwych znaków ostrzegawczych
		PTAKI: Wzrastająca presja i zanieczyszczenie hałasem pochodzenia antropogenicznego, które powoduje spadki zagęszczeń ptaków i zaburzenia w komunikacji dźwiękowej pomiędzy osobnikami	Sąsiedztwo dróg krajowych i wojewódzkich. Planowana obwodnica Gorajca	I/P	W przypadku nowych inwestycji – wybór wariantu najbardziej przyjaznego przyrodzie i krajobrazowi. Właściwe zaplanowanie budowy i eksploatacji drogi
		SSAKI: Blokowanie migracji, śmiertelność w wyniku kolizji	Cały obszar Parku, zarówno w ekosystemach leśnych jak i agrocenozach czy terenach łąkowych i podmokłych	I/P	Właściwe oznakowanie odcinków dróg, gdzie ryzyko kolizji jest najwyższe. Analiza i weryfikacja istniejących korytarzy ekologicznych (głównych tras migracji ssaków), wskazanie ewentualnych nowych tras migracji, ze względu na postępującą urbanizację terenu. Rozważenie możliwości budowy przejść dla zwierzyny w miejscach szczególnie podatnych na kolizje. Edukacja ekologiczna w zakresie negatywnego wpływu śmiertelności zwierząt wskutek kolizji na dalsze funkcjonowanie tych populacji, czy nawet pojedynczych osobników
53.	Zabudowa rozproszona	BEZKRĘGOWCE: Niszczenie naturalnych nisz gatunków rzadkich i chronionych, fragmentaryzacja siedlisk, utrata bioróżnorodności	Kawęczynek	I	Edukacja ekologiczna
54.	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	BEZKRĘGOWCE: Zaśmiecanie środowiska i wprowadzanie do niego obcych elementów bio- i abiotycznych, często również toksycznych	Kawęczynek	I	Edukacja ekologiczna, w tym zakładanie tablic ostrzegawczych i prowadzenie akcji oczyszczających środowisko. Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów prawa

		HERPETOFAUNA: Ograniczanie liczebności na skutek zmniejszania powierzchni wykorzystywanej przez płazy oraz w wyniku zwiększonej śmiertelności	Tereny zlokalizowane w pobliżu zabudowań	I	Edukacja ekologiczna
		PTAKI: Wykorzystywanie niektórych odpadów przez ptaki do budowy platform gniazdowych oraz zatrucia toksynami.	Cały obszar Parku	I	Edukacja ekologiczna i likwidacja istniejących wysypisk
55.	Rozbiórka budynków i obiektów wybudowanych przez człowieka, likwidacja starych gospodarstw rolnych	SSAKI: Utrata miejsc schronień i miejsc lęgowych	Głównie tereny wiejskie	I/P	Edukacja ekologiczna dotycząca znaczenia starych gospodarstw rolnych dla ochrony cennych gatunków zwierząt
56.	Odbudowa i remonty budynków (zwłaszcza strychów, piwnic i całych zaniedbanych posesji)	SSAKI: Utrata miejsc schronień i miejsc lęgowych	Cały obszar Parku	I/P	Edukacja w zakresie walorów przyrodniczych a dość często także kulturowych takich miejsc
57.	Wędkarstwo	ICHTIOFAUNA: Zmniejszenie liczebności cennych gospodarczo gatunków ryb	Lokalnie	I	Zrównoważone użytkowanie wędkarskie
58.	Polowanie/Kłusownictwo	PTAKI: Spadek liczebności gatunków, w tym niektórych wpisanych do aktualnej Czerwonej listy ptaków Polski (np. głowienka, czernica)	Obwody łowieckie	I/P	Czasowe lub stałe zawieszenie polowań na kaczki w Parku i jego otoczeniu (lub przynajmniej na niektóre gatunki ptaków do czasu trwałego odwrócenia spadku populacji i poprawy stanu ochrony zagrożonych gatunków kaczek)
		SSAKI: Spadek liczebności niektórych gatunków ssaków łownych i gatunków chronionych (zwłaszcza wilka)	Obwody łowieckie	I/P	Ograniczanie i zwalczanie kłusownictwa, jak również zrównoważone pozyskanie łowieckie
59.	Kolekcjonowanie okazów fauny (owadów, gadów, płazów)	Łatwy dostęp do środowisk występowania chronionych gatunków wpływa na możliwość ich odłowu a przez to na obniżenie liczebności cennych gatunków	Radecznica, Zaporze	I	W ostojach fauny wprowadzanie tablic informacyjnych o zakazie odłowu w celach kolekcjonerskich owadów, ślimaków, płazów, gadów i innych zwierząt chronionych

60.	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych	ICHTIOFAUNA: Zmiana warunków siedliskowych	rzeka Wieprz	I	Rozbudowa systemu kanalizacyjno-sanitarnego
61.	Obce gatunki inwazyjne	ICHTIOFAUNA: Żerowanie na tarliskach i wylęgu rodzimych gatunków ryb łososiowatych i innych gatunków rzadkich	Rzeka Wieprz	I	Prowadzenie intensywnej redukcji pogłowia gatunków inwazyjnych poprzez odłowy selekcyjne
		HERPETOFAUNA: Nasilona śmiertelność płazów i gadów	Obszary niezabudowane, głównie siedliska podmokłe wzdłuż cieków	I	Prowadzenie intensywnej redukcji pogłowia gatunków inwazyjnych poprzez odstrzał redukcyjny
		SSAKI: Konflikt z gatunkami rodzimymi	Teren zasiedleń i późniejszego występowania	I	Ograniczenie napływu osobników obcych i inwazyjnych poprzez podejmowanie odpowiednich działań zarządczych. Analiza możliwości zasiedlenia gatunków łownych w zależności od środowiska danego ekosystemu i ewentualne przeprowadzenie symulacji w zakresie dalszego wpływu na inne populacje, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rodzimych
62.	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	HERPETOFAUNA: Stopniowe zmniejszanie ilości miejsc bytowania i rozrodu i tak już nielicznych w naszym kraju gatunków	Lokalnie	I	Wprowadzanie zakazu zasypywania obniżeń terenu i osuszania terenów podmokłych
63.	Zmniejszenie migracji/bariery dla migracji	HERPETOFAUNA: Ograniczenie sukcesu lęgowego ze względu na mniejszą ilość osobników biorących udział w rozrodzie	Lokalnie - obszary na szlakach migracji płazów	I	Ograniczanie barier naturalnych i sztucznych w okresie masowych migracji wiosennych oraz migracji jesiennych do miejsc zimowania. Zabezpieczanie skrzyżowań tras migracji ze szlakami wędrówek płazów
64.	Wyschanie zbiorników wodnych	HERPETOFAUNA: Ograniczanie liczebności występujących gatunków w wyniku braku siedlisk i zmniejszenia sukcesu lęgowego	Lokalnie	I	Propagowanie zabiegów służących ograniczaniu odwadniania poprzez zatrzymywanie w rzekach i systemach melioracyjnych wody pojawiającej się w okresach mokrych, magazynowanie wody w zbiornikach retencyjnych, przechwytywanie wody opadowej, powtórne wykorzystanie wody zużytej. Propagowanie małej retencji poprzez budowę niewielkich zbiorników wodnych lub poprzez nasadzenia roślinne w pasach przecinających linie spływu powierzchniowego

65.	Drapieżnictwo	HERPETOFAUNA: Presja rodzimych ssaków drapieżnych: lisa, łasicowatych; obcych gatunków inwazyjnych – wizona amerykańskiego, jenota azjatyckiego i szopa pracza oraz wychodzących (wypuszczanych luzem) i bezdomnych kotów i psów. Presja ptaków np. kaczek	Cały obszar Parku	I	Intensywna redukcja drapieżników, zwłaszcza gatunków obcych inwazyjnych, jak również synantropijnych. Możliwe do zastosowania zabiegi sterylizacji chemicznej. Edukacja ekologiczna, w zakresie szkodliwości wypuszczania luzem psów i kotów
		PTAKI: Presja drapieżnicza obcych gatunków inwazyjnych – wizona amerykańskiego, jenota i szopa pracza oraz wychodzących i bezdomnych kotów i psów	Cały obszar Parku		
		SSAKI: Presja drapieżników skutkująca radykalnym zmniejszeniem liczebności populacji np. interakcja lis – zając, będącą skutkiem zwiększonej liczebności lisów, spowodowanej corocznymi akcjami doustnej immunizacji przeciw wściekliźnie	Cały obszar Parku		
66.	Antagonizm ze zwierzętami introdukowanymi	ICHTIOFAUNA: Żerowanie na tarliskach i wylęgu rodzimych gatunków ryb	Rzeka Wieprz	I	Prowadzenie intensywnej redukcji pogłowia gatunków inwazyjnych poprzez odłowy selekcyjne
67.	Zmniejszenie płodności / depresja genetyczna (inbredowa) u zwierząt	HERPETOFAUNA: Stopniowe zmniejszanie liczebności populacji mogące w przyszłości zaowocować pogorszeniem jakości osobniczej, stanu zdrowotnego, a nawet zanikiem występowania przedstawicieli niektórych gatunków	Lokalnie	I/P	Poprawa łączności pomiędzy poszczególnymi stanowiskami występowania gatunków poprzez poprawę stosunków wodnych. Tworzenie lub odtwarzanie oczek wodnych i stawów. Zagęszczenie sieci zbiorników wodnych
68.	Planowane inwestycje drogowe	Bezpowrotne zniszczenie śladów osadnictwa pradziejowego	Przebieg planowanej obwodnicy dla miejscowości Gorajec Stara Wieś	P	Nadzór archeologiczny nad pracami ziemnymi przy budowie planowanych dróg. Ustalenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego strefy obserwacji archeologicznej (strefa obserwacji archeologicznej „OW”)

69.	Koncepcja zagospodarowania grodziska bezpośrednio na oryginalnej konstrukcji wałów drewniano-ziemnych	Bezpowrotne zniszczenie śladów osadnictwa pradziejowego	Grodzisko wczesnośredniowieczne w Sąsiadce	P	Zagospodarowanie terenu grodziska w sposób uzgodniony z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków, bez ingerencji w oryginalne konstrukcje wałów drewniano-ziemnych grodziska i pozostałości reliktów zabudowy na terenie podgrodzia. Ustanowienie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego strefy ochrony archeologicznej (strefa ochrony archeologicznej „W”)
70.	Brak rozpoznania archeologicznego	Bezpowrotne zniszczenie śladów osadnictwa pradziejowego	Domniemane grodzisko w Kawęczynie (wg ewidencji Kawęczynku)	I	Rozpoznanie terenowe obiektu pod względem chronologii i formy terenowej. Objęcie ochroną prawną
71.	Nieuregulowany status własności (Radecznica). Brak instrumentów finansowania	Utrata walorów a w konsekwencji zniszczenie niektórych z najstarszych nagrobków	Radecznica cmentarz przyklasztorny; Topólcza cmentarz prawosławny	I	Przeprowadzenie prac konserwatorskich
72.	Brak biernych form ochrony. Brak lub nieaktualna dokumentacja konserwatorska	Częściowe zniekształcenie historycznej formy kapliczek, krzyży i figur przydrożnych. Brak rozpoznania sakralnych obiektów małej architektury	Wszystkie kapliczki, krzyże i figury przydrożne zinwentaryzowane na terenie Parku	I	Objęcie najwartościowszych obiektów wpisem do ewidencji zabytków. Opracowanie instrukcji dot. sposobów wykonywania remontów i konserwacji sakralnych obiektów małej architektury skierowanej do mieszkańców regionu. Dokonanie inwentaryzacji obiektów i opracowanie publikacji popularnonaukowej opisującej i promującej kapliczki przydrożne regionu
73.	Brak konserwacji obiektów	Utrata walorów a w konsekwencji zniszczenie wskazanych kapliczek	Dzwonnica-brama w Mokrymlipiu, Internat (obecnie szpital) w zespole klasztornym w Radecznicy, dawny młyn w Latyczynie, Kapliczka Św. Apolonii w Zaporzu; postument kamienny w formie prostopadłościanu znajdujący się na dziedzińcu przykościelnym w Radecznicy, kapliczka drewniana w Mokrymlipiu, kapliczka domkowa umiejscowiona na lipie i poświęcona Matce Bożej w Chłopkowie	I	Przeprowadzenie prac remontowych i konserwacja obiektów: wypełnienie spękań, uzupełnienie tynków i malowanie obiektów murowanych; zabezpieczenie elementów drewnianych preparatami chemicznymi, uzupełnienie uszkodzonych części elementów

74.	Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Brak nadzoru służ ochrony dziedzictwa kulturowego w procesie ich remontów i konserwacji. Zmiana mentalności rodzimych mieszkańców. Brak edukacji	Zniekształcenie historycznych układów ruralistycznych poprzez budowę obiektów o dysharmonijnym kształcie i/lub kolorze, obcych tradycji regionalnej	Miejscowości położone w granicach Parku	I	Edukacja. Objęcie wszystkich miejscowości w obrębie Parku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie wzornika promowanych form architektonicznych i ruralistycznych układów przestrzennych. Wzmocnienie kadrowe służb ochrony zabytków oraz zwiększenie skuteczności ich nadzoru
75.	Brak prawnych narzędzi ochrony. Niska świadomość dot. walorów kulturowych. Przemiany społeczno-gospodarcze. Brak edukacji. Nieregulowany status własności	Niszczenie i zanik obiektów reprezentujących architekturę regionalną	Miejscowości położone w granicach Parku	I	Objęcie wpisem do gminnej ewidencji wybranych obiektów Włączenie w prace nad dokumentami planistycznymi gmin specjalistów w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego Wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich zapisów dotyczących kształtowania zabudowy i układów przestrzennych miejscowości. Opracowanie katalogu projektów wzorcowych nawiązujących do regionu Roztocza. Opracowanie folderów pokazujących możliwość adaptacji dawnych chat na cele turystyczne. Przenoszenie najcenniejszych obiektów do lokalnych skansenów i/lub Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie
76.	Brak aktywnych form ochrony obiektów architektury regionalnej. Brak prawnych możliwości ingerencji służb ochrony dziedzictwa kulturowego. Brak lub nieaktualna dokumentacja konserwatorska. Zmiana mentalności rodzimych mieszkańców. Brak świadomości mieszkańców dotyczącej wartości obiektów architektury regionalnej	Zmiana kontekstu krajobrazowego otoczenia obiektów architektury regionalnej (ogrodzenia, podjazdy, zieleń)	Obiekty architektury regionalnej	I	Opracowanie wzornika promowanych form ogrodzenia i zagospodarowania działek siedliskowych, na których zachowały się obiekty architektury regionalnej. Uaktualnienie dokumentacji konserwatorskiej. Wzmocnienie kadrowe służb ochrony zabytków. Skuteczny nadzór służb konserwatorskich. Dokonanie dokumentacji ratowniczej obejmującej obiekty zanikające

77.	Przemiany społeczno-gospodarcze. Zaniechanie użytkowania pól. Brak regulacji prawnych dot. zachowania charakterystycznego przestrzennego układu pól. Brak świadomości mieszkańców dotyczącej wartości lokalnego krajobrazu	Zarastanie wielowstęgowych rozłogów pól na skutek sukcesji naturalnej	Krajobrazy lokalne (KL) nr: 1, 3, 13, 18, 19, 20, 21 wskazane na mapie uwarunkowań ochrony stanowiącej załącznik nr 2 do uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego	I	Ograniczenie zalesiania tego typu obszarów. Promocja tradycyjnego krajobrazu rolniczego jako waloru turystycznego Parku. Dopłaty dla rolników zachowujących układy wielowstęgowych rozłogów pól, zadrzewienia oraz miedze
78.	Powstanie i rozwój szpitala psychiatrycznego w granicach historycznego założenia klasztornego	Zniekształcenie historycznego układu przestrzenno-funkcjonalnego. Zmniejszenie walorów wizualnych. Wprowadzenie dysharmonijnych funkcji	Park przy sanktuarium w Radecznicy	I	Rewaloryzacja parku: opracowanie aktualnej dokumentacji dendrologicznej; usunięcie wtórnych obiektów tymczasowych (garaże, komórki); pielęgnacja historycznej zieleni, uczytelnienie przebiegu ścieżek, usunięcie wtórnej roślinności
79.	Zmiana mentalności rodzimych mieszkańców Parku. Brak świadomości mieszkańców dotyczącej niematerialnych wartości kulturowych	Zanik wartości niematerialnych (zwyczaje, (obrzędy, kultywowanie tradycji ludowych, pieśni ludowych itp.)	Cały obszar Parku	I	Kultywowanie lokalnych tradycji kulturowych. Edukacja kulturowa

2. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń zewnętrznych oraz ich skutków dla zasobów i walorów Parku:

Lp.	Źródła zagrożenia	Skutki dla Parku	Lokalizacja zagrożenia	Istniejące/ potencjalne/ trudne do oszacowania [I/P/?]	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
1	2	3	4	5	6
1.	Niewłaściwe stosowanie środków chemicznych w rolnictwie	Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych w obrębie Parku	Obszary użytkowane rolniczo w bezpośrednim otoczeniu Parku oraz zlewnie rzek przepływających przez Park	I	Właściwe stosowanie środków chemicznych w rolnictwie. Edukacja i szkolenia rolników
2.	Spalanie śmieci lub niskiej jakości paliw, w tym zwłaszcza węgla i miału w sektorze komunalno-bytowym	Zanieczyszczenie powietrza w obrębie Parku	Otoczenie Parku	I	Modernizacja systemu energetycznego. Zapobieganie spalania odpadów w domowych paleniskach. Stosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie ograniczania zanieczyszczeń przemysłowych. Termomodernizacja budynków. Wymiana źródeł energii cieplnej zasilanych paliwem nieodnawialnym na urządzenia o mniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii. Ograniczenie zużycia energii poprzez wdrażanie systemów efektywnych energetycznie, tworzenie instrumentów finansowo-prawnych motywujących mieszkańców do wykorzystywania OZE. Prowadzenie szkoleń i akcji promocyjnych i edukacyjnych. Brak możliwości przeciwdziałania na poziomie lokalnym w ramach zmniejszenia punktowej emisji zanieczyszczeń
3.	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych, obiektów rekreacyjnych	Zanieczyszczenie gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych w obrębie Parku	Bezpośrednie sąsiedztwo Parku	I	Egzekwowanie prawa dotyczącego składowania i pozbywania się odpadów. Edukacja ekologiczna
4.	Wezbrania powodziowe	Zmiany morfologii koryt rzecznych i powstawanie starorzeczy w obrębie Parku. Przekształcenia gleby obszarów zalewowych	Obszary zalewowe w dolinie Wieprza i Poru	I	Spowolnienie spływu powierzchniowego w zlewniach Wieprza i Poru poprzez zwiększenie retencji wód opadowych i roztopowych np. poprzez budowę zbiorników retencyjnych, czy też zbiorników małej retencji. Właściwa gospodarka rolna - zabiegi agrotechniczne spowalniające spływ powierzchniowy (np. orka poprzekstokowa). Właściwy płodozmian. Zwiększanie powierzchni czynnej

					powierzchni terenu. Zmiany sposobu użytkowania terenu. Edukacja i szkolenia rolników
5.	Wzrost średniej rocznej temperatury powietrza	Zmiany warunków klimatycznych i topoklimatycznych w obrębie Parku	Oddziaływanie globalne	I/P	Działania w skali globalnej mające na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych. Działania lokalne mające na celu likwidację wysp termicznych w terenach zabudowanych. Zwiększanie powierzchni terenów zieleni w jednostkach osadniczych. Zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych z sektora, przemysłowego, transportowego, energetycznego, bytowego (dwutlenek węgla) oraz rolniczego (metan, podtlenek azotu i amoniak głównie z odchodów zwierzęcych)
6.	Częstsze występowanie okresów suszy wraz z wydłużeniem czasu ich trwania	Zjawisko suszy glebowej i hydrologicznej a następnie hydrogeologicznej w obrębie Parku. Wzrost znaczenia i intensywności erozji wietrznej, co może powodować do zaniku roślinności na wydmach a w konsekwencji prowadzić do ich przewiewania	Oddziaływanie globalne	I/P	Zwiększenie retencji wód opadowych i roztopowych poprzez ochronę mokradeł, renaturalizację wybranych obszarów hydrogenicznych. Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych)
7.	Wzrost częstotliwości i wielkości opadu	Zwiększenie częstości występowania fal wezbraniowych na Wieprzu w obrębie Parku. Intensyfikacja procesów erozji wodnej. Częstsze występowania powodzi błyskawicznych (flash-flood)	Oddziaływanie globalne	I/P	Wykorzystywanie warunków środowiskowych dla potrzeb zwiększenia retencji wodnej (poprawa struktury gleb, zwiększenie lesistości, zadrzewień i zakrzaczeń, ochrona mokradeł, renaturalizacja rzek i ich dolin)
8.	Dopływ ścieków z indywidualnych gospodarstw domowych, niepodłączonych do systemu kanalizacji	Pogorszenie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych w obrębie Parku	Obszary w bezpośrednim otoczeniu Parku oraz wody rzek przepływających przez Park	I	Realizacja działań wynikających z aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (2017). Skuteczne egzekwowanie prawa dotyczącego gospodarki odpadami (Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach — Dz. U. z 2013 r. poz. 21). Skuteczne egzekwowanie przepisów w zakresie nadzoru nad nielegalnym pozbywaniem się odpadów i ścieków

9.	Budowa lub konserwacja rowów melioracyjnych obszarów zasilających wodami tereny Parku. Nieodpowiednia melioracja podmokłych łąk	Zaburzenie stosunków wodnych obszarów cennych przyrodniczo w obrębie Parku	Bagno Tałandy, dolina Gorajca	P	Monitoring stanów wód powierzchniowych i odpowiednie zarządzanie systemem kanałów i rowów melioracyjnych, renaturalizacja Bagna Tałandy
10.	Globalne zmiany klimatyczne powodujące obniżenie poziomu wód gruntowych i wzrost transpiracji	Zmniejszenie obszaru występowania wrażliwych gatunków, w skrajnych przypadkach wyginiecie, ekspansja gatunków odpornych	Cały obszar Parku	P	Działania w skali globalnej mające na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych
11.	Przepisy prawa dopuszczające wydawanie zgody na nowe inwestycje na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, bez konieczności sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Rozpraszanie się zabudowy w otwartym krajobrazie, powstawanie obiektów o dysharmonijnej formie	Miejscowości i ich otoczenie	I	Objęcie wszystkich miejscowości w obrębie Parku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
12.	Lokalizacja na wyniesieniach w terenach otwartych w sąsiedztwie Parku masztów i anten komunikacyjnych	Zaburzenia wnętrz krajobrazowych przez obiekty dysharmonijne i dominanty	Zakłodzie 93A, Gruszka Zaporska, Hosznia Ordynacka, Jędrzejówka	I/P	Lokalizowanie anten różnych operatorów na jednym maszcie lub na istniejących innych obiektach albo poza strefą oddziaływania na krajobraz Parku
13.	Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	Dewastacja pomnika przyrody, proponowanego do włączenia do Parku. Utrata walorów krajobrazowych i dydaktycznych (oberwana zabudowa skarpy, zanieczyszczenie odpadami)	Źródlisko w Trzęsinach przylegające do granicy Parku	I	Prace konserwatorskie. Ujęcie obiektu w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody GDOŚ
14.	Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji	Linia kolejowa normalnotorowa oraz szerokotorowa przy wschodniej granicy Parku (na odcinku ok. 4 km bezpośrednio graniczy z Parkiem).	Strefa linii kolejowych i drogi wojewódzkiej Nr 858 przy wschodniej granicy Parku. Strefa drogi wojewódzkiej nr 858 oraz równoległej linii LHS przy południowej granicy	I	Monitoring migracji ssaków przez linie kolejowe i drogę wojewódzką Nr 858 celem ustalenia konieczności rozwiązań chroniących. Ograniczenie prędkości pojazdów na drodze wojewódzkiej nr 858 i liniach kolejowych na odcinku pomiędzy zabudową Zwierzyńca i Żurawnicy oraz pomiędzy zabudową Zwierzyńca

		Bariera kolejowa jest wzmacniana przez równoległą drogę publiczną oraz zabudowę wsi Brody Małe i Żurawnica. Utrudnienie migracji na kierunku NW-SE (w tym zasilanie terenu SZPK z zasobów przyrodniczych RPN, utrudnianie migracji dobowych kopytnych (żerowiska, wodopoje, legowiska), kolizyjność z ruchem kolejowym i samochodowym	Parku		i Hedwiżyna
15.	Produkcja energii wiatrowej	Lokalizacja w sąsiedztwie Parku elektrowni wiatrowych oznacza pogorszenie warunków bytowania ptaków drapieżnych bytujących w lasach Parku i korzystających z żerowisk polnych oraz nietoperzy. Pogorszenie walorów krajobrazowych Parków postrzeganych na tle elektrowni wiatrowych	Farmy wiatrowe w gminach: Frampol Szczebrzeszyn Goraj	P	Zmiana kierunku rozwojowego w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczebrzeszyn

Rozdział 3

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4.

1. W obrębie Parku wyznacza się następujące obszary realizacji działań ochronnych, zwane dalej strefami ustaleń Planu ochrony (B), do których odnoszą się wybrane zapisy określone w § 5 -§ 18:

1) BK Kontynuacja istniejącego sposobu użytkowania terenu Parku lub ochrony jego zasobów:

a) BK_I Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych terenów otwartych:

i) BK_I_1 Utrzymanie ekstensywnego użytkowania rolniczego łąk i pastwisk oraz otwartego charakteru innych siedlisk półnaturalnych,

ii) BK_I_2 Utrzymanie krajobrazu rolniczego pozostałych terenów, w tym pól i upraw trwałych,

b) BK_II Zachowanie krajobrazu leśnego i terenów zarastających (sukcesyjnych): utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania ekosystemów leśnych,

c) BK_III Zachowanie śródlądowych wód powierzchniowych i obszarów podmokłych:

i) BK_III_1 Utrzymanie cieków, zbiorników wodnych i nisz źródliskowych,

ii) BK_III_2 Utrzymanie siedlisk zależnych od wód,

d) BK_IV Zachowanie tradycyjnych elementów kultury materialnej:

i) BK_IV_1 Utrzymanie tradycyjnego kulturowego układu przestrzennego jednostek osadniczych,

ii) BK_IV_2 Utrzymanie zabytkowych i innych cennych obiektów architektury i budownictwa i stanowisk archeologicznych,

e) BK_V Zachowanie innych cennych elementów krajobrazu:

i) BK_V_1 Utrzymanie systemu wąwozów lessowych z naturalnym charakterem podłoża,

ii) BK_V_2 Utrzymania wielowstęgowego rozłogu pól,

iii) BK_V_3 Utrzymanie mozaiki podmokłych łąk i towarzyszących im zbiorowisk szuwarowych, łęgów i olsów, torfowisk, zadrzewień nadwodnych, przydrożnych i śródpolnych, w tym zwłaszcza szpalerów, skupisk i okazów wierzby głowiastej;

2) BM Modyfikacja lub rozwój istniejącego sposobu użytkowania Parku:

a) BM_I Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony naturalnych i półnaturalnych ekosystemów nieleśnych: przywrócenie ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk lub otwartego charakteru innych siedlisk półnaturalnych,

b) BM_II Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony ekosystemów leśnych,

c) BM_III Modyfikacja sposobów gospodarowania wodą,

d) BM_IV Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony zasobów kulturowych i walorów krajobrazowych:

i) BM_IV_1 Rewaloryzacja wartości materialnych dziedzictwa historycznego,

ii) BM_IV_2 Wdrożenie kodeksu reklamowego,

iii) BM_IV_3 Wprowadzenia wzornika architektury regionalnej i ogrodów przydomowych,

e) BM_V Inne aktywne działania ochronne:

i) BM_V_1 Spowolnienie sukcesji poprzez wycinkę nalotu drzew i krzewów,

ii) BM_V_2 Rewitalizacja parków, cmentarzy i innych elementów kultury,

f) BM_VI Modyfikacja lub rozwój zainwestowania (obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania):

i) BM_VI_1 Tereny przeznaczone do zainwestowania zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

ii) BM_VI_2 Tereny kierunkowego rozwoju zainwestowania zgodnie z ustaleniami studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,

iii) BM_VI_3 Tereny zabudowane pozostałe,

g) BM_VII Ograniczenie przekształceń:

i) BM_VII_1 Tereny wyłączone spod zabudowy, wprowadzania nowych podziałów geodezyjnych oraz innych prac ingerujących w pasmowy układ pól,

ii) BM_VII_2 Tereny wyłączone z zalesień,

iii) BM_VII_3 Utrzymanie otwartego charakteru wnętrz krajobrazowych (obszary wyłączone z lokalizacji obiektów zaburzających widok z punktów i ciągów widokowych),

iv) BM_VII_4 Ograniczenie dostępu, w tym w ramach turystyki i rekreacji, do najcenniejszych obszarów przyrodniczych, proponowanych do objęcia dodatkowymi formami ochrony, z dopuszczeniem infrastruktury edukacji ekologicznej,

v) BM_VII_5 Tereny zmiany kierunkowego rozwoju zainwestowania wskazywanego w politykach przestrzennych gmin,

vi) BM_VII_6 Tereny wyłączone z zainwestowania zaburzającego drożność i ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych;

h) BM_VIII Dostosowanie infrastruktury turystycznej do istniejącej i potencjalnej presji na zasoby Parku:

i) BM_VIII_1 Rozwinięcie szlaku turystycznego,

ii) BM_VIII_2 Utworzenie ścieżki dydaktycznej,

iii) BM_VIII_3 Utworzenie miejsca postoju i odpoczynku;

3) BO Modyfikacja istniejącego sposobu użytkowania terenów wokół Parku w celu ochrony jego zasobów i walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych:

a) BO_I Tereny utrzymanie połączeń ekologicznych Parku z terenami sąsiednimi,

b) BO_II Tereny zmiany kierunkowego rozwoju zainwestowania wskazywanego w politykach przestrzennych gmin.

2. W obrębie Parku i otoczenia wyznacza się następujące obszary i obiekty objęte rekomendacjami Planu ochrony (C):

1) C_I Strefy ochrony krajobrazów do uwzględnienia w ramach audytów krajobrazowych;

2) C_II Obiekty lub obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej;

3) C_III Obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej:

a) C_III_1 Obiekty lub obszary zasługujące na objęcie ochroną jako strefy planistyczne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

b) C_III_2 Obiekty lub obszary zasługujące na wpisanie do gminnych ewidencji zabytków;

4) C_IV Obszary zasługujące na włączenie do Parku;

5) C_V Obszary do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

2. Lokalizację stref wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 3 do uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego.

3. W przypadku uwzględniania granic stref w aktach prawnych i decyzjach administracyjnych koniecznie jest dostosowanie tych granic do skali opracowania oraz uwzględnienie uwarunkowań wynikających z aktualnego stanu prawnego obszarów, których akty te lub decyzje dotyczą.

Rozdział 4

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5.

Określa się następujący zakres prac w sferze prawnej związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu odnoszący się do obszarów i obiektów objętych rekomendacjami Planu ochrony:

1) uwzględnienie w trakcie prac nad audytem krajobrazowym województwa lubelskiego wykonywanym zgodnie z art. 38a Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 z późn. zm.) następujących stref ochrony krajobrazów, oznaczonych jako strefa C_I:

L.p.	Kod strefy	Proponowana nazwa	Lokalizacja (krajobraz lokalny i powierzchnia	Opis ogólny strefy	Rekomendacje zgodnie z art. 20. ust. 4 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody oraz charakterystyka szczegółowa miejsca
1	2	3	4	5	6
1.	C_I.01	Rozłogi pól Radecznicy, Latyczyna i Chłopkowa	KL3 / 343.21 pow. ok. 1601,5 ha	Krajobrazy wielowstęgowych rozłogów pól	Rekomendacje: - ochrona punktów widokowych, - ochrona przedpola ekspozycji widokowej(ograniczenie sukcesji), - wyłączenie prac scaleniowych ingerujących w pasmową strukturę własności gruntów (Chłopków). Charakterystyka: Wspaniała krajobrazowo paleta wielowstęgowych rozłogów pól na falistych, miejscami rozciętych erozyjnie zboczach doliny rzeki Gorajec, o ekspozycji wschodniej i południowej. Część rozcięć erozyjnych (wąwozów) pokryta lasami liściastymi. Jeden z najbardziej charakterystycznych krajobrazów Szczebrzeszyńskiego PK, stanowiących o jego tożsamości. Nad Latyczynem – naturalna dominanta krajobrazowa – Łysa Góra (320,2 m)
2.	C_I.02	Mozaika Komodzianki	KL8/343.21 pow. ok. 1352,5 ha	Krajobraz mozaikowy z labiryntowym układem płatów leśnych, polnych oraz towarzyszącymi wąwozami	Rekomendacje: - ochrona punktów widokowych, - ochrona przedpola ekspozycji widokowej (przeciwdziałanie sukcesji, ograniczenie zalesień). Charakterystyka: Bardzo atrakcyjne widokowo krajobrazy mozaikowe, z licznymi pięknymi wnętrzami krajobrazowymi ukształtowanymi w labiryncie płatów leśnych, polnych oraz stosunkowo nielicznych, niewielkich skupień zabudowań wiejskich. Szczytowe partie użytkowanych rolniczo, lub częściowo zalesionych wzgórz tworzą łagodne dominanty krajobrazowe (320,8; 315,2; 310,2; 308,7). Krajobraz stanowiący jeden z kluczowych wyróżników tożsamości krajobrazowej Szczebrzeszyńskiego PK i jedną z jego głównych atrakcji turystycznych
3.	C_I.03	Pola nad Starą Wsią	KL9 / 343.21 pow. ok. 806,04 ha	Krajobrazy pól ornych położonych na zboczu doliny rzeki Gorajec	Rekomendacje: - ochrona punktów widokowych, - ochrona przedpola ekspozycji widokowej (przeciwdziałanie sukcesji, ograniczenie zalesień).

					Charakterystyka: Krajobrazy zboczy doliny rzeki Gorajec, na wschód od miejscowości: Gorajec Zastawie, Stara Wieś i Podborcze, z przewagą mozaikowo rozmieszczonych pól małej i średniej wielkości. Ponadto – w części północnej – krajobrazy mozaikowe, z przewagą rozproszonej wśród pół zabudowy wiejskiej i sadów i przydomowych
4.	C_I.04	Pola nad Sąsiadką i Zaburzem	KL 14/343.21 pow. ok. 991,78 ha	Krajobraz mozaikowy z licznymi wąwozami	Rekomendacje: - ochrona punktów widokowych, - ochrona przedpola ekspozycji widokowej (przeciwdziałanie sukcesji, ograniczenie zalesień, przywrócenie pełnej ekspozycji widokowej z punktów widokowych), - utrzymanie naturalnego dna i zboczy wąwozów. Charakterystyka: Krajobraz mozaikowy, z labiryntowym układem płatów i pasm polnych, leśnych oraz nielicznych, rozproszonych zabudowań wiejskich. Liczne rozcięcia erozyjne (wąwozy lessowe). Krajobraz szczególnie charakterystyczny dla Szczebrzeszyńskiego PK, stanowiący jeden z kluczowych wyróżników tożsamości krajobrazowej Parku i jedną z jego głównych atrakcji turystycznych
5.	C_I.05	Las pod Świniarkami	KL15/343.21 pow. ok. 511,92 ha	Zwarty kompleks leśny z licznymi wąwozami	Rekomendacje: - utrzymanie naturalnego charakteru dna i zboczy wąwozów. Charakterystyka: Kompleks lasów liściastych położony na północ od wsi Szperówka, porastający rozgałęzioną, silnie rozciętą erozyjnie suchą dolinkę, schodzącą od osady Świniarki na południowym zachodzie, do zachodniego skraju osady Rozłopy na północnym wschodzie
6.	C_I.06	Labirynt Szperówki	KL16/ 343.21 pow. ok. 1350,62 ha	Labirynt leśnych wąwozów lessowych	Rekomendacje: - utrzymanie naturalnego charakteru dna i zboczy wąwozów, - utrzymanie rolniczego użytkowania terenu pomiędzy (w enklawach) kompleksami leśnymi. Charakterystyka: Labirynt wąwozów lessowych, pokrytych lasami liściastymi, o największej (wraz z KL 19) gęstości sieci tego typu rozcięć erozyjnych w Polsce, z rolniczymi i rolniczo-osadniczymi wnętrzami krajobrazowymi, zazwyczaj z pasmowymi rozłogami pól. Krajobraz charakterystyczny dla Szczebrzeszyńskiego PK, stanowiący jeden z kluczowych wyróżników tożsamości krajobrazowej Parku i jedną z jego głównych atrakcji turystycznych
7.	C_I.07	Rozłogi pól wsi Ruś, Czarnystok i Gorajec Zagroble	KL18 / 343.21 pow. ok. 760,08 ha	Wielowstęgowe rozłogi pól wraz pasmowym układem	Rekomendacje: - ochrona punktów widokowych, - ochrona przedpola ekspozycji widokowej

				towarzyszących miedz	(przeciwdziałanie sukcesji, ograniczenie zalesień), - wyłączenie prac scaleniowych ingerujących w pasmową strukturę własności gruntów, - utworzenie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego. Charakterystyka: Modelowy przykład wielowstęgowych rozłogów pól, rozciągających się za siedliskami wsi Ruś i Czarnystok. Natomiast ze wsią Gorajec Zagroble związana jest mozaika pól małej i średniej wielkości
8.	C_I.08	Szczebrzeszyński labirynt wąwozów	KL19 / 343.21 pow. ok. 4252,26 ha	Charakterystyczny dla krajobrazu parku krajobraz wąwozów nalessowych i towarzyszących im płatów leśnych	Rekomendacje: - ochrona punktów widokowych (enklawy gruntów ornych), - ochrona przedpola ekspozycji widokowej (przeciwdziałanie sukcesji, przywrócenie pełnej ekspozycji widokowej), - utrzymanie naturalnego charakteru dna i zboczy wąwozów. Charakterystyka: Największy krajobraz lokalny Parku, o cechach wybitnie charakterystycznych dla tego ternu. Występuje tu labiryntowa sieć wąwozów lessowych o największej (wraz z KL 16) gęstości tego typu rozcięć erozyjnych w Polsce. Wąwozy są porośnięte lasami liściastymi, ze znaczącym udziałem buka i grabu. W północnej części tego kompleksu, w pobliżu wsi Kawęczynek znajduje się „Las Cetnar" – wyróżniający się walorami przyrodniczymi. Pomiędzy wąwozami, na grzbietach wzniesień położone są wydłużone enklawy użytków rolnych, z malowniczymi wielowstęgowymi rozłogami pól. Tu znajdują się też atrakcyjne punkty widokowe. Charakter tego obszaru stanowi jeden z kluczowych wyróżników tożsamości krajobrazowej Parku i jedną z jego głównych atrakcji turystycznych
9.	C_I.09	Ostańce koło Lipowca	KL20 / 343.21 pow. ok. 551,82 ha	Krajobraz z elementami wielowstęgowych rozłogów pól o wyjątkowych walorach widokowych.	Rekomendacje: - ochrona punktów widokowych, - ochrona przedpola ekspozycji widokowej (przeciwdziałanie sukcesji, ograniczenie zalesień), - utrzymanie zwartego charakteru zabudowy. Charakterystyka: Zespół trzech wzgórz ostańcowych (Góra Kamienna 326,2 m; Mazurowa Góra 321,0; wzgórze bez nazwy 311,8) w strefie krawędziowej Roztocza, stanowiących naturalne dominanty krajobrazowe; na północny zachód od nich – wieś Lipowiec, usytuowana poprzecznie do krawędzi Roztocza (ze znacznymi spadkami terenu) oraz otaczające ją piękne krajobrazowo wielowstęgowe rozłogi pól. We wsi, obok zabudowy wiejskiej – kwatery agroturystyczne i domy letniskowe. Ze szczytów wzgórz i z budynków położonych w najwyższej części wsi – atrakcyjne panoramy widokowe, m.in. na Puszczę Solską

2) objęcie, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony ekosystemów Parku wraz z charakterystycznymi dla nich zbiorowiskami roślinnymi oraz gatunkami roślin, zwierząt i grzybów, dodatkowymi formami ochrony prawnej następujących obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, oznaczonych jako strefa C_II:

Lp.	Kod strefy	Zalecana forma ochrony i proponowana nazwa	Lokalizacja i orientacyjna powierzchnia [w ha]	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	C_II.01	Rezerwat przyrody „Źródła w Zaporzu” Do czasu uznania za rezerwat przyrody powiększenie istniejącego pomnika przyrody	Obszar źródliskowy na zboczu i łąkach w Zaporzu Gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Zaporze, działki nr: 98, 99, 100, 1067, 1068, 1074, 1076, 2338 oraz obręb ewidencyjny Gruszka Zaporska działka nr 374 fragment); pow. 1,8 ha (częściowo obszar proponowany do włączenia do Parku)	Obszar obejmuje cenne źródliska naturalne z osobliwą fauną bezkręgowców (kiełże, ośliczki, wypławki). Źródło położone na wysokości 206,5 m n.p.m. Jego wydajność zmieniała się w zakresie 209,0-353,7 $dm^3 \cdot s^{-1}$ przy średniej szacowanej na ok. 300 $dm^3 \cdot s^{-1}$. Należy ono także do grupy najwydajniejszych źródeł w Polsce. Miejsce wypływu zlokalizowane jest ok. 50 m od rzeki Por, u podnóża prawego zbocza doliny. Jest to typowe źródło ascensyjne. W jego nieregularnej niszy o powierzchni ok. 970 m^2 widoczne są małe lejkowate zagłębienia o głębokościach do kilkudziesięciu cm, w których intensywnie pulsuje woda. Wody źródła wykazują niemal stałą temperaturę utrzymująca się na poziomie 9,3 °C oraz mają odczyn zbliżony do obojętnego. Ogólna mineralizacja wynosi ok. 0,5mg/dm^3. Woda wykazuje naturalny skład wód źródlanych, w której dominują wapń i wodorowęglany i zawiera bardzo mało azotanów, siarczanów, chlorków oraz jonów sodu i potasu. Zapisy prawne regulujące prawidłowe zachowanie walorów przyrodniczych terenu objętego ochroną rezerwatową zapewnią utrzymanie ciągłości ekologicznej pomiędzy strefą, która już znajduje się w Parkiem a terenem nie objętym teraz żadną formą ochrony, a mającym wyjątkowe walory faunistyczne
2.	C_II.02	Użytek ekologiczny „Łąki pod Czarnymstokiem”	Łąki w okolicach miejscowości Czarnystok, pow. ok. 20 ha	Miejsce bytowania gatunków naturowych rzadkich i zagrożonych wyginięciem motyli: czerwończyk nieparek, czerwończyk helle, modraszek nausithous, modraszek telejus. Miejsce znajduje się w pobliżu zabudowań wiejskich oraz upraw rolniczych. Dodatkowa forma ochrony zwróci uwagę na wyjątkowe walory przyrodnicze terenu i zapobiegnie ewentualnej dewastacji
3.	C_II.03	Użytek ekologiczny „Zbiornik w Podlesiu Małym”	Zbiornik położony w miejscowości Podlesie Małe Gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Podlesie Małe, pow. ok 11,3 ha	Największy naturalny zbiornik wodny na Roztoczu. Jego powierzchnia wynosi 79203 m^2 a maksymalna głębokość 2 m. Zasilany jest z płytkich wód gruntowych, utrzymujących się w dolinie powyżej zbiornika. Jego genezę należy wiązać z osadami polodowcowymi, które znacząco ograniczają infiltrację, co powoduje, że woda utrzymuje się na powierzchni terenu. Miejsce rozrodu kilku gatunków płazów (żaba moczarowa, żaba trawna, rzekotka, drzewna/wschodnia, ropucha szara, żaba wodna. Siedlisko zaskrońców. Cenne siedlisko dla awifauny wodnej, wodno-błotnej i szuwarowej
4.	C_II.04	Użytek ekologiczny „Bagno Tałandy”	Obszar położony pomiędzy Dylami a Panasówką, pow. ok 273,3 ha	Obszar stanowiący strefę źródliskową Gorajca na niskim wododziale Wieprza i Sanu. Torfowisko wypełnia bardzo rozległą misę deflacyjną (zespół mis), Torfowisko porasta mech torfowiec (*Sphagnum*), turzyce, sit, wełnianka oraz kępy żurawin. Występują tu także licznie młode sosny i brzozy. Miąższość torfu w obrębie misy deflacyjnej wynosi ok. 65 cm. W spągu torfowiska występuje silnie rozłożony humotorf, który zalega na piaskach humusowych. Ponad nim znajduje się warstwa torfu niskiego turzycowego, na którym występuje

				wierzchnica utworzona z nierozłożonego mchu Sphagnum. Początek akumulacji materii organicznej w torfowisku wydatowno na 2570 +-80 BP, co wskazuje na początek fazy subatlantyckiej holocenu, kiedy to miał miejsce szczególnie silny wzrost wilgotności klimatu. Siedlisko występowania gadów np. żmija zygzakowata oraz jaszczurka żyworodna
5.	C_II.05	Użytek ekologiczny „Mazurowa Góra”	Strome, wierzchołkowe części wzniesienia położonego na wschód od wsi Lipowiec; pow. ok. 4 ha	Obszar występowania zbiorowiska murawy kserotermicznej z klasy Festuco-Brometea na podłożu skał mioceńskich. W murawie miejsce wzrostu znalazły rzadkie i zagrożone gatunki roślin takie jak: ożanka właściwa i zawilec wielkokwiatowy. W skład projektowanego użytku ekologicznego weszłyby również: płat zarośli tarninowych w jego południowej części oraz łąki świeżej w części zachodniej. Zachowanie właściwego stanu siedlisk i stanowisk gatunków wymaga podjęcia działań czynnej ochrony
6.	C_II.06	Użytek ekologiczny „Skarpa Chłopków”	Położone na północny-zachód od miejscowości Chłopków strome zbocze o wystawie południowej z wychodniami skał kredowych w dolnej i środkowej części zbocza; pow. ok. 3,5 ha	Porośnięte roślinnością ciepłolubną i wapniolubną – z klasy Rhamno-Prunetea, z niewielkimi płatami muraw kserotermicznych i ciepłolubnych zbiorowisk okrajkowych roślin zielnych. W podłożu liczne są zagłębienia po wydobyciu opok kredowych. Miejsce występowania rzadkich i zagrożonych gatunków roślin: pluskwicy europejskiej, buławnika wielkokwiatowego, zawilca wielkokwiatowego. Zachowanie właściwego stanu siedlisk i stanowisk gatunków wymaga podjęcia działań czynnej ochrony
7.	C_II.07	Użytek ekologiczny „Podlesie”	Położone na północny-wschód od miejscowości Podlesie Małe strome zbocze o wystawie południowej; pow. ok. 0,5 ha	Obszar występowania zbiorowiska murawy kserotermicznej z klasy Festuco-Brometea na podłożu skał kredowych. Licznie reprezentowane są tu populacje zawilca wielkokwiatowego i ożanki właściwej. Zachowanie właściwego stanu siedliska i stanowisk gatunków wymaga podjęcia działań czynnej ochrony
8.	C_II.08	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Jedliczny Dół”	Wąwóz położony na zachód od Turzyńca, pow. ok 120,8 ha	Rozgałęziony system wąwozowy, który istniał już prawdopodobnie na przełomie epok: brązu i żelaza w I tysiącleciu p.n.e., o czym świadczy dobrze rozwinięta gleba płowa na jego zboczach. Druga faza rozwoju wąwozu (erozja górnych odcinków i wypełnianie dolnych) przypada na XIV-XVI w. Trzecia faza (rozcinanie wypełnień i rozwój form krawędziowych) trwa od połowy XIX w. Większość wąwozów w systemie Jedlicznego Dołu rozwinęła się wskutek procesów erozyjnych, uwarunkowanych pozyskiwaniem drewna jodłowego i bukowego. Erozja linijna pogłębia ryzy zrywkowe i drogi zwózki drewna oraz spływy z halizn
9.	C_II.09	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Piekiełko Szczebrzeszyńskie” , pow. ok 868,0 ha	Obszar położony na południowy zachód od Szczebrzeszyna, w tym Las Cetnar	Obszar występowania licznych, zalesionych, dolinnych i zboczowych wąwozów oraz głębocznic na różnych etapach rozwoju, rozdzielonych płatami sterasowanych pól. Terasy rolne (uprawowe) mają tu charakter wąskich i długich spłaszczeń oddzielonych skarpami o wysokości zwykle 1-2 m. W granicach proponowanego obszaru występuje jednym z większych i bardziej zwartych kompleksów leśnych na terenie Parku, tzw. „Las Cetnar” (buczyna karpacka)
10.	C_II.10	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Czarnystok”	Strefa rolna na wschód od wsi Czarnystok w granicach Obrębu geodezyjnego Czarnystok o długości	Obszar zanikających tradycyjnych wielowstęgowych rozłogów pól o wyjątkowych walorach krajobrazowych i przyrodniczych (liczne miedze, zakrzewienia i zadrzewienia sukcesyjne, fragmenty lasów) w strefie korytarza kserotermicznego

			ok. 3 km	
11.	C_II.11	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Chłopków”	Strefa rolna na zachód od Chłopkowa o długości ok. 3 km	Obszar zanikających tradycyjnych wielowstęgowych rozłogów pól o wyjątkowych walorach krajobrazowych i przyrodniczych (liczne miedze, zakrzewienia i zadrzewienia sukcesyjne, fragmenty lasów) w strefie korytarza kserotermicznego
12.	C_II.12	Stanowisko dokumentacyjne „Odsłonięcia w Lipowcu”	Obszar położony na północ od miejscowości Lipowiec	Zespół nielicznych dobrze zachowanych w tym obszarze wychodni odsłonięć geologicznych skał późnej kredy i miocenu zróżnicowanych pod względem petrograficznym. W odsłonięciach widoczny jest m. in. fragment profilu geologicznego utworów późnej kredy i miocenu oraz zróżnicowane kompleksy piasków mioceńskich
13.	C_II.13	Stanowisko dokumentacyjne „Głębocznica w Kawęczynie”	Głębocznica położona w Kawęczynie	Głęboki wąwóz drogowy, który powstał w wyniku erozji wodnej użytkowanych od kilkuset lat dróg przecinających stoki. Drogi te najczęściej są dostosowane do osadnictwa u podnóża zboczy dolin rzecznych i układu pól na wierzchowinach i zboczach dolin. „Głębocznica w Kawęczynie”, rozcina pokrywę lessów młodszych oraz zalegającą pod nią, kopalną glebę eemską (ze śladami spłukiwania) na zboczu doliny Wieprza. U wylotu wąwozu powstał charakterystyczny, wydłużony stożek w formie wału drogowego. Ściany wąwozu miejscami ulegają obrywom, niekiedy z drzewami. W górnym odcinku, na skłonie wierzchowiny, głębocznica rozcina wypełnione osadami zagłębienie bezodpływowe. Od wąwozu drogowego „odchodzi” tutaj charakterystyczna niecka drogowa, przecinająca skośnie wąskie działki na zboczu bocznej, suchej doliny
14.	C_II.14	Pomnik przyrody „Źródlisko w Czarnymstoku"	Źródlisko położone w miejscowości Czarnystok, pow. ok. 0,01 ha	Źródlisko u podnóża prawego zbocza doliny Gorajca na wysokości 221,5 m n.p.m. Jest to wypływ descensyjny drenujący skały późnej kredy. W jego niszy odsłaniają się dobrze widoczny szczeliny przez które wypływa woda podziemna. Skrajne wydajności źródła zawiera się w przedziale 4,2 - 37,7 $dm^3 \cdot s^{-1}$. Źródlisko tworzą dwie odrębne nisze, które są obudowane. Zawartość rozpuszczonych minerałów wynosi ok. 410 mg · dm^{-3}. Woda źródła cechuje sie dobrą i stałą jakością ze stosunkowo niskim stężeniem substancji pochodzenia antropogenicznego
15.	C_II.15	Pomnik przyrody „Źródlisko w Latyczynie"	Źródlisko położone w miejscowości Latyczyn, pow. ok. 0,03 ha	Źródlisko u podnóża lewego zbocza doliny Gorajca na wysokości 213,1 m n.p.m. Jest to wypływ descensyjny drenujący skały późnej kredy. Skrajne wydajności źródła zawierają się w przedziale 7,5 – 15 $dm^3 \cdot s^{-1}$. Zawartość rozpuszczonych minerałów wynosi ok. 550 mg · dm^{-3}. Woda źródła cechuje się dobrą i stałą jakością ze stosunkowo niskim stężeniem substancji pochodzenia antropogenicznego
16.	C_II.16	Pomnik przyrody "Źródlisko w Radecznicy"	Źródlisko położone w miejscowości Radecznica, pow. ok 0,05 ha	Źródlisko położone w dolinie Gorajca w odległości ok. 20 m od zbocza doliny na wysokości 207,0 m n.p.m. Jest to typowe źródło ascensyjne zasilane ze skał późnej kredy. Obszar zasilania źródła znajduje się na Roztoczu Zachodnim. Warstwę wodonośną, stanowią utwory mastrychtu wykształcone w postaci opok i margli. Z danych na rok 1988 wynika, że jego wydajność zmieniała się od 3,5 do 28,2 $dm^3 \cdot s^{-1}$, a w 2009 od 28,92 do 71,20 $dm^3 \cdot s^{-1}$ przy średniej rocznej 50,46 $dm^3 \cdot s^{-1}$. Woda źródła cechuje sie dobrą i stałą jakością ze stosunkowo niskim stężeniem substancji pochodzenia antropogenicznego. Zawartość rozpuszczonych minerałów wynosi ok. 530 mg · dm^{-3}
17.	C_II.17	Pomnik przyrody - grupa drzew przy krzyżu	gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Mokrelipie, działka nr 928	2 sztuki lipy drobnolistnej

18.	C_II.18	Pomnik przyrody - grupa drzew przy kapliczce	gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Mokrelipie, działka nr 152	4 sztuki lipy drobnolistnej
19.	C_II.19	Pomnik przyrody - grupa drzew przy figurze przydrożnej	gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Zaburze, działka nr 556/2	2 sztuki lipy drobnolistnej
20.	C_II.20	Pomnik przyrody - grupa drzew przy krzyżu przydrożnym	gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Gorajec Stara Wieś, działka nr 1140	4 sztuki lipy drobnolistnej
21.	C_II.21	Pomnik przyrody - grupa drzew przy kapliczce	gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Gorajec Zagroble, działka nr 16/2	3 sztuki lipy drobnolistnej
22.	C_II.22	Pomnik przyrody - drzewo przy figurze przydrożnej	gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Wolka Czarnostocka, działka nr 149	Lipa drobnolistna
23.	C_II.23	Pomnik przyrody - grupa drzew przy figurze przydrożnej	gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Czarnystok, działka nr 4279	2 sztuki lipy drobnolistnej
24.	C_II.24	Pomnik przyrody - grupa drzew przy krzyżu przydrożnym	gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Gorajec Zagroble Kolonia, działka nr 895	4 sztuki lipy drobnolistnej
25.	C_II.25	Pomnik przyrody - grupa drzew przy krzyżu przydrożnym	gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Dzielce, działka nr 851/1	4 sztuki lipy drobnolistnej
26.	C_II.26	Pomnik przyrody - grupa drzew przy figurze przydrożnej	gmina Frampol, obręb ewidencyjny Chłopków, działka nr 475	3 sztuki lipy drobnolistnej

3) objęcie, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony krajobrazów kulturowych Parku, dodatkowymi formami ochrony prawnej lub planistycznej następujących obszarów i obiektów o najwyższych wartościach kulturowych, oznaczonych jako strefa C_III:

Lp.	Kod strefy	Zalecana forma ochrony	Lokalizacja	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	C_III_1.01	Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej (A) w MPZP	Założenie klasztorne wraz z kaplicą na wodzie pw. Św. Antoniego wg granic z numeru wpisu do rejestru A/1305, Radecznica, gmina Radecznica	XVII wieczne założenie klasztorne pobernardyńskie obejmujące: Kościół paraf. rzym. kat. pw. Św. Antoniego Padewskiego wraz z wyposażeniem wnętrza, klasztor, dziedziniec kościelny z drzewostanem i figurami kamiennymi, brama wejściowa z krytymi schodami, dawny internat (ob. szpital), dawne liceum (ob. szpital), dziedziniec szpitalny z drzewostanem, park z cmentarzem oraz czterema kaplicami, kaplicę Św. Antoniego „na wodzie” po przeciwnej stronie ulicy
2.	C_III_1.02	Strefa ścisłej	Kościół parafialny rzymskokatolicki	Zespół sakralny złożony kościoła (1913 rok),

		ochrony konserwatorskiej (A) w MPZP	pw. Znalezienia Krzyża Świętego, cmentarz przykościelny i plebanię wg granic z numeru wpisu do rejestru A/1318, Mokrelipie, gmina Radecznica	cmentarza przykościelnego, plebanii (1930 rok), a także placu po dawnym kościele z zachowaną dzwonnicą -bramą oraz fragmentem pierwotnych murów kościoła z XVII wieku
3.	C_III_1.03	Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej (A) w MPZP	Cmentarz grzebalny wg granic z numeru wpisu do rejestru A/1508, Mokrelipie, gmina Radecznica	Obiekt założony w I poł. w. XIX. Cmentarz ma kształt wydłużonego czworoboku o pow. 2.54 ha, z podziałem na kwatery i jest ogrodzony betonowymi elementami przy kamiennych słupach. Zachowane są liczne nagrobki kamienne (ok. 30 obiektów) z końca XIX w. i pocz. XX w., przeważnie w formie krzyża na prostopadłościennym postumencie. Najstarszy nagrobek pochodzi z 1834 roku
4.	C_III_1.04	Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej (A) w MPZP	Cmentarz wojenny z I wojny światowej wg granic z numeru wpisu do rejestru A/1519, Zaporze, gmina Radecznica	Cmentarz ma kształt prostokąta o powierzchni ok. 3400 m² o wymiarach ok. 90 × 38 m. Na cmentarzu pochowani są żołnierze polegli w I wojnie światowej w czasie walk w sierpniu i wrześniu 1914 oraz w lipcu 1915 roku: 1672 żołnierzy armii carskiej w 12 mogiłach zbiorowych oraz 2090 żołnierzy austriackich w 8 mogiłach zbiorowych. Na terenie cmentarza zachowało się 21 mogił zbiorowych w formie podłużnych kopców w 3 rzędach. Teren cmentarza jest zadrzewiony i otoczony wałem o wysokości ok. pół metra. Przy wejściu usytułowana jest kamienna figura Marii Panny Niepokalanie Poczętej ufundowana przez mieszkańców Zaporza w 1921 roku
5.	C_III_1.05	Strefa ochrony konserwatorskiej (B) w MPZP	Kościół parafialny rzymskokatolicki pw. Św. Izydora i cmentarz prawosławny chronione wpisem do ewidencji gminnej, Gmina Zwierzyniec, obręb ewidencyjny Topólcza, działki nr 2876, 2877	Obiekt powstał w 1911 roku jako cerkiew prawosławna. Został przekazany Kościołowi katolickiemu w 1917 roku. Zbudowany jest w stylu bizantyńskim jako obiekt jednonawowy z cegły czerwonej. Przy prezbiterium znajdują się dwie zakrystie, a na frontonie wieża z kruchtą. Do kościoła przylega cmentarz prawosławny z II poł. XIX. Znajdujące się tu nagrobki pochodzą z różnych epok - od k. XIX w. po pocz. XXI w. Zachowane są liczne nagrobki z końca XX w. i początku XIX w. z inskrypcjami w języku rosyjskim
6.	C_III_1.06	Strefa ochrony konserwatorskiej (B) w MPZP	Cmentarz unicki, gmina Zwierzyniec, obręb ewidencyjny Topólcza, działka nr 169	Obiekt pochodzi z pocz. XIX w. i położony jest na wzgórzu, z dala od kościoła i posiada pow. 0.40 ha. Prowadzi do niego droga powstała w wąwozie. Zachowanych jest kilka ziemnych i murowanych mogił pochodzących z lat 30-40.XX w. o nowych tabliczkach imiennych oraz dawnych nagrobków o wyróżniających się kształtach. Najstarszy nagrobek pochodzi z 1935 roku. Obecne są także współczesne płyty nagrobne wykonane z lastriko
7.	C_III_1.07	Strefa ochrony archeologicznej „W” w MPZP	Grodzisko wraz z wałami ziemnymi (numer wpisu do rejestru C/85), Sąsiadka, gmina Sułów	Grodzisko z okresu wczesnego średniowiecza identyfikowane z grodem Sutiejsk, wymienianym w latopisach ruskich. Posiada rozpoznaną konstrukcję obronną grodu oraz obiekty mieszkalne i gospodarcze na podgrodziu
8.	C_III_1.08	Strefa obserwacji archeologicznej „OW” w MPZP	Obszar domniemanego grodziska, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Kawęczyn, działki nr 3336, 3337, 3338, 3339, 3340, 3341, 3342, 3780, 3781, 2500, 3519	Owalny w formie obiekt o niewątpliwie funkcji obronnej otoczony jest niewysokim wałem ziemnym. Przeprowadzone na jego terenie sondażowe badania archeologiczne nie przyniosły jednoznacznej odpowiedzi co do funkcji i datowania

9.	C_III_2.01	Wpis do ewidencji gminnej gminy Frampol	Kapliczka domkowa, Gmina Frampol, obręb Chłopków, działka nr 3088	Kapliczka domkowa umiejscowiona na lipie i poświęcona Matce Bożej z II poł. XX w. (?). Obiekt drewniany w postaci kapliczki domkowej z figurą Matki Bożej wspartej na desce, na której znajduje się krzyż żeliwny (prawdopodobnie pierwotnie wieńczący kapliczkę)
10.	C_III_2.02	Wpis do ewidencji gminnej gminy Frampol	Budynek gospodarczy, Gmina Frampol, obręb Komodzianka, nr działki 1392/1	Obiekt konstrukcji zrębowej, kryty blachą z wystającym daszkiem wspartym na drewnianych filarach. Obecnie obiekt jest nieużytkowany i znajduje się w średnim stanie technicznym
11.	C_III_2.03	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Kapliczka murowana, Gmina Radecznica, obręb Czarnystok, nr działki 2602/1	Kapliczka murowana poświęcona Chrystusowi z 1921 roku. Obiekt murowany z cegły, w formie krzyża na wysokim postumencie, pomalowany na żółto i położony wśród lip. W środku późniejsza figura Chrystusa. inskrypcja czytelna: „Któryś cierpiał za nas rany Jezu Chryste zmiłuj się nad nami. Fundator Stanisław Kozłowski 1921 *R*”
12.	C_III_2.04	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Kapliczka murowana, Gmina Radecznica, obręb Czarnystok, nr działki 4274 /4275	Kapliczka murowana poświęcona Chrystusowi z pocz. XX w. Kapliczka murowana, pomalowana na błękitny kolor, otoczona lipami, z dwoma wnękami – w jednej znajduje się figura Chrystusa, w drugiej obrazek Matki Bożej. Obiekt otoczony jest płotkiem o murowanych słupkach z żeliwnymi prętami. Inskrypcja czytelna: „Pod Twoją obronę uciekamy się”, brak daty powstania
13.	C_III_2.05	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Figura Matki Bożej, Gmina Radecznica, obręb Dzielce, nr działki 118	Figura Matki Bożej na wysokim postumencie z 1912 roku Obiekt murowany, pomalowany na biało. Inskrypcja czytelna: „J.B. R. 1912 D.I.M. D.Z.”
14.	C_III_2.06	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Kapliczka murowana, Gmina Radecznica, obręb Gorajec, nr działki 129/1	Kapliczka murowana poświęcona Matce Bożej z 1910 roku Obiekt murowany, pomalowany na biało, otoczony płotkiem z murowanymi słupkami i metalowymi poprzecznymi prętami, usytułowany wśród drzew. We wnęce figura Matki Bożej. Inskrypcja czytelna: „Pod Twoją obronę uciekamy się Święta Boża rodzicielko. Fundatorka Katarzyna Kołcon 1910 R.”
15.	C_III_2.07	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Krzyż murowany, Gmina Radecznica, obręb Gorajec, nr działki 1162	Krzyż murowany na wysokim postumencie z 1863 roku Obiekt murowany, pomalowany na biało-niebiesko-brązowo, położony na skarpie wzdłuż drogi nr 74. Inskrypcja czytelna: „Fundator Andrzej Wisnieski D. 10 sierp 1863 r.”
16.	C_III_2.08	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Figura Matki Bożej, Gmina Radecznica, obręb Gorajec, nr działki 1074	Figura Matki Bożej na wysokim postumencie, murowana z 1910 roku. Obiekt murowany, pomalowany na biało, zwieńczony wysoką figurą Matki Bożej i położony na skarpie wzdłuż drogi nr 74. Inskrypcja czytelna: „Maryjo królowo nieba i ziemi módl się za nami/ Pamiątka mieszkańców wsi Gorajec 1910 r.”
17.	C_III_2.09	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Dawny młyn, Gmina Radecznica, obręb Latyczyn, nr działki 5161	Młyn drewniany, motorowy z II p. XX w. w Latyczynie. Obiekt drewniany, trzykondygnacyjny, kryty eternitem. Obok znajduje się piwniczka murowana z cegły
18.	C_III_2.10	Wpis do ewidencji gminnej gminy	Ruiny dawnego kościoła, Gmina Radecznica, obręb Mokrelipie, nr działki 153	Ruiny dawnego kościoła pochodzącego z XVII w. w formie fragmentu ściany murowanej z cegły i kamienia, z późniejszym metalowym krzyżem

		Radecznica		zamocowanym na elewacji
19.	C_III_2.11	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Figura świętego, Gmina Radecznica, obręb Podborcze, nr działki 89	Figura świętego na wysokim postumencie z II poł. XX w. Obiekt kamienny, pomalowany na biało, usytuowany wśród tui. Brak inskrypcji i daty powstania. Obiekt znajduje się w średnim stanie technicznym: wymaga czyszczenia i malowania
20.	C_III_2.12	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Kapliczka słupowa murowana, Gmina Radecznica, obręb Podborcze, nr działki 111	Kapliczka słupowa murowana, poświęcona Matce Bożej z I poł. XX w. Obiekt murowany, pomalowany na biało-niebiesko, otoczony płotkiem drewnianym, położony wśród drzew i otoczony tujami. We wnęce figura Matki Bożej. Inskrypcja widoczna: „Boże błogosław ludowi twojemu”, brak daty powstania. Obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym
21.	C_III_2.13	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Kapliczka słupowa, Gmina Radecznica, obręb Podlesie Małe, nr działki 245	Kapliczka kamienna, słupowa poświęcona Matce Bożej z roku 1907. Obiekt murowany, pomalowany na niebiesko. Inskrypcja czytelna: „Pod Twoją obronę uciekamy się Święta Boża R fundatorowie Wojciech i Ewa Batorscy R.R. 1907”. Obiekt zachowany jest w dobrym stanie technicznym
22.	C_III_2.14	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Krzyż kamienny, Gmina Radecznica, obręb Podlesie Małe, nr działki 16/2	Krzyż kamienny z roku 1901 Obiekt murowany, pomalowany na żółto, otoczony płotkiem metalowym i położony wśród lip. Inskrypcja czytelna: „Boże błogosław rodzinie i wiosce Fundator tej figury Wojciech i Marianna Łukasik R.P. 1901”. Obiekt zachowany jest w dobrym stanie technicznym
23.	C_III_2.15	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Plebania, Gmina Radecznica, obręb Trzęsiny, nr działki 384	Budynek drewniany (dawna szkoła), oszalowany, kryty eternitem. Obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym
24.	C_III_2.16	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Kapliczka, Gmina Radecznica, obręb Wólka Czarnostocka, nr działki 158	Kapliczka poświęcona Chrystusowi Frasobliwemu i Matce Boskiej z 1908. Obiekt murowany, pomalowany na biało-pomarańczowo, zwieńczony krzyżem kamiennym, usytułowany wśród drzew. We wnęce figura Chrystusa Frasobliwego. Inskrypcja czytelna: „Fundatory Michał Franciszka Marrianna Sykały 1908 rok”. Obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym
25.	C_III_2.17	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Krzyż kamienny, Gmina Radecznica, obręb Zaburze, nr działki 314/1	Krzyż kamienny na wysokim postumencie z 1928 roku. Obiekt murowany, pomalowany na biało, zwieńczony metalowym krzyżem, usytuowany wśród lip na wysokiej skarpie przy rozstajach dróg. Inskrypcja częściowo czytelna: „Boże błogosław Twoi (…) Fundator (….) Maria 1928 r.”. Obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym
26.	C_III_2.18	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Budynek gospodarczy, Gmina Radecznica, obręb Zaburze, nr działki 394/2	Obiekt konstrukcji zrębowej, kryty częściowo blachą, a częściowo eternitem z wystającym daszkiem wspartym na drewnianych ukośnych filarach. Obecnie obiekt jest nieużytkowany i znajduje się w średnim stanie technicznym
27.	C_III_2.19	Wpis do ewidencji gminnej gminy Radecznica	Kapliczka drewniana, Gmina Radecznica, obręb Zaburze, nr działki 1946	Kapliczka drewniana z końca II poł. XX w. Obiekt drewniany, w postaci kapliczki domkowej z figurą Jezusa Frasobliwego usytułowany wśród lip. Obiekt znajduje się w dobrym stanie zachowania
28.	C_III_2.20	Wpis do ewidencji	Zagroda, Gmina Radecznica, obręb Sąsiadka,	Zagroda składa się z domu mieszkalnego oraz dwóch stodół. Są to obiekty drewniane, konstrukcji

		gminnej gminy Sułów	nr działki 2713	zrębowej, z dachem dwuspadowym, kryte eternitem charakterystyczne dla zabudowy regionalnej obszaru Parku. Chata nosi ślady malowania w niebieskie pasy stanowią wyróżnik krajobrazowy obszaru. Obiekty w zagrodzie są użytkowane i zachowane w dobrym stanie
29.	C_III_2.21	Wpis do ewidencji gminnej gminy Szczebrzeszyn	Dom nr 72, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Kawęczyn, nr działki 63 Dom nr 157, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Kawęczyn, nr działki 1971 Dom nr 227, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Kawęczyn, nr działki 1885 Zabudowania gospodarcze nr 233, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Kawęczyn, nr działki 1874	Obiekty z I połowy XX w. drewniane, konstrukcji zrębowej, z dachem dwuspadowym, kryte eternitem charakterystyczne dla zabudowy regionalnej obszaru Parku. Chaty malowane w niebieskie pasy stanowią wyróżnik krajobrazowy obszaru. Obiekty są nadal użytkowane i znajdują się w średnim stanie technicznym
30.	C_III_2.22	Wpis do ewidencji gminnej gminy Szczebrzeszyn (w przypadku potwierdzenia archeologicznego charakteru obiektu)	Domniemane grodzisko, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Kawęczyn, działki nr 3336, 3337, 3338, 3339, 3340, 3341, 3342, 3780, 3781, 2500, 3519	Owalny w formie obiekt o niewątpliwie funkcji obronnej otoczony jest niewysokim wałem ziemnym. Przeprowadzone na jego terenie sondażowe badania archeologiczne nie przyniosły jednoznacznej odpowiedzi co do funkcji i datowania
31.	C_III_2.23	Wpis do ewidencji gminnej gminy Szczebrzeszyn	Krzyż metalowy, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Kawęczynek, działki nr 1072/9	Krzyż metalowy na wysokim postumencie poświęcony Matce Bożej z pocz. XX w. Obiekt kamienny, pomalowany na biało-niebiesko, otoczony metalowym płotkiem i położony wśród lip. Inskrypcja nieczytelna, brak daty powstania
32.	C_III_2.24	Wpis do ewidencji gminnej gminy Szczebrzeszyn	Szczebrzeszyn Przedmieście Błonie: Stodoła nr 121, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1868) Dom nr 127, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1864 Dom nr 136, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1384 Dom nr 144, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1343/4 Dom nr 142, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1636 Dom nr 152, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1638 Dom nr 154, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr.2731	Obiekty z I połowy XX w., drewniane, konstrukcja zrębowej, z dachem dwuspadowym kryte eternitem charakterystyczne dla zabudowy regionalnej obszaru Parku. Chaty malowane w niebieskie pasy stanowią wyróżnik krajobrazowy obszaru. Obiekty są nadal użytkowane i znajdują się w dobrym stanie technicznym- wyjątek stanowi dom nr 136

			W granicach Parku przewidzianych do rozszerzenia (strefa C_IV.02): Dom nr 66, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1582) Dom nr 82, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1589) Dom nr 94, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1600) Dom nr 101, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1892) Zagroda nr 111, Gmina Szczebrzeszyn, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 1432/1	
33.	C_III_2.25	Wpis do ewidencji gminnej gminy Zwierzyniec	Krzyż kamienny, Gmina Zwierzyniec, obręb Szczebrzeszyn, działki nr 2205)	Krzyż kamienny na wysokim postumencie poświęcony Matce Bożej z 1905 roku Obiekt kamienny, pomalowany na biało. Inskrypcja czytelna: „Krzyż wbity na golgocie tego nie wybawi kto sam na sercu swoim krzyża niewystawi Fundatory tej figury Wojciech Świstek i Antoni Świstek dnia 9 września 1905 R”

4) włączenie do Parku następujących obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych lub kulturowych, oznaczonych jako strefa C_IV oraz zharmonizowanie granic Parku, tam gdzie jest to możliwe i zasadne, z aktualnym podziałem ewidencyjnym:

L.p.	Kod strefy	Lokalizacja i powierzchnia	Charakterystyka
1	2	3	4
1.	C_IV.01	Trzęsiny, zespół źródliskowo-sakralny. Obręb geodezyjny Trzęsiny; nr działek: 239, 240 i fragmentu działki nr 442 (droga); 227/2 i 231/1 – cmentarz, działki 442 – droga,435 – pobocze, 239 i240 – las oraz.442 (część) – droga leśna	Integralny element zespołu sakralnego w Trzęsinach (kościół) znajdującego się w granicach Parku, zawierający elementy kulturowe stanowiące wyznacznik kulturowy Parku:(źródlisko, kaplica drewniana konstrukcji zrębowej Św. Antoniego z 1876 oraz cmentarz parafialny rzymskokatolicki z 1925. Wypływ podzboczowy u podnóża zbocza doliny Gorajca na wysokości 223,8 m n.p.m. Jest to wypływ descensyjny drenujący skały późnej kredy. Skrajne wydajności źródła zawiera się w przedziale 16,3 - 32,8 $dm^3 \cdot s^{-1}$. Zawartość rozpuszczonych minerałów wynosi ok. 340 - 380 $mg \cdot dm^{-3}$. Woda źródła cechuje się dobrą i stałą jakością ze stosunkowo niskim stężeniem substancji pochodzenia antropogenicznego
2.	C_IV.02	Szczebrzeszyn, przedmieścia Błonie. Obręb geodezyjny Szczebrzeszyn; nr działek 1582, 1589, 1600,1892, 1432/1	Obiekty architektury regionalnej, w tym chaty malowane w niebieskie pasy stanowiące wyróżnik kulturowy tego obszaru, tworzące wraz z obiektami znajdującymi się w granicach Parku harmonijne ciągi zabudowy wraz z wstęgowymi rozłogami pól
3.	C_IV.03	Źródło w Wywłoczce. Obręb geodezyjny Wywłoczka nr działek: 1127 oraz	Wypływ podzboczowy i przykorytowy, który tworzą trzy dość duże i wyraźne nisze, oraz kilkanaście źródeł korytowych i kilka młak. Nisze są słabo wykształcone i przy wysokich stanach wody zalewane przez wody

		fragment 1003 (droga)	rzeki Wieprz. Dominują wypływy descenzyjne, znajdujące się tuż pod skarpą. W niektórych fragmentach nisz obserwuje się wychodnie skał później kredy. Interesujące ze względu na sposób wypływu wody – przy wysokich stanach wody wieprza źródła korytowe, przy niskich – podzboczowe przykorytowe. W bezpośrednim sąsiedztwie niszy na powierzchni odsłaniają się piaski rzeczne terasy nadzalewowej i mułki lessopodobne deluwialne, natomiast w dnie doliny Wieprza – piaski rzeczne terasy zalewowej. Wydajność źródliska zmienia się od 42 do 56 $dm^3 \cdot s^{-1}$. Średnia temperatura wody wynosi 9,5°C. Pod względem składu chemicznego są to wody dwujonowe typu HCO^3-Ca. Jon wodorowęglanowy stanowi ok. 80-90% sumy miliwali anionów. Wśród kationów dominuje jon wapnia
4.	C_IV.04	Źródła w Zaporzu. Gmina Radecznica, obręb ewidencyjny Zaporze działka nr 2338 oraz obręb geodezyjny Gruszka Zaporska działka nr 374 fragment) (pow. 0,4 ha)	Źródło położone na wysokości 206,5 m n.p.m. i znajduje się po lewej stronie rzeki Por. Jego wydajność zmieniała się w zakresie 43,5-71,2 $dm^3 \cdot s^{-1}$ przy średniej szacowanej na około 61,2 $dm^3 \cdot s^{-1}$. Jest to typowe źródło ascensyjne. W jego nieregularnej niszy widoczne są cztery lejkowate zagłębienia, w których intensywnie pulsuje woda. Wody źródła wykazują niemal stałą temperaturę utrzymująca się na poziomie 9,3 °C oraz mają odczyn zbliżony do obojętnego. Ogólna mineralizacja wynosi około 0,5mg/l. Woda wykazuje naturalny skład wód źródlanych, w której dominują wapń i wodorowęglany i zawiera bardzo mało azotanów, siarczanów, chlorków oraz jonów sodu i potasu. Stanowisko występowania cennej fauny bezkręgowej

§ 6.

Określa się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów abiotycznych i gleb odnoszący się do obszaru Parku lub wskazanych stref ustaleń Planu ochrony:

1) w celu ochrony naturalnych i quasinaturalnych form ukształtowania terenu:

   a) wprowadzenie nieprzekraczalnej linii zabudowy odsuniętej od górnej krawędzi wąwozów, uwzględniającej lokalne uwarunkowania (nachylenie i wysokość skarpy, pokrycie terenu),

   b) zachowanie naturalnych form rzeźby dna doliny Wieprza i meandrów tej rzeki,

   c) ograniczanie utwardzania den oraz ingerowania w profil podłużny i poprzeczny systemów wąwozowych i głębocznic, z wyjątkiem sytuacji uzasadnionych potrzebami społecznymi i gospodarczymi, przy maksymalnym zachowaniu ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych,

   d) ograniczenie turystycznego ruchu pojazdów zmotoryzowanych w miejscach szczególnie wrażliwych i cennych przyrodniczo, w szczególności w obrębie systemów wąwozowych i głębocznic, w tym poprzez wprowadzenie trwałych lecz wkomponowanych w krajobraz, elementów infrastruktury zabezpieczającej przed rozjeżdżaniem terenów nie dopuszczonych do ruchu kołowego,

   e) w miejscach szczególnie wrażliwych na degradację turystyczną, a cennych z punktu widzenia przyrody nieożywionej, w tym zwłaszcza w granicach stref C_II.08, C_II.09, C_II_13, kontrola ruchu turystycznego, a w przypadku intensyfikacji zagrożeń podjęcie działań ograniczających dostęp i kanalizujących ruch, w tym odpowiednie wyznaczenie szlaków i ścieżek dydaktycznych, nasadzenia roślinności krzewiastej rodzimych gatunków o gęstym i kolczystym pokroju, budowa drewnianych ogrodzeń, ustawianie tablic informacyjnych;

2) w celu zachowania odsłonięć geologicznych i źródlisk: wdrożenie systemu informacyjno-edukacyjnego (tablice) wraz z infrastrukturą towarzyszącą: zadaszenia, ławki, pomosty (strefy: C_II_12, C_II_14, C_II_15, C_II_16);

3) w celu ograniczenia zanieczyszczenia gleb:

   a) utworzenie skutecznego systemu odwadniania ciągów komunikacyjnych w celu ograniczenia dostawy zanieczyszczeń komunikacyjnych (metale ciężkie, pył drogowy, sole drogowe), z uwzględnieniem zachowania bezpiecznych warunków dla migracji fauny

   b) tworzenie i właściwe utrzymywanie pasów roślinności niskiej i wysokiej o charakterze stref ochronnych wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu,

c) właściwe magazynowanie i stosowanie środków chemicznych w rolnictwie,

d) stworzenie warunków do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów, wraz z rozwojem efektywnego systemu gospodarki odpadami,

e) likwidacja dzikich wysypisk odpadów,

f) działania informacyjne i edukacyjne na rzecz właściwej gospodarki odpadami komunalnymi i rolnymi;

4) w celu przeciwdziałania degradacji fizycznej gleb, w tym erozji wietrznej, wodnej i uprawowej:

a) ochrona gleb o wysokiej bonitacji (klasy bonitacyjne II – IVb) przed ich przeznaczeniem pod zabudowę,

b) stosowanie pasów chłonnych i/lub prowadzenie uprawy bezorkowej na stokach,

c) wprowadzanie odpowiedniego płodozmianu i poprawnej struktury użytkowania ziemi oraz stosowanie międzyplonu ścierniskowego i mulczowania,

d) tworzenie i utrzymywanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych;

5) w celu przeciwdziałania nadmiernemu zanieczyszczeniu powietrza atmosferycznego w wyniku niskiej emisji z kotłowni przydomowych oraz emisji komunikacyjnej:

a) opracowywanie i wdrażanie programów ograniczających „niską emisję”,

b) działania na rzecz zmiany urządzeń grzewczych na niskoemisyjne,

c) skuteczne egzekwowanie zakazów spalania odpadów w gospodarstwach domowych oraz wypalania traw, odłogów, miedz, itp.,

d) opracowywanie i wdrażanie w ramach działalności samorządów lokalnych instrumentów finansowych i prawnych zachęcających mieszkańców do korzystania z odnawialnych źródeł energii (OZE),

e) prowadzenie akcji edukacyjnych, szkoleń i warsztatów z zakresu zadań ochrony środowiska w gospodarstwach domowych;

6) w celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom komunikacyjnym i nadmiernemu hałasowi w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych:

a) poprawę nawierzchni dróg,

b) promocję i rozwój komunikacji zbiorowej,

c) promocję i rozwój komunikacji rowerowej, w tym modernizację i rozwój tras rowerowych,

d) stosowanie wzdłuż szlaków komunikacyjnych pasów zieleni pochłaniających hałas.

§ 7.

Określa się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów i ekosystemów wodnych, odnoszący się do obszaru Parku lub wskazanych stref ustaleń Planu ochrony:

1) w celu powstrzymania odwadniania i zwiększenia zasobów wodnych oraz utrzymania naturalnej struktury hydrograficznej i różnorodności biologicznej ekosystemów wodnych:

a) odstąpienie od modyfikacji sieci hydrograficznej, jeżeli nie służy to ochronie przyrody i zrównoważonemu wykorzystaniu użytków rolnych i kompleksów leśnych lub ochronie przed powodzią i suszą lub wynika to z przepisów odrębnych, w tym od:

i) dalszej regulacji koryt rzek Gorajec (strefa BM_III.01), Por (strefa BM_III.02) i Wieprz (strefa BM_III.03),

ii) odstąpienie od konserwacji rowów melioracyjnych na obszarach występowania cennych przyrodniczo łąk wilgotnych, o ile nie stoi to w sprzeczności z potrzebami prowadzonej gospodarki łąkowej (strefa BM_III.04),

iii) podejmowania działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy oraz odbudowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na łąkach i pastwiskach na obszarach podmokłych, z wyjątkiem przypadków uregulowanych przepisami odrębnymi,

iv) pogłębiania, przekopywania i modyfikacji brzegów koryt rzek, poza działaniami związanymi z ochroną przeciwpowodziową, w obrębie den dolin rzecznych,

v) osuszania, zaśmiecania, zasypywania lub przekształcania śródleśnych, śródpolnych oczek wodnych oraz małych zbiorników wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej i leśnej,

vi) podejmowania innych działań skutkujących osuszaniem obszarów źródliskowych oraz mokradeł i podmokłości w dnach dolin,

b) przywrócenie wartości przyrodniczych zdegradowanym starorzeczom oraz naturalnym i antropogenicznym zbiornikom wodnym, poprzez usunięcie odpadów i eliminację źródeł zanieczyszczeń,

c) ograniczenie nadmiernej eksploatacji wód powierzchniowych i podziemnych prowadzącej do zmiany stosunków wodnych negatywnie oddziaływujących na zasoby biotyczne,

d) odtwarzanie i budowę małych zbiorników wodnych gromadzących wody opadowe i roztopowe na wierzchowinach oraz w dnach suchych dolin;

2) w celu poprawy stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCW) i osiągnięcia planowanego stanu jakości wód płynących:

a) prowadzenie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia wód, w tym:

i) inwentaryzacji i likwidacji punktowych zrzutów nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do gruntu oraz kontroli szczelności szamb,

ii) dbałości o zachowanie norm sanitarnych i ochrony środowiska w obrębie zagród gospodarskich, m.in. odpowiednie przechowywanie obornika i gnojowicy oraz nawozów sztucznych,

iii) zachowania norm sanitarnych i ochrony środowiska w obrębie zagród gospodarskich,

iv) uzależnienia rozwoju zabudowy mieszkalnej na obszarze Parku od uzbrojenia terenu w sieć kanalizacyjną,

v) ograniczenia odpływu biogenów z terenów użytkowanych rolniczo, w tym niewylewanie gnojowicy oraz zrezygnowanie z nawożenia w pasie do 100 metrów od źródeł i ujęć wody, a także od brzegów zbiorników wodnych, rowów, cieków oraz rzek,

vi) pozostawienie lub tworzenie wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, co najmniej 5. metrowego pasa trzcinowisk, zadrzewień i zakrzaczeń, tworzących naturalną strefę buforową, za wyjątkiem stanowisk cennych siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków związanych z terenami otwartymi,

b) wdrożenie zapisów aktualizowanego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, w tym:

i) kontroli sposobu użytkowania wód przez użytkowników,

ii) przeglądu wydanych pozwoleń wodno-prawnych,

iii) wprowadzenia lokalnego monitoringu jakości wód w obrębie wszystkich JCW,

iv) uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej.

3) w celu ograniczenia presji ze strony turystów na ekosystemy wodne: kontrola ruchu turystycznego na rzekach i zagospodarowanie istniejących przystani śródlądowych mających na celu kanalizację ruchu i ochronę brzegów rzek.

§ 8.

Określa się następujący zakres prac związanych z ochroną lądowych ekosystemów nieleśnych Parku lub wskazanych stref ustaleń Planu ochrony:

1) w celu zachowania różnorodności zbiorowisk roślinnych właściwych dla ekosystemów łąkowych i murawowych oraz terenów użytkowanych rolniczo:

a) odstąpienie od zalesiania gruntów nieleśnych innych niż zaklasyfikowane ewidencyjnie jako role, w tym łąk, pastwisk, nieużytków, bagien i in., w tym szczególnie terenów wskazanych w ramach strefy BM_VII_2,

b) zachowanie miedz, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych oraz innych fragmentów wyłączonych z użytkowania rolniczego,

c) przeciwdziałanie w strefach BM_V_1 sukcesji zarastających muraw i łąk z usunięciem biomasy, w tym nalotu drzew i krzewów, z pozostawieniem pojedynczych ich zwartych kęp,

d) utrzymanie w strefie BK_I_1 oraz przywrócenie w strefie BM_I powierzchni i struktury łąk i muraw kserotermicznych, w tym szczególnie chronionych siedlisk przyrodniczych oraz kontynuowanie tradycyjnego, ekstensywnego sposobu ich użytkowania, w tym zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, obejmującego m.in.:

i) działanie obligatoryjne w celu zachowania użytków zielonych, w tym łąkowych siedlisk przyrodniczych: ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe,

ii) działania fakultatywne w celu zachowania użytków zielonych, w tym łąkowych siedlisk przyrodniczych, w ramach użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego gruntu: postępowanie zgodnie z wymogami właściwego pakietu i jego wariantu, wskazanego w ramach działań rolnośrodowiskowych lub rolno-środowiskowo-klimatycznych objętych obowiązującym Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich. Odstąpienie od przeorywania użytków zielonych. Jednocześnie, w celu uniknięcia ranienia lub uśmiercania występujących na łąkach gatunków ptaków i ssaków, stosowanie w trakcie koszenia tzw. wypłaszaczy (na przykład w postaci poziomej belki mocowanej z przodu ciągnika, z łańcuszkami) oraz „odśrodkowego” sposobu koszenia (od środka koszonej powierzchni na zewnątrz),

e) promowanie wśród rolników hodowli tradycyjnych ras zwierząt gospodarskich, ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych ras bydła, koni i owiec zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,

f) ograniczenie występowania gatunków inwazyjnych, w tym również lokalnie inwazyjnych;

2) w celu zachowania różnorodności zbiorowisk roślinnych właściwych dla ekosystemów torfowiskowych:

a) zachowanie w strefie BK_III_2, warunków wodnych właściwych dla ekosystemów zależnych od wód,

b) nieprowadzenie w zidentyfikowanych płatach siedlisk przyrodniczych i w odległości 500 m od ich granic, żadnych działań mających wpływ na zmianę stosunków wodnych;

3) w celu ograniczenia presji ze strony turystów na ekosystemy nieleśne oraz innych szczególnych zagrożeń: w miejscach szczególnie wrażliwych na degradację turystyczną, a cennych z punktu widzenia szaty roślinnej, w tym zwłaszcza w granicach stref C_II.04, C_II.05, C_II_06, C_II.07 kontrola ruchu turystycznego, a w przypadku intensyfikacji zagrożeń podjęcie działań ograniczających dostęp i kanalizujących ruch, w tym odpowiednie wyznaczenie szlaków i ścieżek dydaktycznych, nasadzenia roślinności krzewiastej rodzimych gatunków o gęstym i kolczystym pokroju, budowa drewnianych ogrodzeń, ustawianie tablic informacyjnych;

4) w celu aktualizacji i dostosowania do stanu faktycznego danych dotyczących klasyfikacji gruntów: aktualizacja sposobu użytkowania i przekwalifikowanie gruntów rolnych pokrytych lasem w drodze sukcesji naturalnej zbiorowisk lub zalesienia.

§ 9.

Określa się następujący zakres prac związanych z ochroną ekosystemów leśnych Parku lub wskazanych stref ustaleń Planu ochrony:

1) w celu zachowania rodzimej różnorodności zbiorowisk roślinnych właściwych dla lasów oraz terenów zarastających:

a) wdrażanie zapisów planów urządzenia lasu Nadleśnictwa Biłgoraj i Zwierzyniec oraz planów urządzenia lasu innej własności, poddanych procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,

b) modyfikacja w strefie BM_II gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych obejmującej stosowanie metod hodowli lasu służących zachowaniu i odtwarzaniu się siedlisk przyrodniczych poprzez preferowanie rębni przerębowej, unikanie wielkopowierzchniowych zrębów, realizację prac zrywkowych w sposób jak najmniej naruszających runo, pozostawianie martwego drewna, w tym grubowymiarowego, a w terenie trudnodostępnym odstąpienie od pozyskania drewna,

c) ograniczanie w ramach planowych zabiegów hodowlanych, udziału gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym przede wszystkim usuwanie: czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina*, robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*, dębu czerwonego *Quercus rubra* oraz klonu jesionolistnego *Acer negundo*,

d) kontynuowanie sukcesywnej przebudowy drzewostanów celem dostosowania ich do warunków siedliskowych, szczególnie przy zastosowaniu rębni przerębowej, w tym do wykorzystania odnowienia naturalnego w powstałych lukach,

e) odnawianie drzewostanów i ich przebudowa wyłącznie gatunkami rodzimymi i zgodnymi z siedliskiem, odstąpienie od sadzenia w lasach gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym monokultur modrzewia *Larix decidua* i plantacyjnych klonów topoli,

f) utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania ekosystemów leśnych w strefie BK_II, w tym lasów uznanych za ochronne jako cenne fragmenty rodzimej przyrody oraz kontynuacja zapisów wprowadzonych w planach urządzenia lasu przy ich kolejnych rewizjach,

g) ograniczenie uszkodzeń odnowień naturalnych w lasach poprzez regulację populacji ssaków roślinożernych.

2) w celu ograniczenia presji ze strony mieszkańców i turystów na ekosystemy leśne: skuteczne egzekwowanie zapisów prawa dotyczących poruszania się pojazdami mechanicznymi w obrębie lasów, w tym zwłaszcza w wąwozach lessowych.

§ 10.

Określa się następujący zakres prac związanych z ochroną gatunków grzybów, roślin i zwierząt dziko występujących oraz ich siedlisk, odnoszący się do obszarów Parku, w których gatunki te lub ich siedliska występują lub wskazanych stref ustaleń Planu ochrony:

1) kontynuowanie rozpoznawania stanowisk występowania chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, grzybów i roślin oraz objęcie ich w miarę potrzeb zadaniami ochronnymi;

2) prowadzenie ochrony czynnej gatunków wymagających takich działań, zgodnie z zasadami określonymi w krajowych i międzynarodowych poradnikach ochrony;

3) objęcie wszelkiego typu działań ochrony czynnej oceną skuteczności i efektywności podjętych prac, zarówno na etapie wykonywania projektu, jak i po jego zakończeniu;

4) ograniczanie populacji inwazyjnych gatunków roślin stanowiących zagrożenie dla gatunków rodzimych, w szczególności: rdestowców *Reynoutria* ssp., niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera* i czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina*;

5) wyłączenie z zalesień siedlisk występowania cennych gatunków roślin i zwierząt, w tym także wzgórz z wychodniami skał wapiennych również w obrębie kompleksów leśnych w ciągu korytarza ekologicznego roślinności stepowej (strefa BM_VII_2.07);

6) ograniczenie niszczenia cennych płatów roślinności poprzez wyznaczenie miejsc do uprawiania sportów motorowych poza granicami Parku, a w jego granicach, w miejscach gdzie nie występują stanowiska roślin specjalnej troski;

7) zachowanie, w ramach istniejących możliwości, przy remontach i rozbudowie obiektów budowlanych, w tym również obiektów zabytkowych, siedlisk występowania rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt;

8) opracowanie i wdrożenie programu monitoringu gatunków rzadkich i zagrożonych, a także gatunków inwazyjnych, stanowiących zagrożenie dla rodzimej różnorodności biologicznej oraz gatunków konfliktowych;

9) pozostawianie starych i martwych drzew, w tym powstrzymywanie się od usuwania próchnowisk i zasklepiania ubytków,z wyłączeniem egzemplarzy przy drogach i ścieżkach stwarzających zagrożenie dla ludzi i mienia, a w przypadku lasów, zgodnie z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;

10) ochronę i zachowanie, z odtwarzaniem włącznie, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych;

11) zachowanie starodrzewu w obrębie parków, cmentarzy, miejscowości, ciągów komunikacyjnych oraz posesji, o ile stan tych drzew nie zagraża bezpieczeństwu ludzi i mienia;

12) zachowanie nieużytkowanych wyrobisk piasku i kamienia, a w miarę potrzeb usuwanie pojawiającego się w ich obrębie podrostu drzew i krzewów, o ile nie stoi to w sprzeczności z przepisami odrębnymi;

13) pozostawianie starych drewnianych budynków lub przynajmniej drewnianych bali (np. ogrodzeń), jako siedlisk cennej fauny, a w miarę możliwości przedłużanie ich trwania;

14) niedopuszczanie do zmiany przeznaczenia użytków zielonych, w szczególności łąk i pastwisk i utrzymanie lub wprowadzenie na ich terenie użytkowania ekstensywnego, uwzględniającego wymagania chronionych gatunków ptaków;

15) pozostawianie starych i dziuplastych drzew w krajobrazie rolniczym i leśnym;

16) uwzględnianie na etapie planowania prac remontowych i konserwatorskich obecności cennych gatunków fauny w budynkach, w tym zwłaszcza na strychach kościołów, starych i porzuconych domów;

17) zwiększanie udziału starych, zamierających i dziuplastych drzew w drzewostanach oraz zasobności lasów w martwe drewno grubszego sortymentu, w ilościach niestwarzających zagrożenia gradacji owadów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego;

18) w większych kompleksach drzewostanów w młodszych klasach wieku rozwieszanie budek lęgowych dla różnych grup i gatunków ptaków oraz skrzynek dla nietoperzy;

19) ograniczenie osuszania obszarów leśnych i utrzymywanie jak największej powierzchni podmokłych siedlisk w lasach, w tym również zbiorników powstających w wyniku działalności bobrów;

20) niedopuszczanie do zasypywania, osuszania i zaśmiecania lub przekształcania zbiorników wodnych, w tym również astatycznych, okresowo zanikających;

21) skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących zakazu wypalania trzcinowisk;

22) niedopuszczanie do zaburzania ciągłości istniejących korytarzy ekologicznych, poprzez niszczenie ich elementów lub przez zwartą zabudowę i grodzenie uniemożliwiające migrację zwierząt, a w przypadku korytarzy rzecznych poprzez odstąpienie od realizacji lub przebudowę obiektów uniemożliwiających migrację ryb i minogów, w tym w oparciu o wskazania „Programu ochrony i rozwoju zasobów wodnych województwa lubelskiego w zakresie udrożnienia rzek dla ryb dwuśrodowiskowych”, zatwierdzonego uchwałą nr XII/197/07 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 listopada 2007 r. lub jego zaktualizowanych wersji;

23) ograniczenie śmiertelności ptaków w kolizjach z powierzchniami przeszklonymi, wysokimi budynkami i liniami energetycznymi, poprzez dostosowanie ich oznakowania;

24) ograniczenie śmiertelności drobnej fauny naziemnej w pułapkach antropogenicznych, takich jak wyrzucane butelki plastikowe i szklane, poprzez skierowaną do turystów i mieszkańców kampanię edukacyjną, wskazującą na takie właśnie skutki zaśmiecania terenu Parku oraz organizowanie akcji sprzątania terenów Parku i zaangażowanie do nich m.in. lokalnych mieszkańców, grup wolontariuszy i uczniów lokalnych szkół;

25) ograniczenie do niezbędnego minimum grodzenia działek pozostających w użytkowaniu rolniczym;

26) ograniczenie śmiertelności migrujących zwierząt na drogach kołowych, w tym zwłaszcza w miejscach o stwierdzonej zwiększonej śmiertelności, poprzez budowę przejść pod lub nad drogami;

27) spowolnienie sukcesji zbiorowisk ciepłolubnych poprzez wycinkę drzew i krzewów;

28) odtwarzanie połączeń pomiędzy zbiornikami wodnymi jak również między zbiornikami a innymi miejscami potencjalnego zimowania płazów, w tym lasami poprzez:

   a) kształtowanie lub wzmacnianie sieci korytarzy migracyjnych, (np. zarośla wzdłuż sieci rowów),

   b) wyłączenie z uprawy fragmentów gruntów podmokłych,

   c) zachowanie zadrzewień i zakrzaczeń w otoczeniu zbiorników wodnych;

29) redukcja obcych gatunków inwazyjnych ssaków, zwłaszcza wizona (norki) amerykańskiego *Neovison vison,* jenota *Nyctereutes procyonoides i* szopa pracza *Procyon lotor* oraz niedopuszczenie do ich wprowadzania na teren Parku;

30) ograniczenie populacji kotów bezdomnych oraz wychodzących, poprzez skuteczne wdrażanie programów sterylizacji, kastracji i adopcji, a także kampania edukacyjna promującą niewypuszczanie kotów właścicielskich, zwłaszcza w sezonie lęgowym ptaków;

31) skuteczne egzekwowanie obowiązku wyprowadzania psów na uwięzi, szczególnie na terenach leśnych oraz odłów psów bezdomnych i umieszczenie ich w schroniskach dla zwierząt, a także kampania edukacyjna promującą niewypuszczanie luzem psów gospodarskich;

32) wdrożenie lub kontynuacja programów monitoringu cennych i zagrożonych gatunków zwierząt, w szczególności dotyczących:

a) motyli: czerwończyka nieparka *Lycaena dispar*, czerwończyka helle *Lycaena helle*, modraszka nausithous *Phenagris nausithous*, modraszka telejusa *Phenagris telejus*,

b) płazów: kumaka nizinnego *Bombina bombina,* ropuchy paskówki *Epidalea calamita*, ropuchy zielonej *Bufotes viridis*, traszki grzebieniastej *Triturus cristatus,*

c) gadów: gniewosza plamistego *Coronella austriaca,*

d) ptaków: orlika krzykliwego *Clanga pomarina,*

e) ssaków: chomika europejskiego *Cricetus cricetus,* orzesznicy *Muscardinus avellanarius.*

§ 11.

Określa się następujący zakres prac związanych z ochroną wartości krajobrazowych, w tym krajobrazu kulturowego oraz ochroną obiektów dziedzictwa kulturowego Parku lub wskazanych stref ustaleń Planu ochrony:

1) w celu ochrony dziedzictwa archeologicznego:

a) prowadzenie nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi przy budowie planowanych dróg, w szczególności planowanej obwodnicy Gorajca Stara Wieś,

b) opracowanie koncepcji zagospodarowania turystycznego grodziska w Sąsiadce mającej na celu odtworzenie form zabudowy drewnianej na podstawie przesłanek archeologicznych (strefa BM_V_2.05),

c) rozpoznanie terenowe obiektu pod względem chronologii i formy terenowej w odniesieniu do domniemanego grodziska w Kawęczynie (BM_V_2.06);

2) w celu ochrony obiektów sakralnych:

a) uaktualnienie lub sporządzenie dokumentacji konserwatorskiej będącej w zakresie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków Delegatura w Zamościu. Działanie to dotyczy uaktualnienia i rozszerzenia zakresu dokumentacji konserwatorskiej obiektów wpisanych do rejestru zabytków, jak i wartościowych obiektów nie objętych ochrona prawną, w tym zbioru sakralnych obiektów małej architektury,

b) sporządzenie w trakcie wprowadzania zmian do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin w granicach Parku analizy parametrów urbanistyczno-architektonicznych poszczególnych miejscowości lub ich zespołów o zbliżonej charakterystyce, z określeniem cech charakterystycznych jako podstawy planowania zabudowy,

c) zabezpieczenie przed zniszczeniem lub rewaloryzację obiektów zabytkowych, w tym wskazanych w ramach strefie BK_IV_2, przy jednoczesnym dopuszczeniu ich adaptacji do nowych funkcji,

d) prowadzenie konserwacji, remontu lub restauracji obiektów: dzwonnicy-bramy znajdującej się na dawnym placu kościelnym w Mokremlipiu (strefa BM_IV_1.01); drewnianej kapliczki konstrukcji domkowej przeniesiona sprzed frontu kościoła w Mokremlipiu, na obszar dawnego cmentarza (strefa BM_IV_1.02); kaplicy św. Apolonii w Zaporzu (strefa BM_IV_1.03); postumentu kamiennego w formie prostopadłościanu znajdujący się na dziedzińcu przykościelnym w Radecznicy (strefa BM_V_1.04); internatu (obecnie szpitala) w zespole klasztornym w Radecznicy (strefa BM_IV_1.05); kapliczki domkowej umiejscowiona na lipie i poświęcona Matce Bożej w Chłopkowie (strefa BM_IV_1.6), zniszczonych nagrobków znajdujących się na cmentarzu przyklasztornym w Radecznicy (strefa BM_V_2.01) oraz cmentarzu prawosławnym w Topólczy (strefa (BM_V_2.02),

e) ogrodzenie i/lub oznakowanie oraz uporządkowanie cmentarzy niegrzebalnych, w tym cmentarza przyklasztornego w Radecznicy (strefa BM_V_2.01), cmentarza prawosławnego w Topólczy (strefa

(BM_V_2.02), cmentarza unickiego w Topólczy (strefa BM_V_2.03) oraz cmentarza wojennego w Zaporzu (strefa BM_V_2.07),

f) rewaloryzacja parku przyklasztornego w zespole klasztornym w Radecznicy, stanowiącego jedyny na analizowanym obszarze przykład zieleni kompozycyjnej (strefa BM_V_2.04),

g) dokonanie inwentaryzacji kapliczek, krzyży i figur przydrożnych oraz opracowanie na tej podstawie publikacji popularnonaukowej,

h) promocja turystyczna, poprzez opracowanie ścieżek edukacyjnych oraz tras pieszo-rowerowych dotyczących zbioru kapliczek, krzyży i figur przydrożnych znajdujących się na obszarze całego Parku;

3) w celu ochrony układów ruralistycznych oraz zabudowy regionalnej:

a) opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wskazujących jako potencjalne tereny zabudowy obszary położone w granicach historycznych układów ruralistycznych oraz zawierających dokładne wytyczne co do sposobu kształtowania nowej zabudowy,

b) utrzymanie istniejącej zabudowy o wartości historycznej, w tym także budynków gospodarczych oraz tradycyjnych elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym przy jednoczesnym dopuszczeniu ich adaptacji do nowych funkcji,

c) uwzględnianie charakterystycznych cech regionalnego budownictwa w trakcie realizacji nowych obiektów i przebudowy istniejących (strefa BK_IV_1),

d) opracowanie i wdrożenie kodeksu reklamowego (strefa BM_IV_2),

e) opracowanie i upowszechnienie wzornika architektury regionalnej i ogrodów przydomowych (strefa BM_IV_3),

f) przeprowadzenie remontu młyna drewnianego, motorowego z II poł. XX w. w Latyczynie (strefa BM_IV_1.07),

g) dokonanie inwentaryzacji zachowanych obiektów reprezentujących zabudowę regionalną oraz opracowanie na tej podstawie publikacji popularnonaukowej,

h) promocję turystyczną poprzez opracowanie ścieżek edukacyjnych oraz tras pieszo-rowerowych obejmujących harmonijne ciągi zabudowy regionalnej znajdujących się w miejscowościach Sąsiadka oraz wzdłuż ciągu zabudowy Szczebrzeszyn przedmieście Błonie, Kawęczyn, Topólcza i Turzyniec,

i) zainicjowanie przez służby Parku opracowania studium architektonicznego dla terenu Parku określającego katalog postulowanych rozwiązań architektonicznych w odniesieniu do podstawowych rodzajów zabudowy oraz wybranych obiektów małej architektury,

j) zainicjowanie przez służby Parku opracowania katalogu ogrodów przydomowych, określającego tradycyjne wzorce ogrodów i ich współczesne adaptacje oraz zasady postulowanego doboru gatunkowego roślin ozdobnych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rodzimych,

k) wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego do celów dydaktycznych, edukacyjnych i naukowych oraz do promocji Parku, pod warunkiem zgodności z wytycznymi i zaleceniami konserwatorskimi;

4) w celu ochrony dziedzictwa niematerialnego: zachowanie i upowszechnianie tradycyjnych elementów kultury materialnej i niematerialnej, w tym folkloru muzycznego, tanecznego, tradycji kulinarnej, zwyczajów, obrzędów i uroczystości ludowych oraz legend, w tym obrzędowości związanej z kultem Św. Antoniego i sanktuarium w Radecznicy;

5) w celu ochrony tradycyjnych form użytkowania ziemi: wyłącznie z zalesień gruntów w obrębie strefy BM_VII_2;

6) w celu utrzymanie systemu wąwozów lessowych z naturalnym charakterem podłoża: prowadzenie prac z zakresu zabezpieczenia przeciwerozyjnego dna wąwozów z zastosowaniem materiałów i technik nieingerujących w fizjonomię wąwozu w tym niestosowanie płyt betonowy, ażurowych i kostek brukowych (strefa BK_V_1);

7) w celu utrzymania wielowstęgowego rozłogu pól: wyłączenie prac scaleniowych ingerujących w podłużną geomerię działek i utrzymanie miedz (strefa BK_V_2);

8) w celu utrzymanie mozaiki podmokłych łąk i towarzyszących im zbiorowisk szuwarowych, łęgów i olsów, torfowisk, zadrzewień nadwodnych, przydrożnych i śródpolnych, w tym zwłaszcza szpalerów, skupisk i okazów wierzby głowiastej: utrzymanie elementów charakterystycznych dla tej strefy (strefa BK_V_3).

§ 12.

Określa się następujący zakres prac związanych z realizacją celów ochrony Parku, odnoszących się do obszarów zainwestowanych, w tym zabudowanych Parku, w zakresie ich obsługi infrastrukturą techniczną i systemami transportu:

1) w zakresie infrastruktury technicznej:

a) realizacja inwestycji zgodnie z potrzebami celu publicznego oraz ustaleniami dokumentów planistycznych gmin i przepisów odrębnych rangi ustawowej z zastrzeżeniem, że nie powinny one zagrażać celom ochrony Parku oraz zagrażać jego chronionym wartościom,

b) prowadzenie liniowych elementów infrastruktury technicznej w „korytarzach" infrastrukturalnych, w szczególności wykorzystujących pasy rozgraniczające dróg, o ile taki przebieg nie jest sprzeczny z przepisami odrębnymi,

c) optymalizacja przestrzenna sieci infrastruktury technicznej (elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej, gazowej, ciepłowniczej oraz umożliwiającej utylizację ścieków i odpadów) w warunkach zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem płaszczyzny ekologicznej, społecznej i ekonomicznej,

d) tworzenie układów przestrzennych sieci dystrybucyjnych sprzyjających rozwojowi społeczno – gospodarczemu i nieoddziałujących negatywnie na środowisko, w szczególności na cele, dla których Park został wyznaczony,

e) uwzględnianie warunków środowiskowych w lokalizowaniu nowych linii elektroenergetycznych przesyłowych 110 kV, w tym wykorzystywanie istniejących korytarzy technicznych przy realizacji nowych linii,

f) wykluczenie, ze względu na kolizję z celami, dla których Park wyznaczono, skali przemysłowej i indywidualnej instalacji wykorzystujących energię wiatru oraz uwzględnianie warunków środowiskowych w lokalizowaniu przedsięwzięć produkujących energię z pozostałych źródeł odnawialnych,

g) wprowadzanie rozwiązań zmniejszających zużycie energii pierwotnej (surowce energetyczne) i finalnej (elektrycznej i cieplnej), a także strat w przesyle,

h) zmniejszenie uciążliwości energetyki dla środowiska, w tym kablowanie lub realizacja doziemna projektowanych, modernizowanych i przebudowywanych sieci elektroenergetycznych,

i) stosowanie w ogrzewaniu budynków systemów niskoemisyjnych i bezemisyjnych,

j) upowszechnianie zastosowania w gospodarstwach domowych odnawialnych źródeł energii, tzw. mikroinstalacji, z wyłączeniem możliwości sytuowania przydomowych elektrowni wiatrowych, a także z ograniczeniami dla zastosowania paneli fotowoltaicznych, w tym wyłączenia z ich lokalizacji w obszarach oraz na obiektach objętych ochroną konserwatorską, a na pozostałym obszarze sytuowania ich w sposób nie wpływający negatywnie na walory krajobrazowe,

k) objęcie zwartych jednostek osadniczych zbiorowymi systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków bytowych oraz ścieków opadowych,

l) ograniczenie do zabudowy rozproszonej i kolonijnej znacznie oddalonej od zwartych jednostek osadniczych, stosowania indywidualnych systemów gromadzenia ścieków z dowozem do punktów zlewnych oczyszczalni ścieków oraz w przydomowych oczyszczalniach ścieków oraz zapewnienie skutecznego nadzoru nad poprawnością ich funkcjonowania,

m) dążenie do wyprzedzającej budowy zbiorczego systemu odprowadzania ścieków przed uruchomieniem procesów inwestycyjnych na nowych obszarach,

n) modernizacja i rozbudowa zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę pitną,

o) gromadzenie, odprowadzenie i unieszkodliwianie odpadów stałych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób określony w planach gospodarki odpadami i we właściwych uchwałach gmin oraz skuteczne egzekwowanie przepisów w tym zakresie,

p) objęcie wszystkich mieszkańców i użytkowników przestrzeni zorganizowaną i selektywną zbiórką odpadów komunalnych oraz kontrola unieszkodliwiania odpadów z nieruchomości innych niż zamieszkałe,

q) likwidacja nielegalnych składowisk odpadów oraz niedopuszczanie do tworzenia nowych,

r) monitorowanie zamkniętego składowiska odpadów w Szczebrzeszynie na gruntach Przedmieścia Błonie w zakresie wpływu na wody podziemne.

2) w zakresie infrastruktury komunikacyjnej i transportu kołowego:

a) optymalizacja układu przestrzennego sieci komunikacyjnej obszaru Parku obsługującej ruch pasażerski lokalny i turystyczny oraz ruch towarowy, w warunkach zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem płaszczyzny ekologicznej, społecznej i ekonomicznej,

b) utrzymanie odpowiedniego standardu technicznego sieci komunikacyjnej,

c) przeciwdziałanie lub przynajmniej minimalizowanie kolizyjności infrastruktury komunikacyjnej z funkcjami ekologicznymi Parku, w szczególności w miejscach przebiegu korytarzy ekologicznych, w tym poprzez budowę dolnych i górnych przejść dla zwierząt,

d) określanie zasad „technicznej i biologicznej osłony" ciągów komunikacyjnych w celu ograniczenia stref zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza, hałasem, zanieczyszczeniem gleb itd.,

e) zwiększenie dostępności terenów turystycznych Parku środkami komunikacji publicznej w letnim sezonie,

f) realizacja dla potrzeb ruchu turystycznego miejsc parkingowych w miejscowościach: Zaporze (przy obszarze źródliskowym), Podlesie Małe (przy zbiorniku wodnym), Teodorówka (brama wjazdowa do Parku), Lipowiec (okolice gostanowiska), Sąsiadka (okolice grodziska), Kawęczynek (strefy BM_VIII_3),

g) ograniczenie parkowania pojazdów na poboczach dróg oraz innych nie przewidzianych do tego miejscach, poprzez tworzenie zatok parkingowych oraz skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących zakazu zatrzymywania się i postoju,

h) ograniczenie prędkości na drogach Parku w miejscach krzyżowania się z trasami migracyjnymi fauny (strefy wymagające ochrony ciągłości korytarzy ekologicznych), w szczególności na DK 74 na pograniczu gminy Szczebrzeszyn i Radecznica w strefie migracji dużych ssaków,

i) przebudowa istniejących lub budowa nowych dróg publicznych uwzględniająca:

i) obowiązek utrzymania trwałości funkcji korytarzy migracyjnych oraz bezpieczeństwa użytkowników drogi i przemieszczającej się fauny (BM_V_2),

ii) potrzeby ruchu rowerowego i pieszego,

iii) potrzebę utrzymywania zadrzewień przydrożnych ze względów ekologicznych i krajobrazowych,

iv) potrzebę ochrony powierzchni ziemi, wód i powietrza przed emisjami komunikacyjnymi,

j) budowa nowych odcinków twardych dróg publicznych realizowana:

i) poza węzłami ekologicznymi i unikalnymi obszarami przyrodniczymi oraz krajobrazowymi,

ii) w sposób niegenerujący kolejnych barier antropogenicznych w strefach powiązań cennych terenów przyrodniczych lub w strefach korytarzy migracyjnych,

iii) w sposób niestwarzający zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych,

iv) w sposób niepogarszający warunków aerosanitarnych i akustycznych przestrzeni związanych ze stałym lub czasowym pobytem ludzi lub ze stałym pobytem i rozrodem zwierząt (węzły ekologiczne).

3) w zakresie infrastruktury przeciwpowodziowej:

a) ochrona powierzchni ziemi przed skutkami zjawisk ekstremalnych związanych z wodą i suszą,

b) preferowanie naturalnych, możliwie najmniej inwazyjnych w środowisko rozwiązań przestrzennych przeciwdziałania powodziom i suszom,

c) budowa wielofunkcyjnych zbiorników wodnych piętrzących w dolinach rzek, w tym zbiornika „Brody Małe" w dolinie Wieprza w gm. Szczebrzeszyn, w lokalizacjach i przy rozwiązaniach niestwarzających zagrożenia dla trwałości źródlisk, zasobów przyrody żywej i funkcji ekologicznych,

d) wprowadzanie ograniczeń w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu na obszarach zagrożonych powodzią i wezbraniami, w celu minimalizacji szkód ekologicznych, społecznych i gospodarczych,

e) zachowanie drożności fluwialnej dolin dla zapewnienia naturalnego spływu wód wezbraniowych,

f) spowalnianie spływu wód opadowych poprzez zatrzymywanie w zbiornikach retencyjno-infiltracyjnych lub infiltracyjnych na zagospodarowanych nieruchomościach (utrzymanie zasilania GZWP nr 406, ochrona przed wezbraniami w dnach dolin) oraz optymalne kształtowanie wskaźników terenów biologicznie czynnych w ramach polityki przestrzennej gmin (infiltracja wgłębna),

g) zatrzymywanie wód opadowych i roztopowych w małych zbiornikach w szerokich dnach wąwozów (funkcja ekologiczna i hydrologiczna, w tym ochrona terenów osadniczych zlokalizowanych w wylotach wąwozów przed gwałtownym spływem wód opadowych i roztopowych) oraz w zbiornikach śródpolnych i śródleśnych.

h) realizacja nowych i utrzymanie istniejących systemów bezpiecznego odprowadzania wód opadowych z wylotów wąwozów, przez tereny osadnicze zlokalizowane w obrębie stożków napływowych, do dolin rzecznych.

§ 13.

Realizacja zakresu prac, o których mowa w zaleceniach zapisanych w § 6 –12, a niezbędnych do osiągniecia celów ochrony wyszczególnionych w § 1, odbywa się poprzez:

1) realizację zadań ustawowych służb Parku;

2) realizację zadań ustawowych organów mających wpływ na użytkowanie terenu Parku poprzez wydawane decyzje czy też akty prawa miejscowego oraz poprzez nadzór nad przestrzeganiem obowiązującego prawa, w tym m.in.: samorządów gminnych, powiatowych i wojewódzkich, wojewody lubelskiego, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Administracji Lasów Państwowych, Wojewódzkiego i Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Policji, Państwowej Straży Łowieckie, Państwowej Straży Rybackiej, Inspekcji Ochrony Środowiska lub ich ewentualnych następców prawnych;

3) realizację działań podmiotów sprawujących nadzór lub zarządzających gruntami w Parku oraz właścicieli gruntów, które nie powinny zakłócać realizacji celów ochrony Parku;

4) współpracę ww. podmiotów i organów, w zakresie realizacji planów, projektów oraz innych działań, mogących oddziaływać na cele ochrony Parku, o których mowa w § 1.

Rozdział 5

Obszary udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz sposoby korzystania z tych obszarów

§ 14.

1. Dla celów naukowych wskazuje się cały obszar Parku, o ile ich realizacja nie zagraża celom ochrony Parku, o których mowa w § 1 i o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

1) w przypadku prowadzenia badań powiadomienie i tam gdzie jest to wymagane przepisami odrębnymi, uzyskanie zgody właściciela lub zarządzającego danym obiektem lub terenem;

2) współdziałanie instytucji i osób prowadzących badania naukowe z dyrektorem Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubelskiego oraz innymi jednostkami zarządzającymi lub sprawującymi nadzór nad obszarem badań, w tym udostępnianie im uzyskanych wyników badań oraz wynikających z nich wniosków końcowych, za zgodą autorów oraz zachowaniem i poszanowaniem praw autorskich wynikających z przepisów odrębnych.

2. Dla celów edukacyjnych wskazuje się cały obszar Parku, o ile ich realizacja nie zagraża celom ochrony Parku, o których mowa w § 1 i o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

1) tworzenie infrastruktury w postaci drewnianych kładek i pomostów, szczególnie na obszarach podmokłych łąk doliny rzeki Gorajec, jak i obszarach źródliskowych, celem zapewniania dostępności do stanowisk pozwalających obserwować z pewnej odległości osobliwości przyrody ożywionej i nieożywionej. Infrastruktura taka wymaga uzyskania zgody wściela działki, zarządcy, lub sprawującego nadzór nad danym obszarem oraz nie może pogarszać warunków funkcjonowania cennych ekosystemów i gatunków, a także nie może obniżać walorów krajobrazowych terenu;

2) prowadzenie edukacji związanej z ochroną przyrody i krajobrazu, w tym również z wykorzystaniem nowoczesnych metod jak np. nauka obywatelska i organizowania aktywności z zakresu inwentaryzacji i ochrony krajobrazu oraz obiektów przyrody nieożywionej i ożywionej;

3) upowszechnianie wiedzy na temat wpływu działalności człowieka na funkcjonowanie przyrody, propagowanie wartości poszanowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wśród turystów z wykorzystaniem metod tradycyjnych oraz kanałów mediów społecznościowych;

4) organizowanie warsztatów tematycznych (terenowych i kameralnych) dotyczących zagadnień ochrony przyrody nieożywionej i ożywionej oraz krajobrazu, z bezpośrednim odwołaniem do przestrzeni Parku;

5) upowszechnianie wiedzy o przyrodzie i walorach krajobrazowych Parku kanałami mediów społecznościowych w ścisłej współpracy ze środowiskiem naukowym.

3. Dla celów turystycznych i rekreacyjnych oraz amatorskiego połowu ryb wskazuje się cały obszar Parku, z zastrzeżeniami o których mowa poniżej, o ile ich realizacja nie zagraża celom ochrony Parku, o których mowa w § 1 i o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

1) prowadzenie następujących rodzajów turystyki:

   a) turystyka poznawcza: ekoturystyka, krajoznawcza, ornitologiczna, geoturystyka, w tym realizowana z wykorzystaniem zasobów i bazy Parku, Lasów Państwowych i innych podmiotów zajmujących się organizacją tego rodzaju turystyki,

   b) turystyka kwalifikowana: piesza, wodna, rowerowa i konna, realizowana w oparciu o sieć wyznaczonych szlaków oraz potencjalne połączenia w obrębie strefy BM_VIII_1,

   c) turystyka wypoczynkowa: pobytowa, weekendowa, agroturystyka, realizowana w oparciu o istniejącą i sukcesywnie rozwijaną i modernizowaną bazę noclegową i żywieniową,

   d) turystyka edukacyjna – przyrodnicza, kulturowa i historyczna realizowana w oparciu o istniejącą i stale modernizowaną oraz nową infrastrukturę edukacyjną i turystyczną, w tym system ścieżek dydaktycznych(strefa BM_VIII_2);

2) biwakowanie jedynie w miejscach do tego wyznaczonych lub innych miejscach po uzyskaniu zgody właściciela lub zarządzającego terenem, przy przestrzeganiu przepisów odrębnych;

3) utrzymanie przebiegu istniejących szlaków turystyki pieszej, kajakowej na rzece Wieprz, rowerowej oraz kontynuwanie niezbędnych prac konserwatorskich infrastruktury informacyjnej i ewentualnej jej rozbudowy, z utrzymaniem jednolitej stylistyki (tablice drewniane);

4) dokonywanie korekt przebiegu istniejących szlaków turystycznych w miarę potrzeb tworzenia nowych tematycznych tras turystycznych;

5) ograniczenie penetracji turystycznej poza wyznaczonymi szlakami i ścieżkami turystycznymi, w tym zwłaszcza w obrębie strefy BM_VII_4;

6) utrzymanie standardu bazy noclegowej oraz w miarę możliwości stymulowanie rozwoju bazy gastronomicznej;

7) wyznaczenie niewielkich miejsc parkingowych w rejonie Lipowca, Komodzianki oraz okolic źródliska w Zaporzu wyposażonych w tablice informacyjne;

8) wyłączenie z turystyki kajakowej rzek Por i Gorajec;

9) dopuszczenie do amatorskiego połowu ryb wszystkichzbiorników wodnych i cieków w Parku należących do Skarbu Państwa, z wyjątkiem akwenów wyłączonych z użytkowania rybackiego na podstawie przepisów odrębnych, z wyłączeniem zanęcania ryb w zbiorniku Podlesie Małe.

4. Do celów gospodarki rolnej wskazuje się szczególnie strefy BK_I_1, BK_I_2, BM_I oraz pozostałe obszary Parku, gdzie istnieją odpowiednie warunki do jej prowadzenia, o ile ich realizacja nie zagraża celom ochrony Parku, o których mowa w § 1 i o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania z tych terenów, stanowiące uzupełnienie ustaleń Planu ochrony, o których mowa w § 6 - § 12:

1) prowadzenie zrównoważonej i ekologicznej gospodarki rolnej w oparciu o rodzinne gospodarstwa rolne, uwzględniając zapisy kodeksu dobrej praktyki rolniczej, w tym mającej na celu ograniczenie degradacji fizycznej i chemicznej gleb, eutrofizacji i zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochronę tradycyjnego krajobrazu wiejskiego;

2) utrzymanie w dobrym stanie i optymalne wykorzystanie potencjału produkcyjnego gleb;

3) aktywizacja gospodarstw rolnych poprzez wykorzystanie potencjału rolnego, w tym rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, zagospodarowanie nadwyżki nawozów naturalnych z dużych gospodarstw hodowlanych oraz biomasy do produkcji energii elektrycznej, cieplnej lub biopaliw na potrzeby własne gospodarstw oraz wykorzystanie potencjału turystycznego (agroturystyka, ekoturystyka, turystyka krajoznawcza, wypoczynkowa, religijna);

4) ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych poprzez przestrzeganie okresów, dawek i sposobów nawożenia, właściwe magazynowanie nawozów naturalnych, pasz soczystych oraz postępowanie z odciekami, przestrzeganie zasad nawożenia pól na terenie o dużym nachyleniu oraz w pobliżu cieków, ograniczenie stosowania nawozów na glebach podmokłych, zalanych, zamarzniętych, pokrytych śniegiem;

5) ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (głównie metanu, podtlenku azotu, amoniaku i dwutlenku węgla) ze źródeł rolniczych poprzez stosowanie niskoemisyjnych technik rozprowadzania i przechowywania nawozów naturalnych, niskoemisyjnych systemów utrzymywania i żywienia zwierząt oraz działania w celu wiązania dwutlenku węgla w glebie w wyniku przyorywania nawozów organicznych albo ich zamienników (słomy, resztek pożniwnych, nawozów zielonych);

6) dostosowywanie zagospodarowania przestrzennego w zakresie terenów zabudowy siedliskowej do tendencji demograficznych oraz tendencji rozwojowych funkcji uzupełniających funkcję podstawową, w szczególności agroturystyki;

7) przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na rolnicze tereny otwarte, z wyjątkiem lokalizacji gospodarstw specjalistycznych zgodnie z przepisami odrębnymi;

8) przeznaczanie gruntów najniższej jakości oraz w strefach zagrożonych erozją pod zalesienia lub uprawy krzewów owocowych wieloletnich (np. winorośl, aronia, porzeczka, malina) lub inne uprawy wieloletnie, jeżeli nie koliduje to z ochroną fragmentów lądowych siedlisk nieleśnych, stanowisk gatunków chronionych roślin lub zwierząt oraz z ochroną walorów krajobrazu otwartego, w tym punktów, panoram i osi widokowych;

9) uwzględnienie wielofunkcyjności planowanych zbiorników wodnych (retencja, ochrona przeciwpowodziowa, gospodarka rybacka, rekreacja), umożliwiającej wzbogacanie działalności prowadzonej przez gospodarstwa rolne;

10) kształtowanie funkcji gospodarki stawowej w obszarze użytków rolnych w oparciu o piętrzenie wód, a nie odsłanianie poziomu wód gruntowych;

11) kształtowanie uzupełniającej funkcji agroturystycznej i letniskowej w obszarze zabudowy siedliskowej, głównie w oparciu o bazę już istniejących obiektów, w tym przekształcanie zbędnych siedlisk rolniczych w zabudowę letniskową;

12) wykluczenie planowanych scaleń gruntów, w szczególności w strefach wielowstęgowych rozłogów pól (C_II.11; C_II.12) oraz ich ograniczenie na pozostałym terenie do zakresu niekolidującego z ochroną przyrody i krajobrazu;

13) wykluczenie nowych zalesień ze względu na kolizje z ochroną krajobrazu i ochroną funkcji ekologicznych w strefie (BM_VII_2);

14) dostosowanie planowanych zmian stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa do wymogów ochrony funkcji ekologicznych wód oraz zasobów i walorów przyrody i krajobrazu Parku;

15) niezalesianie gruntów porolnych z roślinnością kserotermiczną (w szczególności w strefach C_I.06; C_II.07; C_II.08) oraz tradycyjnych wielowstęgowych rozłogów pól (w szczególności w strefach C_II.11, C_II.12) w strefie korytarza stepowego (ciągu lądowych nieleśnych siedlisk przyrodniczych);

16) dostosowanie sieci i sposobu utrzymania przebiegających przez wąwozy dróg dojazdowych do rozłogów rolniczych i rolniczo-leśnych do wymogów ochrony krajobrazu i naturalnych form geomorfologicznych oraz stopnia zagrożenia erozją;

17) dostosowanie do wymogów ochrony przyrody sposobu i zakresu udostępnienia dla potrzeb turystycznych przestrzeni rolniczej i rolniczo-leśnej z uwzględnieniem poszanowania prawa własności gruntów;

18) zachowanie zgodności użytkowania rolniczego dolin rzecznych z siedliskami rolniczymi (kompleksami rolniczej przydatności gleb).

5. Do celów gospodarki leśnej wskazuje się szczególnie strefy BK_II i BM_II oraz pozostałe obszary Parku, gdzie istnieją odpowiednie warunki do jej prowadzenia, o ile ich realizacja nie zagraża celom ochrony Parku, o których mowa w § 1 i o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania z tych terenów, stanowiące uzupełnienie ustaleń Planu ochrony, o których mowa w § 6 - § 12:

1) prowadzenie trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej, uwzględniającej ochronę siedlisk, gatunków i funkcji ekologicznych lasu, w szczególności miejsc rozrodu i stałego bytowania gatunków, korytarzy migracyjnych, stref przyrodniczych powiązań wewnętrznych w Parku oraz stref zasilania przyrodniczego z terenów o dominującej funkcji przyrodniczej w otoczeniu;

2) zwiększanie lesistości, w zakresie niekolidującym z ochroną zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz funkcjami ekologicznymi Parku, poprzez planowe zalesienia oraz przekwalifikowanie geodezyjne drzewostanów sukcesyjnych o charakterze leśnym w las;

3) ochrona funkcji ekologicznych lasu w tym siedlisk przyrodniczych, stanowisk i siedlisk chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz oczek wodnych, mokradeł i form geomorfologicznych, a także korytarzy migracyjnych;

4) dążenie do uzyskania i utrzymanie zgodności z siedliskami składu gatunkowego oraz właściwej struktury wiekowej drzewostanów;

5) udostępnienie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego lasów dla potrzeb rozwojowych turystyki poprzez rozwój szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, motorowych, konnych) i ścieżek przyrodniczych w zakresie niekolidującym z ochroną zasobów przyrody, funkcji ekologicznych oraz krajobrazu;

6) ograniczenia korzystania z lasów przez turystykę motorową do wyznaczonych tras i miejsc oraz w okresie sezonu lęgowego fauny i w okresie zagrożenia pożarowego;

7) wykluczenie lokalizacji miejsc rekreacji w dnach wąwozów oraz innych miejscach będących miejscem stałego bytowania i rozrodu wielu gatunków;

8) prowadzenie działań zwiększających retencję wodną lasów i ograniczających gwałtowne spływy wód opadowych do dolin rzecznych.

6. Do celów gospodarki łowieckiej wskazuje się cały obszar Parku, o ile ich realizacja nie zagraża celom ochrony Parku, o których mowa w § 1 i o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

1) prowadzenie trwałej i zrównoważonej gospodarki łowieckiej, uwzględniającej wymogi ochrony fauny łownej i innej niż łowna, w szczególności w miejscach ich stałego bytowania i w okresach rozrodu;

2) utrzymywanie populacji gatunków łownych na poziomie nie generującym znaczących szkód w strefie leśnej i rolnej;

3) monitorowanie, w szczególności populacji gatunków łownych i chronionych, szlaków migracyjnych, miejsc rozrodu i regularnego bytowania, podstawowych żerowisk, szkód powodowanych w gospodarce leśnej i rolnej oraz poziomu drapieżnictwa i inwazyjności gatunków w celu określenia:

a) optymalnych wielkości populacji ssaków roślinożernych,

b) zasad utrzymania stabilności populacji gatunków łownych i chronionych,

c) wpływu gatunków inwazyjnych oraz drapieżników na populacje rodzimych gatunków

oraz doboru działań ochronnych.

7. Do celów rozwoju funkcji przemysłowej wskazuje się szczególnie strefy BM_VI_1, BM_VI_2 i BM_VI_3 oraz strefę BK_I_2 w zakresie niekolidującym z ochroną krajobrazu, funkcji ekologicznych i zasobów przyrody, o ile realizacja nie zagraża celom ochrony Parku o których mowa w § 1 i o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

1) dopuszczenie lokalizacji funkcji produkcyjnej, w szczególności przetwórstwa rolno-spożywczego oraz przetwórstwa drewna jako funkcji uzupełniających podstawową funkcję rolniczą;

2) dopuszczenie produkcji biopaliw oraz produkcji energii cieplnej i elektrycznej, w szczególności w gospodarstwach specjalistycznych, na bazie surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, nawozów naturalnych płynnych lub stałych i pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego rolno-spożywczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskiwanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów, z ograniczeniem skali biogazowni rolniczych do 500 kW;

3) dopuszczenie produkcji energii elektrycznej z wykorzystaniem energii słońca w zakresie niekolidującym z ochroną funkcji ekologicznych i zasobów przyrody, w lokalizacjach o słabej ekspozycji krajobrazowej lub na dachach dużych budynków produkcyjnych (inwentarskich, składowych) w specjalistycznych gospodarstwach rolnych, z ograniczeniem skali farm fotowoltaicznych do 1 ha i 1 MW;

4) wykluczenie produkcji energii elektrycznej z wykorzystaniem energii wiatru oraz energii wody, ze względu na kolizję z celami, dla których Park wyznaczono, z wyjątkiem instalacji posiadających pozwolenia na dzień wejścia w życie Planu ochrony;

5) dopuszczenie eksploatacji surowców naturalnych poza strefą krawędziową Roztocza obejmującą krawędź wewnętrzną ze stoliwami z wapieni i piaskowców mioceńskich wzdłuż krawędzi i stopień przykrawędziowy zbudowany z wapieni detrytycznych (projektowanego geoparku „Kamienny Las na Roztoczu”) w zakresie niekolidującym z ochroną krajobrazu, funkcji ekologicznych i zasobów przyrody;

6) wkomponowanie obiektów produkcyjnych w miejscowy krajobraz z wykorzystaniem zieleni izolacyjno-krajobrazowej rodzimych gatunków;

7) przeciwdziałanie eksploatacji surowców dokonywanej z naruszeniem przepisów regulujących działalność górniczą i geologiczną oraz rekultywacja nielegalnych wyrobisk, jeżli nie kwalifikują się do wykorzystania edukacyjnego albo nie są siedliskiem chronionych gatunków roślin lub zwierząt.

8. Dla celów rozwoju zainwestowania, o ile realizacja nie zagraża celom ochrony Parku o których mowa w § 1 oraz o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej:

1) wskazuje się szczególnie strefy BM_VI_1, BM_VI_2 i BM_VI_3;

2) dopuszcza się zainwestowanie, w tym zabudowę realizowaną na podstawie prawomocnych orzeczeń administracyjnych wydanych przed wejściem w życie Planu ochrony oraz na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie Planu ochrony, zgodnie ze sposobami korzystania z tych obszarów określonymi w § 15 - § 18;

3) w wyjątkowych przypadkach wynikających z potrzeb rozwojowych gmin Biłgoraj, Frampol, Goraj, Radecznica, Sułów, Szczebrzeszyn, Tereszpol i Zwierzyniec lub potrzeb rozwojowych województwa lubelskiego, dopuszcza się zainwestowanie wykraczające poza ustalenia, o których mowa w § 15 - § 18, w granicach obszarów, dla których sporządzono plan zagospodarowania przestrzennego, a prognoza oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 17 pkt. 4 oraz w art 41 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 z późn. zm.) nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochrony Parku, o których mowa w § 1.

Rozdział 6

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów Parku położonych w granicach gmin: Biłgoraj, Frampol, Goraj, Radecznica, Sułów, Szczebrzeszyn, Tereszpol i Zwierzyniec, powiatów biłgorajskiego i zamojskiego oraz województwa lubelskiego, do planu przestrzennego zagospodarowania województwa lubelskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych, a w przypadku zagrożeń zewnętrznych ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin Biłgoraj, Frampol, Goraj, Radecznica, Sułów, Szczebrzeszyn, Tereszpol i Zwierzyniec

§ 15.

1. Ustalenia Planu ochrony do uwzględnienia w nowych lub zmienianych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Biłgoraj, Frampol, Goraj, Radecznica, Sułów, Szczebrzeszyn, Tereszpol i Zwierzyniec, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku lub wskazanych stref obejmują:

1) w zakresie związanym z lokalizowaniem zainwestowania i/lub zabudowy:

   a) lokalizowanie zainwestowania, w tym zabudowy co do zasady w granicach stref: BM_VI_1, BM_VI_2 i BM_VI_3, w granicach których dopuszcza się różne formy zainwestowania i/lub zabudowy, z uwzględnieniem:

      i) ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych, w tym zakazów obowiązujących w Parku,

      ii) praw wynikających z przepisów odrębnych dotyczących zabudowy zagrodowej na gruntach rolnych,

      iii) dążenia przy planowaniu nowego zainwestowania do nierozpraszania zabudowy i uzupełniania w pierwszej kolejności luk między istniejącą zabudową, z wyłączeniem stref powiązań terenów o nadrzędnej funkcji przyrodniczej w Parku oraz stref powiązań z terenami zasilania przyrodniczego w otoczeniu Parku, a także z wyłączeniem przedpola panoram widokowych oraz punktów i osi widokowych,

      iv) ograniczenia wyznaczania nowych kierunków zmian w przeznaczeniu terenów związanych z intensyfikacją zagospodarowania, w szczególności rekreacyjnego i turystycznego,

      v) planowania rozwiązań transportowych, w tym transportu zbiorowego, rozwiązań infrastrukturalnych w dostosowaniu do sezonowego wzrostu natężenia ruchu, wraz z promowaniem działań w kierunku rozwoju mobilności,

   b) uwzględnienie terenów wyłączonych spod zabudowy oraz z wprowadzania nowych podziałów geodezyjnych oraz innych prac ingerujących w pasmowy układ pól w strefie BM_VII_1,

   c) uwzględnienie terenów wyłączonych z zalesień w strefie BM_VII_2,

   d) uwzględnienie potrzeby utrzymania otwartego charakteru wnętrz krajobrazowych (obszary wyłączone z lokalizacji obiektów zaburzających widok z punktów i ciągów widokowych), w strefie BM_VII_3;

2) w zakresie związanym z opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenów nie posiadających aktualnie planów miejscowych, w tym w pierwszej kolejności obszarów położonych w granicach strefy strefy C_V;

3) w zakresie związanym z lokalizowaniem terenów do zalesień:

   a) tworzenie zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno–leśnej, a także tworzenie zwartego systemu przyrodniczego, łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych,

   b) przyjęcie za obszary dopuszczalnych zalesień terenów łączących istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje tras migracji dla zwierząt,

   c) niedopuszczanie zalesień w strefie w strefie BM_VII_2 oraz na innych stwierdzonych siedliskach występowania chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt charakterystycznych dla ekosystemów nieleśnych,

d) niedopuszczanie zalesień przedpola panoram widokowych oraz punktów i osi widokowych;

4) w zakresie związanym z aktualizacją informacji o obszarach i obiektach objętych ochroną prawną oraz obszarach i obiektach proponowanych do ochrony: uwzględnienie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną oraz obszarów i obiektów proponowanych do ochrony, o których mowa w § 5 pkt. 2 (strefa C_II) i pkt. 3 (strefa C_III);

5) w zakresie związanym z włączeniem obszaru Parku w granice Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”: nielokalizowanie funkcji i obiektow obniżających walory przyrodnicze i krajobrazowe.

2. Ustalenia Planu ochrony do uwzględnienia w nowych lub zmienianych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin: Frampol, Radecznica, Tereszpol i Zwierzyniec obejmują:

a) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radecznica, w obszarze kolidującym z celami ochrony Parku: odstąpienie od projektowanego kierunku rozwojowego - teren pod zbiornik wodny „Czarnystok Ruś” (strefa BM_VII_5.01),

b) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radecznica, w obszarze kolidującym z celami ochrony Parku: odstąpienie od kierunku rozwojowego terenów do zalesienia (strefa BM_VII_5.02),

c) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tereszpol, w obszarze kolidującym z celami ochrony Parku: odstąpienie od kierunku rozwojowego terenów do zalesienia (strefa BM_VII_5.03),

d) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Frampol, w obszarze kolidującym z celami ochrony Parku: odstąpienie od kierunku rozwojowego terenów do zalesienia (strefa BM_VII_5.04),

e) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Zwierzyniec, w obszarze kolidującym z celami ochrony Parku: odstąpienie od kierunku rozwojowego terenów do zalesienia (strefa BM_VII_5.05).

3. Ustalenia Planu ochrony do uwzględnienia w nowych lub zmienianych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Tereszpol i Zwierzyniec, dotyczące dodatkowej projektowanej ochrony prawnej i planistycznej w obszarze Parku obejmują: nielokalizowanie funkcji obniżających walory projektowanego geoparku „Kamienny Las na Roztoczu”.

§ 16.

1. Ustalenia Planu ochrony do uwzględnienia w nowych lub zmienianych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku w granicach gmin Biłgoraj, Frampol, Goraj, Radecznica, Sułów, Szczebrzeszyn, Tereszpol i Zwierzyniec lub wskazanych stref obejmują:

1) ogólne zasady zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy, przy jednoczesnym uwzględnieniu regulacji wynikających z przepisów odrębnych:

a) dążenie do zwartości i wielofunkcyjności terenów zabudowy (skupianie zabudowy i zapewnianie bliskiej dostępności podstawowych funkcji usługowych),

b) dostosowanie skali terenów zabudowy siedliskowej, mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej do tendencji demograficznych, skali przestrzennej krajobrazów oraz istniejących i nowych trendów gospodarczych,

c) lokalizowanie obszarów aktywności usługowej i produkcyjnej w sposób minimalizujący niekorzystne oddziaływanie na inne funkcje, w tym na zasoby przyrody, funkcje ekologiczne oraz krajobraz,

d) nielokalizowanie zabudowy w obrębie teras zalewowych dolin Wieprza, Poru i Gorajca, w wylotach suchych dolin i wąwozów oraz w sąsiedztwie źródlisk, w strefach górnej krawędzi wąwozów i dolin i w obszarach zmeliorowanych,

e) nielokalizowanie zabudowy w terenach zapewniających łączność ekologiczną Parku z obszarami przyrodniczymi w otoczeniu, w tym zasilanie przyrodnicze z Roztoczańskiego Parku Narodowego, Puszczy Solskiej, Roztocza Zachodniego i Wyżyny Lubelskiej oraz migracje długodystansowe fauny Głównym

Korytarzem Południowo-Centralnym i migracje dobowe pomiędzy dolinami i wierzchowinami (dostęp do wody),

f) zachowywanie i uczytelnianie istniejących wartości estetyczno-widokowych terenów osadniczych, związanych z rzeźbą terenu oraz jego naturalnym i kulturowym pokryciem, w tym ochrona i kontynuacja tradycyjnych struktur osadniczych wsi,

g) dążenie do redukowania kolizji krajobrazowych i estetycznych we wszelkich zmianach zagospodarowania terenów zurbanizowanych,

h) promowanie w nowym budownictwie wzorów rodzimej architektury regionalnej,

i) zharmonizowanie nowej zabudowy w zakresie rozplanowania, bryły architektonicznej - formy budynków i geometrii dachów z istniejącą zabudową danej miejscowości, z wyjątkiem obiektów o istotnym znaczeniu kulturowym oraz budynków położonych w obszarach o istotnym znaczeniu kulturowym (strefa BK_IV_1), a także budynków wymagających zindywidualizowanej formy, uzasadnionych względami technologicznymi,

j) nieprzekraczanie maksymalnej wysokości zabudowy w stosunku do zabudowy w sąsiedztwie, z wyjątkiem obiektów technicznych uzasadnionych względami technologicznymi, z zastrzeżeniem wskaźników określonych w pkt 2 lit. i,

k) kształtowanie wskaźników zabudowy oraz wskaźników terenów biologicznie czynnych w terenach budowlanych w zakresie nie generującym znaczących negatywnych zmian w bilansie wodnym, pozwalającym na kształtowanie korzystnego mikroklimatu i nisz ekologicznych dla fauny towarzyszącej terenom zurbanizowanym oraz kształtowanie harmonii krajobrazu,

l) zachowanie istniejących drzew oraz oczek wodnych niekolidujących z zabudową, o ile nie stoi to w sprzeczności z przepisami odrębnymi,

m) stosowanie zieleni o charakterze izolacyjno-krajobrazowym, z wykorzystaniem rodzimych gatunków dostosowanych siedliskowo,

n) niedopuszczanie do realizacji nowej zabudowy na terenach rolnych lub leśnych, z wyjątkiem przypadków uregulowanych przepisami odrębnymi;

2) szczegółowe zasady zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy w granicach wskazanych stref, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej:

a) dla strefy BM_IV_1:

i) uzyskanie i utrzymanie dobrego stanu dziedzictwa historycznego,

ii) harmonizowanie zabudowy sąsiedniej z obiektami historycznymi, w tym przy wykorzystaniu zieleni krajobrazowej,

b) dla strefy BM_V_2: prace rewitalizacyjne należy prowadzić z zachowaniem historycznych założeń, z uwzględnieniem materiałów i gatunków drzew i krzewów stosowanych w przeszłości.

c) dla stref BM_VI_1, BM_VI_2, BM_VI_3:

i) ustala się następujące parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne dla wyodrębnionych typów zabudowy ujętych w poniższej tabeli, stanowiące wytyczne dla sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne nie dotyczą obiektów i obszarów o istotnym znaczeniu kulturowym wskazanych w § 19):

Lp.	Typ zabudowy	Parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne
1.	Zabudowa mieszkaniowa w gospodarstwach rolnych	1) wielkość działki min. 2000 m^2 przy szerokości frontu działki min. 25 m, 2) wysokość do 2 kondygnacji, 3) wysokość w kalenicy do 10 m liczona od najwyższego punktu terenu w obrysie budynku, 4) intensywność zabudowy 0,9, 5) dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu połaci do 45˚ z dopuszczeniem lukarn, naczółków itp.,

		6) powierzchnia zabudowy max. 40 %, 7) powierzchnia biologicznie czynna min. 40 %
2.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca	1) wielkość działki min.600 m^2 przy szerokości frontu działki min. 14 m, 2) wysokość do 2 kondygnacji, 3) wysokość w kalenicy do 10 m liczona od najwyższego punktu terenu w obrysie budynku, 4) intensywność zabudowy 0,9, 5) dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu połaci do 45˚ z dopuszczeniem lukarn, naczółków itp., 6) powierzchnia zabudowy max. 30 %, 7) powierzchnia biologicznie czynna min. 50 %
3.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna szeregowa	1) wielkość działki min.500 m^2 przy szerokości frontu działki min. 10 m, 2) wysokość do 2 kondygnacji, 3) wysokość w kalenicy do 10 m liczona od najwyższego punktu terenu w obrysie budynku, 4) intensywność zabudowy 1,2, 5) dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu połaci do 45˚ z dopuszczeniem lukarn, naczółków itp., 6) powierzchnia zabudowy max. 40 %, 7) powierzchnia biologicznie czynna min. 40 %
4.	Zabudowa mieszkaniowa letniskowa	1) wielkość działki min. 1500 m^2 przy szerokości frontu działki min. 20 m, 2) wysokość w kalenicy do 10 m liczona od najwyższego punktu terenu w obrysie budynku, 3) intensywność zabudowy 0,5, 4) dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu połaci do 45˚ z dopuszczeniem lukarn, naczółków itp., 5) powierzchnia zabudowy max. 20 %, 6) powierzchnia biologicznie czynna min. 60 %
5.	Zabudowa wielorodzinna z dopuszczeniem wbudowanych usług związanych z zaopatrzeniem i bytowaniem ludności wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi	1) wysokość do 3 kondygnacji, 2) intensywność zabudowy 1,2, 3) powierzchnia zabudowy max. 50 %, 4) powierzchnia biologicznie czynna min. 30 %
6.	Zabudowa usługowa wolnostojąca	1) wysokość do 2 kondygnacji, 2) wysokość w kalenicy do 10 m liczona od najwyższego punktu terenu w obrysie budynku, 3) intensywność zabudowy 1,2, 4) dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu połaci do 45˚ z dopuszczeniem lukarn, naczółków itp., 5) powierzchnia zabudowy max. 50 %, 6) powierzchnia biologicznie czynna min. 30 %
7.	Zabudowa uzupełniająca funkcje siedliskową	1) wysokość 1 kondygnacja, 2) dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45˚, pokryte materiałami

		posiadającymi atest (parametry nachylenia nie dot. budynków produkcyjnych i składowych), 3) wysokość nieprzekraczająca 8 m (nie dot. budynków produkcyjnych i składowych)
8.	Zabudowa uzupełniająca funkcje mieszkalną i usługową	1) wysokość 1 kondygnacja, 2) wysokość nie przekraczająca 6 m, 3) dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45˚, pokryte materiałami posiadającymi atest
9.	Tereny produkcyjno-składowe	1) powierzchnia zabudowy max. 60 %, 2) powierzchnia biologicznie czynna min. 20 %
10.	Tereny obsługi rolnictwa	1) powierzchnia zabudowy max. 60 %, 2) powierzchnia biologicznie czynna min. 20 %

ii) określone w pkt i) parametry szerokości frontu działki mogą być zmniejszone, jeśli parametry geodezyjne działki nie pozwalają na ich dotrzymanie, ale możliwa jest realizacja ustalonej funkcji,

iii) określone w pkt i) parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne nie naruszają uprawnień nabytych na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych prawomocnych decyzji administracyjnych, obowiązujących w dniu wejścia w życie Planu ochrony Parku,

iv) określone w pkt i) parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne nie dotyczą nieruchomości zabudowanych, gdzie dopuszcza się w przypadku zmiany sposobu zagospodarowania, w tym, przebudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących budynków, zachowanie dotychczasowych parametrów zagospodarowania i wskaźników urbanistycznych, bez możliwości ich zwiększenia ponad wielkości określone w pkt i),

v) nie określa się szczególnych parametrów zagospodarowania i wskaźników urbanistycznych dla innych typów zabudowy istniejącej lub planowanej – obowiązują ogólne zasady zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy,

vi) dla obiektów i obszarów o istotnym znaczeniu kulturowym oraz budynków położonych w obszarach o istotnym znaczeniu kulturowym wskazanych w § 19, obowiązują parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne określone każdorazowo w wytycznych konserwatorskich właściwego konserwatora zabytków lub w analizie historyczno-kulturowej sporządzanej w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

d) dla strefy BM_VII_3:

i) wyłącza się obszary z lokalizacji obiektów zaburzających widok z punktów i ciągów widokowych, na podstawie wyników przeprowadzonej analizy oddziaływania wizualnego,

ii) wskazuje się na potrzebę wykonania analizy krajobrazowej przed realizacją inwestycji mogących potencjalnie oddziaływać na krajobraz,

e) dla strefy BM_VII_6:

i) wyłącza się obszary z lokalizacji obiektów ograniczających drożność i ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych, a tym samym możliwość przemieszczania się zwierząt,

ii) wskazuje się na potrzebę podejmowania działań w celu zmniejszania uciążliwości istniejących barier antropogenicznych, w szczególności komunikacyjnych, w tym poprzez budowę przejść naziemnych lub podziemnych, ograniczanie prędkości, odpowiednie oznakowanie na odcinkach wrażliwych,

f) dla strefy BM_VIII_3 ustala się możliwość realizacji miejsc postoju i wypoczynku istotnych dla obsługi ruchu turystycznego:

i) wyposażonych w stałe lub sezonowe węzły sanitarne i system gromadzenia odpadów zabezpieczony przed wygrzebywaniem przez zwierzęta,

ii) oznakowanych tablicami informacyjnymi, edukacyjnymi i urzędowymi,

iii) dopuszcza się zagospodarowanie obiektami małej architektury,

g) dla stref C_I, C_II i C_III: dopuszczenie do lokalizacji budowli i budynków związanych z ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną, prowadzoną przez Służbę Parku, Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, Lasy Państwowe lub jednostki samorządu terytorialnego,

h) wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

i) stref C_III_01 do C_III_04 jako stref ścisłej ochrony konserwatorskiej,

ii) stref C_III_05 i C_III_06 jako stref ochrony konserwatorskiej,

iii) strefy C_III_07 jako strefy ochrony archeologicznej,

iv) strefy C_III_08 jako strefy obserwacji archeologicznej,

i) w przypadku ustalenia stref ochrony konserwatorskiej C_III w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dla tych stref:

i) niedopuszczenie do lokalizacji budowli i budynków poza strefami wyznaczonymi w obowiązujących w dniu wejścia w życie Planu ochrony miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub na podstawie innych prawomocnych decyzji administracyjnych,

ii) obowiązkowe dostosowywanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali i bryły przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywania formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej,

iii) ograniczenie wysokości nowo sytuowanych lub modernizowanych budowli i budynków do wysokości obiektów sąsiadujących,

iv) przyznanie pierwszeństwa wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków architektury i budownictwa lub ewidencji zabytków,

v) preferowanie inwestycji, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu; formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz,

j) dla strefy BM_VII_2: niedopuszczenie do zalesień lądowych ekosystemów nieleśnych, w szczególności w strefie korytarza stepowego (BM_VII_2.07),

k) dla stref BK_II i BM_II: niedopuszczenie do lokalizacji obiektów budowlanych innych niż związanych z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną prowadzoną przez Służbę Parku, Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, Lasy Państwowe lub jednostki samorządu terytorialnego.

§ 17.

Ustalenia Planu ochrony do uwzględniania w nowych lub zmienianych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w nowych lub zmienianych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych Parku, obowiązujące w strefie otaczającej Park, w granicach gmin Biłgoraj, Frampol, Goraj, Radecznica, Sułów, Szczebrzeszyn, Tereszpol i Zwierzyniec lub w granicach wskazanych stref obejmują:

1) utrzymanie otwartego charakteru stref zasilania przyrodniczego Parku z terenów o nadrzędnej funkcji przyrodniczej w otoczeniu (strefa BO_I);

2) utrzymanie otwartego charakteru stref korytarzy ekologicznych wychodzących poza Park; zmniejszanie uciążliwości istniejących i ochrona przed tworzeniem nowych barier migracyjnych, w szczególności barier osadniczych i komunikacyjnych;

3) uwzględnienie potrzeby ochrony Parku przed oddziaływaniem obiektów zaburzających widok z punktów i ciągów widokowych, w szczególności obiektów dysharmonijnych i dominant krajobrazowych;

4) uwzględnienie projektów włączenia do Parku obszarów o których mowa w § 5 pkt 4 (strefa C_IV);

5) rezygnację z kierunku rozwojowego dot. wyznaczenia terenu pod farmę wiatrową przy granicy Parku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szczebrzeszyn (strefa BO_II) ze względu na kolizję z celami ochrony wyznaczonymi dla Parku.

§ 18.

Ustalenia Planu ochrony do uwzględniania w nowym lub zmienianym planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych Parku obejmują:

1) ustalenie zasad ochrony planistycznej unikatowego w skali europejskiej dziedzictwa geologiczno-tektonicznego, krajobrazowego i przyrodniczego strefy krawędziowej Roztocza,

2) ustalenie zasad ochrony planistycznej powiązań funkcjonalnych terenów o nadrzędnej funkcji przyrodniczej przed umacnianiem istniejących lub tworzeniem nowych barier antropogenicznych na głównych kierunkach migracji gatunków;

3) ustalenie zasad regulacji rzek oraz zasad lokalizacji i realizacji melioracji podstawowych i szczegółowych w dolinach rzek w celu zapewnienia trwałości obszarów źródliskowych oraz trwałości zasobów przyrody żywej i funkcji ekologicznych;

4) uznanie Parku za obszar wyłączony z lokalizacji nowych linii energetycznych wysokich i najwyższych napięć oraz z lokalizacji obiektów energetyki wiatrowej;

5) rezygnacja ze względu na kolizję z celami ochrony Parku z inwestycji celu publicznego: Odbudowa i modernizacja koryta rzeki Por dla uregulowania gospodarki wodnej na użytkach rolnych oraz odbudowa (kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego i układu poziomego) koryta rzeki na odcinku 4+150-15+050 na dł. 10,90km) w granicach gmin Sułów i Radecznica - zadania inwestycyjnego umieszczonego w Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły;

6) uwzględnienie strefy ochrony krajobrazów w ramach audytów krajobrazowych (strefa C_I).

Rozdział 7

Wykaz obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym

§ 19.

W Parku wskazuje się następujące obiekty o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym:

1) obiekty wpisane do rejestru zabytków:

L.p.	Gmina	Miejscowość	Nazwa obiektu lub nr w rejestrze	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	Radecznica	Radecznica	Zespół klasztorny pobernardyński A/1305	XVII wieczne założenie klasztorne pobernardyński obejmujące: Kościół paraf. rzym. kat. pw. Św. Antoniego Padewskiego wraz z wyposażeniem wnętrza, klasztor, dziedziniec kościelny z drzewostanem i figurami kamiennymi, brama wejściowa z krytymi schodami, dawny internat (ob. szpital), dawne liceum (ob. szpital), dziedziniec szpitalny z drzewostanem, park z cmentarzem oraz czterema kaplicami, kaplicę Św. Antoniego „na wodzie” po przeciwnej stronie ulicy
2.	Radecznica	Mokrelipie	Kościół parafialny rzymskokatolicki pw. Znalezienia Krzyża Świętego, wraz z wyposażeniem wnętrza, cmentarz przykościelny i plebania A/1318	Zespół sakralny złożony kościoła (1913 rok), cmentarza przykościelnego, plebanii (1930 rok), a także placu po dawnym kościele z zachowaną dzwonnicą -bramą oraz fragmentem pierwotnych murów kościoła z XVII wieku
3.	Radecznica	Mokrelipie	Cmentarz grzebalny (rzymskokatolicki), wraz z nagrobkami A/1508	Obiekt założony w I poł. w. XIX. Cmentarz ma kształt wydłużonego czworoboku o pow. 2.54 ha, z podziałem na kwatery i jest ogrodzony betonowymi elementami przy kamiennych słupach. Zachowane są liczne nagrobki kamienne (ok. 30 obiektów) z końca XIX w. i pocz. XX w., przeważnie w formie krzyża na prostopadłościennym postumencie. Najstarszy nagrobek pochodzi z 1834 roku
4.	Radecznica	Zaporze	Cmentarz wojenny z I wojny świat., z drzewostanem A/1519	Cmentarz ma kształt prostokąta o powierzchni ok. 3400 m² o wymiarach ok. 90 × 38 m. Na cmentarzu pochowani są żołnierze polegli w I wojnie światowej w czasie walk w sierpniu i wrześniu 1914 oraz w lipcu 1915 roku: 1672 żołnierzy armii carskiej w 12 mogiłach zbiorowych oraz 2090 żołnierzy austriackich w 8 mogiłach zbiorowych. Na terenie cmentarza zachowało się 21 mogił zbiorowych w formie podłużnych kopców w 3 rzędach. Teren cmentarza jest zadrzewiony i otoczony wałem o wysokości ok. pół metra. Przy wejściu usytułowana jest kamienna figura Marii Panny Niepokalanie Poczętej ufundowana przez mieszkańców Zaporza w 1921 roku
5.	Sułów	Sąsiadka	Grodzisko z wałami ziemnymi C/85	Grodzisko z okresu wczesnego średniowiecza identyfikowane z grodem Sutiejsk, wymienianym w latopisach ruskich. Posiada rozpoznaną konstrukcję obronną grodu oraz obiekty mieszkalne i gospodarcze na podgrodziu

2) obiekty wpisane do ewidencji zabytków:

Lp.	Gmina	Miejscowość	Nazwa obiektu	ID działki
1	2	3	4	5
1.	Frampol	Komodzianka	Krzyż kamienny z 1906 roku	060205_5.0005.1056/3
2.	Frampol	Komodzianka	Krzyż kamienny z 1906 roku	060205_5.0005.22/2
3.	Frampol	Komodzianka	Krzyż kamienny poświęcony Matce Boskiej z 1958 roku	060205_5.0005.1109/3
4.	Frampol	Smoryń	Kaplic drewniana poświęcona Matce Bożej z pocz. XX w.	060205_5.0010.225/2
5.	Radecznica	Czarnystok	Kapliczka przydrożna z pocz. XX w.	062008_2.0001.2713
6.	Radecznica	Czarnystok	Krzyż przydrożny z 1935 roku	062008_2.0001.3/32
7.	Radecznica	Gorajec-Stara Wieś	Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki z 1956 roku	062008_2.0004.1112
8.	Radecznica	Mokrelipie	Dzwonnica-brama pochodząca z połowy XIX w.	062008_2.0009.153
9.	Radecznica	Mokrelipie	Drewniana kapliczka domkowa pochodząca z końca XIX w., przeniesiona sprzed kościoła na obszar dawnego cmentarza parafialnego	062008_2.0009.153
10.	Radecznica	Mokrelipie	Dawny spichlerz kamienny z przełomu XIX/XX W.	062008_2.0009.2491/5
11.	Radecznica	Radecznica	Kapliczka z krzyżem drewnianym na dziedzińcu przykościelnym prawdopodobnie z poł. wieku XIX	062008_2.0013.2131
12.	Radecznica	Radecznica	Kapliczka domkowa z wnęką z figurą Chrystusa Frasobliwego z XVIII w.	062008_2.0013.1388
13.	Radecznica	Radecznica	Kapliczka domkowa z wnęką św. Franciszka z XIX w.	062008_2.0013.130
14.	Radecznica	Radecznica	Krzyż żeliwny na kamiennym postumencie z 1883 roku przed kapliczka Św. Antoniego	062008_2.0013.1031
15.	Radecznica	Radecznica	Krzyż żeliwny na betonowym postumencie z 1968 roku	062008_2.0013.1697
16.	Radecznica	Radecznica	Cmentarz parafialny rzymskokatolicki z XIX w.	062008_2.0013.172
17.	Radecznica	Trzęsiny	Kościół parafialny rzymsko-katolicki, drewniany pw. św. Jana Chrzciciela (dawna cerkiew prawosławna) z 1902 roku	062008_2.0014.AR_1.385
18.	Radecznica	Trzęsiny	Krzyż żeliwny na postumencie murowanym z 1922 roku obok kościoła	062008_2.0014.AR_1.385
19.	Radecznica	Zaporze	Figura Matki Bożej na kolumnie z roku 1921	062008_2.0018.1896
20.	Radecznica	Zaporze	Kapliczka pw. św. Apolonii z przełomu XVIII i XIX w.	062008_2.0018.805/4
21.	Radecznica	Zaporze	Figura Matki Bożej na postumencie z 1908 roku	062008_2.0018.1276 – przy skrzyżowaniu dróg
22.	Tereszpol	Lipowiec	Kapliczka domkowa Chrystusa Frasobliwego z 1856 roku	060213_2.0002.1340
23.	Tereszpol	Panasówka	Leśniczówka po ordynacka z końca XIX w.	060213_2.0009.60/1
24.	Szczebrzeszyn	Kawęczyn	Krzyż kamienny na postumencie poświęcony Matce Bożej z 1905 roku	Id działki: 062013_5.0004.827 - obok domu nr 56
25.	Szczebrzeszyn	Kawęczyn	Kapliczka kamienna na postumencie poświęcony Matce Bożej z pocz. XX w.	062013_5.0004.1921
26.	Szczebrzeszyn	Kawęczyn	Krzyż metalowy na wysokim postumencie poświęcony Matce Bożej z 1954 roku	062013_5.0004.2814

27.	Szczebrzeszyn	Kawęczyn	Kapliczka kamienna z metalowym krzyżem poświęcony Matce Bożej z 1905 roku	062013_5.0004.161
28.	Zwierzyniec	Topólcza	Kościół parafialny rzymskokatolicka pw. Św. Izydora (dawna cerkiew prawosławna) z 1911 roku	062015_5.0007.AR_3.2876
29.	Zwierzyniec	Topólcza	Cmentarz unicki z pocz. XIX w.	062015_5.0007.AR_1.169
30.	Zwierzyniec	Topólcza	Cmentarz prawosławny z II poł. XIX W.	062015_5.0007.AR_3.2876
31.	Zwierzyniec	Topólcza	Cmentarz katolicki z k. XIX w.	062015_5.0007.AR_1.206; 062015_5.0007.AR_1.213; 062015_5.0007.AR_1.206;062015_5.0007.AR_1.215/1
32.	Zwierzyniec	Topólcza	Stanowisko archeologiczne Charakter: osada	Topólcza stan. nr 1 w miejscowości stan. nr 14 na obszarze AZP 90 - 85
33.	Zwierzyniec	Topólcza	Stanowisko archeologiczne Charakter: osada	Topólcza stan. nr 2 w miejscowości stan. nr 15 na obszarze AZP 90 - 85
34.	Zwierzyniec	Topólcza	Stanowisko archeologiczne Charakter: osada (?)	Topólcza stan. nr 3 w miejscowości stan. nr 16 na obszarze AZP 90 - 85
35.	Zwierzyniec	Topólcza	Stanowisko archeologiczne Charakter: osada (?)	Topólcza stan. nr 4 w miejscowości stan. nr 17 na obszarze AZP 90 - 85
36.	Zwierzyniec	Topólcza	Stanowisko archeologiczne Charakter: osada	Topólcza stan. nr 5 w miejscowości stan. nr 18 na obszarze AZP 90 - 85
37.	Zwierzyniec	Turzyniec	Stanowisko archeologiczne Charakter: ślad osadnictwa	Turzyniec stan. nr 3 w miejscowości stan. nr 10 na obszarze AZP 90 - 85
38.	Zwierzyniec	Turzyniec	Stanowisko archeologiczne Charakter: ślad osadnictwa	Turzyniec stan. nr 4 w miejscowości stan. nr 11 na obszarze AZP 90 - 85
39.	Zwierzyniec	Turzyniec	Stanowisko archeologiczne Charakter: ślad osadnictwa	Turzyniec stan. nr 5 w miejscowości stan. nr 12 na obszarze AZP 90 - 85
40.	Zwierzyniec	Turzyniec	Stanowisko archeologiczne Charakter: ślad osadnictwa	Turzyniec stan. nr 6 w miejscowości stan. nr 13 na obszarze AZP 90 - 85
41.	Zwierzyniec	Wywłoczka	Stanowisko archeologiczne Charakter: ślad osadnictwa	Wywłoczka stan. nr 1 w miejscowości stan. nr 7 na obszarze AZP 90 - 85
42.	Zwierzyniec	Wywłoczka	Stanowisko archeologiczne Charakter: ślad osadnictwa	Wywłoczka stan. nr 2 w miejscowości stan. nr 4 na obszarze AZP 91 - 85

3) obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujących na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej:

Lp.	Gmina	Miejscowość	Charakterystyka obiektu	
1	2	3	4	5
1.	Frampol	Chłopków	Kapliczka domkowa (ID działki: 060205_5.0001.3088)	Kapliczka domkowa umiejscowiona na lipie i poświęcona Matce Bożej z II poł. XX w. (?). Obiekt drewniany w postaci kapliczki domkowej z figurą Matce Bożej wspartej na desce, na której znajduje się krzyż żeliwny (prawdopodobnie pierwotnie wieńczący kapliczkę).
2.	Frampol	Komodzianka	Budynek gospodarczy (ID działki: 060205_5.0005.1392/1)	Obiekt konstrukcji zrębowej, kryty blachą z wystającym daszkiem wspartym na drewnianych filarach. Obecnie obiekt jest nieużytkowany i znajduje się w średnim stanie technicznym

3.	Radecznica	Czarnystok	Kapliczka murowana (ID działki: 062008_2.0001.2602/1)	Kapliczka murowana poświęcona Chrystusowi z 1921 roku. Obiekt murowany z cegły, w formie krzyża na wysokim postumencie, pomalowany na żółto i położony wśród lip. W środku późniejsza figura Chrystusa. inskrypcja czytelna: „Któryś cierpiał za nas rany Jezu Chryste zmiłuj się nad nami. Fundator Stanisław Kozłowski 1921 R”
4.	Radecznica	Czarnystok	Kapliczka murowana (ID działki: 062008_2.0001.4274 lub 4275)	Kapliczka murowana poświęcona Chrystusowi z pocz. XX w. Kapliczka murowana, pomalowana na błękitny kolor, otoczona lipami, z dwoma wnękami – w jednej znajduje się figura Chrystusa, w drugiej obrazek Matki Bożej. Obiekt otoczony jest płotkiem o murowanych słupkach z żeliwnymi prętami. Inskrypcja czytelna: „Pod Twoją obronę uciekamy się”, brak daty powstania.
5.	Radecznica	Dzielce	Figura Matki Bożej na wysokim postumencie (ID działki: 062008_2.0002.118)	Figura Matki Bożej na wysokim postumencie z 1912 roku Obiekt murowany, pomalowany na biało. Inskrypcja czytelna: „J.B. R. 1912 D.I.M. D.Z.”.
6.	Radecznica	Gorajec-Zagroble	Kapliczka murowana (ID działki: 129/1; 062008_2.0005.129/1)	Kapliczka murowana poświęcona Matce Bożej z 1910 roku Obiekt murowany, pomalowany na biało, otoczony płotkiem z murowanymi słupkami i metalowymi poprzecznymi prętami, usytułowany wśród drzew. We wnęce figura Matki Bożej. Inskrypcja czytelna: „Pod Twoją obronę uciekamy się Święta Boża rodzicielko. Fundatorka Katarzyna Kołcon 1910 R.”
7.	Radecznica	Gorajec-Zastawie	Krzyż murowany (ID działki: 062008_2.0006.1162)	Krzyż murowany na wysokim postumencie z 1863 roku Obiekt murowany, pomalowany na biało-niebiesko-brązowo, położony na skarpie wzdłuż drogi nr 74. Inskrypcja czytelna: „Fundator Andrzej Wisnieski D. 10 sierp 1863 r.”
8.	Radecznica	Gorajec-Zastawie	Figura Matki Bożej na wysokim postumencie (ID działki: 062008_2.0006.1074)	Figura Matki Bożej na wysokim postumencie, murowana z 1910 roku. Obiekt murowany, pomalowany na biało, zwieńczony wysoką figurą Matki Bożej i położony na skarpie wzdłuż drogi nr 74. Inskrypcja czytelna: „Maryjo królowo nieba i ziemi módl się za nami/ Pamiątka mieszkańców wsi Gorajec 1910 r.”
9.	Radecznica	Latyczyn	Dawny młyn (ID działki: 062008_2.0008.5161)	Młyn drewniany, motorowy z II p. XX w. w Latyczynie. Obiekt drewniany, trzykondygnacyjny, kryty eternitem. Obok znajduje się piwniczka murowana z cegły.
10.	Radecznica	Mokrelipie	Ruiny dawnego kościoła (ID działki: 062008_2.0009.153)	Ruiny dawnego kościoła pochodzącego z XVII w. w formie fragmentu ściany murowanej z cegły i kamienia, z późniejszym metalowym krzyżem zamocowanym na elewacji.
11.	Radecznica	Podborcze	Figura świętego na wysokim postumencie (ID działki: 062008_2.0010.89)	Figura świętego na wysokim postumencie z II poł. XX w. Obiekt kamienny, pomalowany na biało, usytuowany wśród tui. Brak inskrypcji i daty powstania. Obiekt znajduje się w średnim stanie technicznym: wymaga czyszczenia i malowania
12.	Radecznica	Podborcze	Kapliczka słupowa murowana (ID działki: 062008_2.0010.111)	Kapliczka słupowa murowana, poświęcona Matce Bożej z I poł. XX w. Obiekt murowany, pomalowany na biało-niebiesko, otoczony płotkiem drewnianym, położony wśród drzew i otoczony tujami. We wnęce figura Matki Bożej. Inskrypcja widoczna: „Boże błogosław ludowi twojemu”, brak daty powstania. Obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym
13.	Radecznica	Podlesie Małe	Kapliczka słupowa (ID działki: 062008_2.0012.245)	Kapliczka kamienna, słupowa poświęcona Matce Bożej z roku 1907. Obiekt murowany, pomalowany na niebiesko. Inskrypcja czytelna: „Pod Twoją obronę uciekamy się Święta Boża R fundatorowie Wojciech i Ewa Batorscy R.R. 1907”. Obiekt zachowany jest w dobrym stanie technicznym
14.	Radecznica	Podlesie Małe	Krzyż kamienny (ID działki: 062008_2.0012.16/2)	Krzyż kamienny z roku 1901 Obiekt murowany, pomalowany na żółto, otoczony płotkiem metalowym i położony wśród lip. Inskrypcja czytelna: „Boże błogosław rodzinie i wiosce

				Fundator tej figury Wojciech i Marianna Łukasik R.P. 1901”. Obiekt zachowany jest w dobrym stanie technicznym
15.	Radecznica	Trzęsiny	Trzęsiny, Plebania (ID działki: 062008_2.0014.AR_1.384)	Budynek drewniany (dawna szkoła), oszalowany, kryty eternitem. Obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym
16.	Radecznica	Wólka Czarnostocka	Kapliczka (ID działki: 062008_2.0015.158)	Kapliczka poświęcona Chrystusowi Frasobliwemu i Matce Boskiej z 1908. Obiekt murowany, pomalowany na biało-pomarańczowo, zwieńczony krzyżem kamiennym, usytułowany wśród drzew. We wnęce figura Chrystusa Frasobliwego. Inskrypcja czytelna: ”Fundatory Michał Franciszka Marrianna Sykały 1908 rok”. Obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym
17.	Radecznica	Zaburze	Krzyż kamienny (ID działki: 062008_2.0016.314/1)	Krzyż kamienny na wysokim postumencie z 1928 roku. Obiekt murowany, pomalowany na biało, zwieńczony metalowym krzyżem, usytuowany wśród lip na wysokiej skarpie przy rozstajach dróg. Inskrypcja częściowo czytelna: ”Boże błogosław Twoi (…) Fundator (….) Maria 1928 r.”. Obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym
18.	Radecznica	Zaburze	Budynek gospodarczy (ID działki: 062008_2.0016.394/2)	Obiekt konstrukcji zrębowej, kryty częściowo blachą, a częściowo eternitem z wystającym daszkiem wspartym na drewnianych ukośnych filarach. Obecnie obiekt jest nieużytkowany i znajduje się w średnim stanie technicznym
19.	Radecznica	Zaporze	Kapliczka drewniana (ID działki: 062008_2.0018.1946 obok cmentarza z I wojny)	Kapliczka drewniana z końca II poł. XX w. Obiekt drewniany, w postaci kapliczki domkowej z figurą Jezusa Frasobliwego usytułowany wśród lip. Obiekt znajduje się w dobrym stanie zachowania
20.	Sułów	Sąsiadka	Zagroda nr 157 (ID działki:062012_2.0009.AR_3.2713)	Zagroda składa się z domu mieszkalnego oraz dwóch stodół. Są to obiekty drewniane, konstrukcji zrębowej, z dachem dwuspadowym, kryte eternitem charakterystyczne dla zabudowy regionalnej obszaru Parku. Chata nosi ślady malowania w niebieskie pasy stanowią wyróżnik krajobrazowy obszaru. Obiekty w zagrodzie są użytkowane i zachowane w dobrym stanie
21.	Szczebrzeszyn	Kawęczyn	Dom nr 72 (ID działki: 062013_5.0004.63) Dom nr 157 (ID działki: 062013_5.0004.1971) Dom nr 227 (ID działki: 62013_5.0004.1885) Zabudowania gospodarcze nr 233 (ID działki: 062013_5.0004.1874)	Obiekty z I pł. XX w drewniane, konstrukcja zrębowej, z dachem dwuspadowym, kryte eternitem charakterystyczne dla zabudowy regionalnej obszaru Parku. Chaty malowane w niebieskie pasy stanowią wyróżnik krajobrazowy obszaru. Obiekty są nadal użytkowane i znajdują się w średnim stanie technicznym
22.	Szczebrzeszyn	Kawęczyn	Domniemane grodzisko (ID działki: 062013_5.0004.3336, 062013_5.0004.3337, 062013_5.0004.3338, 062013_5.0004.3339 062013_5.0004.3340, 062013_5.0004.3341, 062013_5.0004.3342, 062013_5.0004.3780, 062013_5.0004.3781,	Owalny w formie obiekt o niewątpliwie funkcji obronnej otoczony jest niewysokim wałem ziemnym. Przeprowadzone na jego terenie sondażowe badania archeologiczne nie przyniosły jednoznacznej odpowiedzi co do funkcji i datowania. - W przypadku potwierdzenia archeologicznego charakteru obiektu

			062013_5.0004.2500, 062013_5.0004.3519)	
23.	Szczebrzeszyn	Kawęczynek	Krzyż metalowy na wysokim (ID działki: 062013_5.0005.1072/9)	Krzyż metalowy na wysokim postumencie poświęcony Matce Bożej z pocz. XX w. Obiekt kamienny, pomalowany na biało-niebiesko, otoczony metalowym płotkiem i położony wśród lip. Inskrypcja nieczytelna, brak daty powstania
24.	Szczebrzeszyn	Szczebrzeszyn Przedmieście Błonie	Stodoła nr 121 (ID działki: 062013_4.0003.1868) Dom nr 127 (ID działki: 062013_4.0003.1864 Dom nr 136 (ID działki:062013_4.0003.1384 Dom nr 144 (ID działki: 062013_4.0003.1343/4 Dom nr 142 (ID działki: 062013_4.0003.1636 Dom nr 152 (ID działki: 062013_4.0003.1638 Dom nr 154 (ID działki: 062013_4.0003.2731 W granicach Parku przewidzianych do rozszerzenia (strefa C_IV_02): Dom nr 66 (ID działki: 062013_4.0003.1582) Dom nr 82 (ID działki: 062013_4.0003.1589) Dom nr 94 (ID działki: 062013_4.0003.1600) Dom nr 101 (ID działki: 062013_4.0003.1892) Zagroda nr 111 (ID działki: 062013_4.0003.1432/1)	Obiekty z I połowy XX w., drewniane, konstrukcja zrębowej, z dachem dwuspadowym kryte eternitem charakterystyczne dla zabudowy regionalnej obszaru Parku. Chaty malowane w niebieskie pasy stanowią wyróżnik krajobrazowy obszaru. Obiekty są nadal użytkowane i znajdują się w dobrym stanie technicznym- wyjątek stanowi dom nr 136
25.	Zwierzyniec	Topólcza	Krzyż kamienny (ID działki: 062015_5.0007.AR_3.2205)	Krzyż kamienny na wysokim postumencie poświęcony Matce Bożej z 1905 roku Obiekt kamienny, pomalowany na biało. Inskrypcja czytelna: „Krzyż wbity na golgocie tego nie wybawi kto sam na sercu swoim krzyża niewystawi Fundatory tej figury Wojciech Świstek i Antoni Świstek dnia 9 września 1905 R”

Załącznik nr 2
do uchwały Nr XXXII/490/2021
Sejmiku Województwa Lubelskiego
z dnia 20 grudnia 2021 r.

PLAN OCHRONY DLA SZCZEBRZESZYŃSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Uwarunkowania ochrony - synteza

Skala 1:10 000

Plan ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego sporządzono na zlecenie Województwa Lubelskiego – Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych
ul. Mieczysława Karłowicza 4, 20-027 Lublin

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 w ramach projektu „Opracowanie planów ochrony parków krajobrazowych: Kazimierskiego, Nadwieprzańskiego i Szczebrzeszyńskiego oraz modernizację i wyposażenie Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Sobieszynie" [RPLU.07.02.00-06-0002/17], Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Działanie 7.2 Ochrona Różnorodności Przyrodniczej.

Wykonawca prac - Konsorcjum w składzie:
Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
ul. Erazma Ciołka 13, 01-445 Warszawa
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Pl. M. Curie-Skłodowskiej 5, 20-031 Lublin

Warszawa, Lublin wrzesień 2021

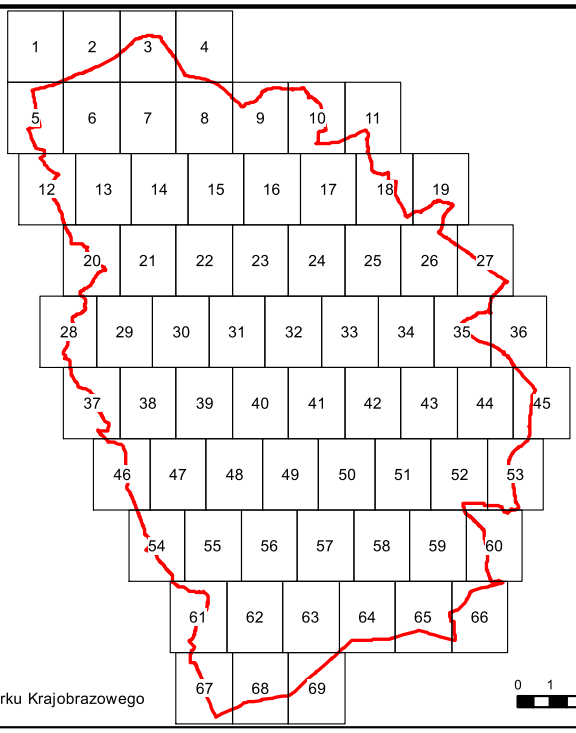

AP - Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody

AP_1 - Pomniki przyrody

AP_2 - Obszary Natura 2000

AP_3 - Parki narodowe wraz z otuliną

AK - Obszary i obiekty kulturowe objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie zabytków

AK_1 - Obiekty wpisane do rejestru zabytków

AK_2 - Obiekty wpisane do ewidencji gminnej

AA - Inne uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe

AA_1 - Krajobrazy o cechach priorytetowych

AA_2 - Ponadlokalne korytarze ekologiczne

AA_2.1 - Korytarze wg. W. Jędrzejewskiego 2005

AA_2.2 - Korytarze wg Planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego 2015

AA_2.3 - Korytarze wg. Planu ochrony dla Roztoczańskiego Parku Narodowego

AA_3 - Lokalne korytarze ekologiczne i 0bszary newralgiczne z punktu widzenia zachowania ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych

AA_4 - Obszary występowania szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków objętych ochroną prawną

AA_5 - Główne centra bioróżnorodności

AA_6 - Obszary wodno-błotne

AA_7 - Źródliska nie objęte ochroną

AA_8 - Geostanowiska (rejestr PIG-PIB)

AA_9 - Punkty widokowe

AA_10 - Ciągi widokowe

AA_11 - Cenne obiekty kulturowe nie objęte ochroną prawną

AA_12 - Strefy wysokiego i bardzo wysokiego zagrożenia erozją

AI - Obszary i obiekty objęte ochroną z mocy innych aktów prawnych

AI_1 - Lasy ochronne

AI_2 - Strefy ochronne ujęć wód podziemnych

AI_3 - Strefy zagrożenia powodziowego

AI_4 - Udokumentowane złoża kopalin

AI_5 - Rezerwaty biosfery UNESCO

AI_5 - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

AI_7 - AI_7 - Projektowany Geopark „Kamienny Las”

AZ - Inne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

AZ_1 - Obszary przeznaczone do zainwestowania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na dzień sporządzenia Planu ochrony (Zagosp. Przestrzenne)

AZ_2 - Obszary wyłączone z zabudowy na mocy zapisów § (...) (strefa 100 m od linii brzegów naturalnych rzek, jezior i innych zbiorników wodnych) (Zagosp. Przestrzenne)

granica Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego

istniejąca zabudowa

granica otuliny Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego

główne drogi

granice działek ewidencyjnych

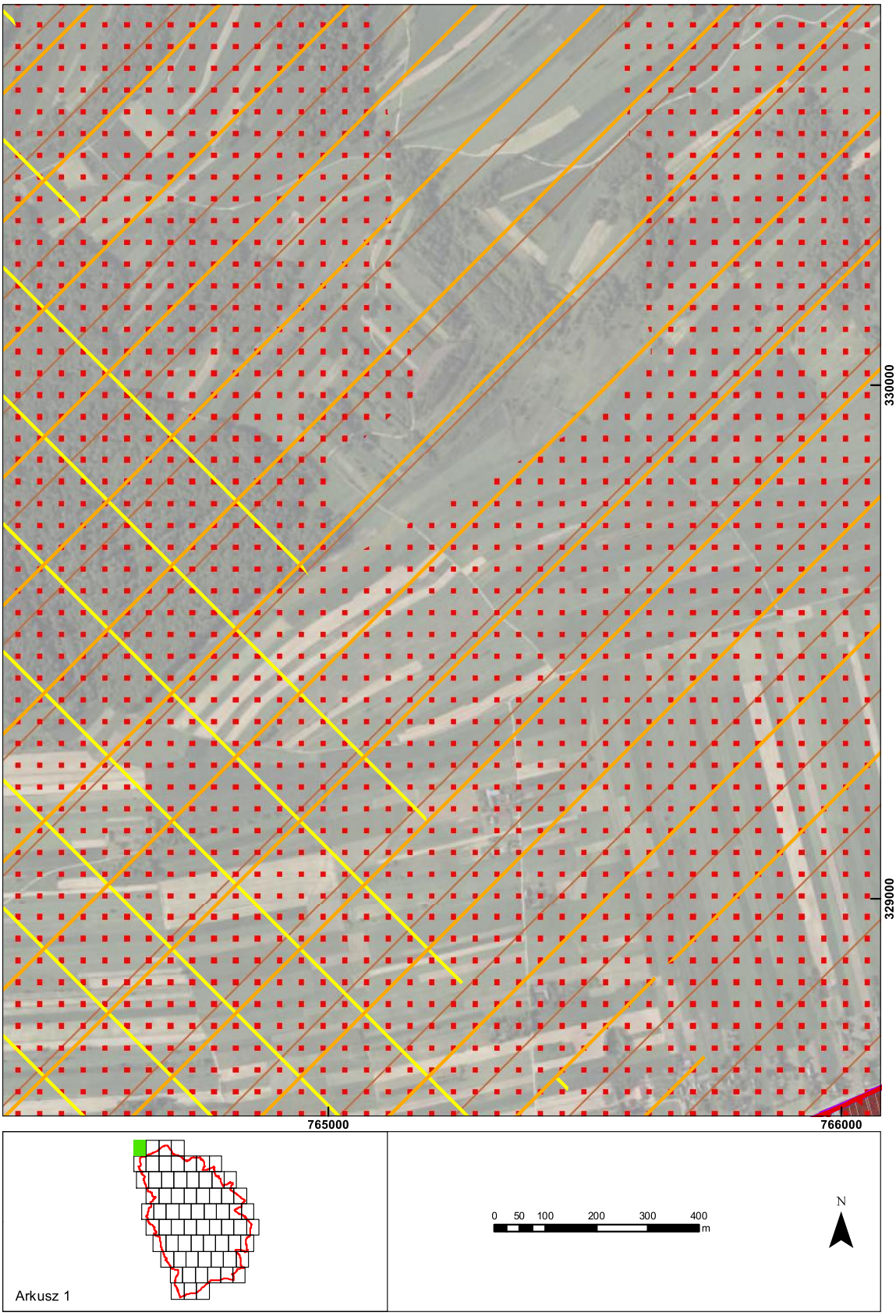
330000
329000
765000
766000
Arkusz 1
0 50 100 200 300 400
m
N

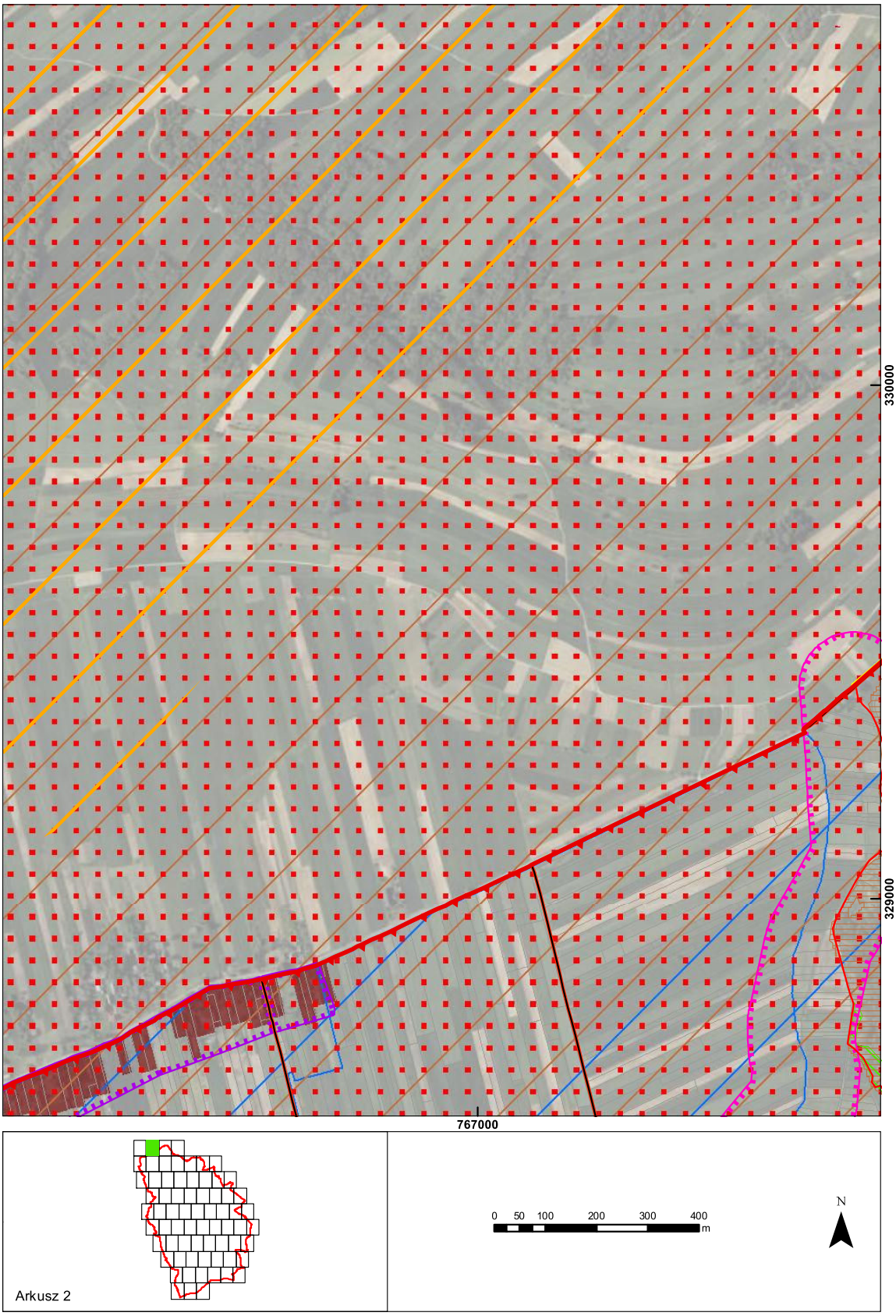
330000
329000
767000
Arkusz 2
0 50 100 200 300 400
m
N

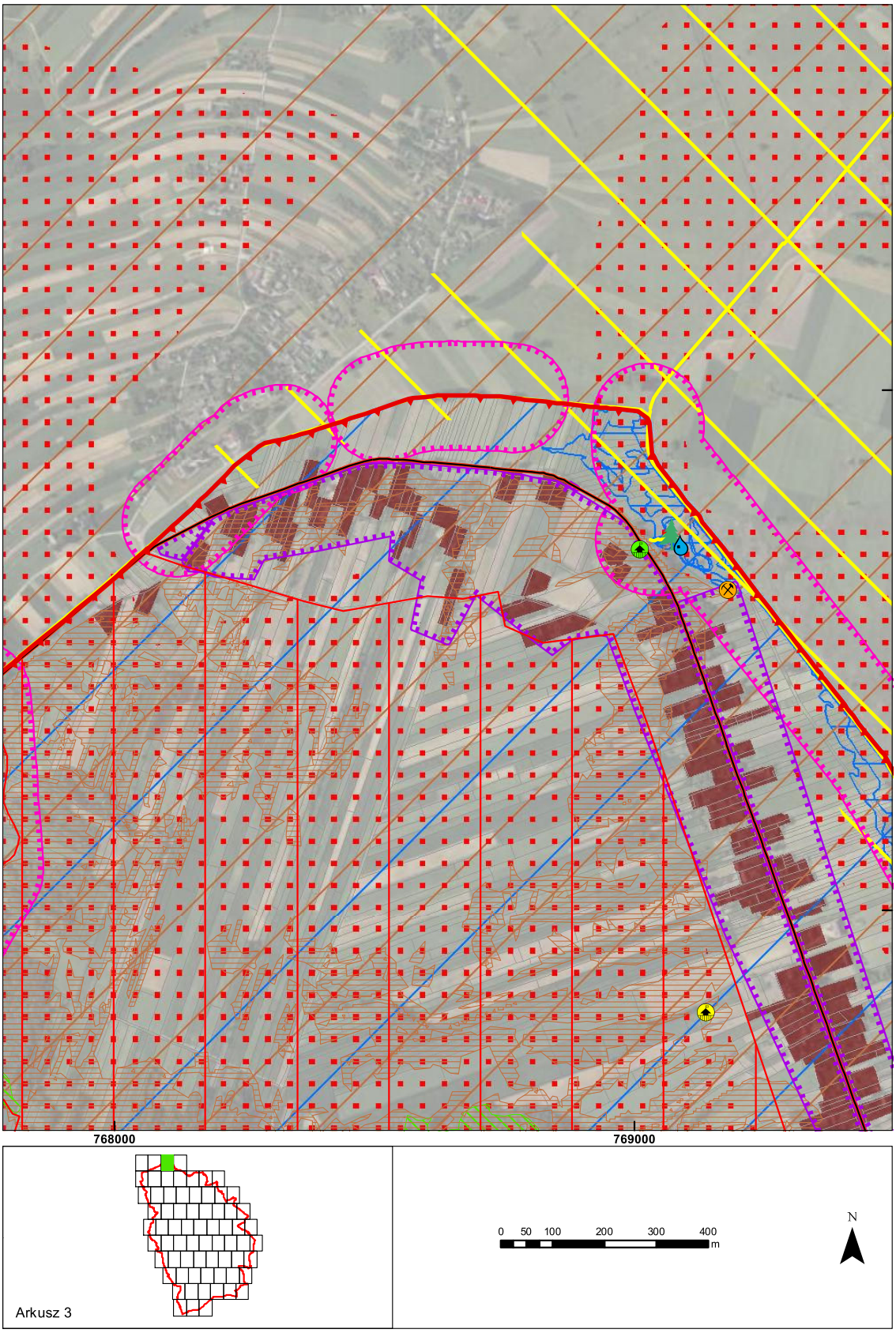
330000
329000
768000
769000
Arkusz 3
0 50 100 200 300 400
m
N

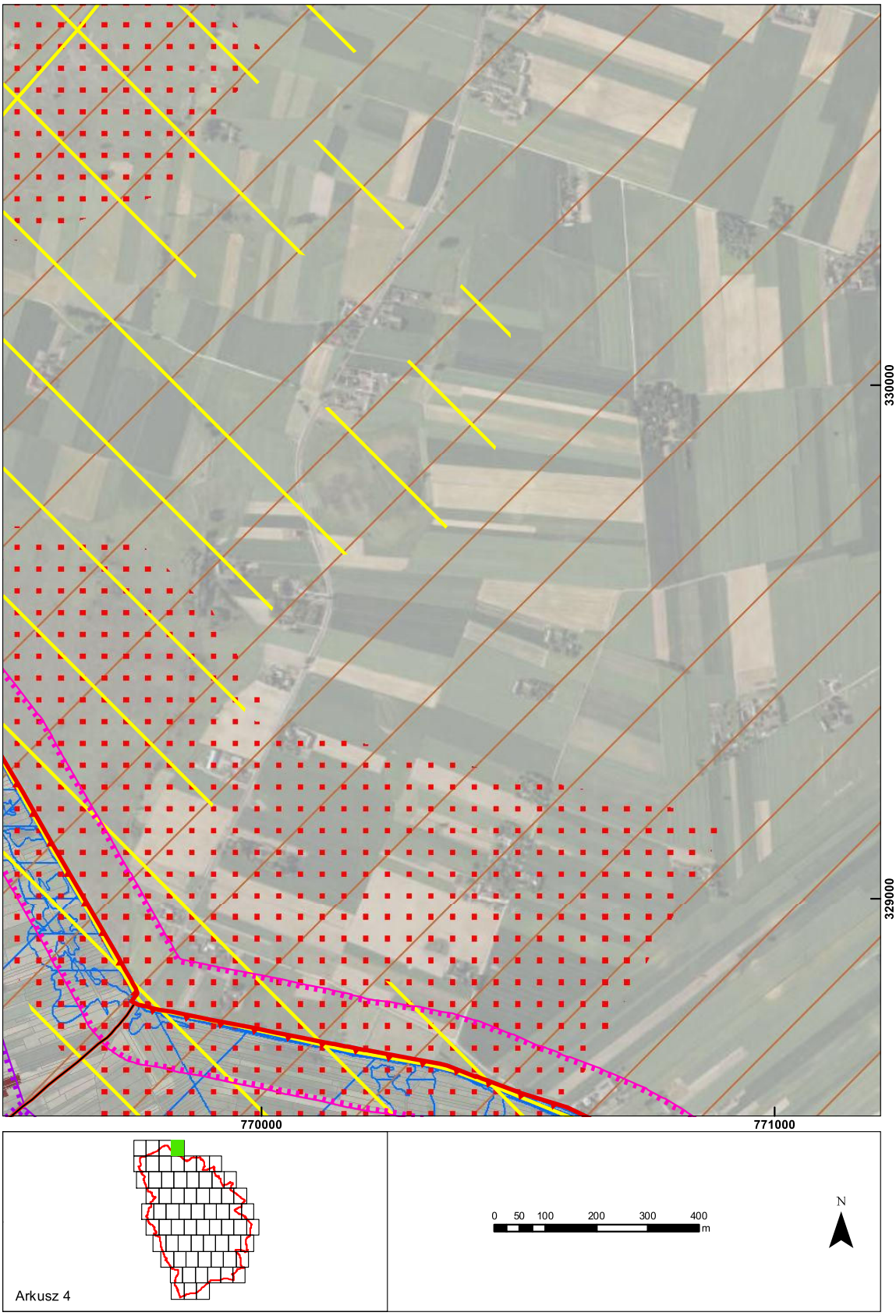
330000
329000
770000
771000
Arkusz 4
0 50 100 200 300 400
m
N

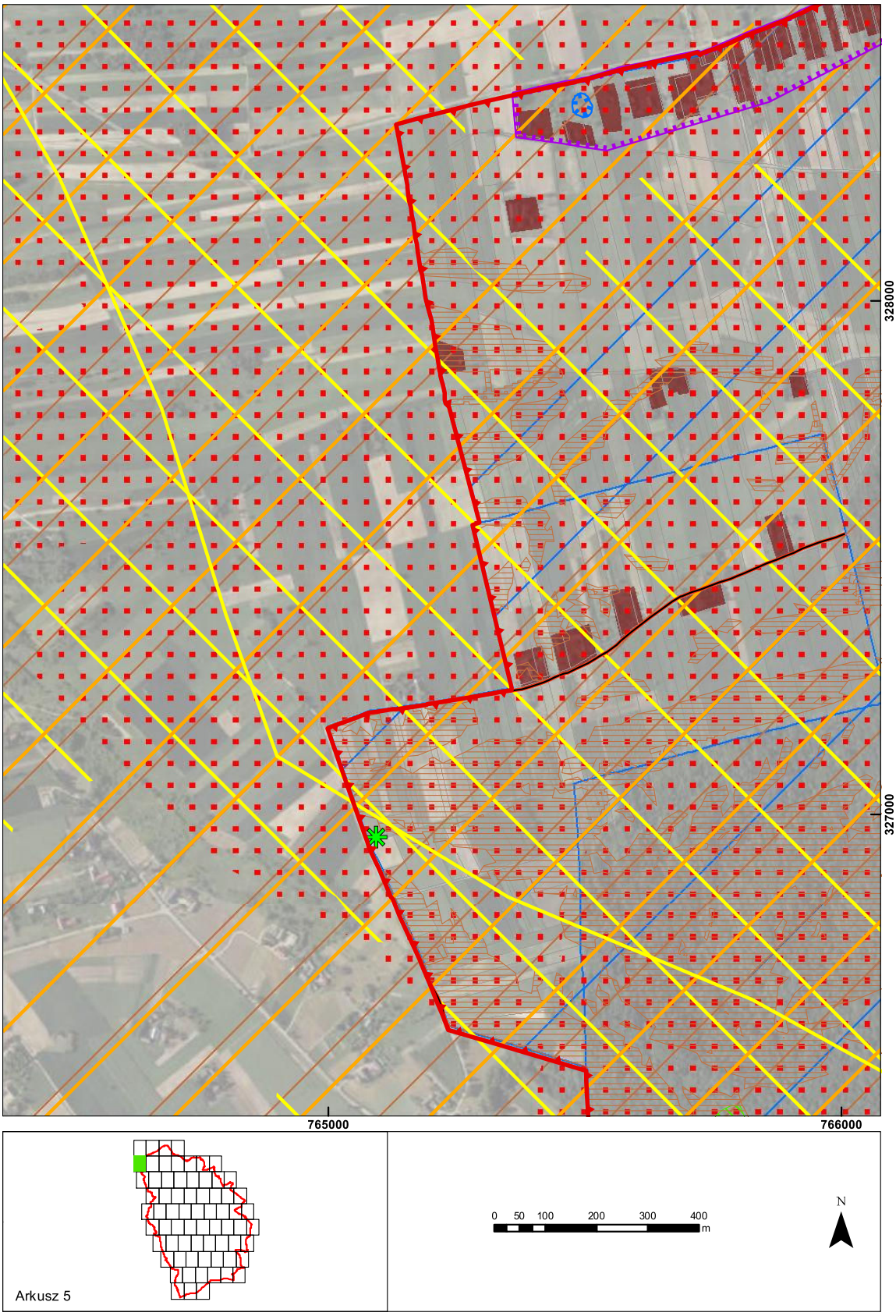
328000
327000
765000
766000
Arkusz 5
0 50 100 200 300 400
m
N

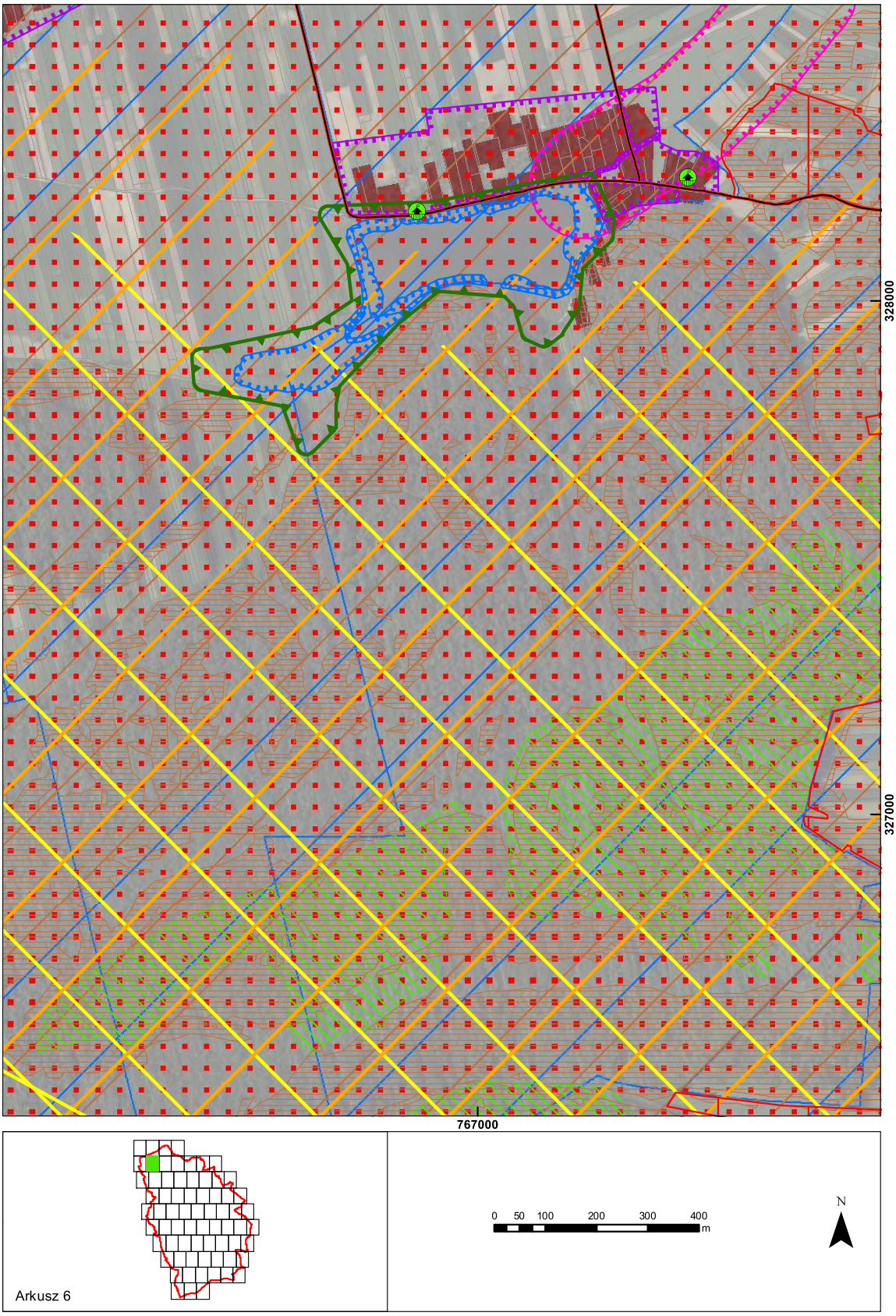
328000
327000
767000
Arkusz 6
0 50 100 200 300 400
m
N

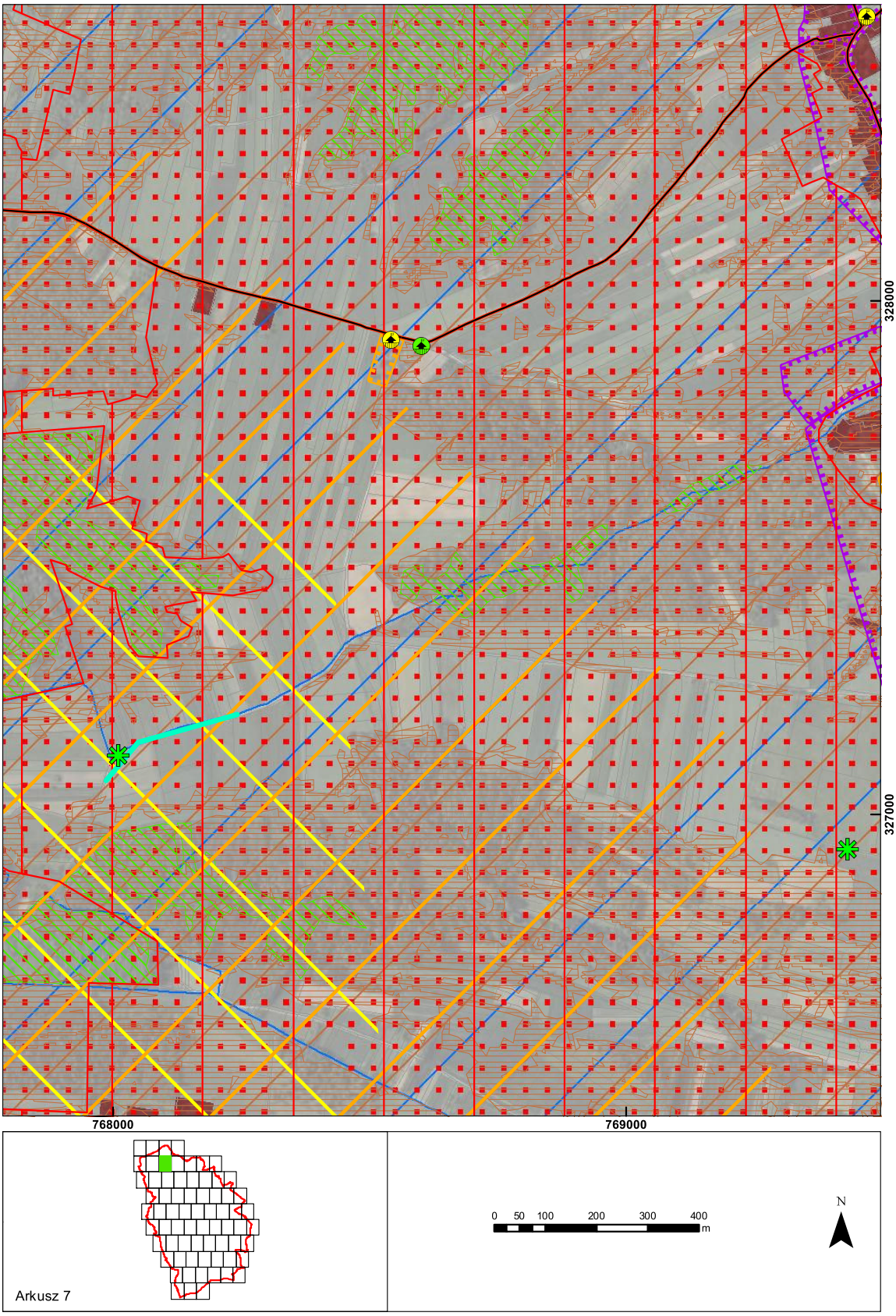
328000
327000
768000
769000
Arkusz 7
0 50 100 200 300 400
m
N

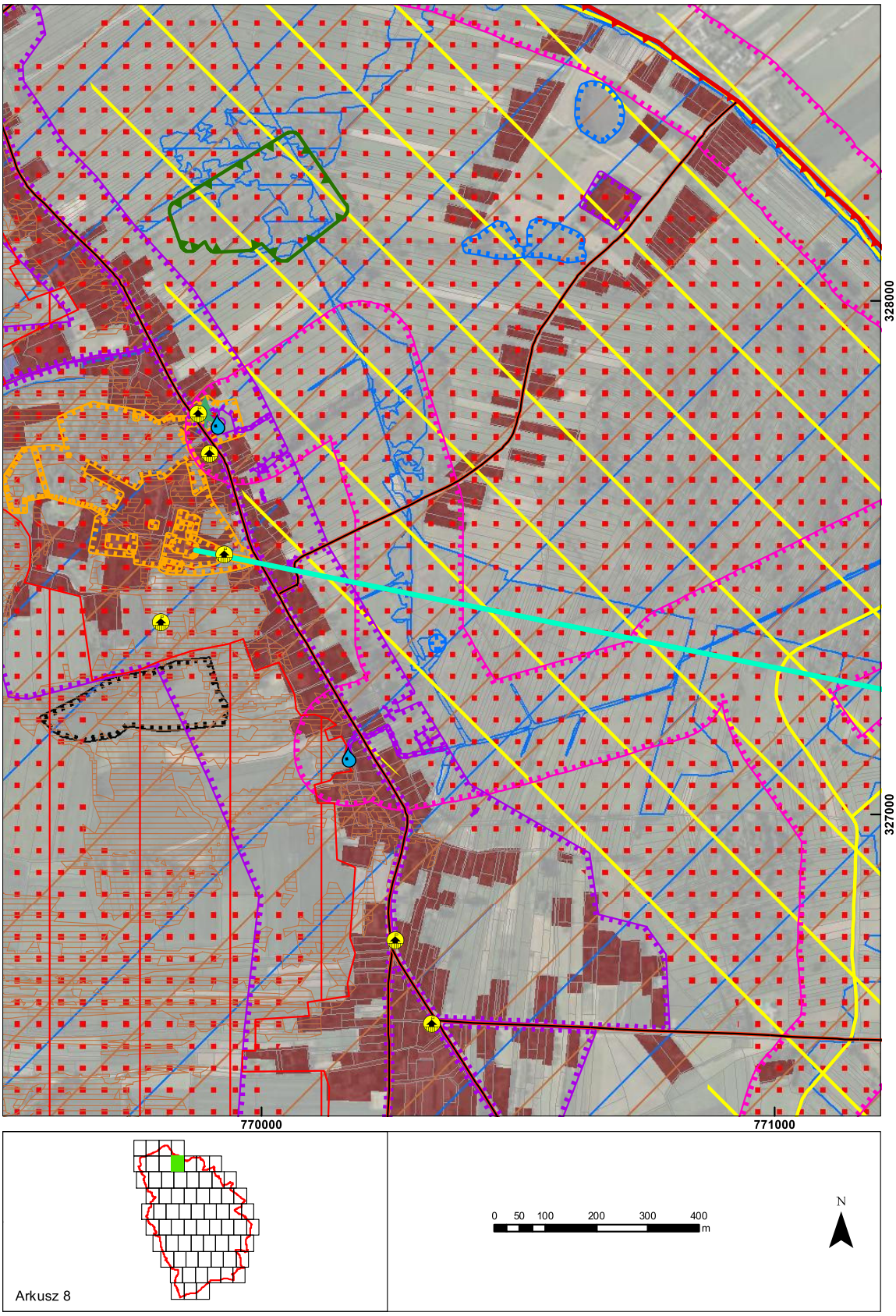
328000
327000
770000
771000
Arkusz 8
0 50 100 200 300 400
m
N

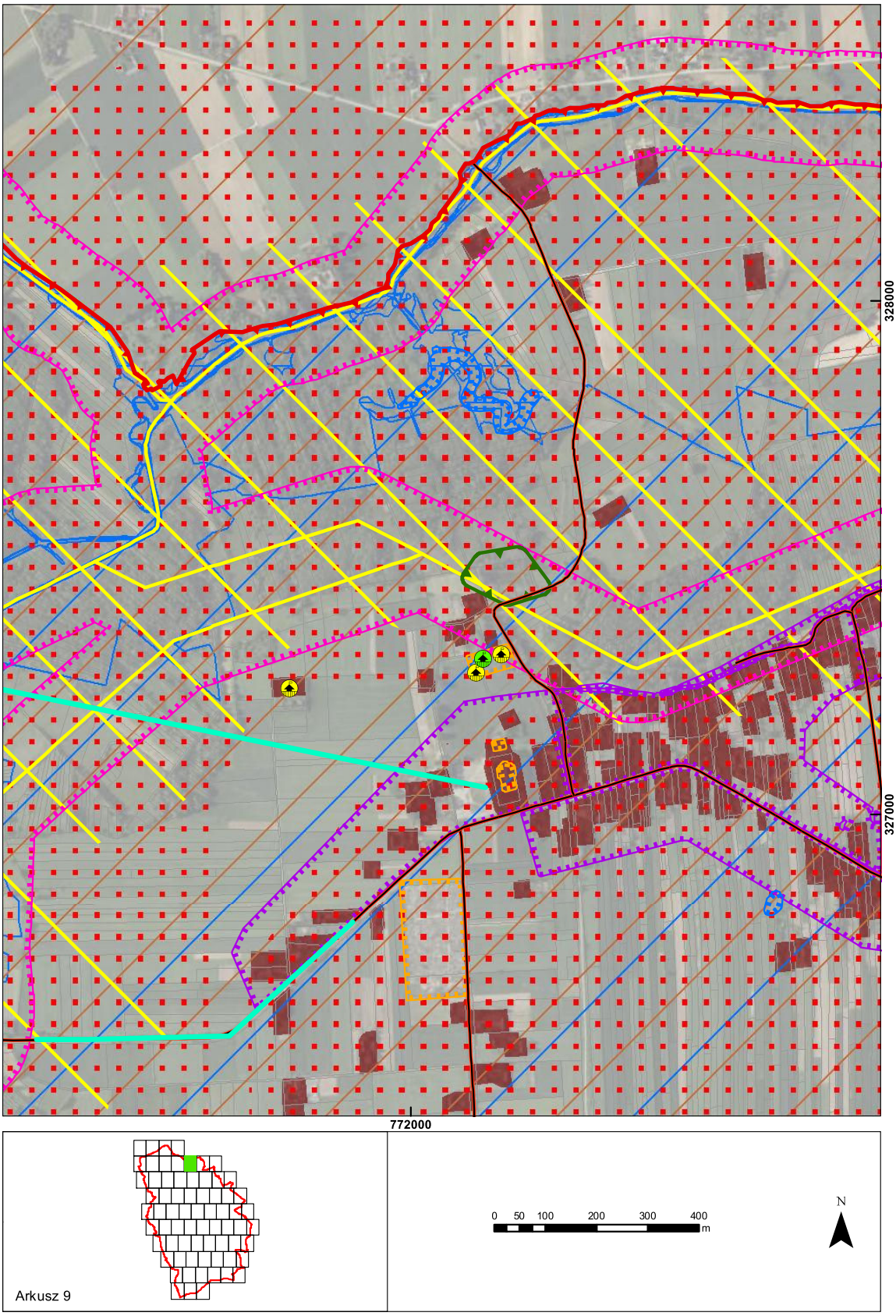
328000
327000
772000
Arkusz 9
0 50 100 200 300 400
m
N

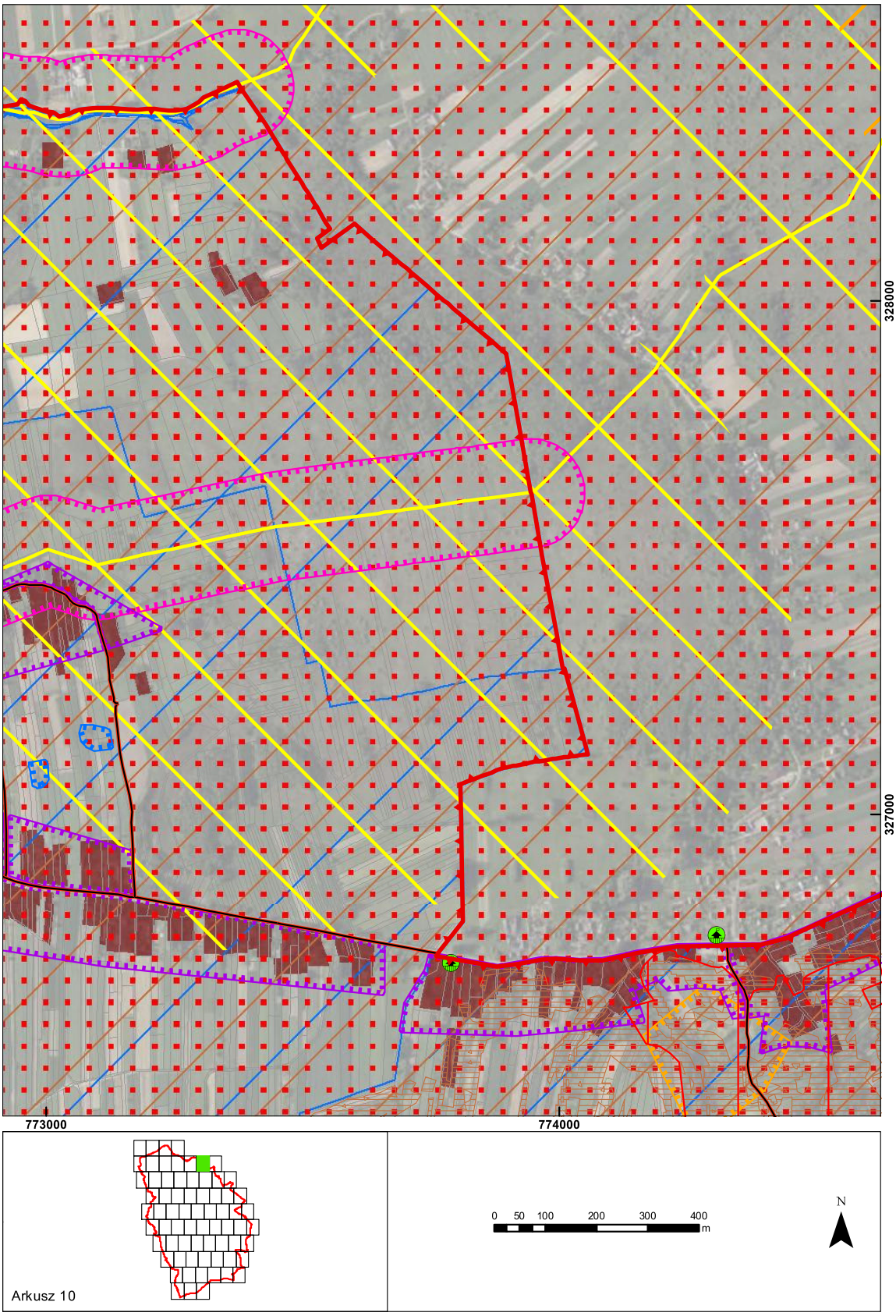
328000
327000
773000
774000
Arkusz 10
0 50 100 200 300 400
m
N

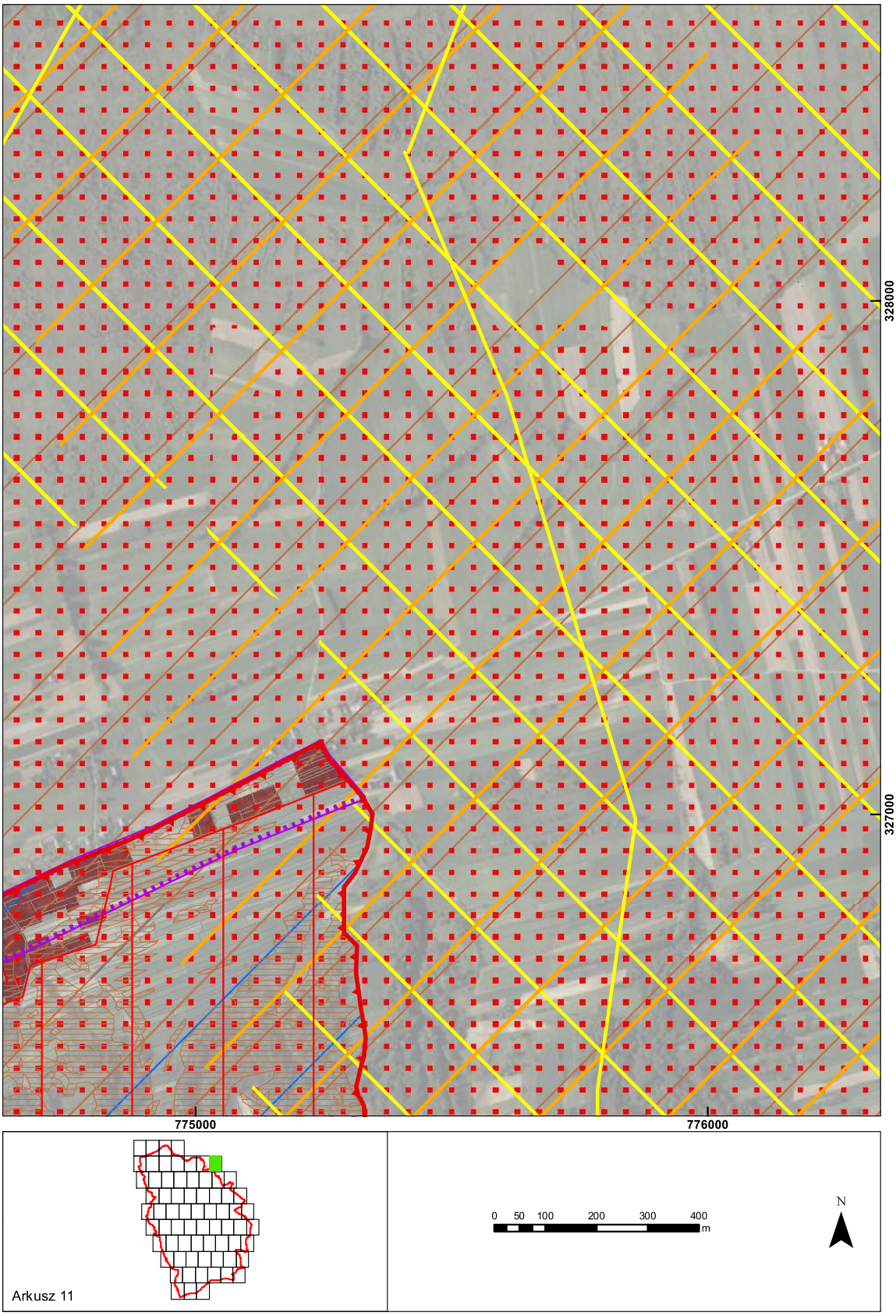
328000
327000
775000
776000
Arkusz 11
0 50 100 200 300 400
m
N

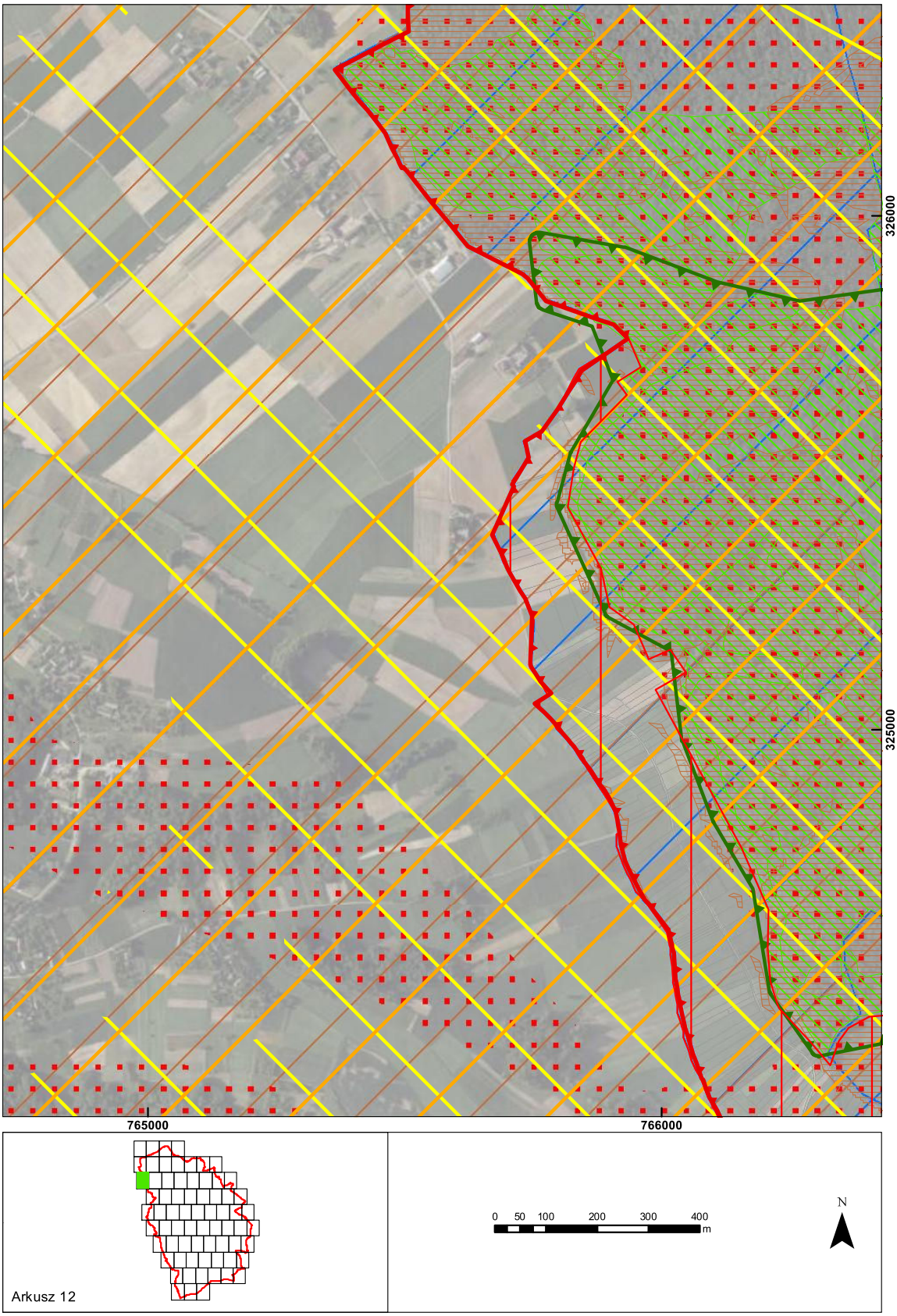
326000
325000
765000
766000
Arkusz 12
0 50 100 200 300 400
m
N

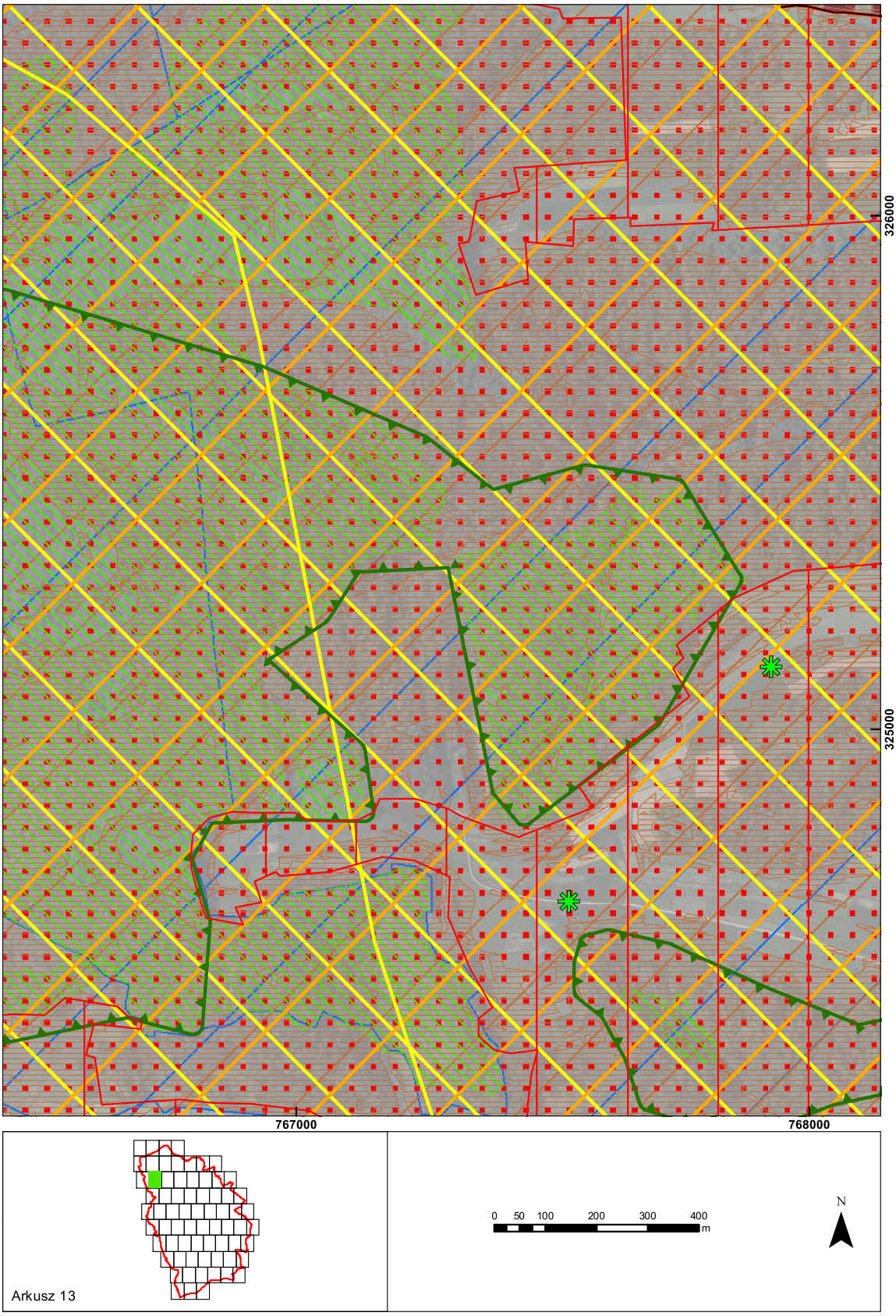
326000
325000
767000
768000
Arkusz 13
0 50 100 200 300 400
m
N

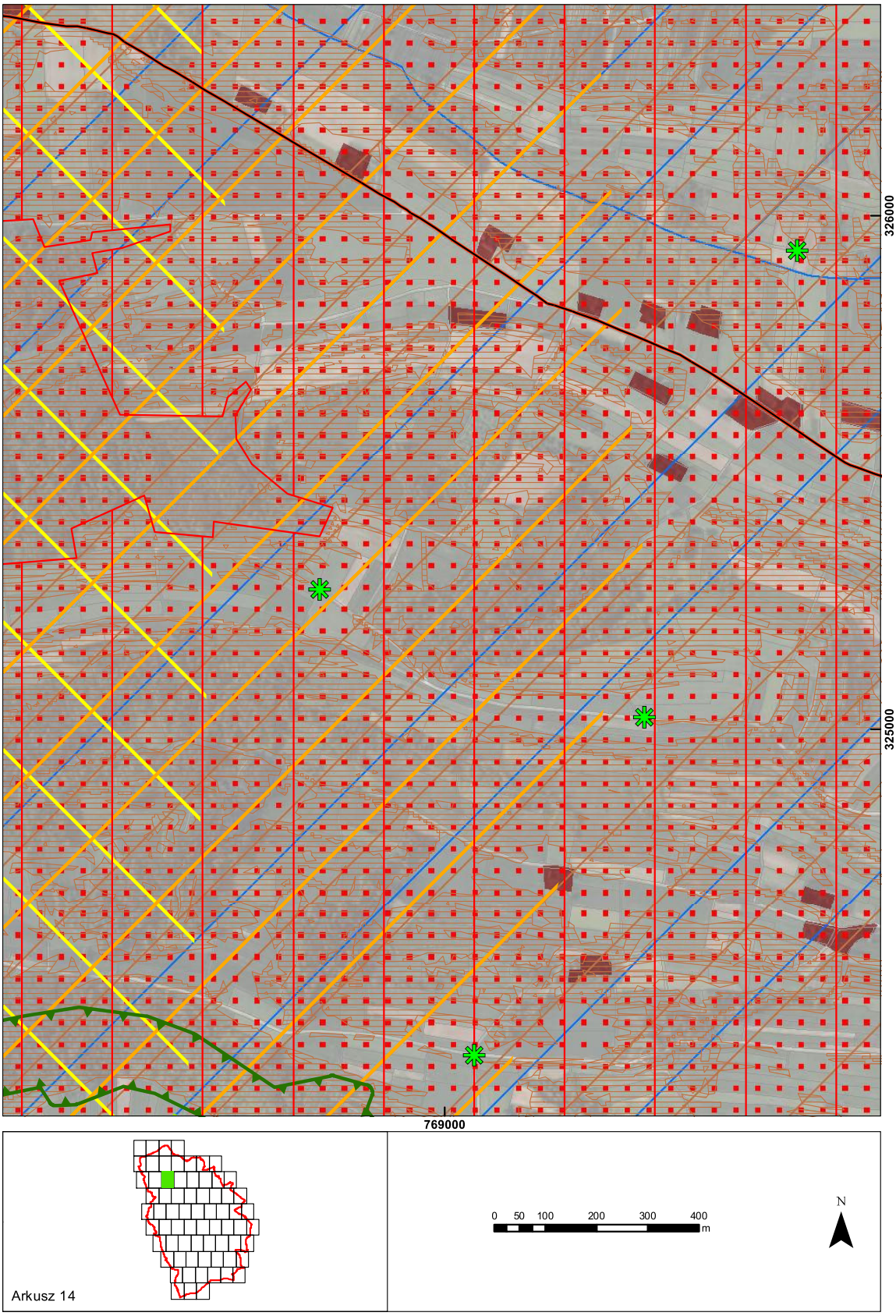
326000
325000
769000
Arkusz 14
0 50 100 200 300 400
m
N

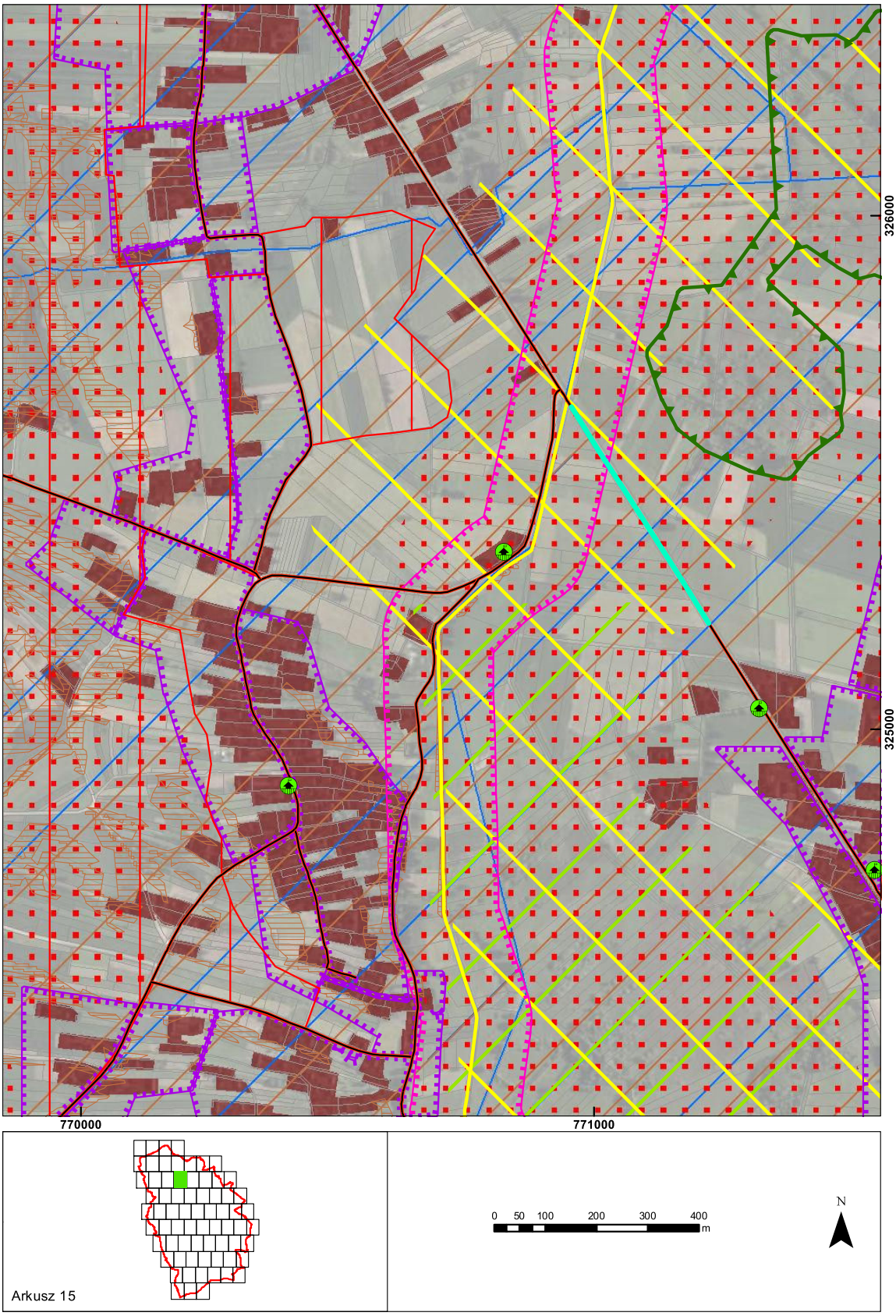
326000
325000
770000
771000
Arkusz 15
0 50 100 200 300 400
m
N

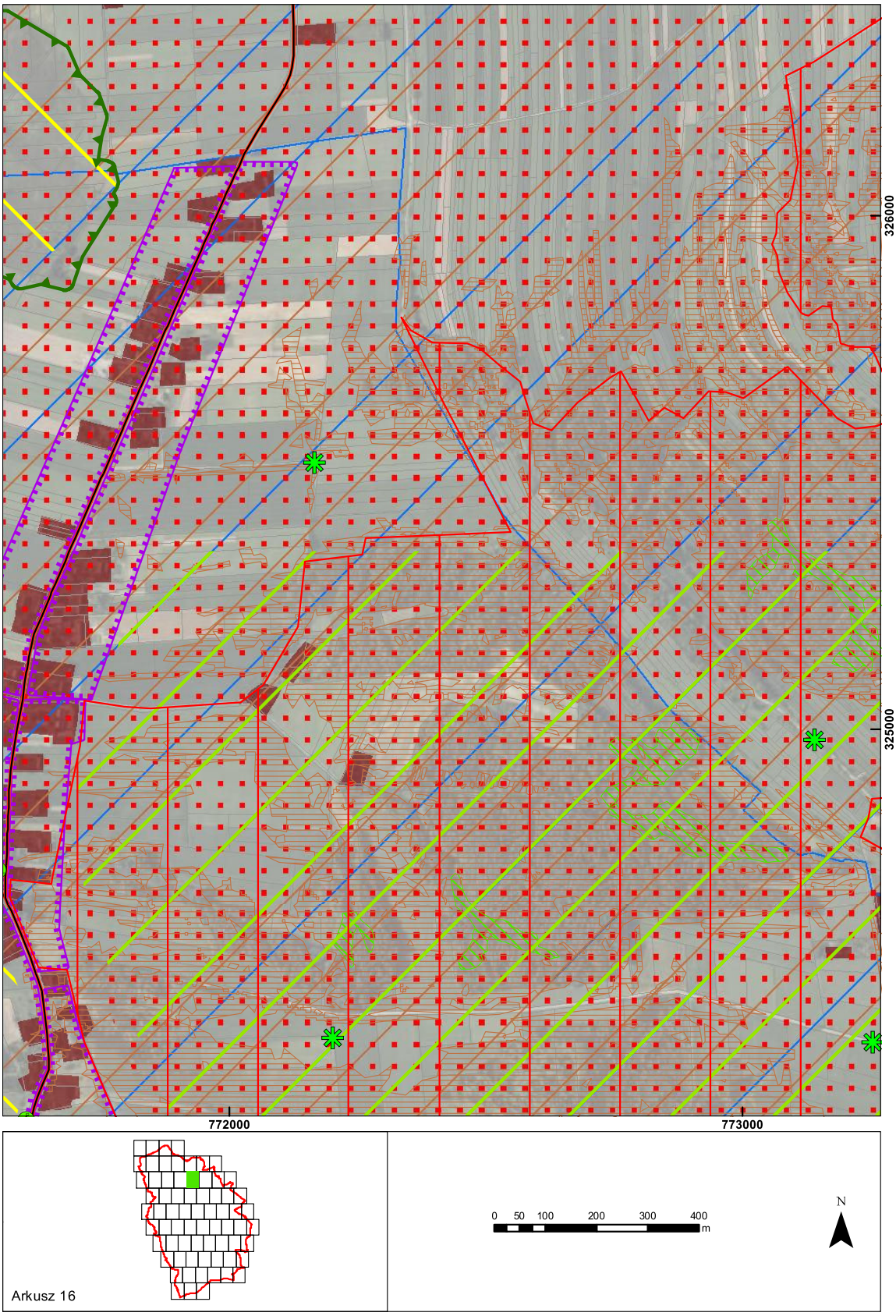
326000
325000
772000
773000
Arkusz 16
0 50 100 200 300 400
m
N

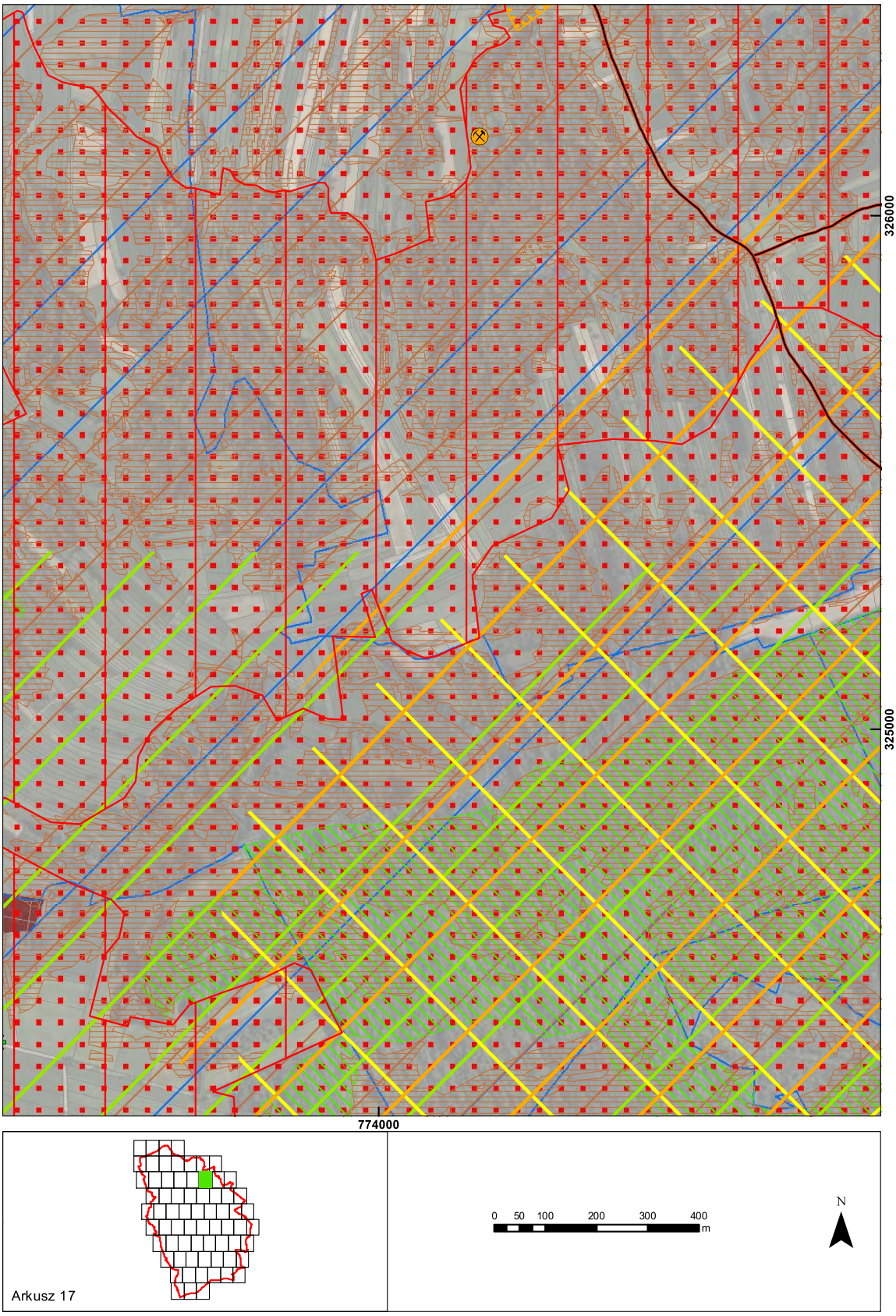
326000
325000
774000
Arkusz 17
0 50 100 200 300 400
m
N

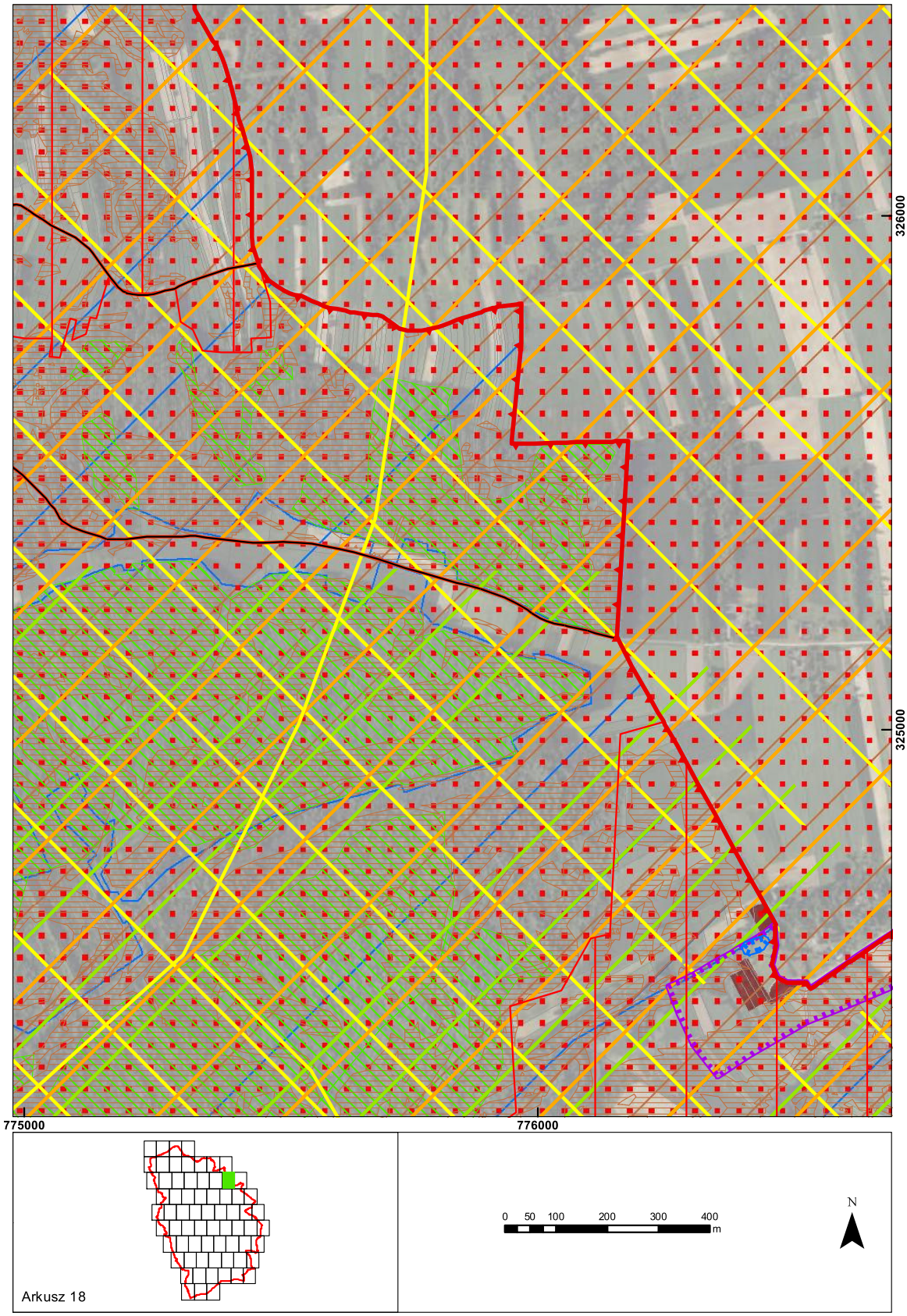
326000
325000
775000
776000
Arkusz 18
0 50 100 200 300 400
m
N

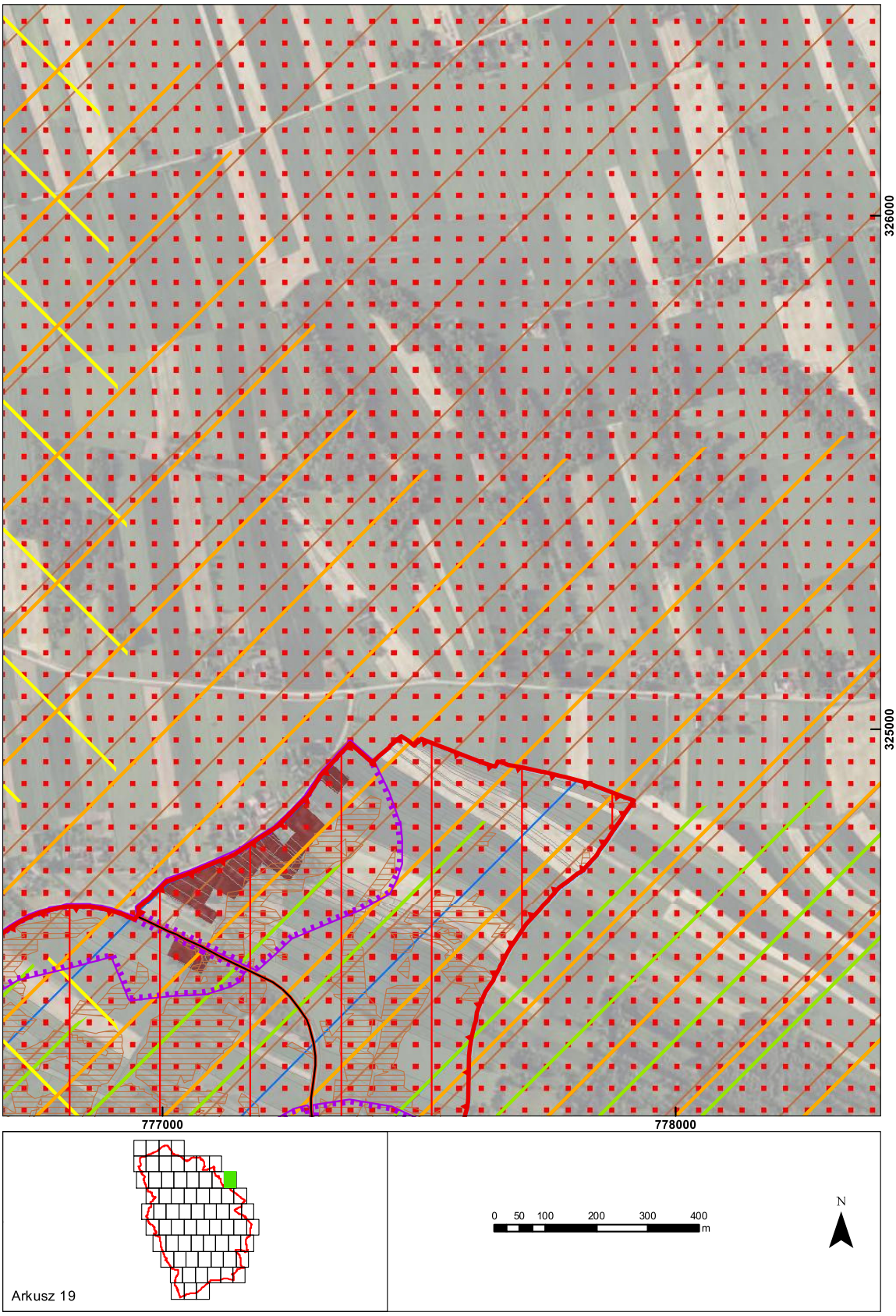
326000
325000
777000
778000
Arkusz 19
0 50 100 200 300 400
m
N

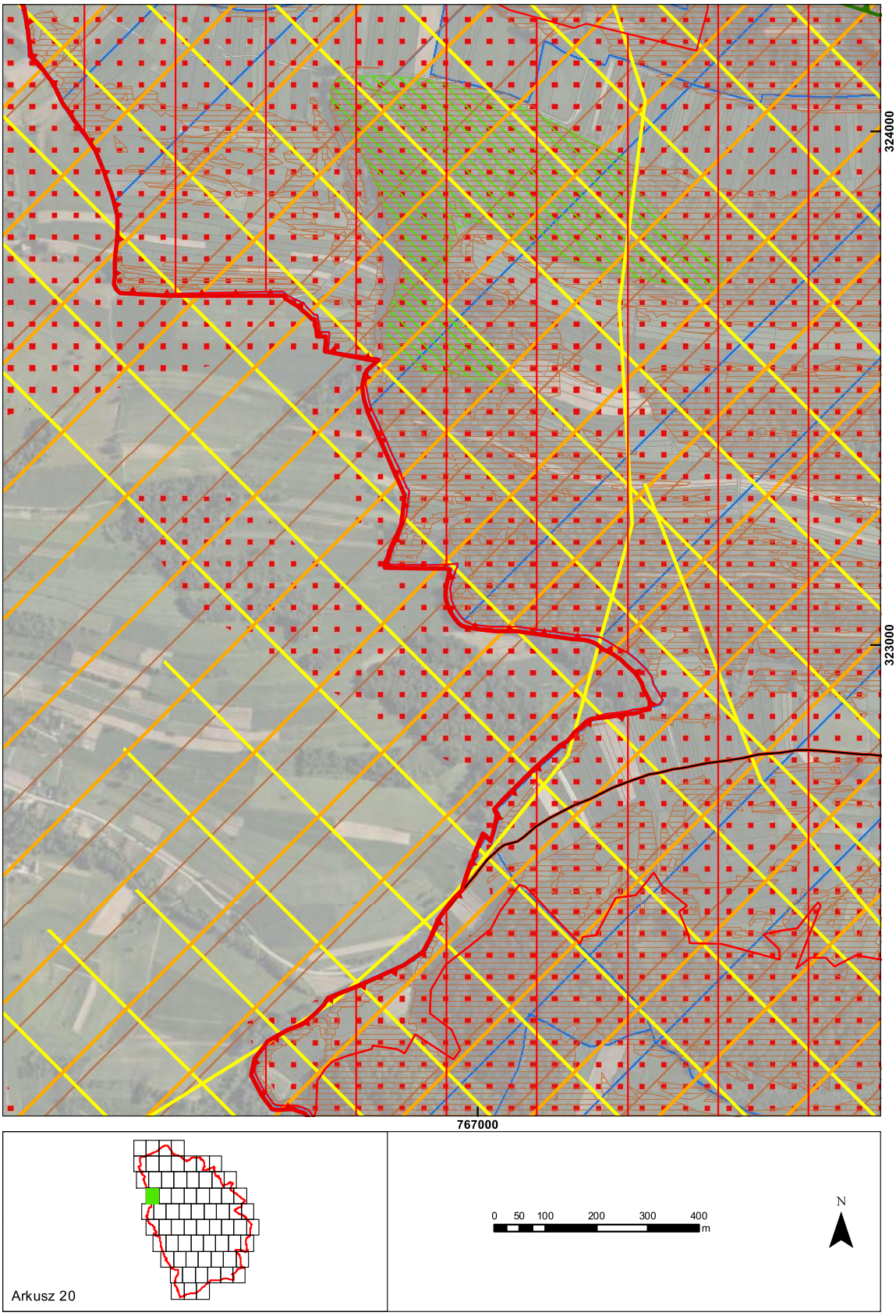
324000
323000
767000
Arkusz 20
0 50 100 200 300 400
m
N

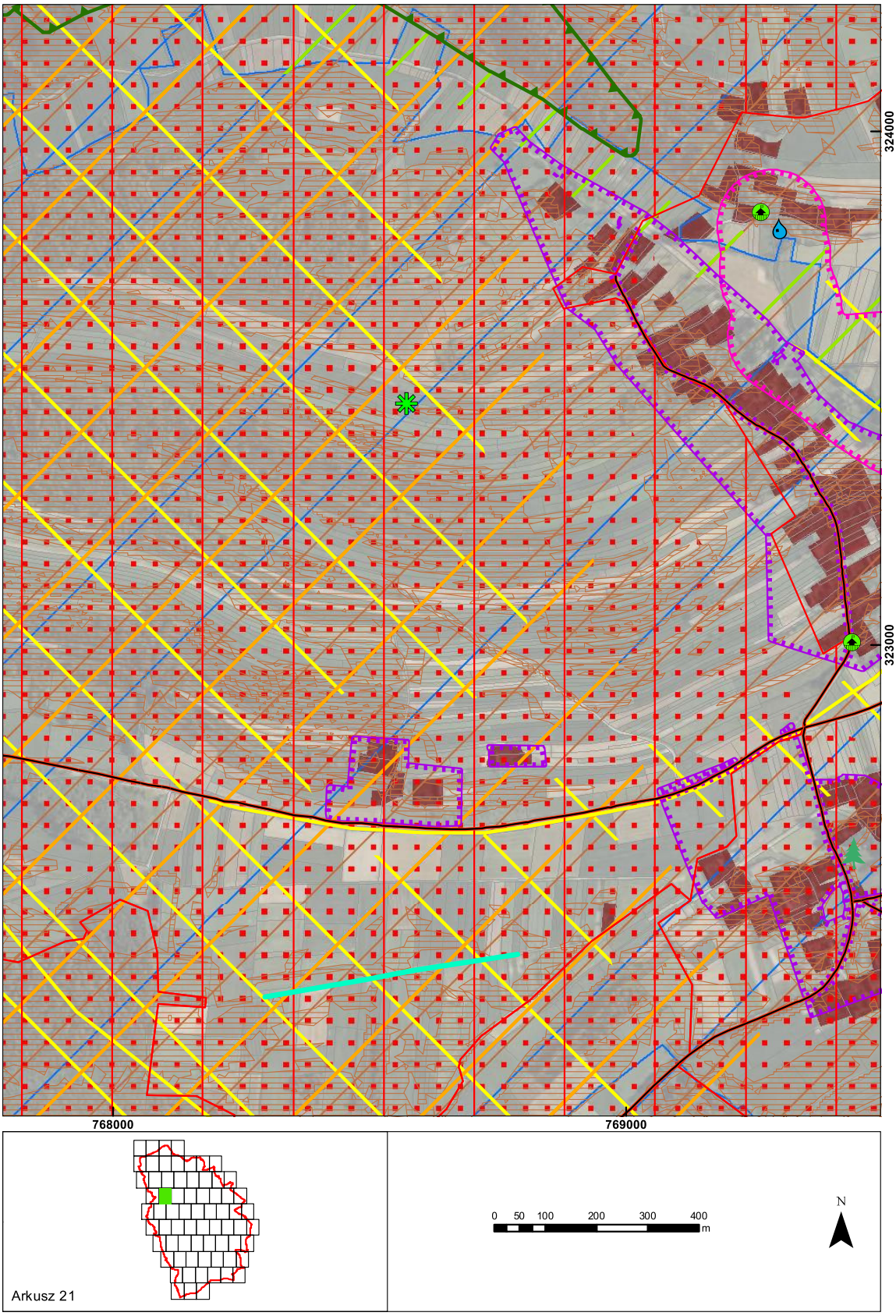
324000
323000
768000
769000
Arkusz 21
0 50 100 200 300 400
m
N

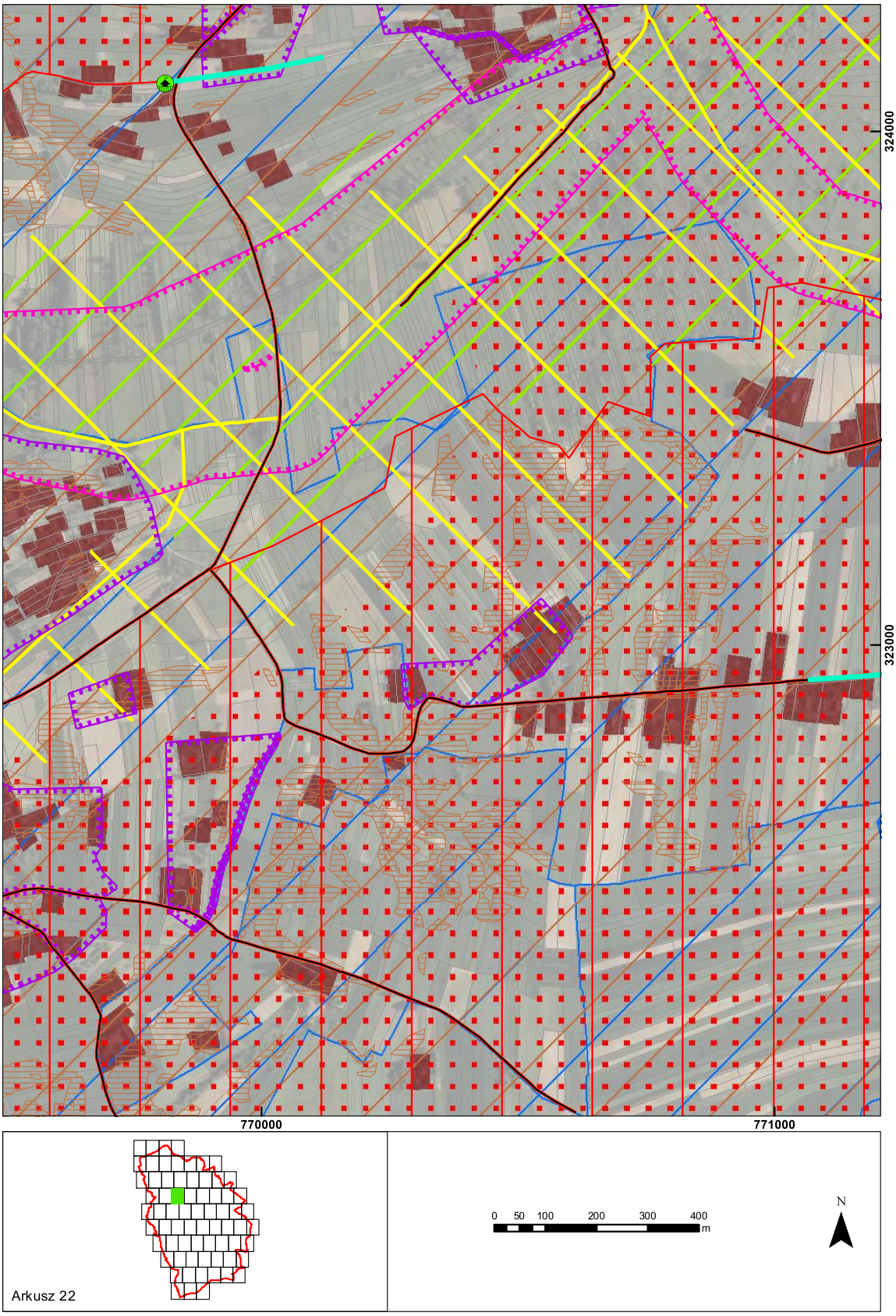
324000
323000
770000
771000
Arkusz 22
0 50 100 200 300 400
m
N

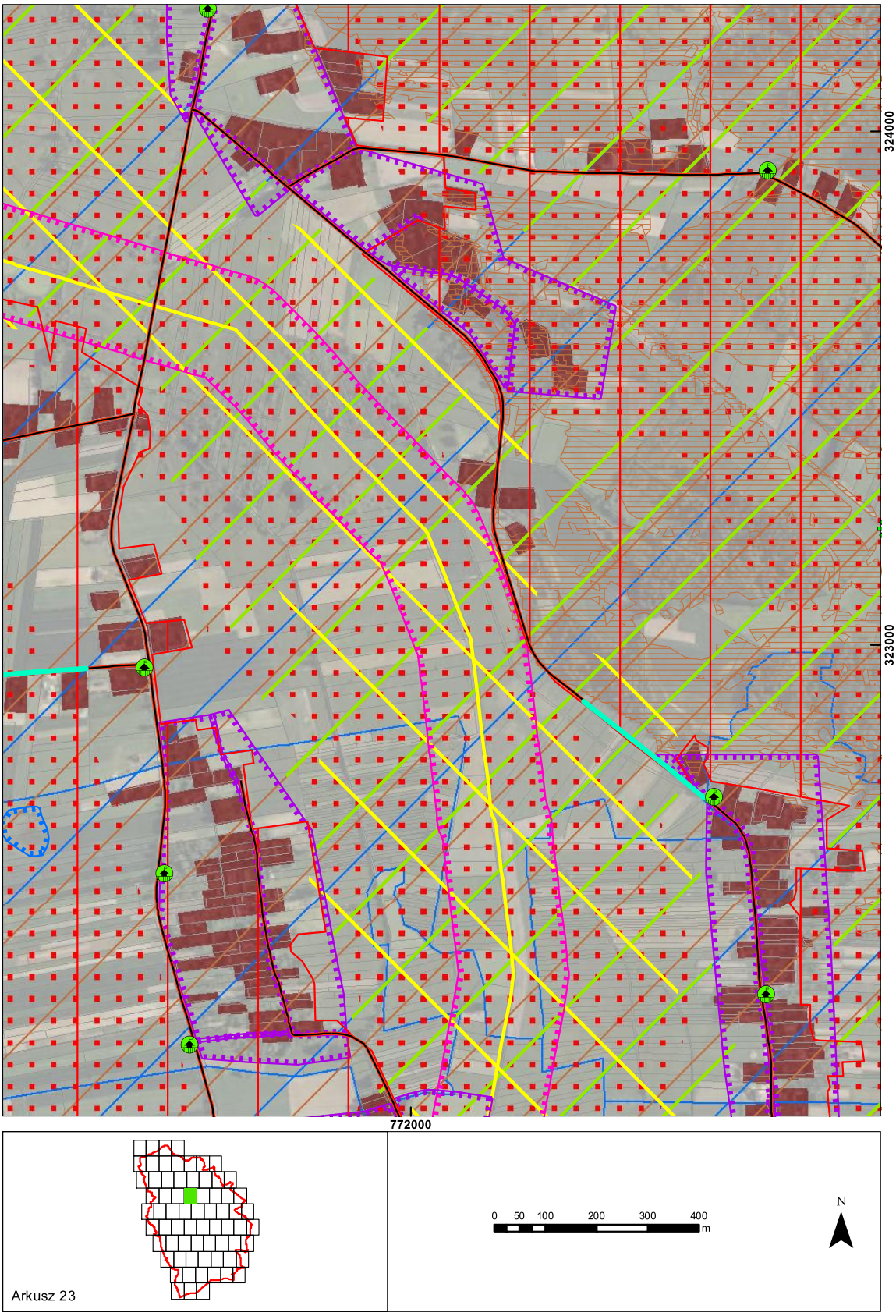
324000
323000
772000
Arkusz 23
0 50 100 200 300 400
m
N

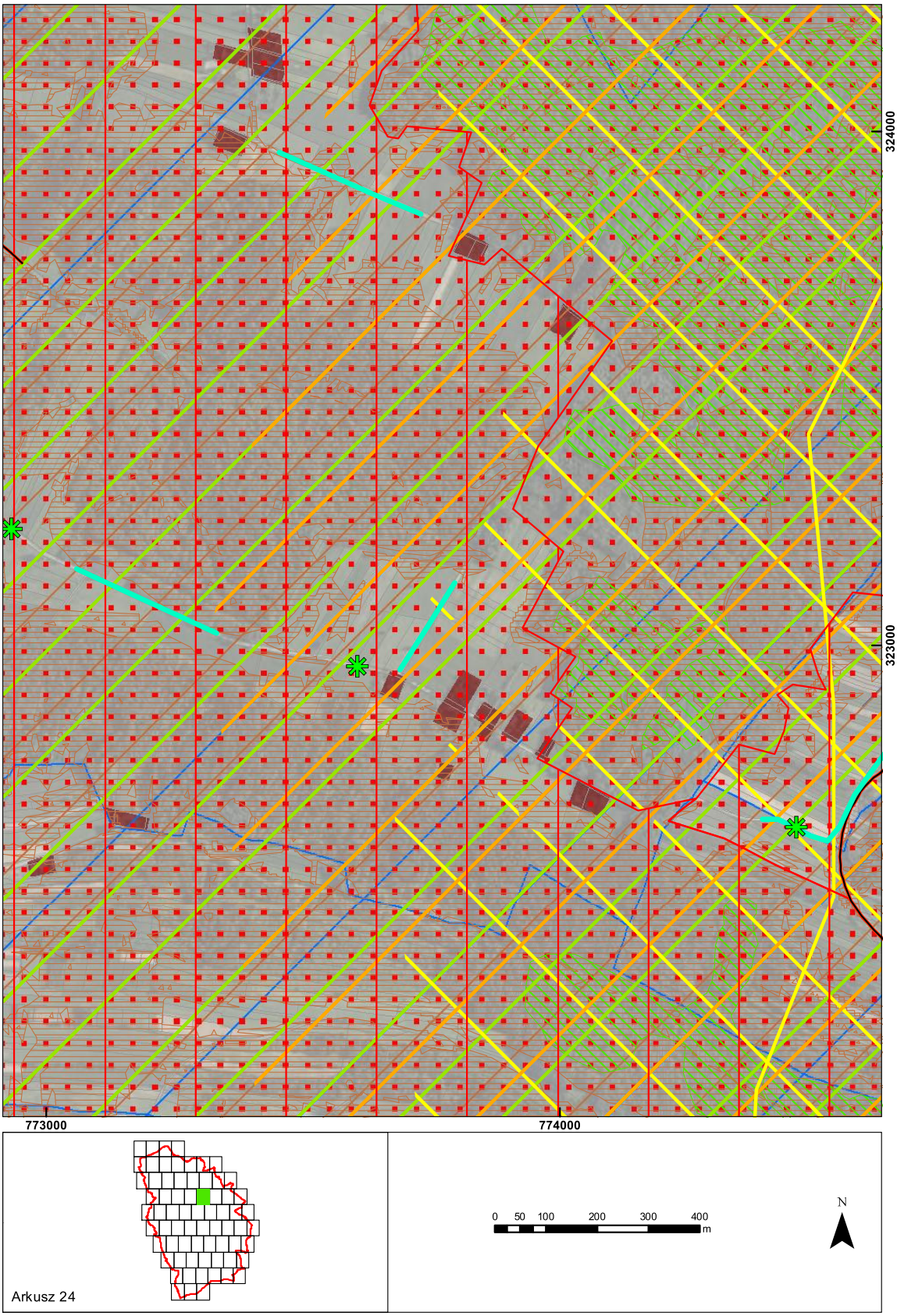
324000
323000
773000
774000
Arkusz 24
0 50 100 200 300 400
m
N

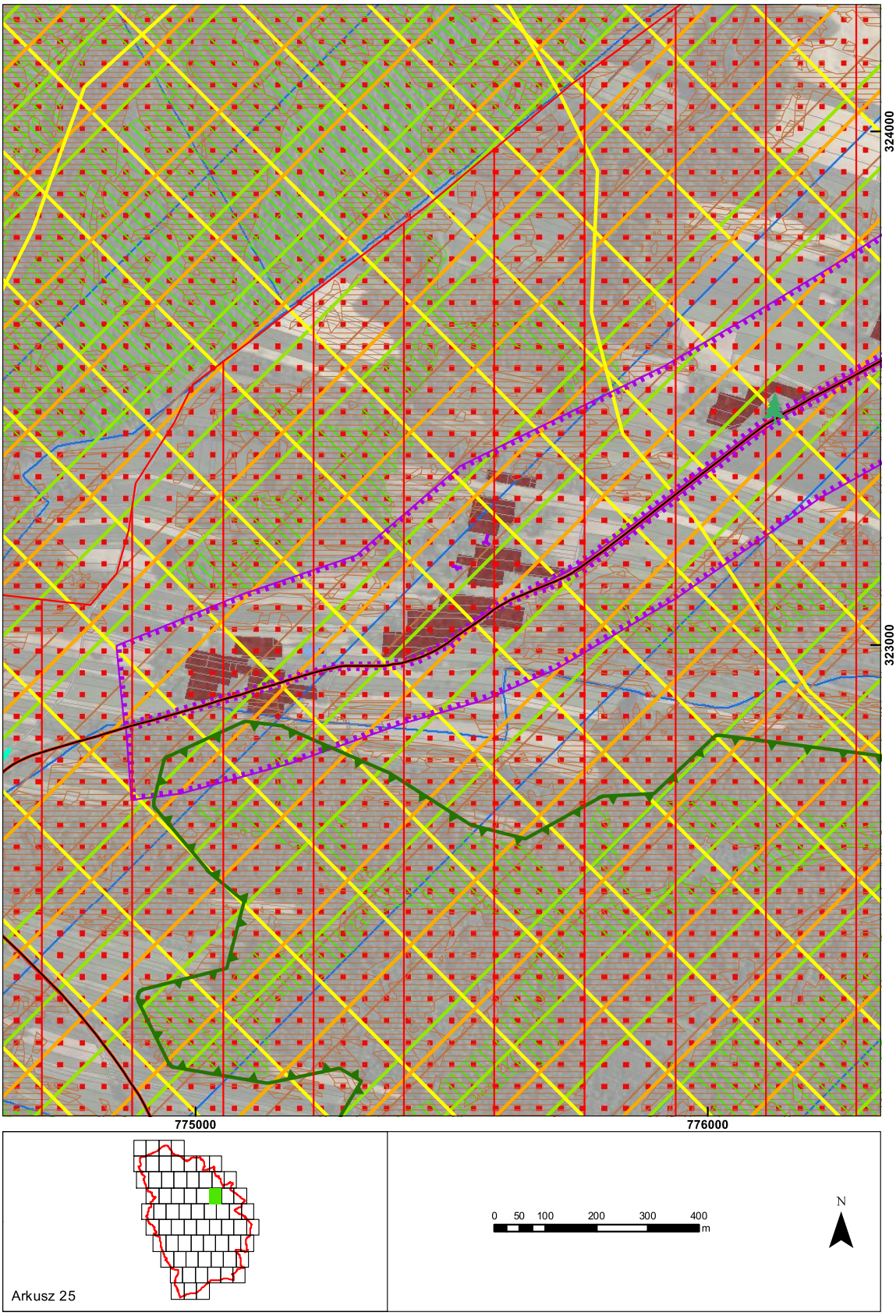
324000
323000
775000
776000
Arkusz 25
0 50 100 200 300 400
m
N

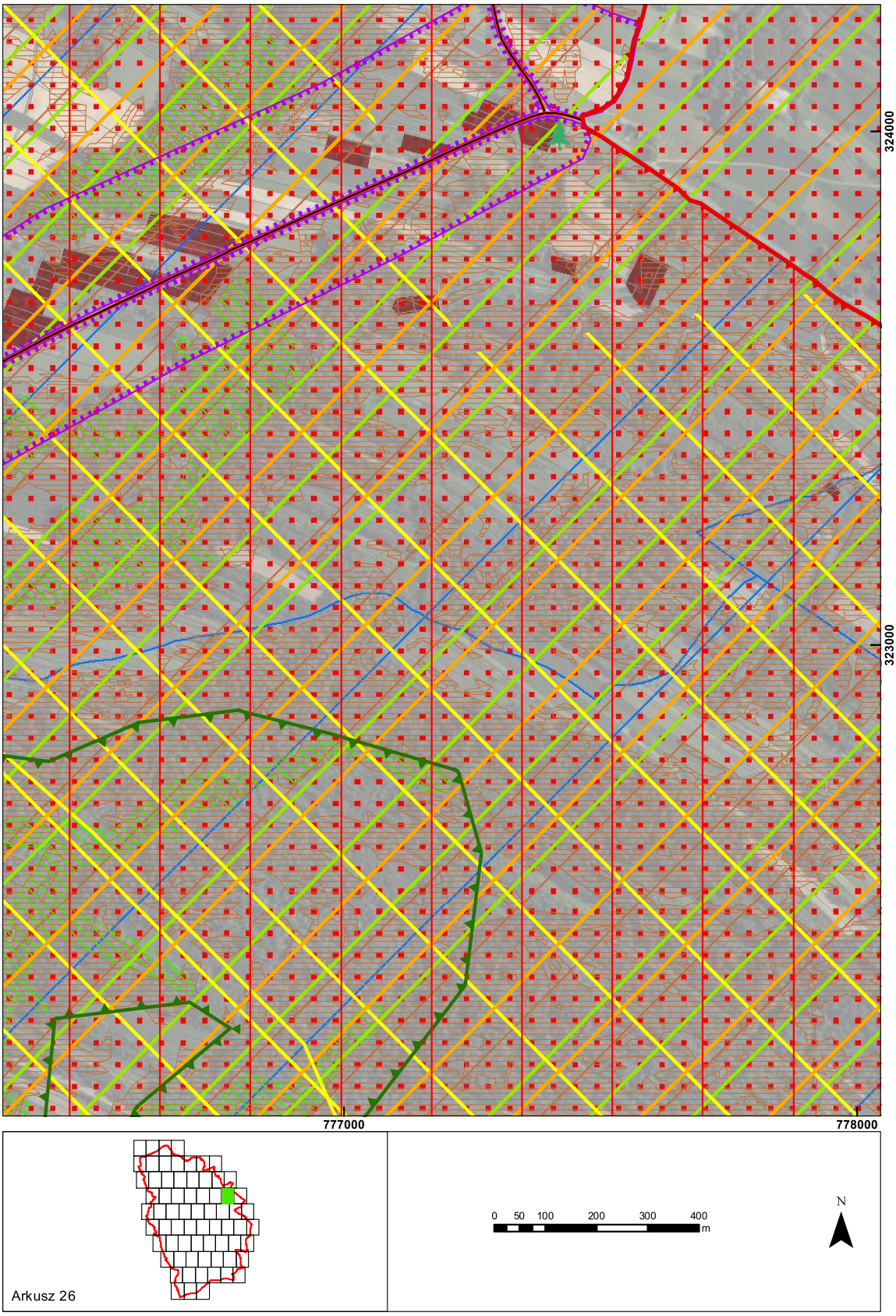
324000
323000
777000
778000
Arkusz 26
0 50 100 200 300 400
m
N

324000
323000
779000
Arkusz 27
0 50 100 200 300 400
m
N

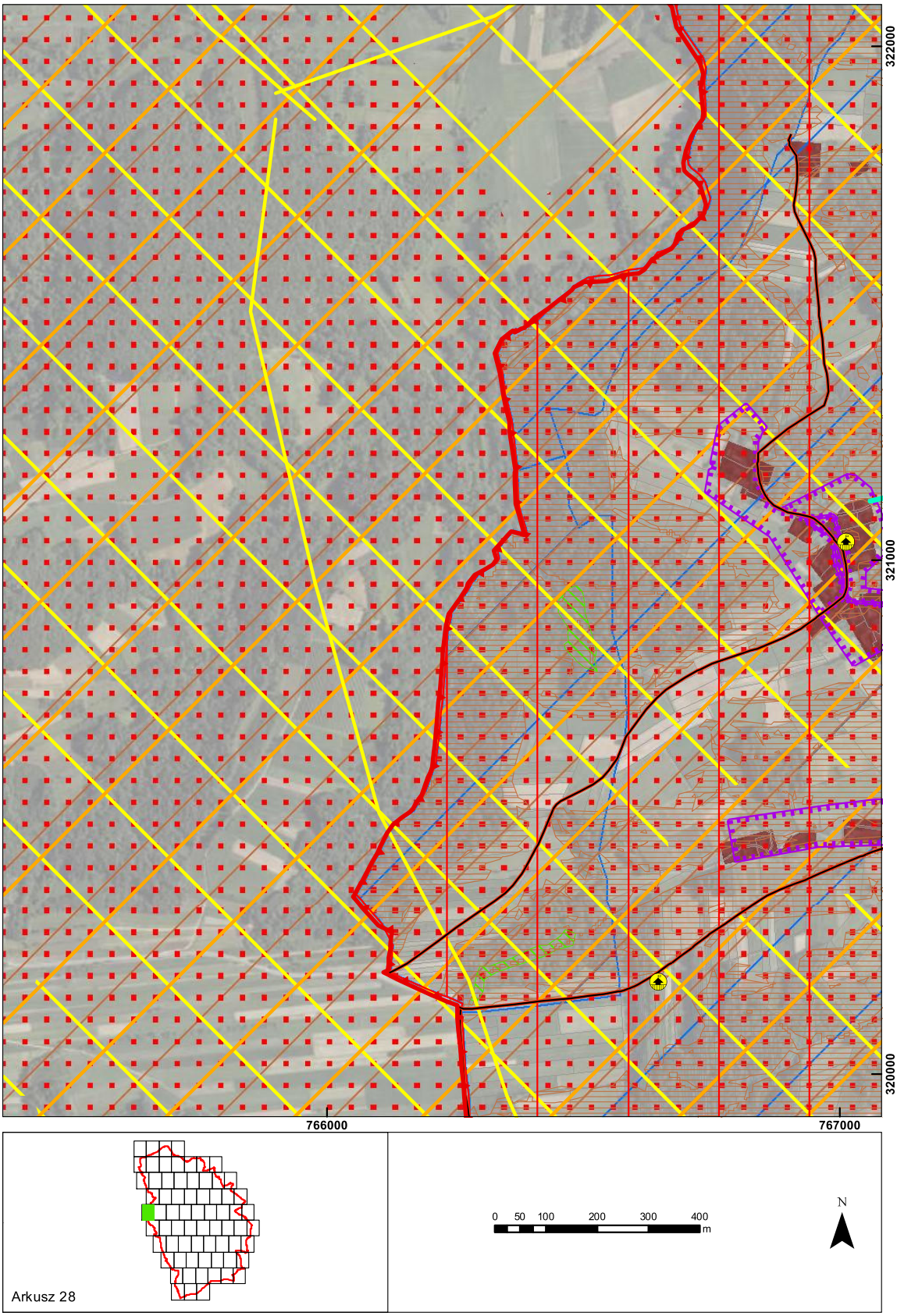
322000
321000
320000
766000
767000
Arkusz 28
0 50 100 200 300 400
m
N

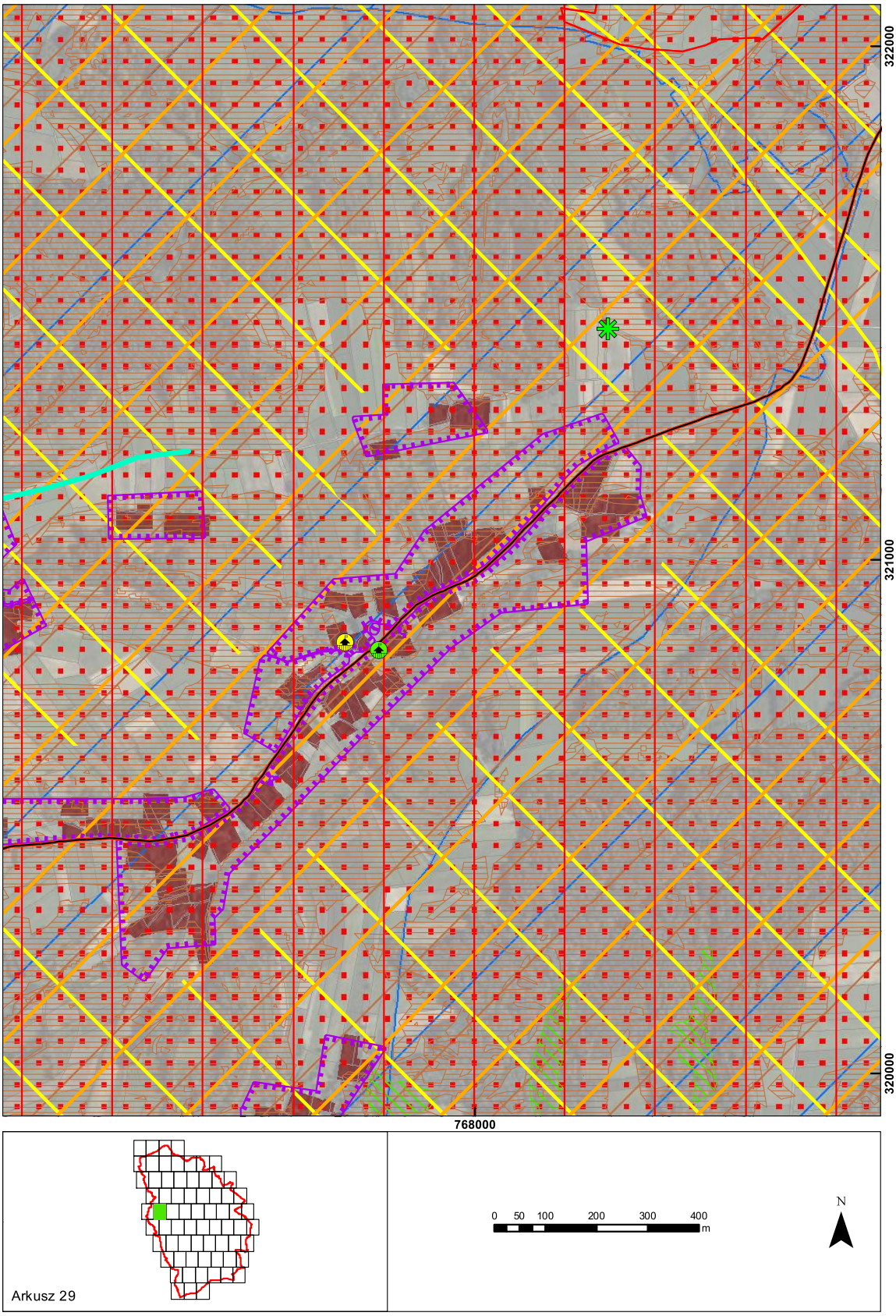
322000
321000
320000
768000
Arkusz 29
0 50 100 200 300 400
m
N

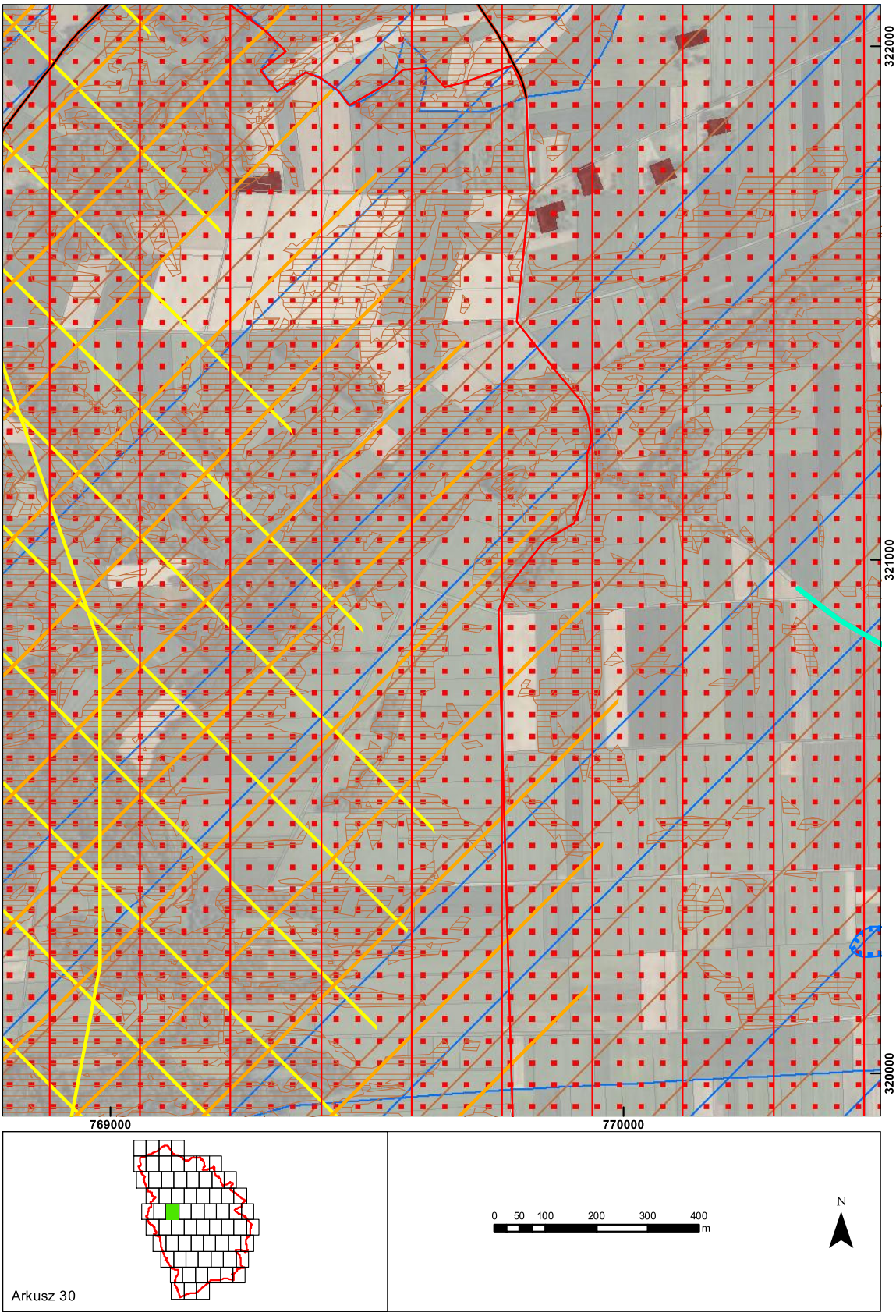
322000
321000
320000
769000
770000
Arkusz 30
0 50 100 200 300 400
m
N

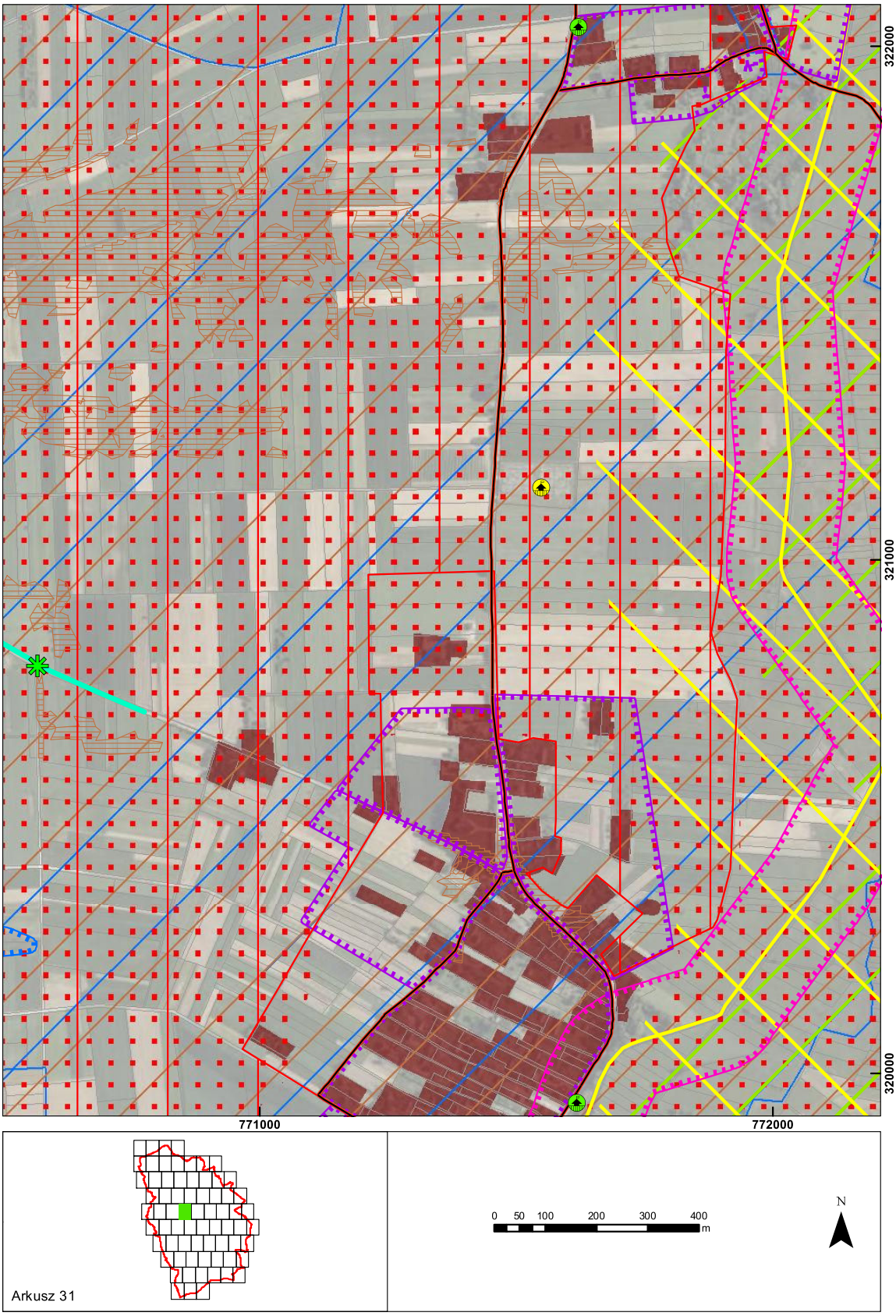
322000
321000
320000
771000
772000
Arkusz 31
0 50 100 200 300 400
m
N

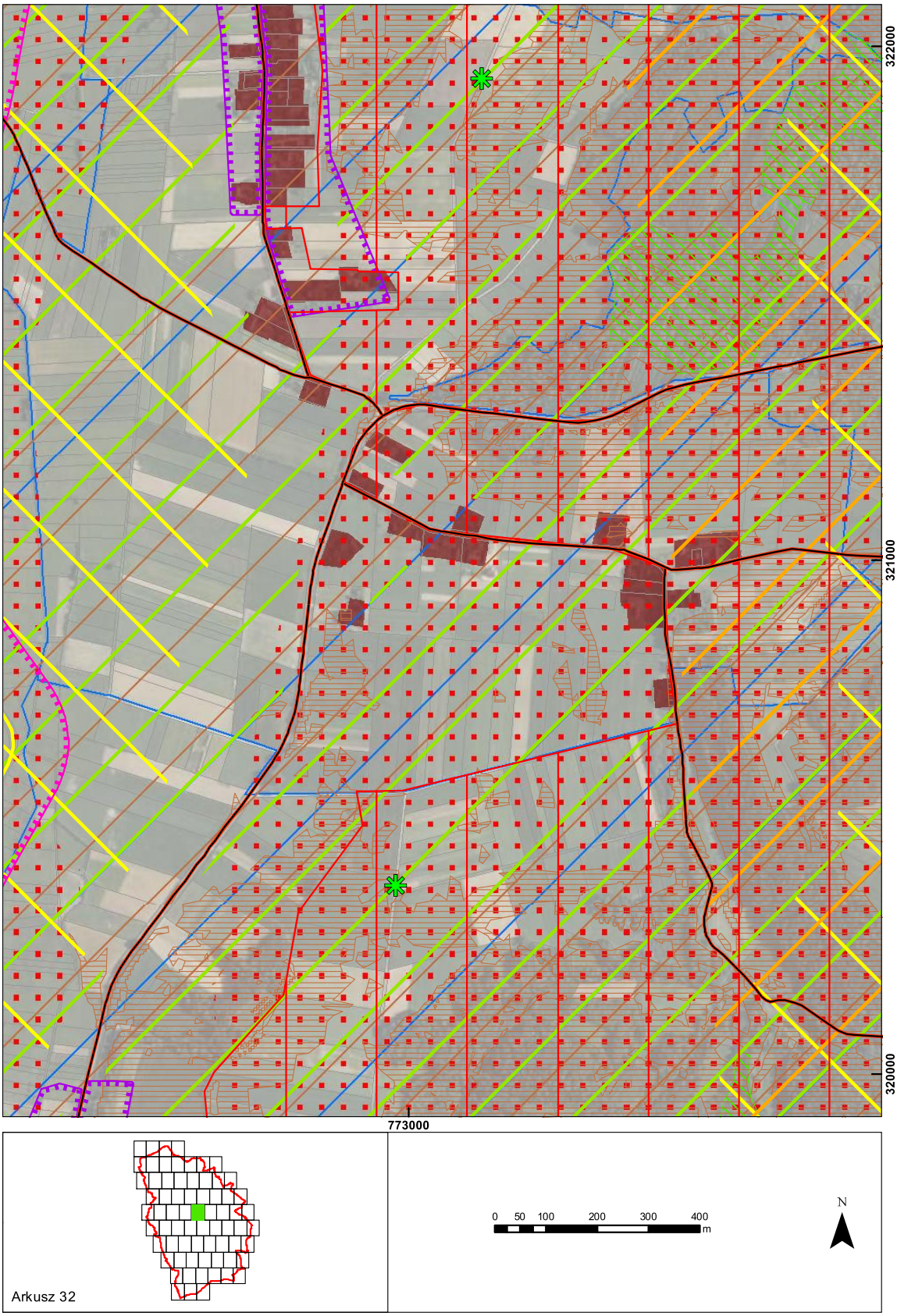
322000
321000
320000
773000
Arkusz 32
0 50 100 200 300 400
m
N

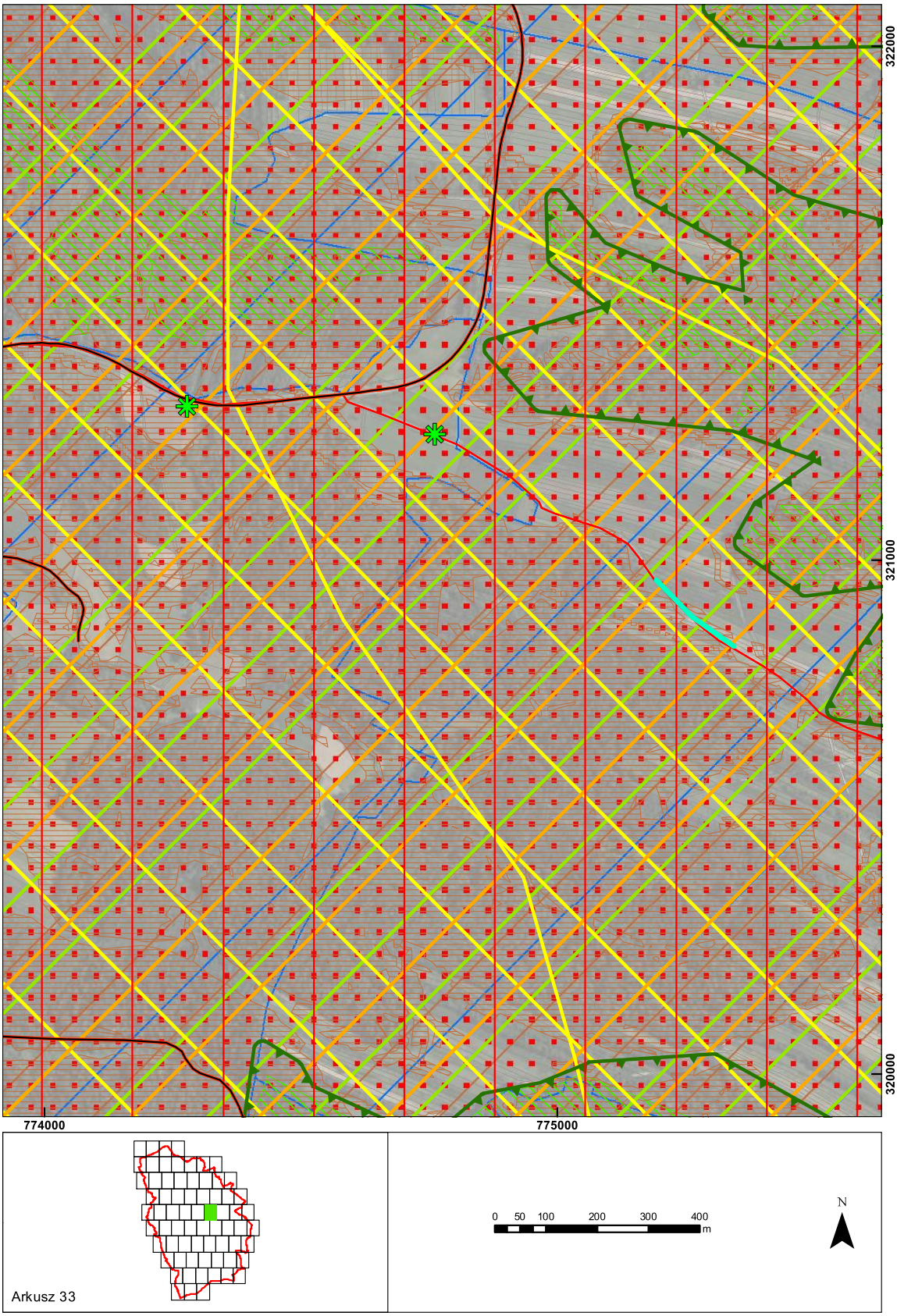
322000
321000
320000
774000
775000
Arkusz 33
0 50 100 200 300 400
m
N

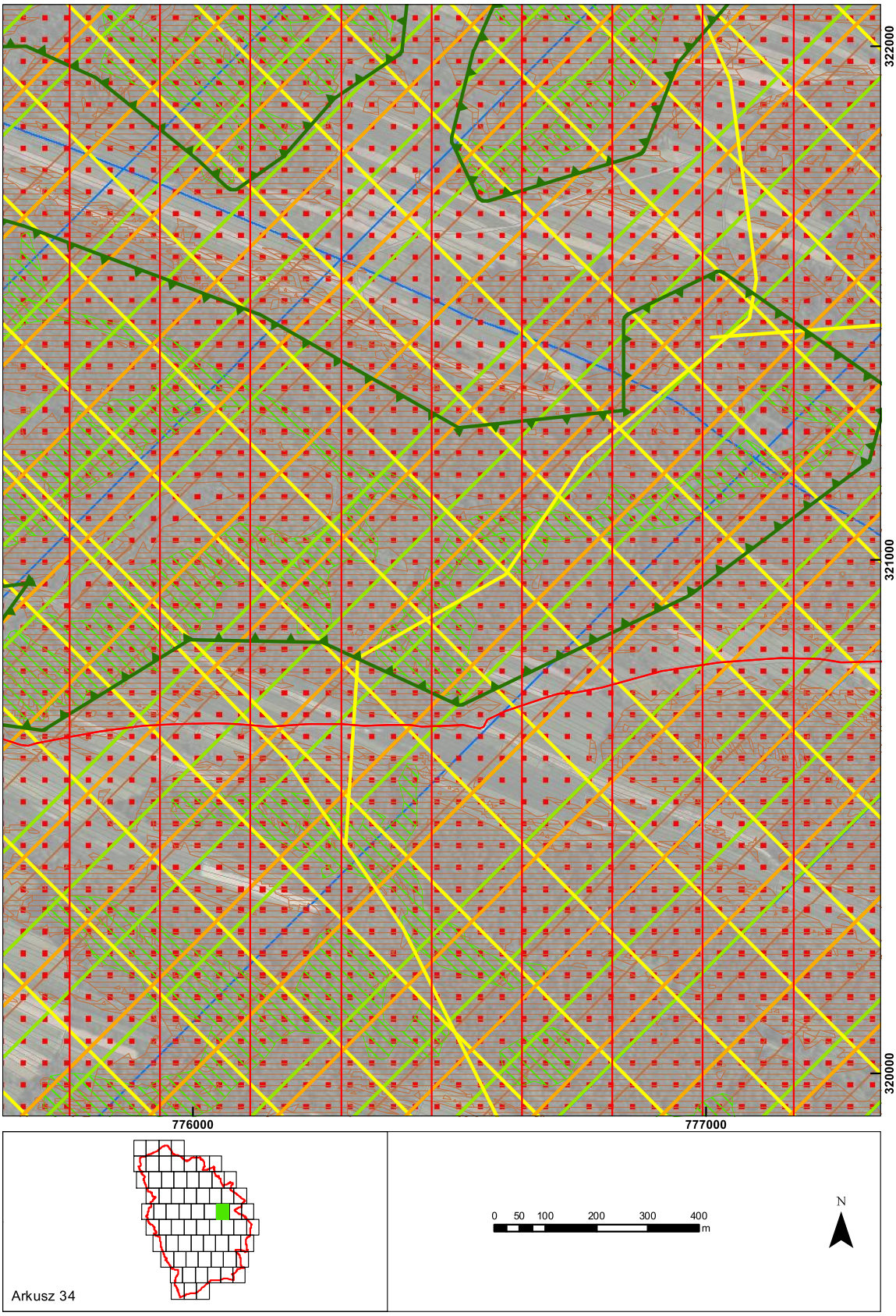
322000
321000
320000
776000
777000
Arkusz 34
0 50 100 200 300 400
m
N

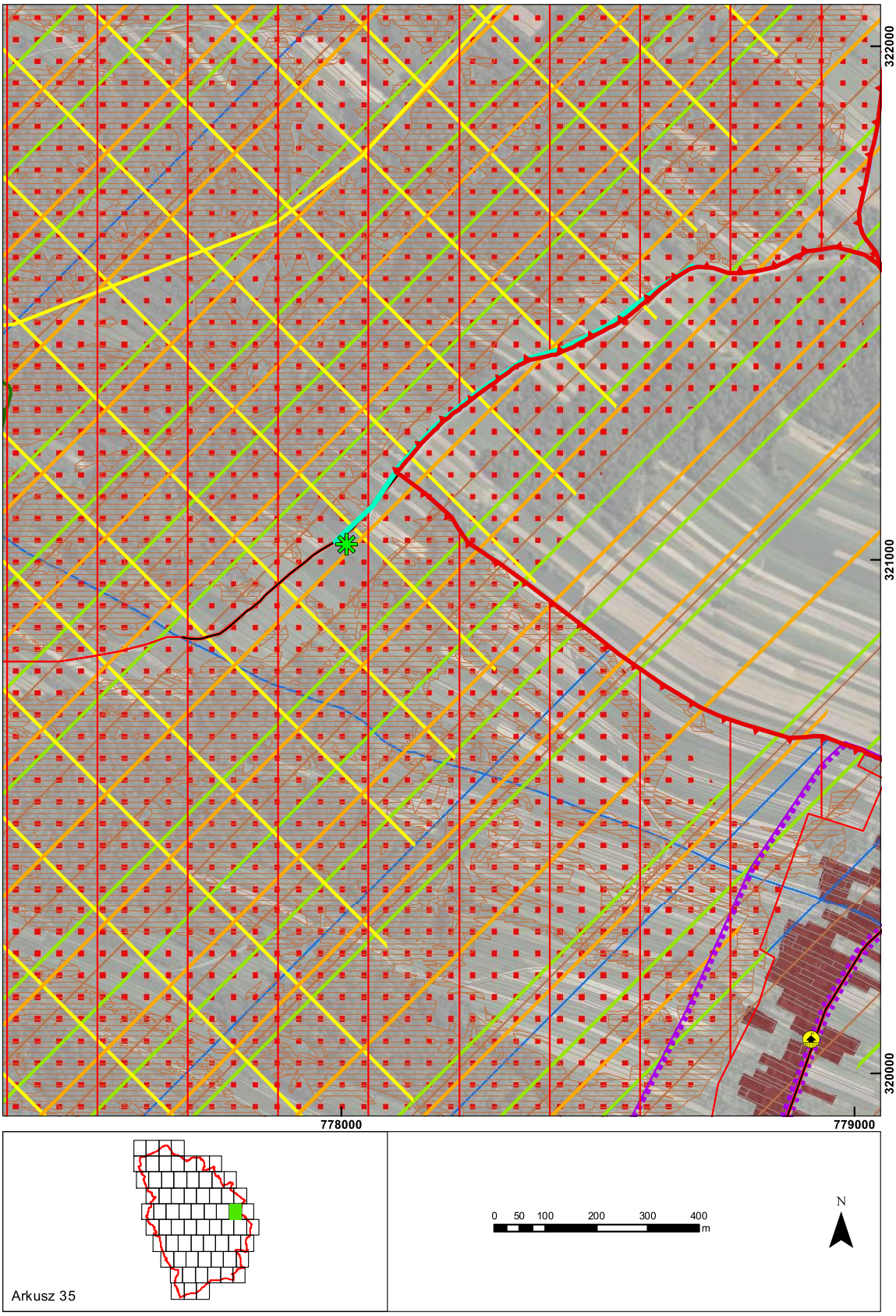
322000
321000
320000
778000
779000
Arkusz 35
0 50 100 200 300 400
m
N

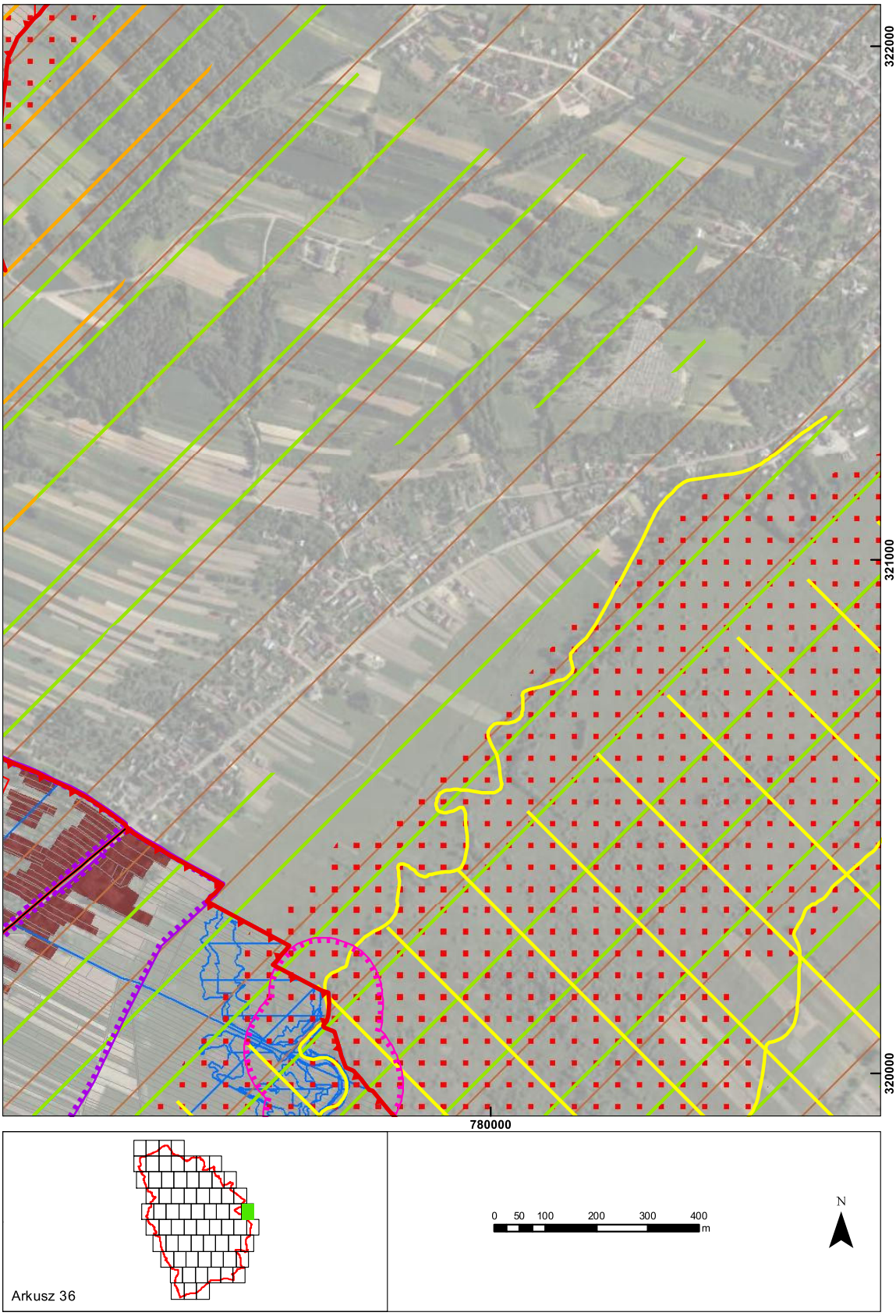
322000
321000
320000
780000
Arkusz 36
0 50 100 200 300 400
m
N

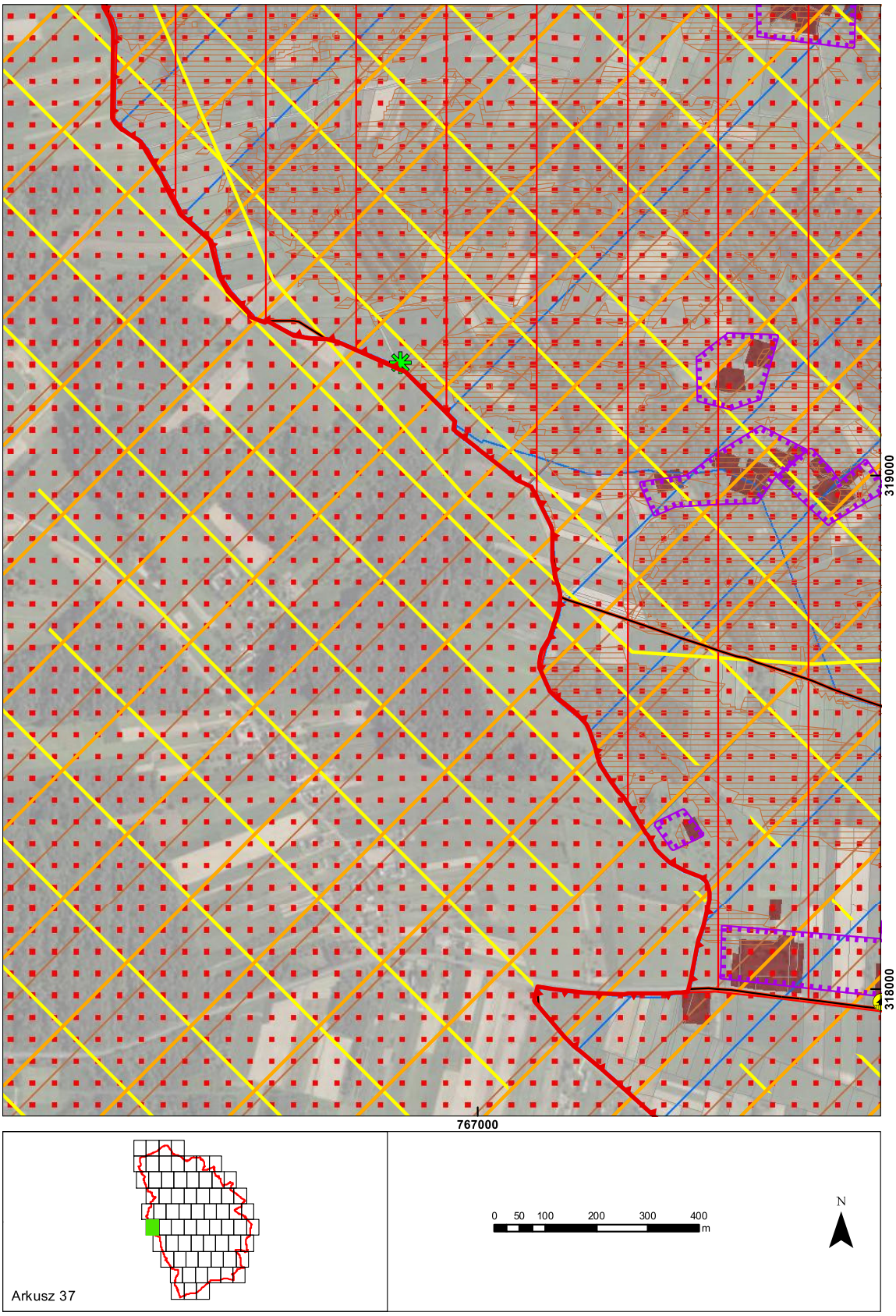
319000
318000
767000
Arkusz 37
0 50 100 200 300 400
m
N

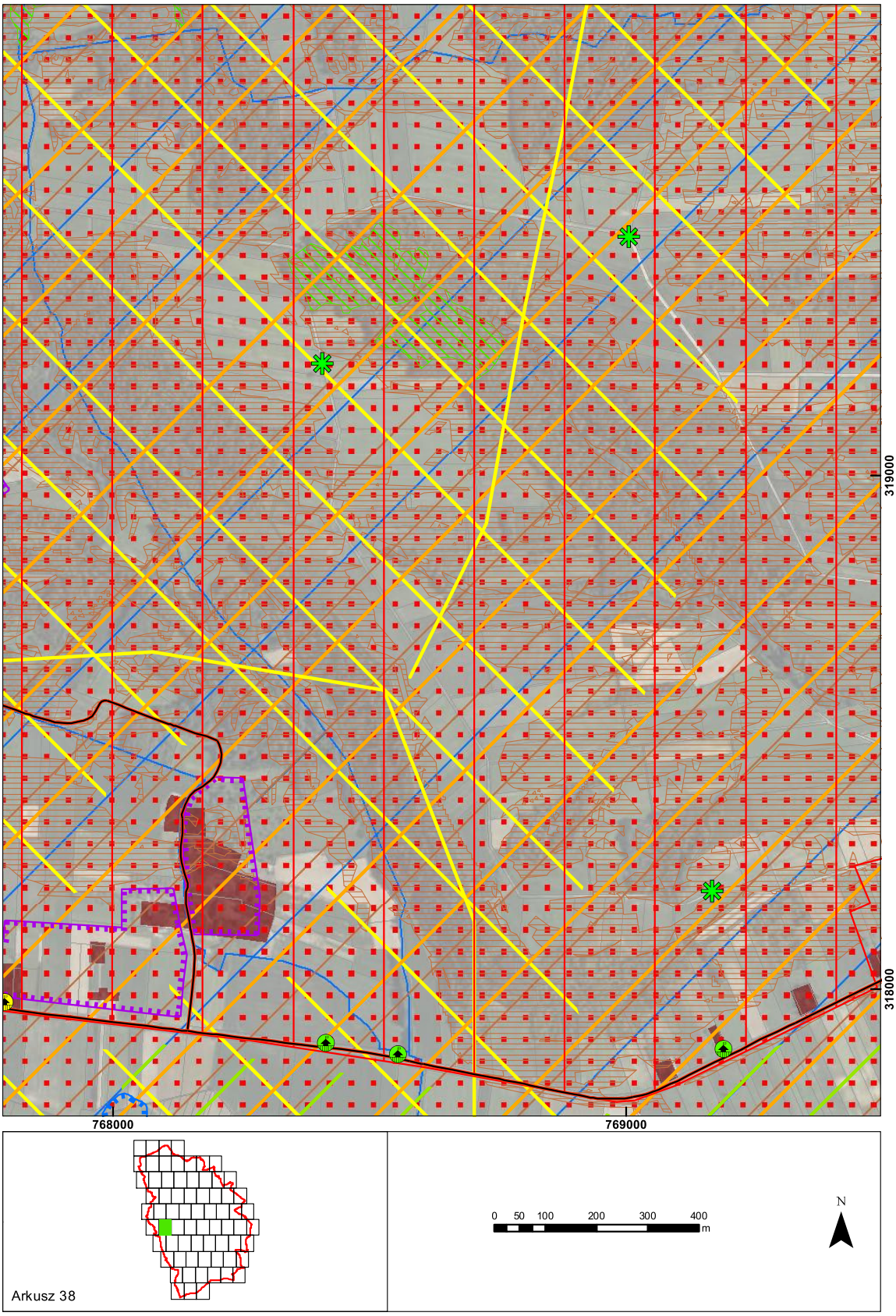
319000
318000
768000
769000
Arkusz 38
0 50 100 200 300 400
m
N

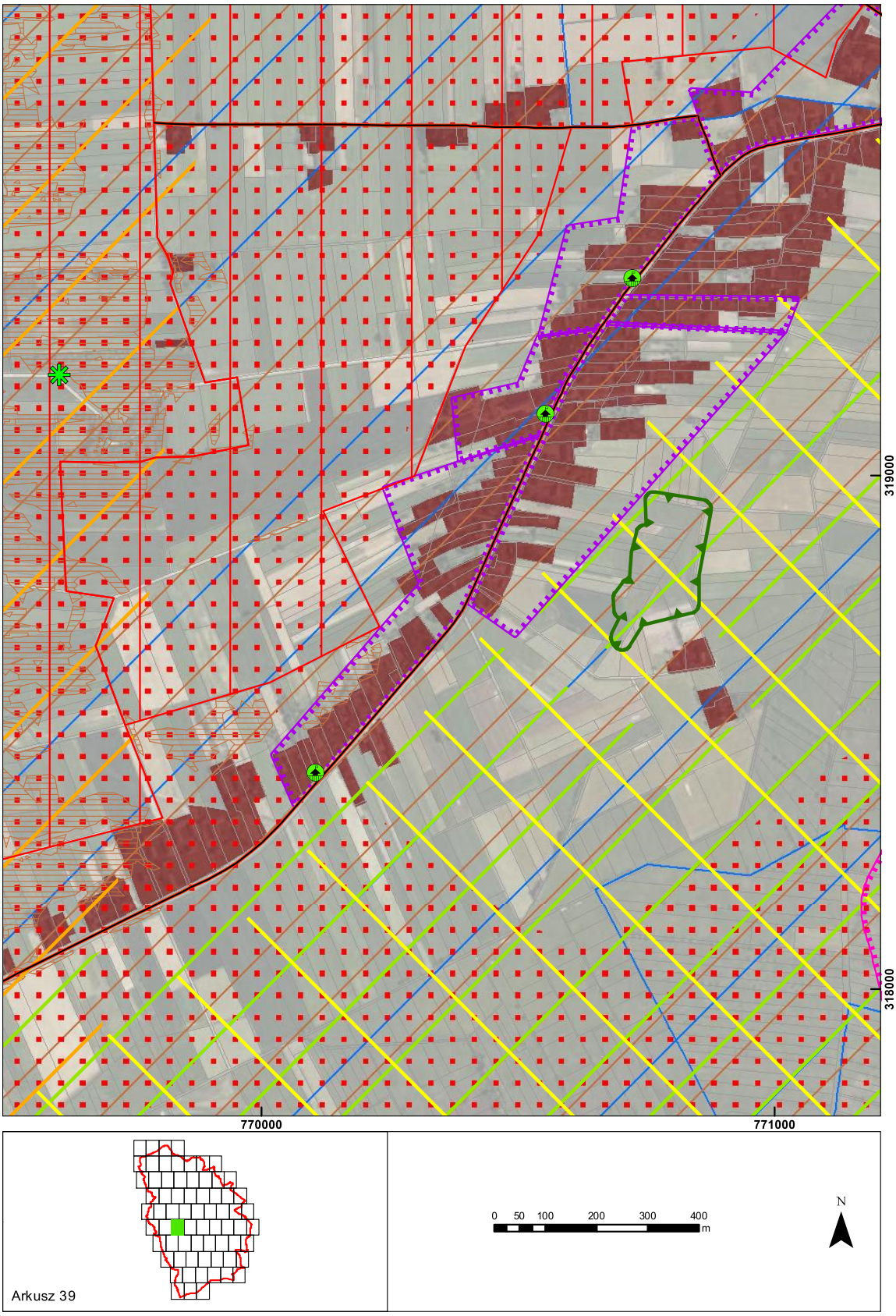
319000
318000
770000
771000
Arkusz 39
0 50 100 200 300 400
m
N

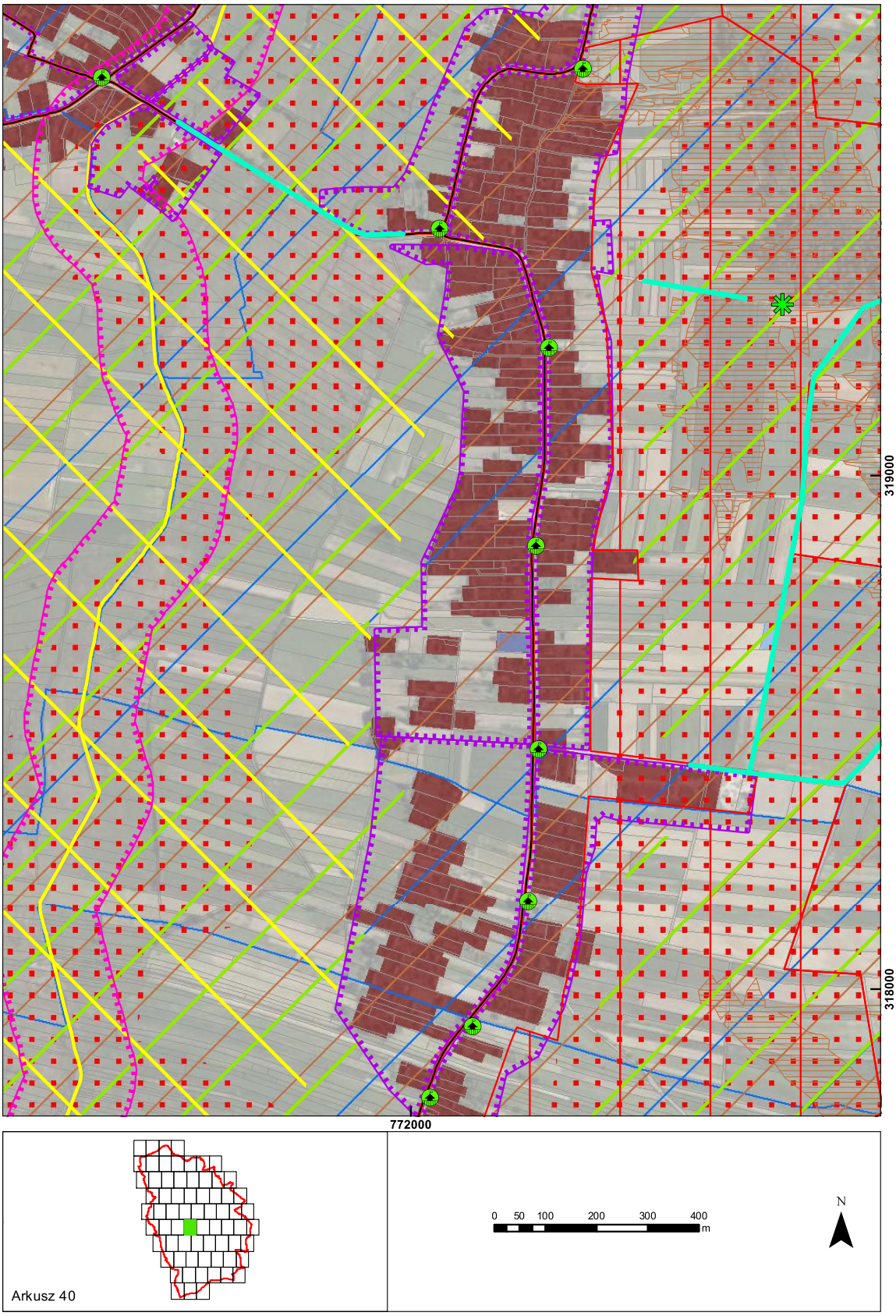
319000
318000
772000
Arkusz 40
0 50 100 200 300 400
m
N

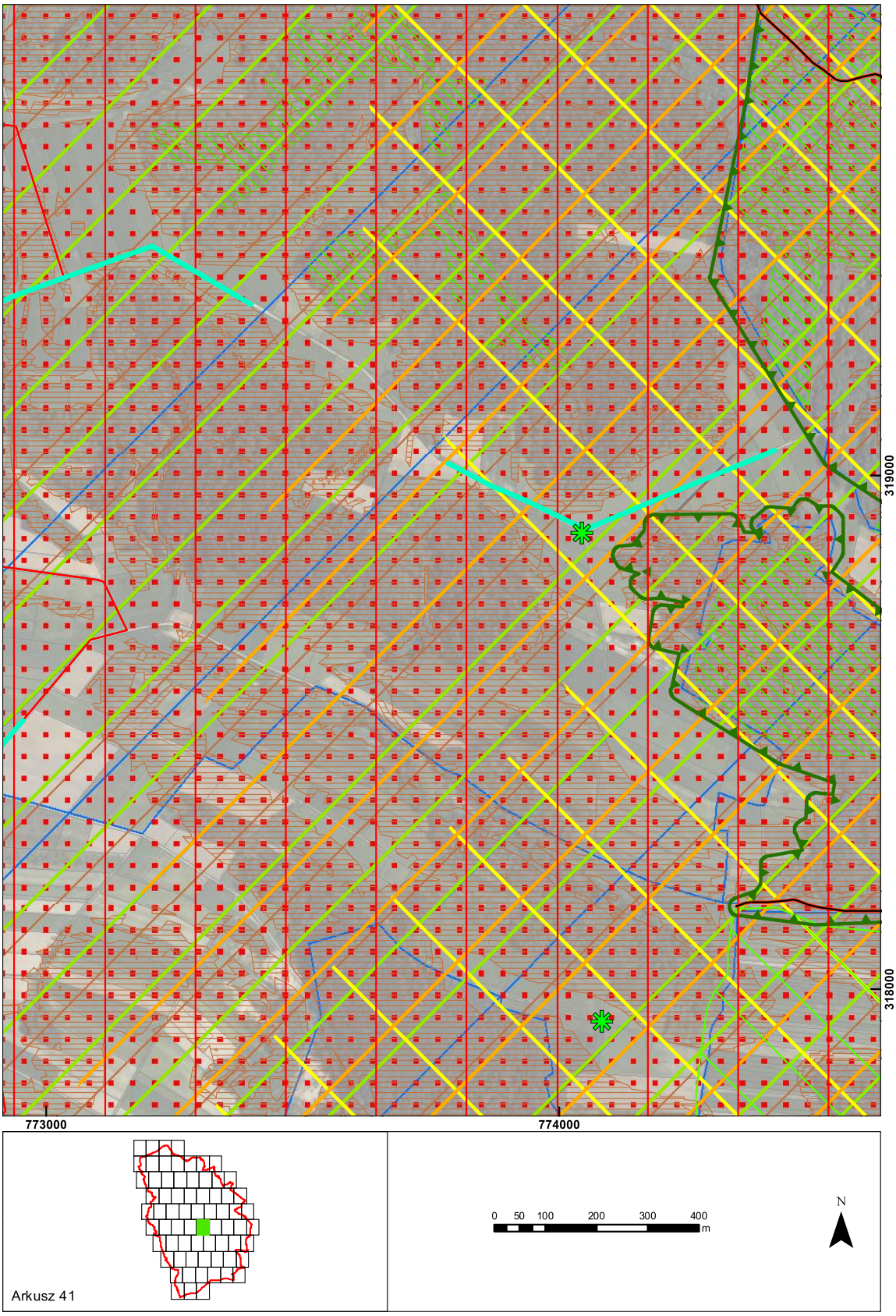
319000
318000
773000
774000
Arkusz 41
0 50 100 200 300 400
m
N

319000
318000
775000
776000
Arkusz 42
0 50 100 200 300 400
m
N

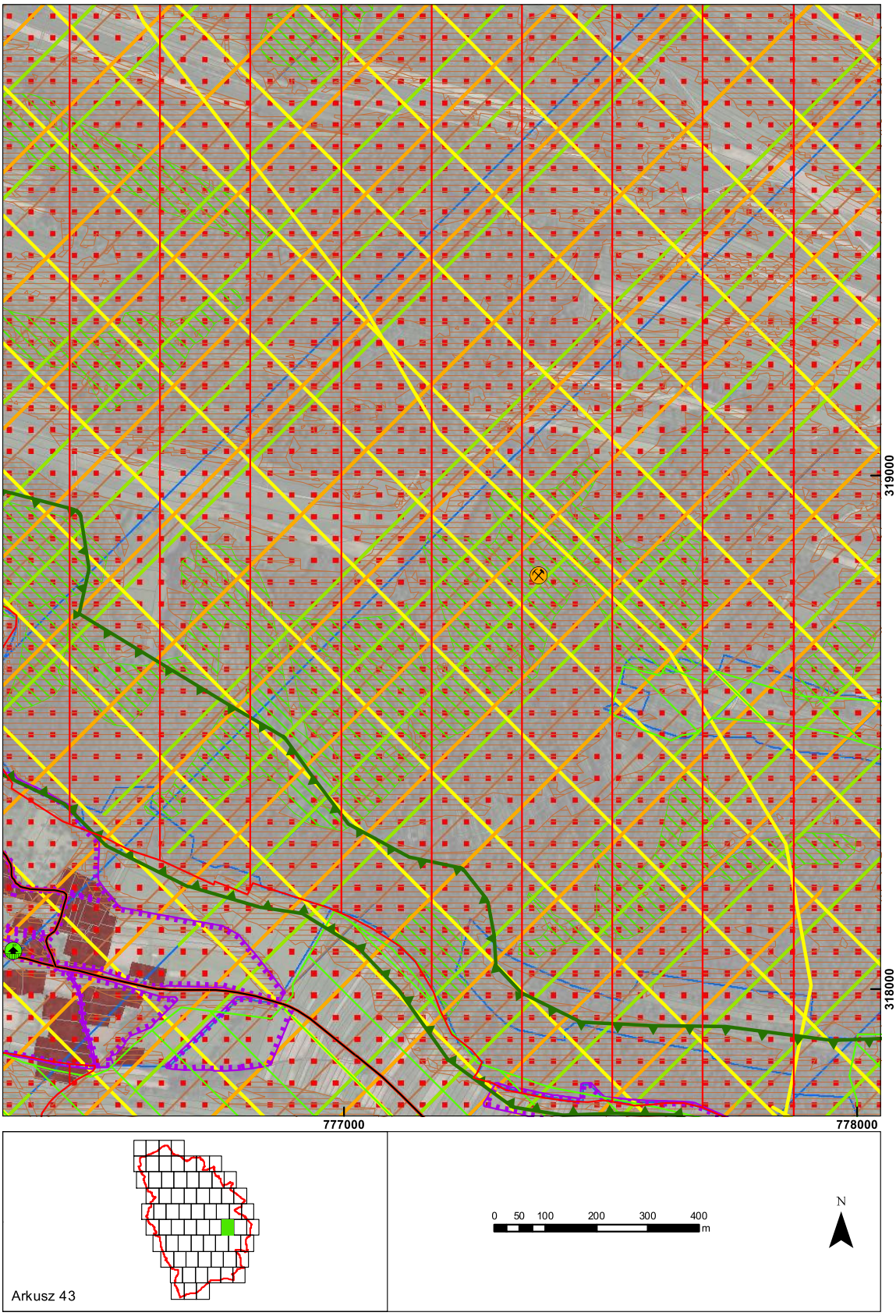
319000
318000
777000
778000
Arkusz 43
0 50 100 200 300 400
m
N

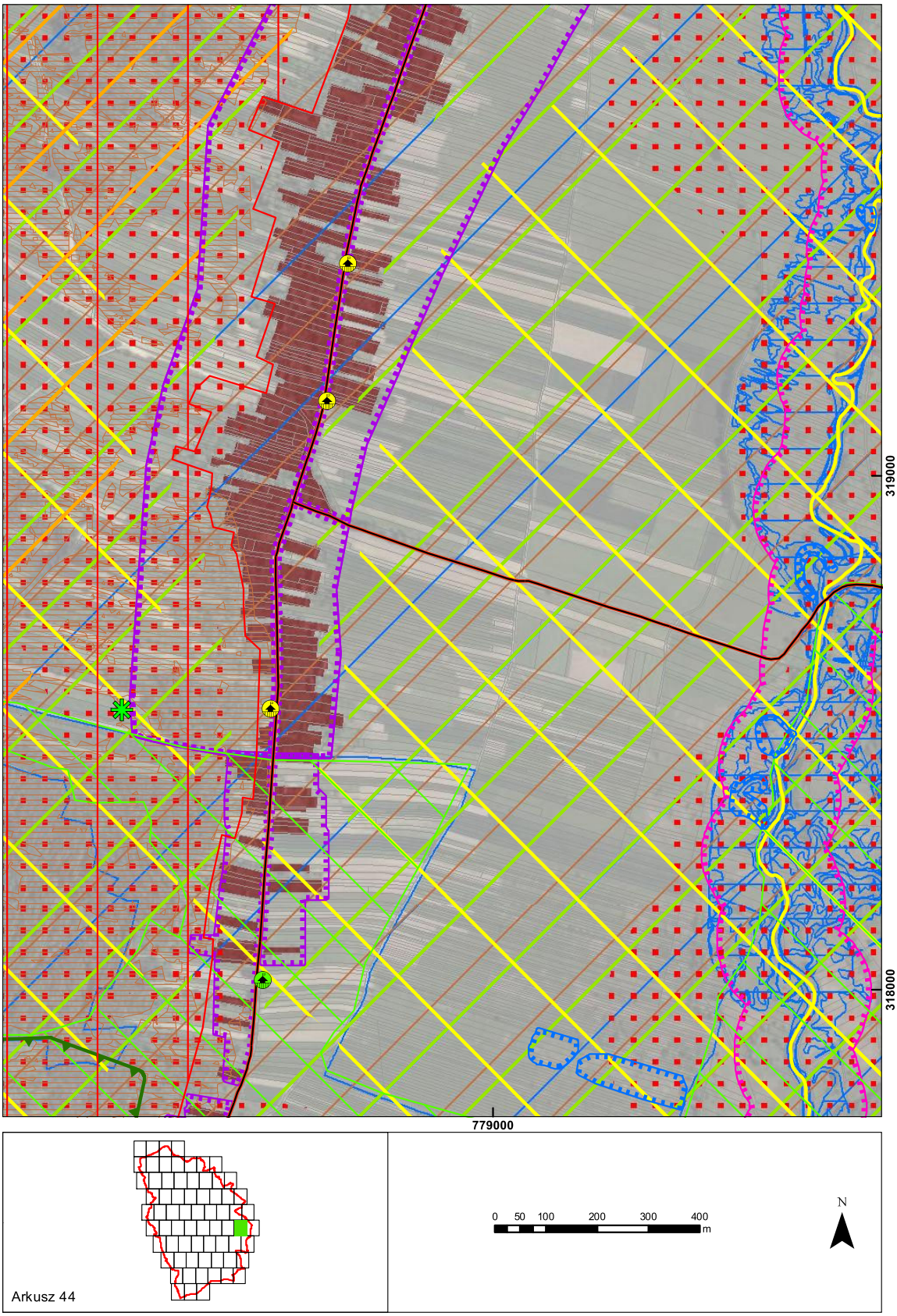
319000
318000
779000
Arkusz 44
0 50 100 200 300 400
m
N

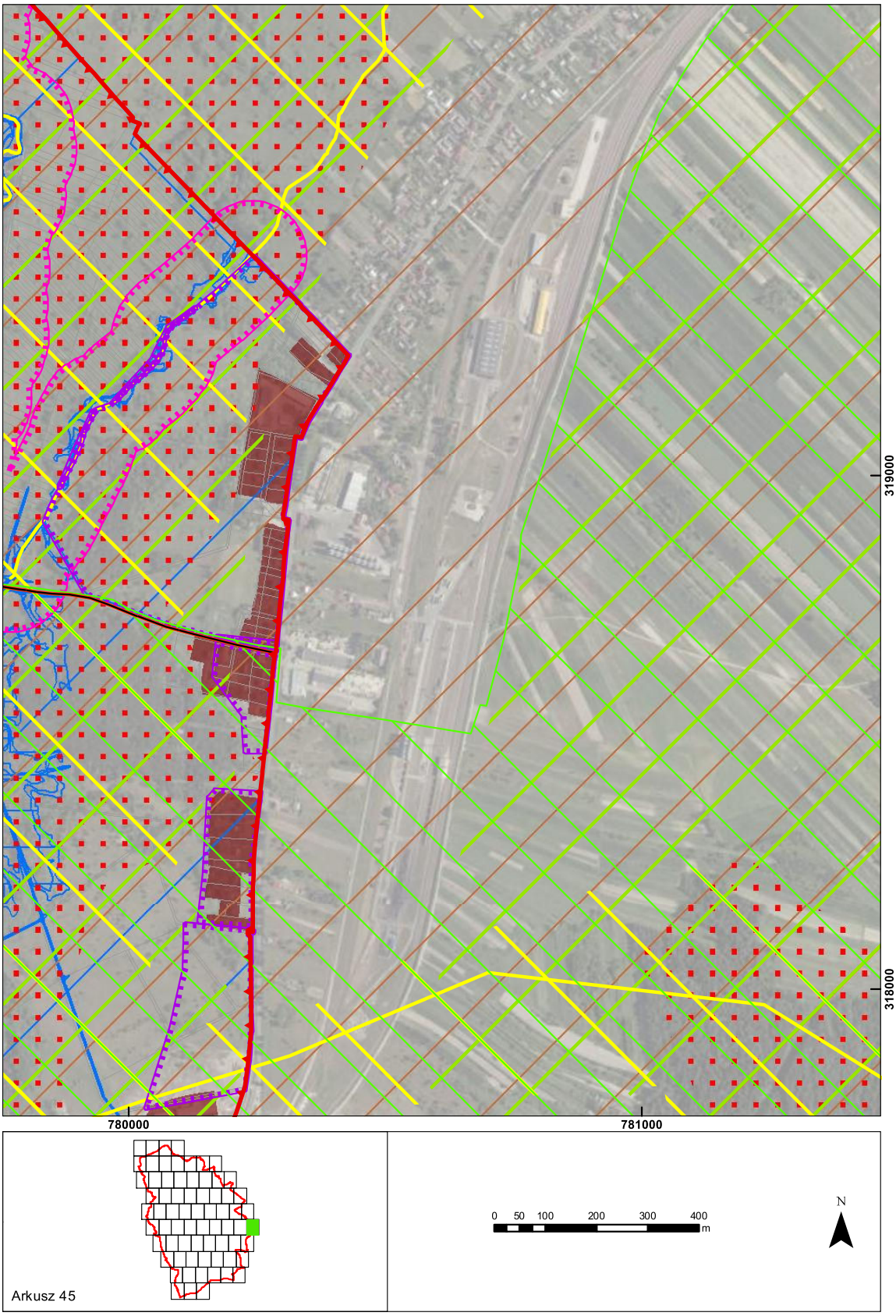
319000
318000
780000
781000
Arkusz 45
0 50 100 200 300 400
m
N

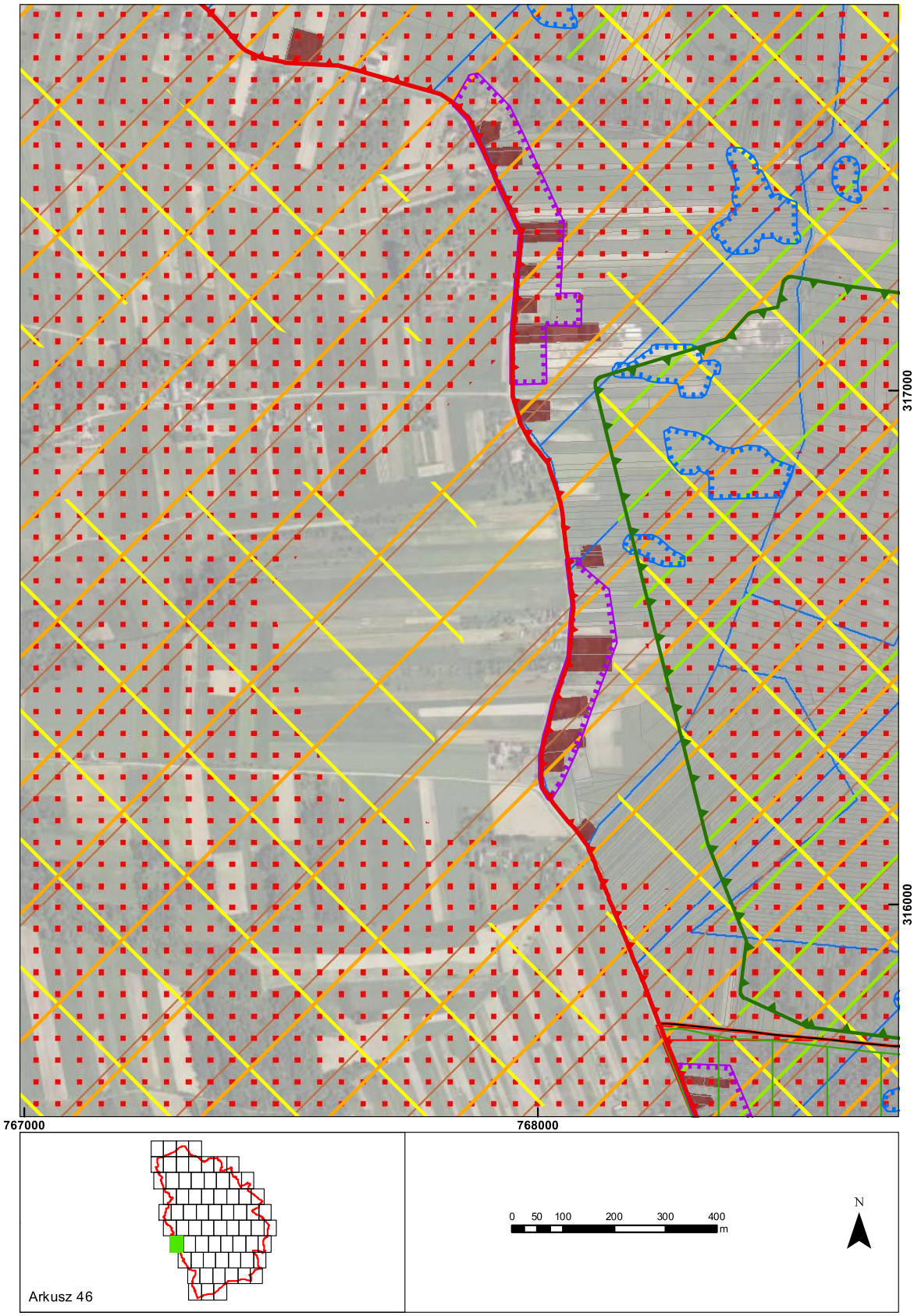
317000
316000
767000
768000
Arkusz 46
0 50 100 200 300 400
m
N

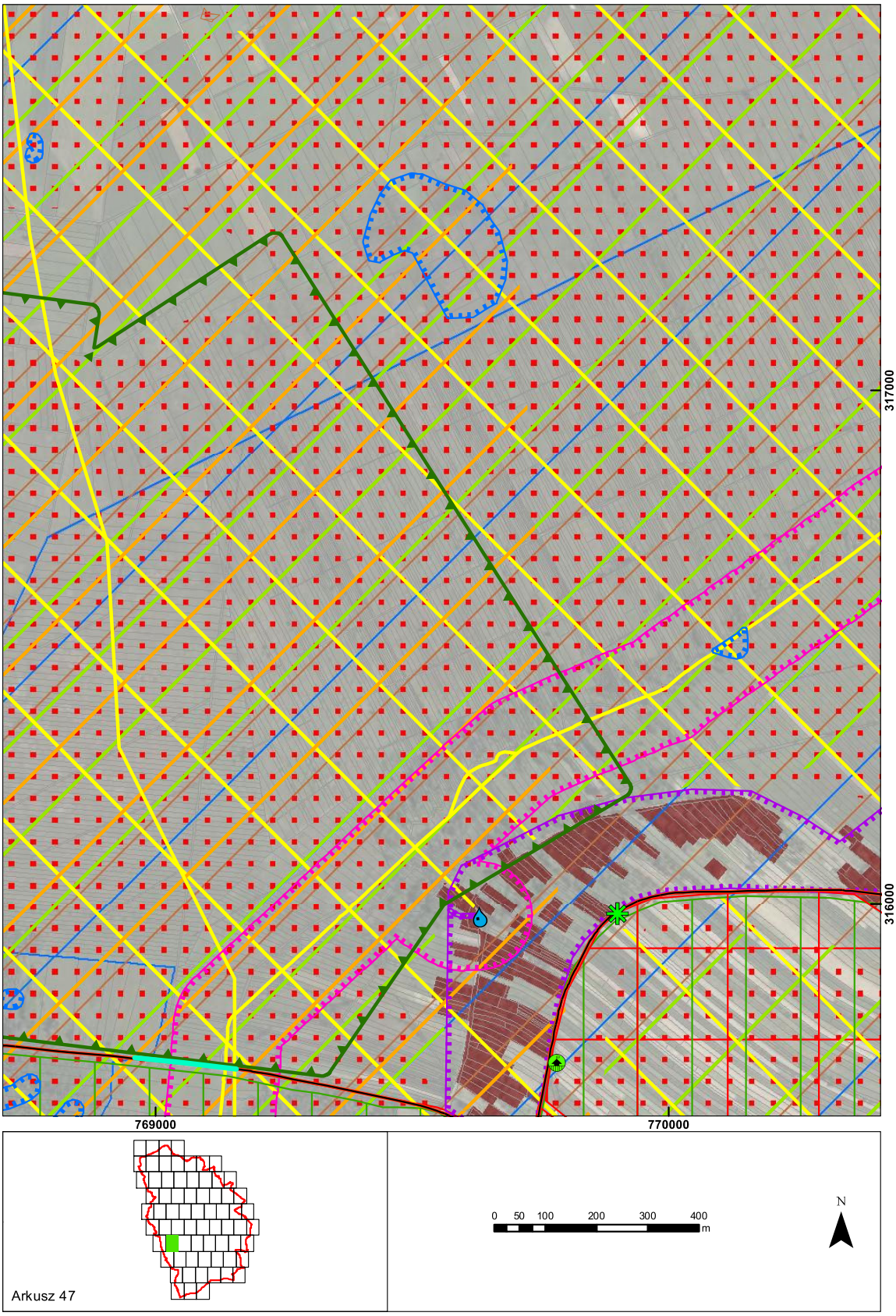
317000
316000
769000
770000
Arkusz 47
0 50 100 200 300 400
m
N

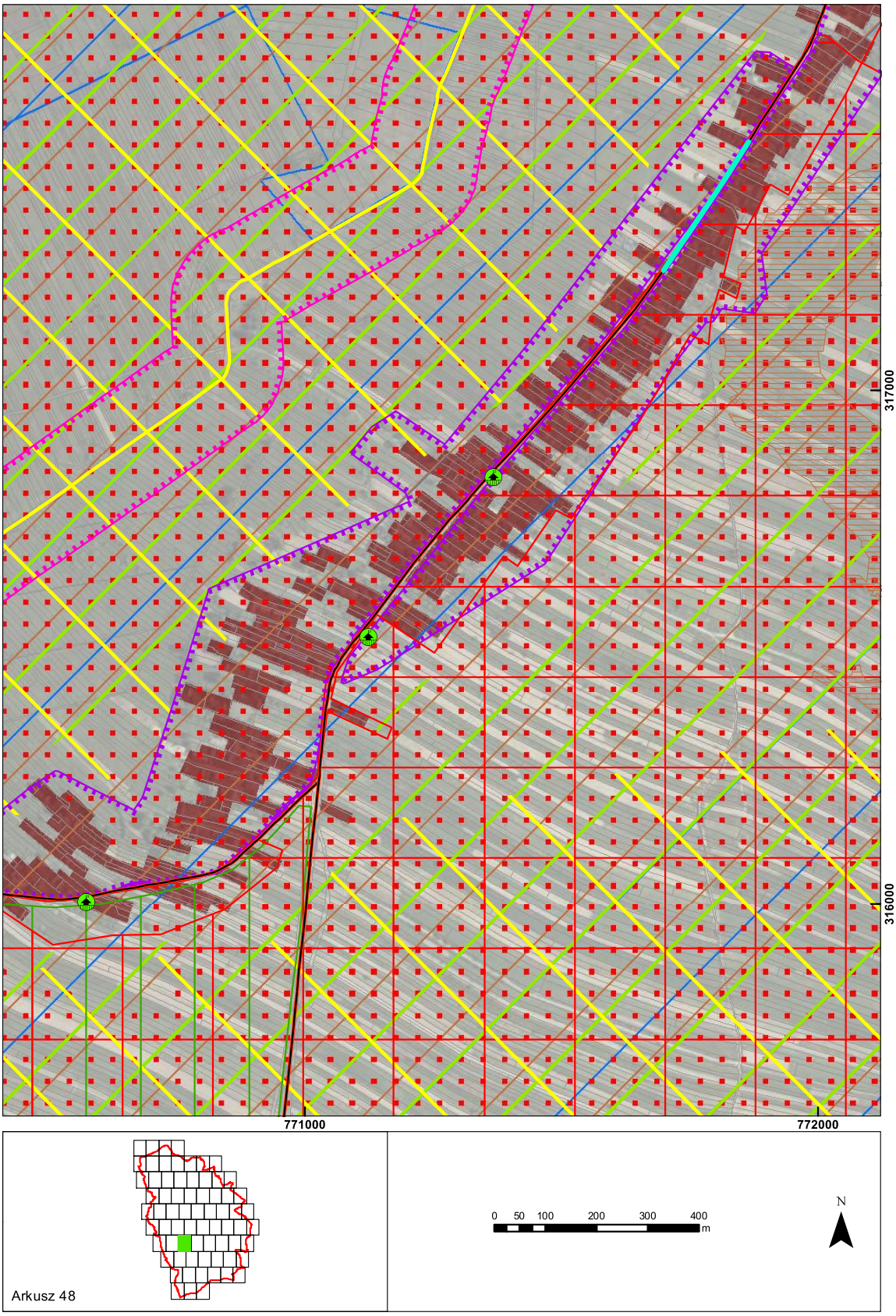
317000
316000
771000
772000
Arkusz 48
0 50 100 200 300 400
m
N

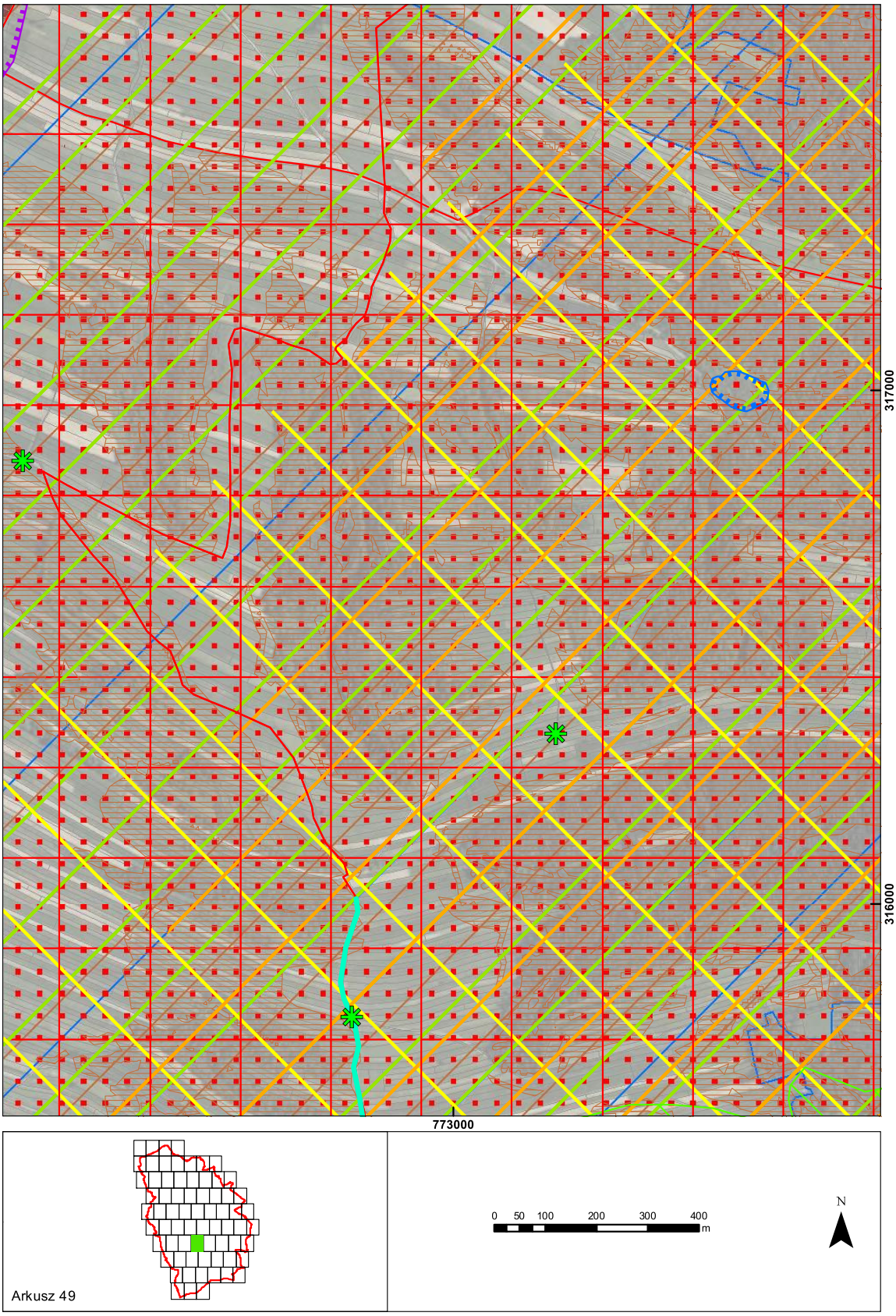
317000
316000
773000
Arkusz 49
0 50 100 200 300 400
m
N

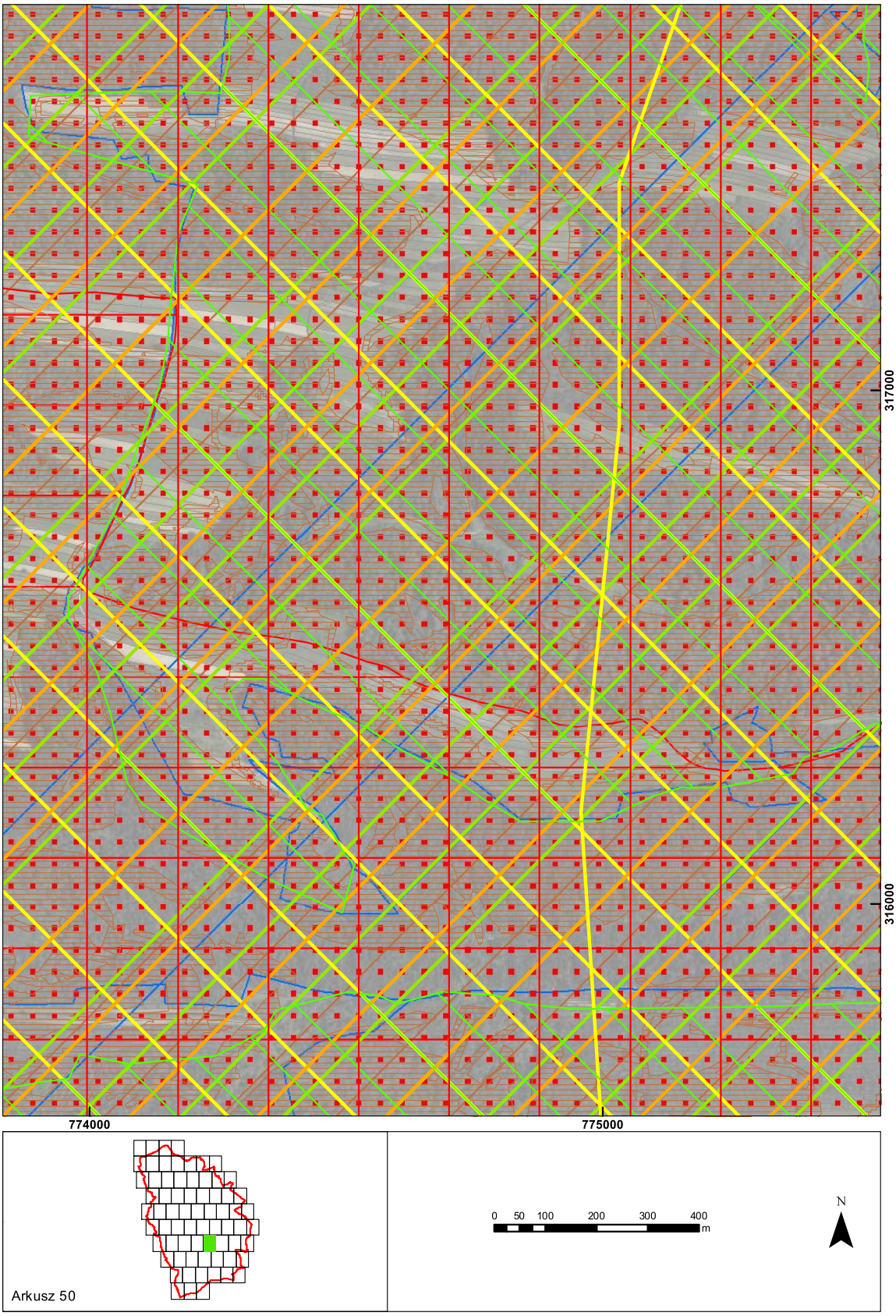
317000
316000
774000
775000
Arkusz 50
0 50 100 200 300 400
m
N

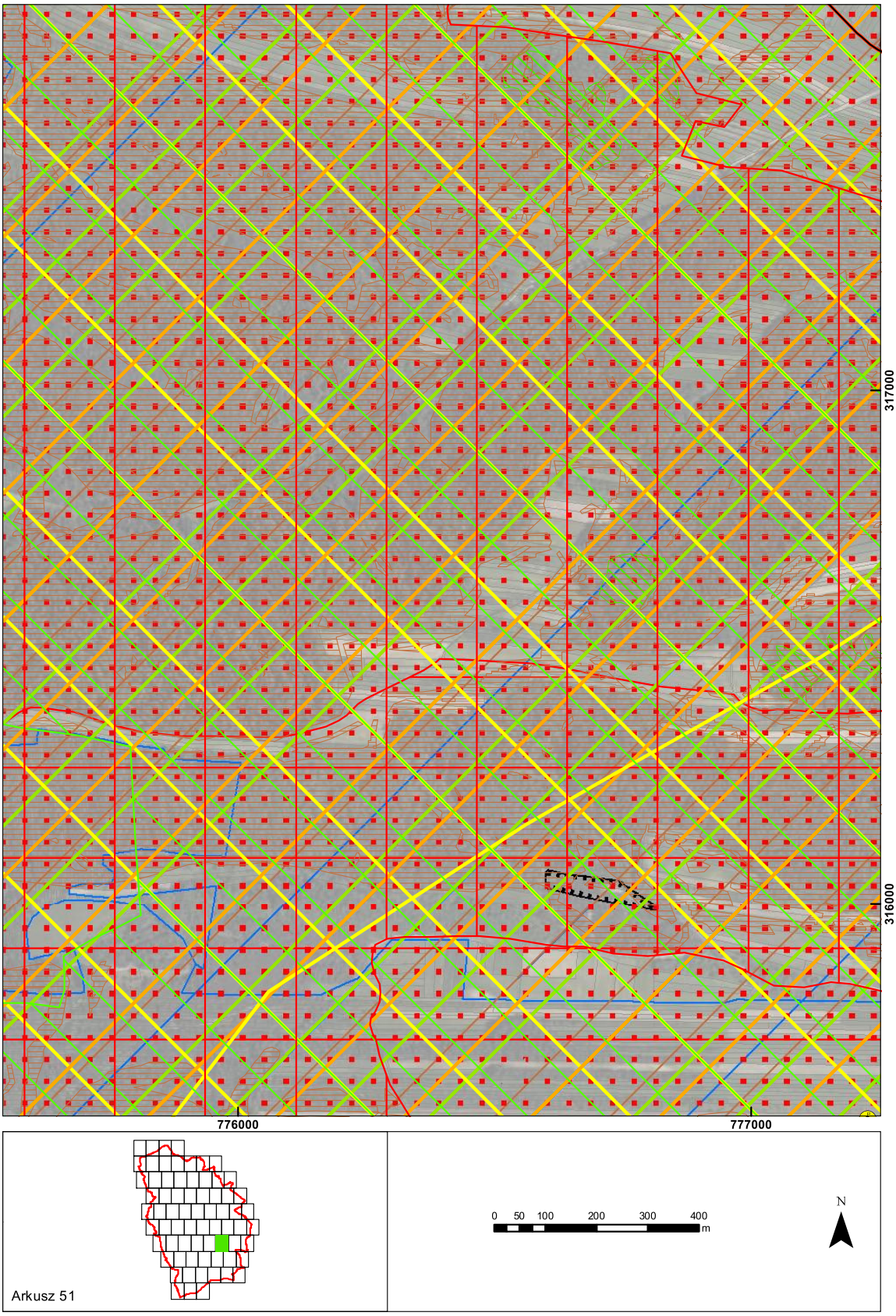
317000
316000
776000
777000
Arkusz 51
0 50 100 200 300 400
m
N

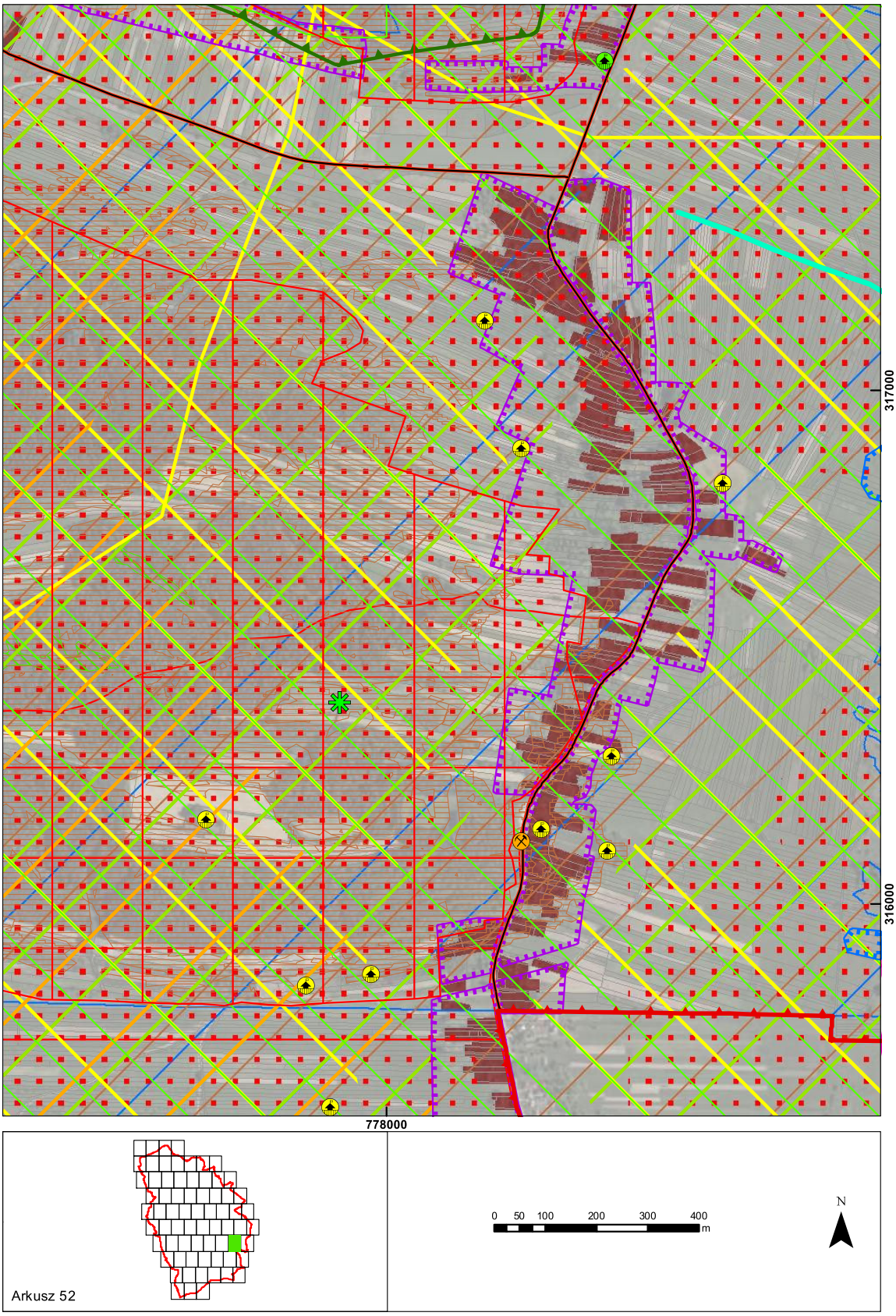
317000
316000
778000
Arkusz 52
0 50 100 200 300 400
m
N

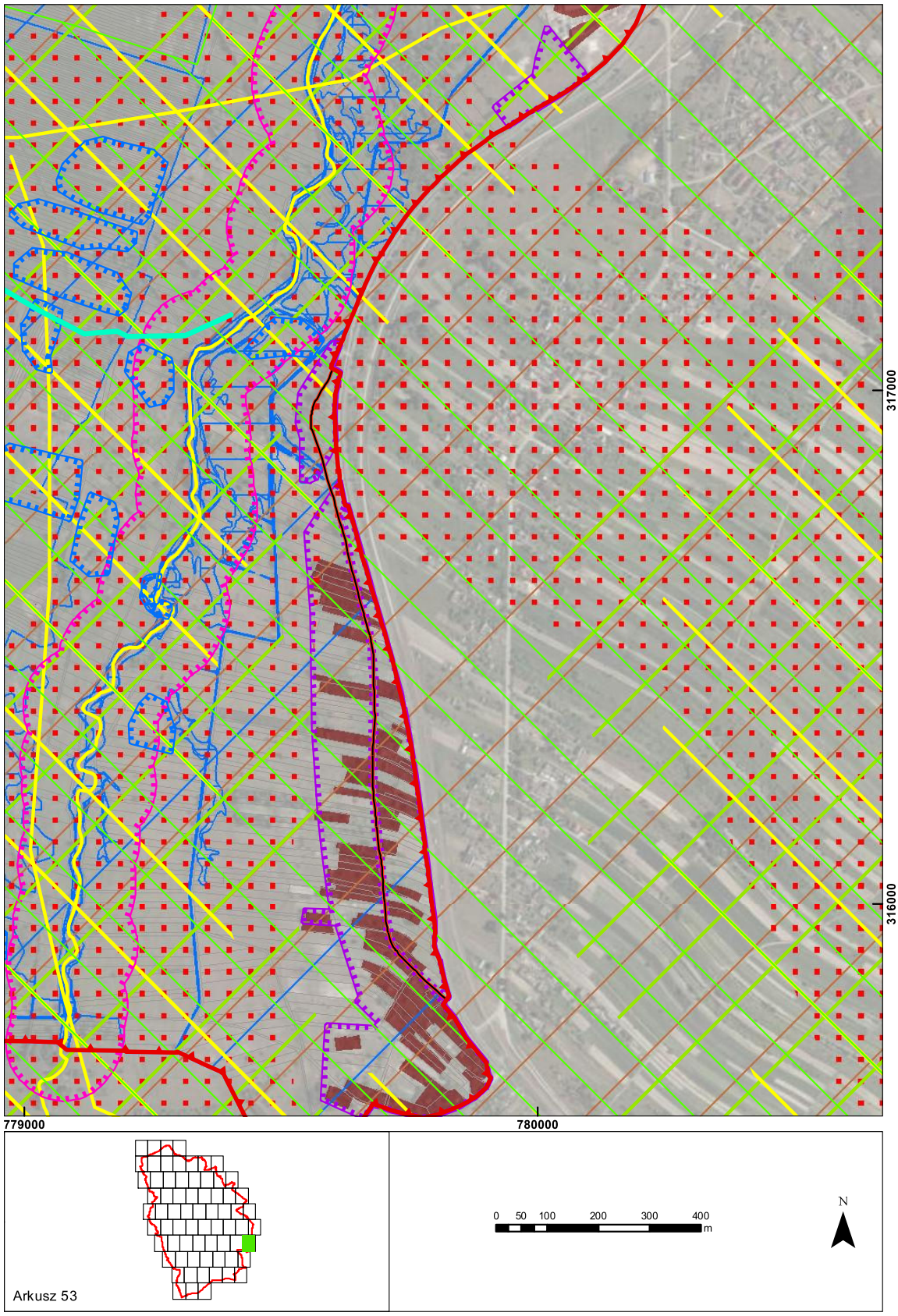
317000
316000
779000
780000
Arkusz 53
0 50 100 200 300 400
m
N

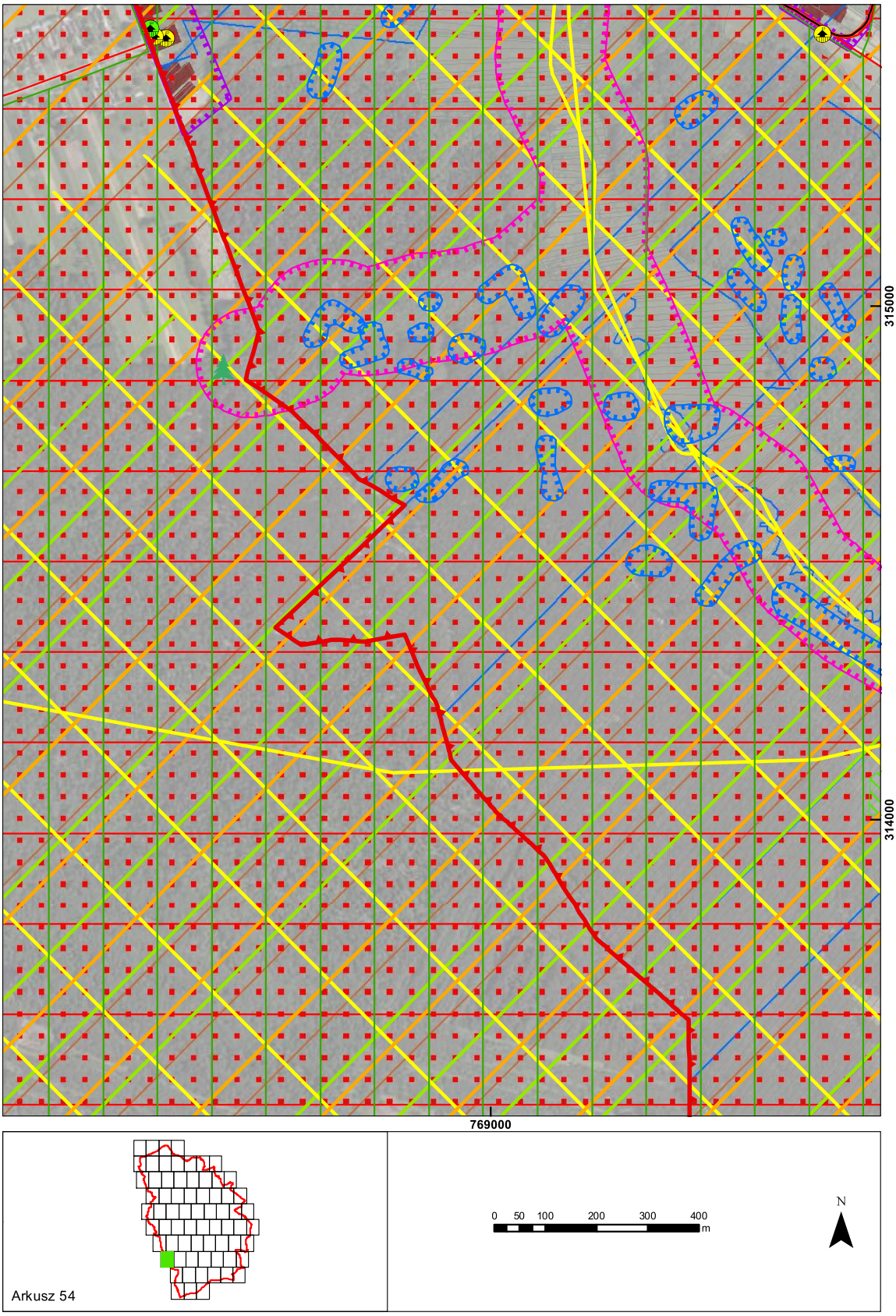
315000
314000
769000
Arkusz 54
0 50 100 200 300 400
m
N

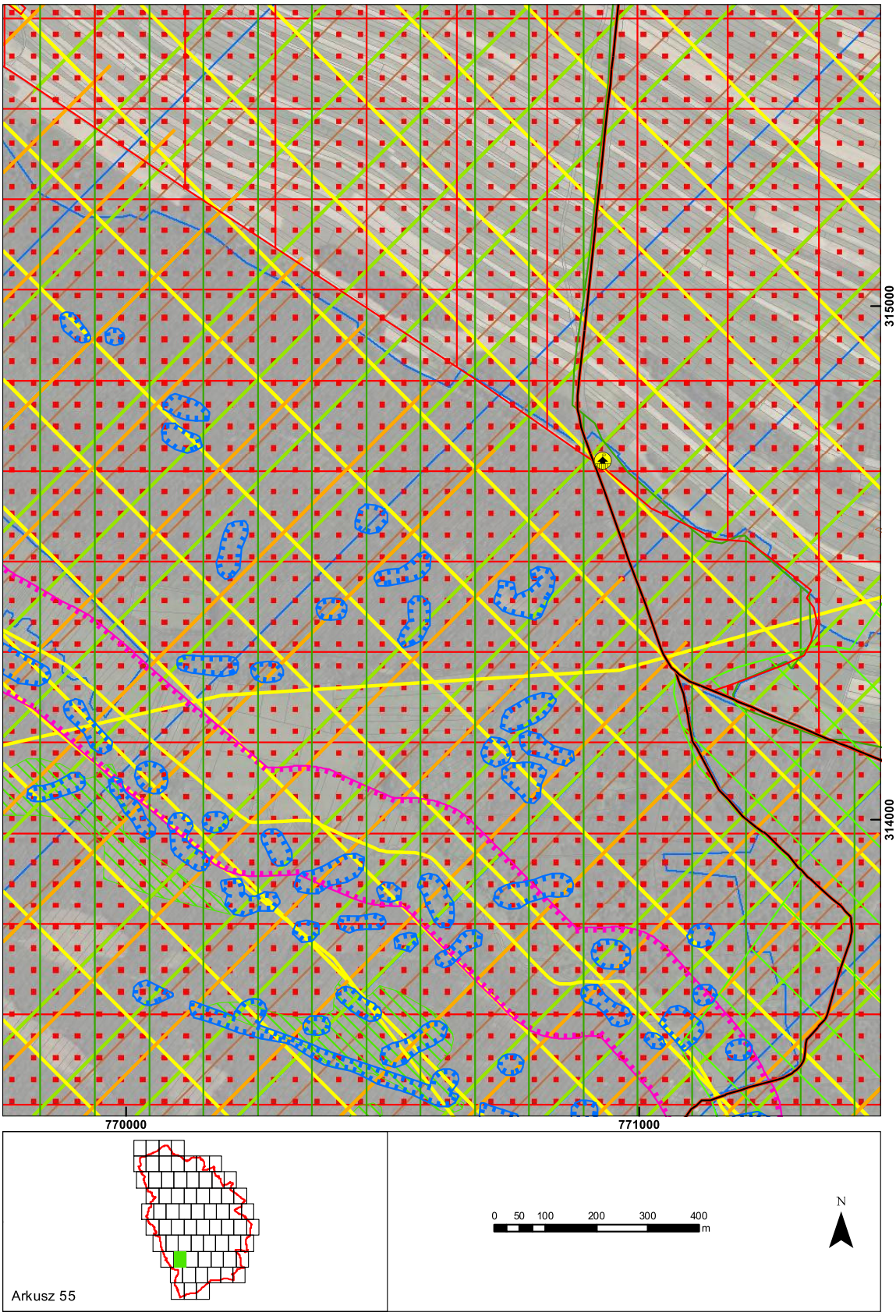
315000
314000
770000
771000
Arkusz 55
0 50 100 200 300 400
m
N

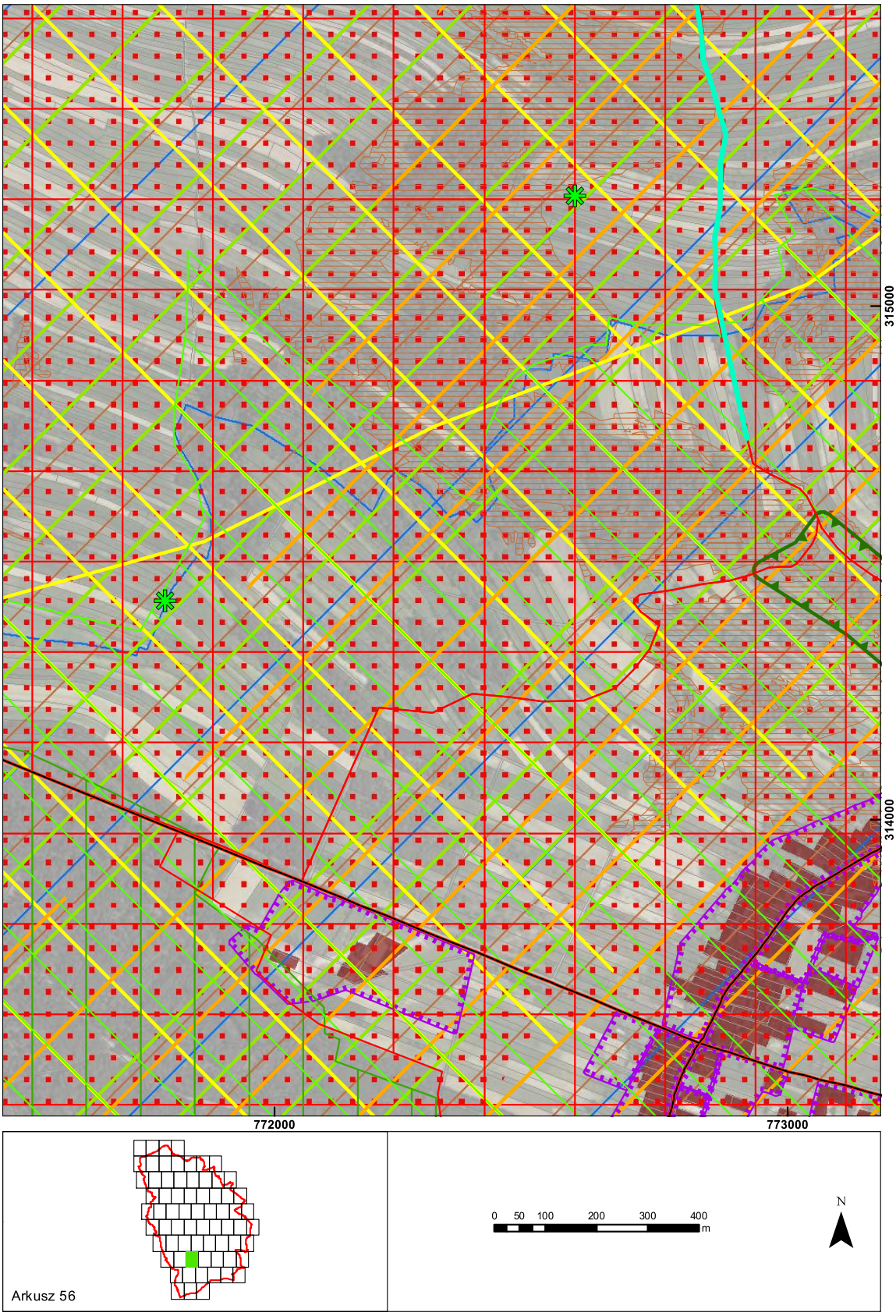
315000
314000
772000
773000
Arkusz 56
0 50 100 200 300 400
m
N

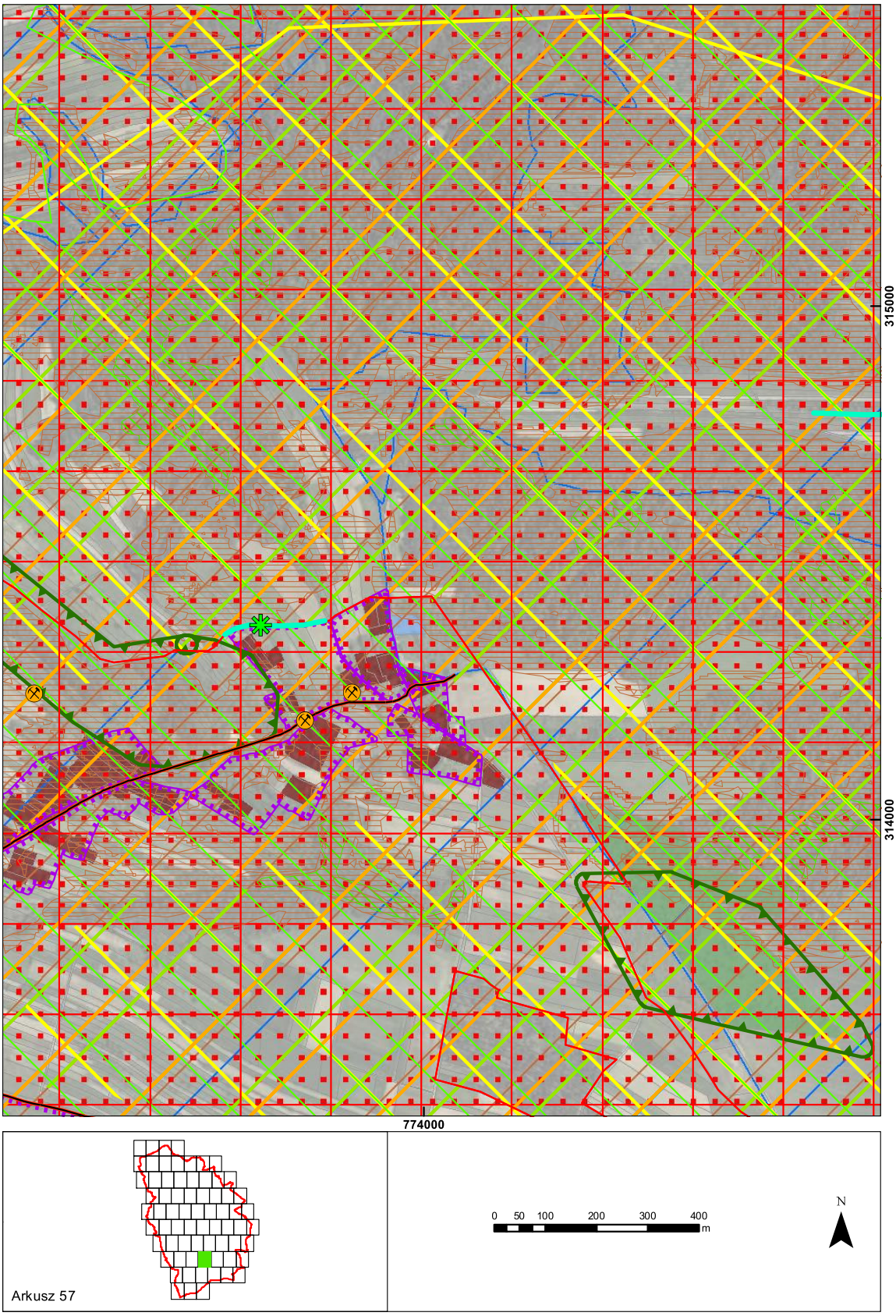
315000
314000
774000
Arkusz 57
0 50 100 200 300 400
m
N

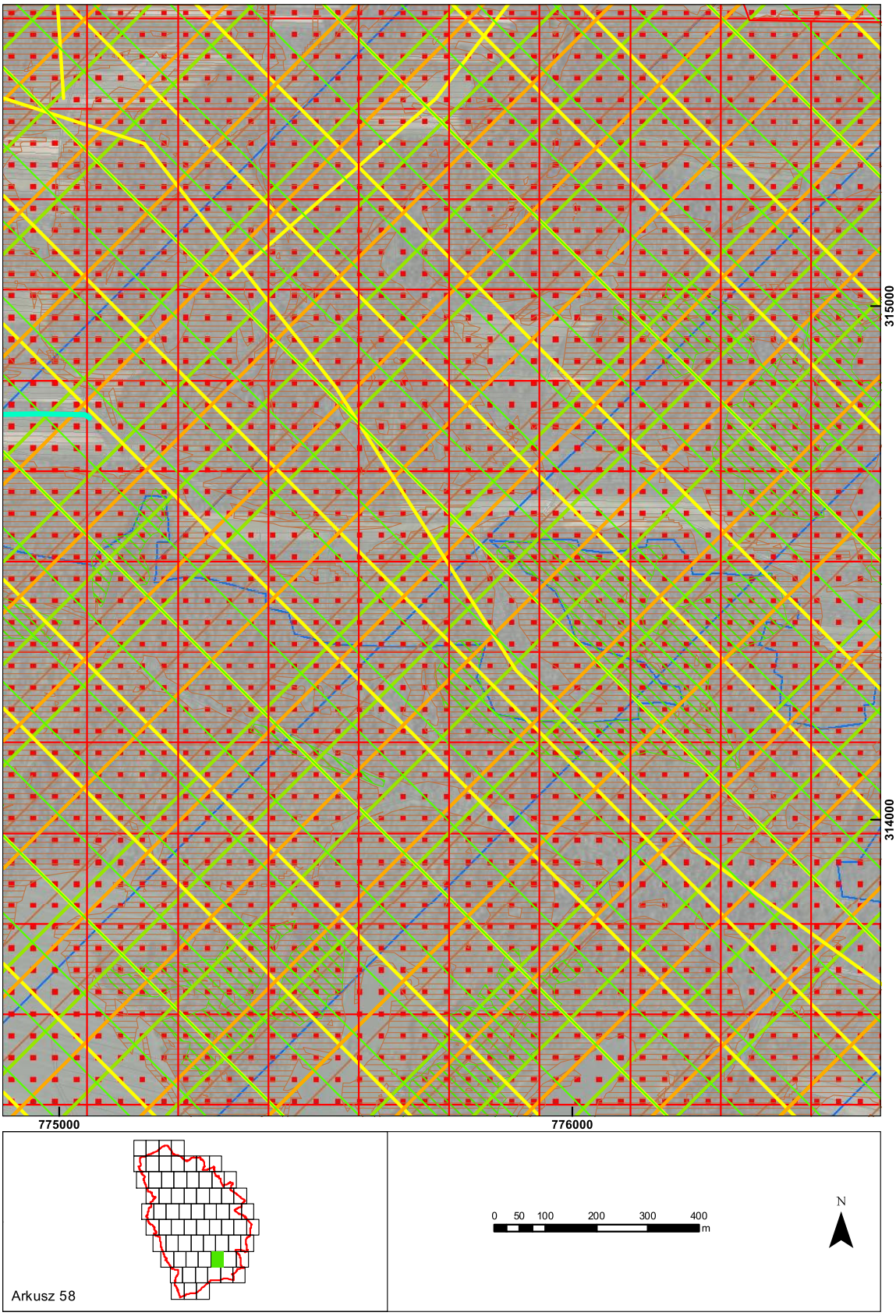
315000
314000
775000
776000
Arkusz 58
0 50 100 200 300 400
m
N

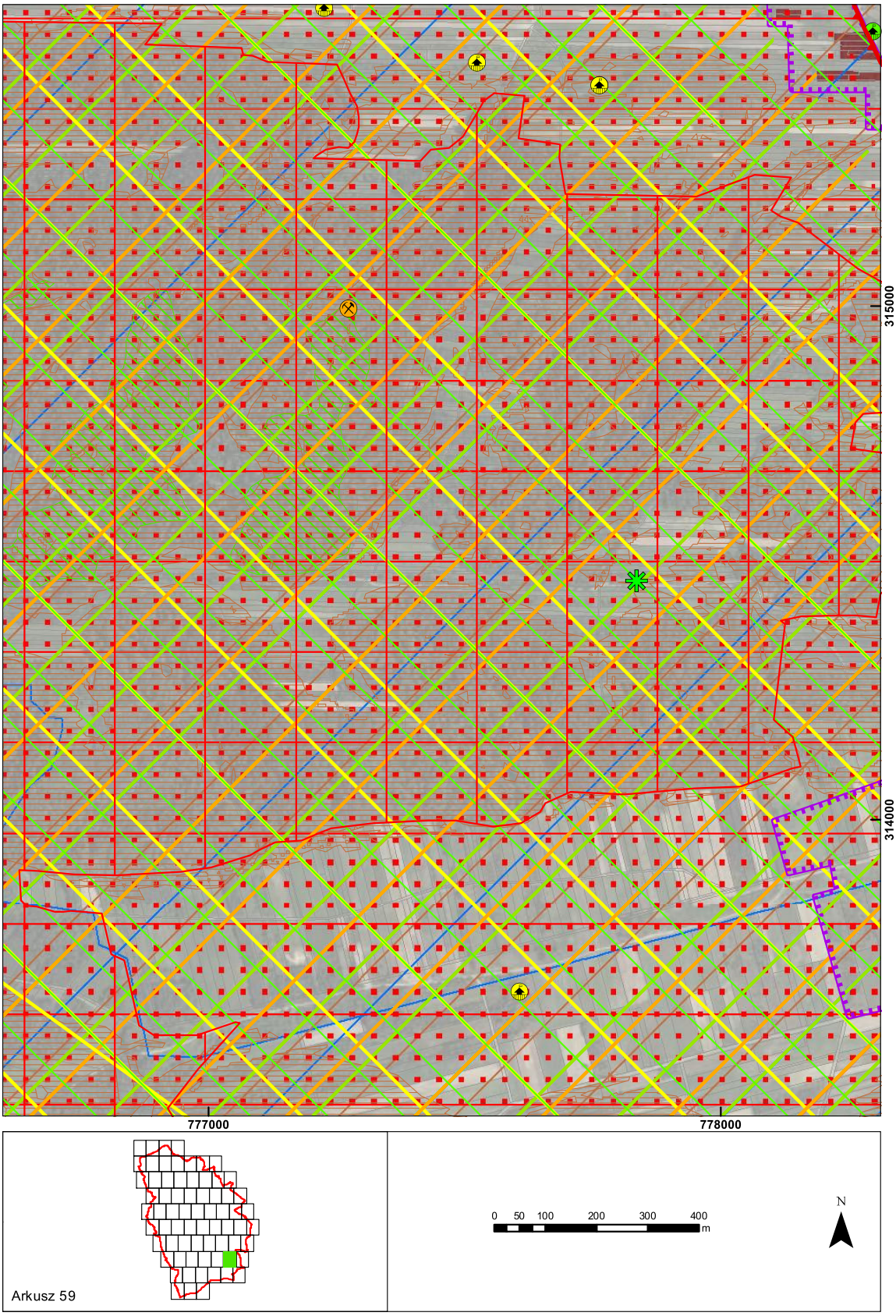
315000
314000
777000
778000
Arkusz 59
0 50 100 200 300 400
m
N

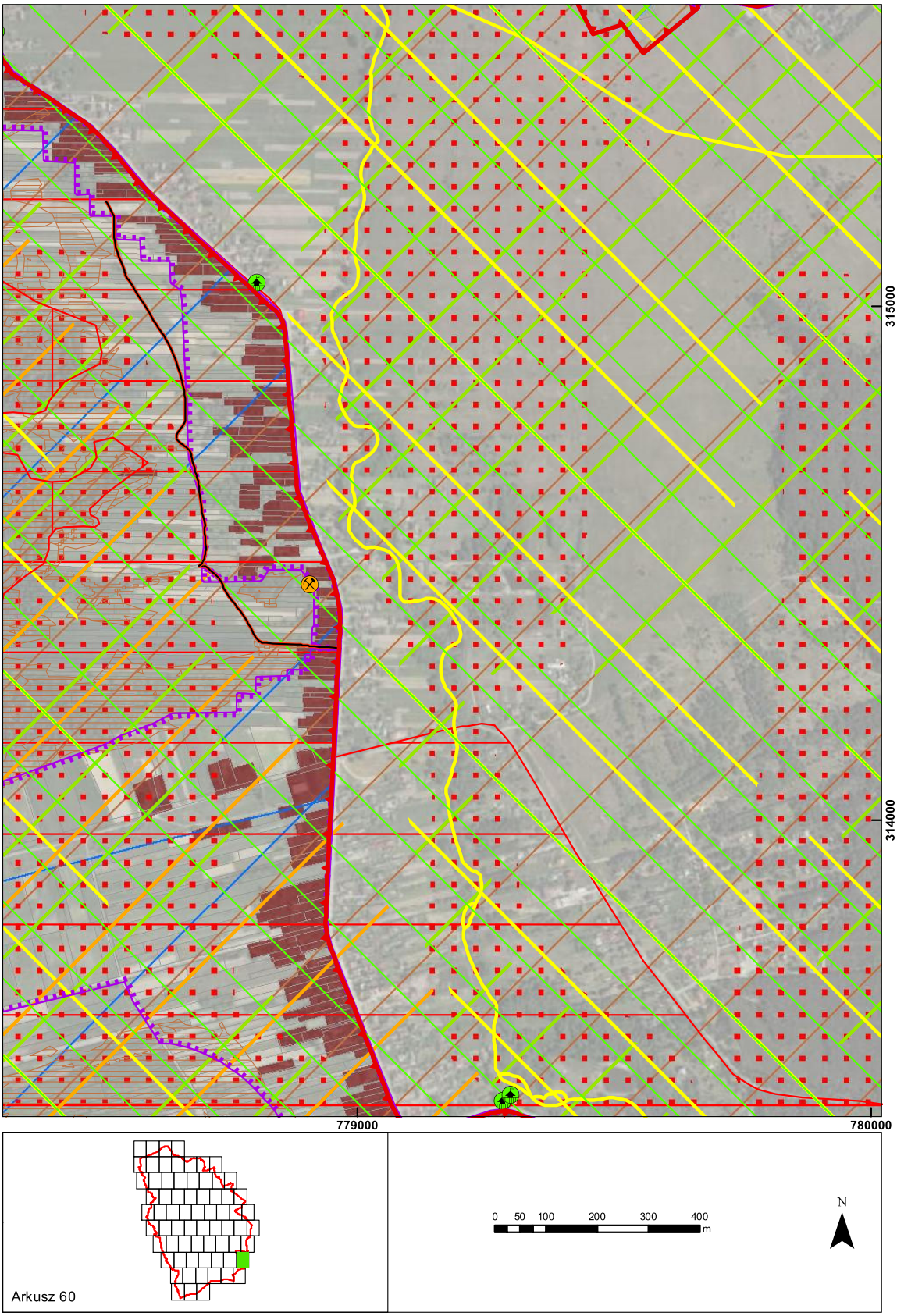
315000
314000
779000
780000
Arkusz 60
0 50 100 200 300 400
m
N

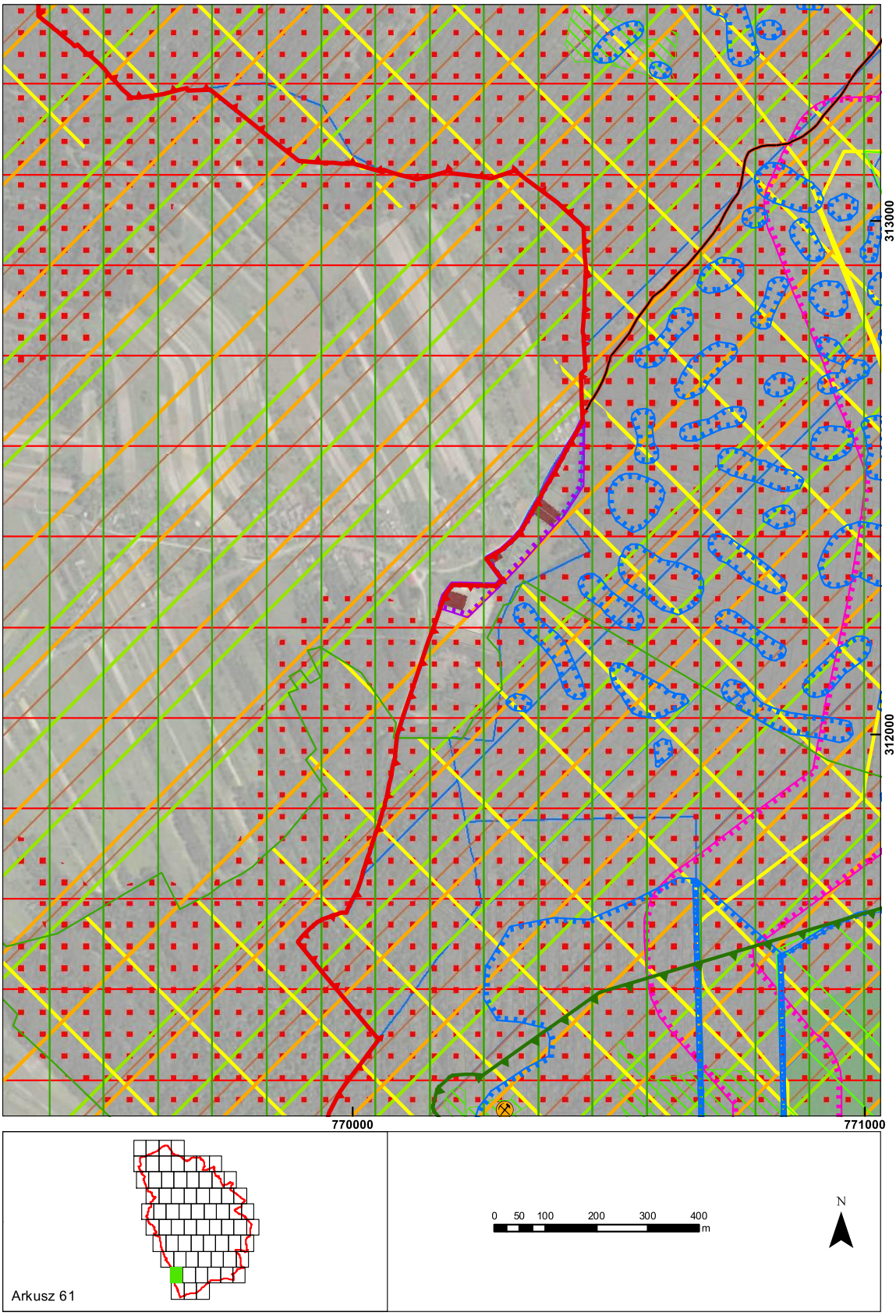
313000
312000
770000
771000
Arkusz 61
0 50 100 200 300 400
m
N

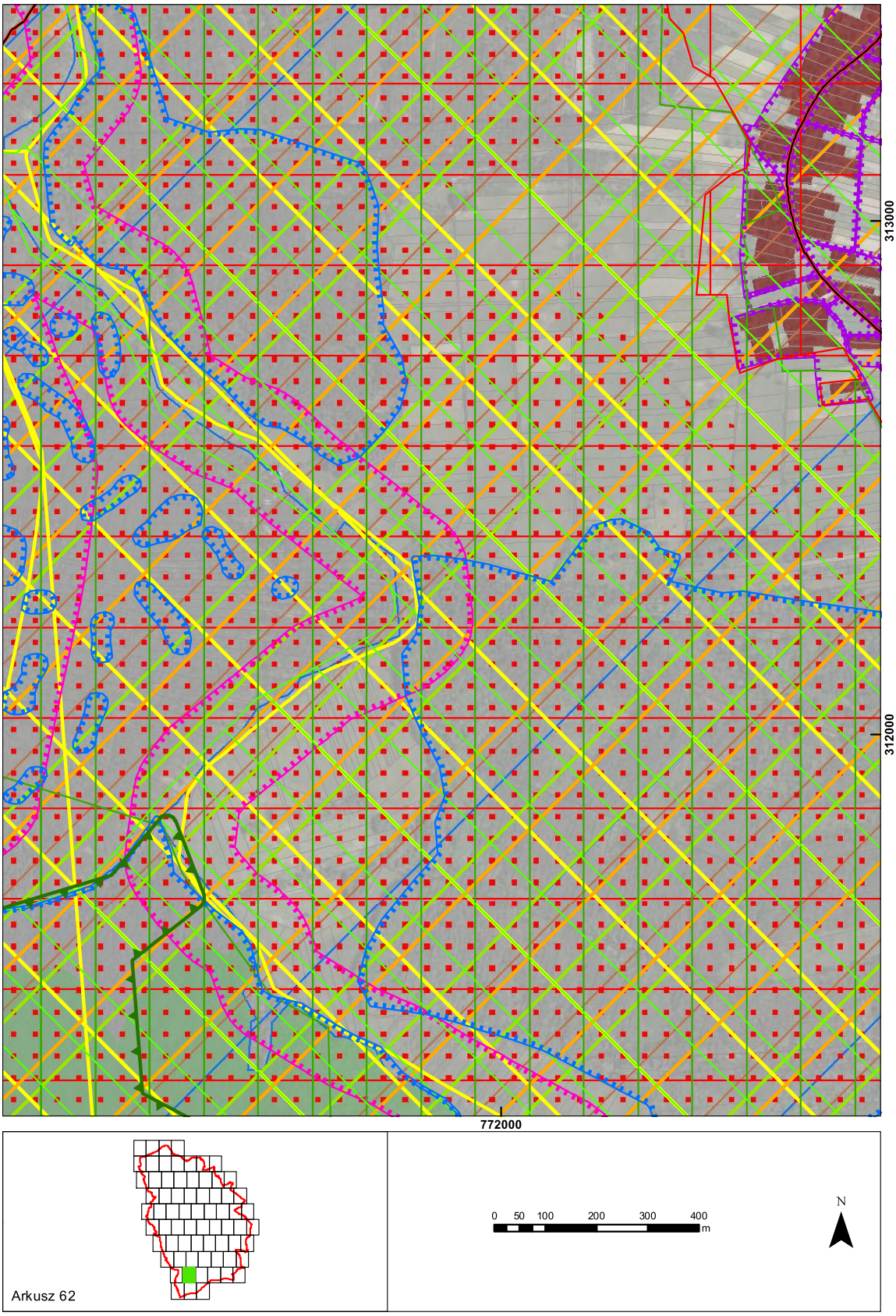
313000
312000
772000
Arkusz 62
0 50 100 200 300 400
m
N

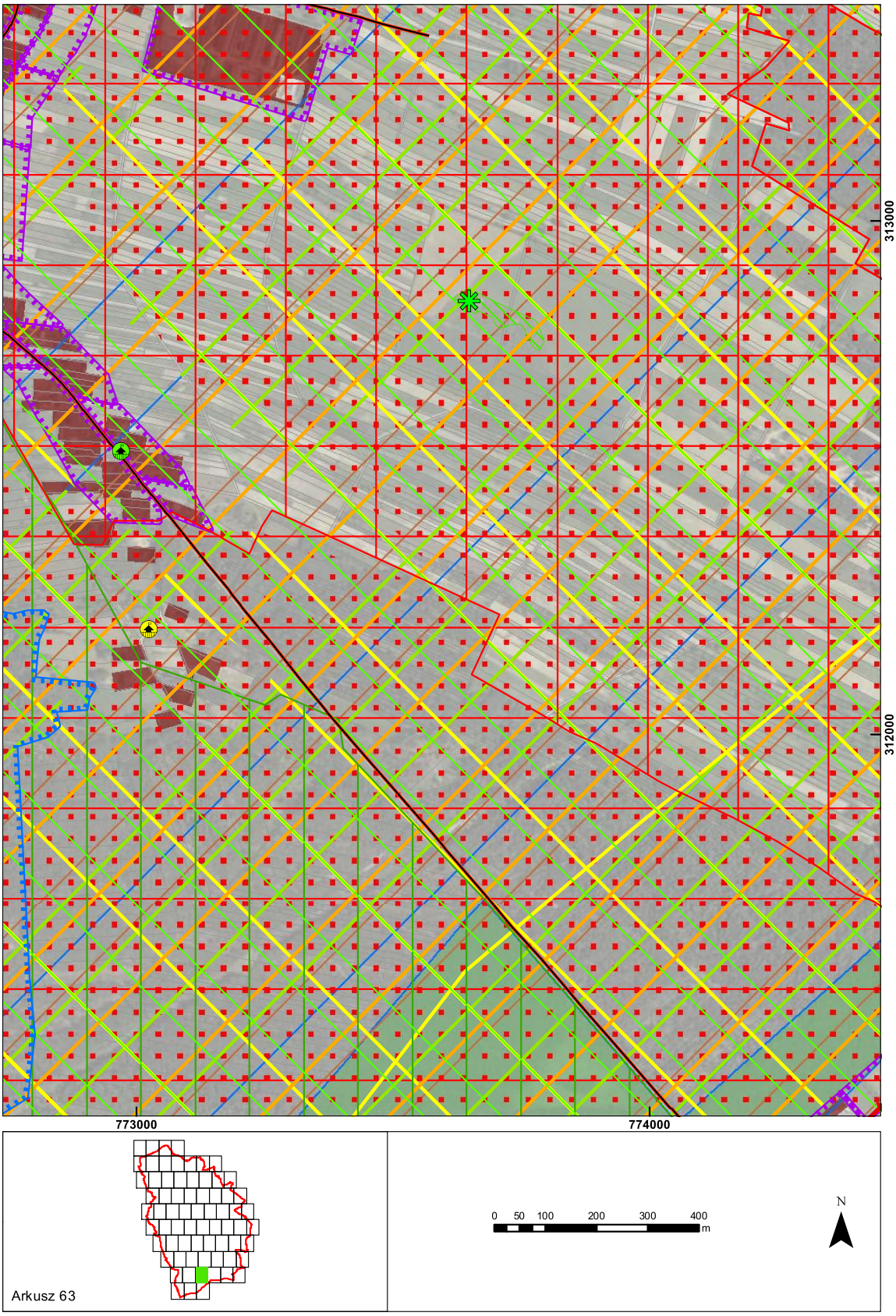
313000
312000
773000
774000
Arkusz 63
0 50 100 200 300 400
m
N

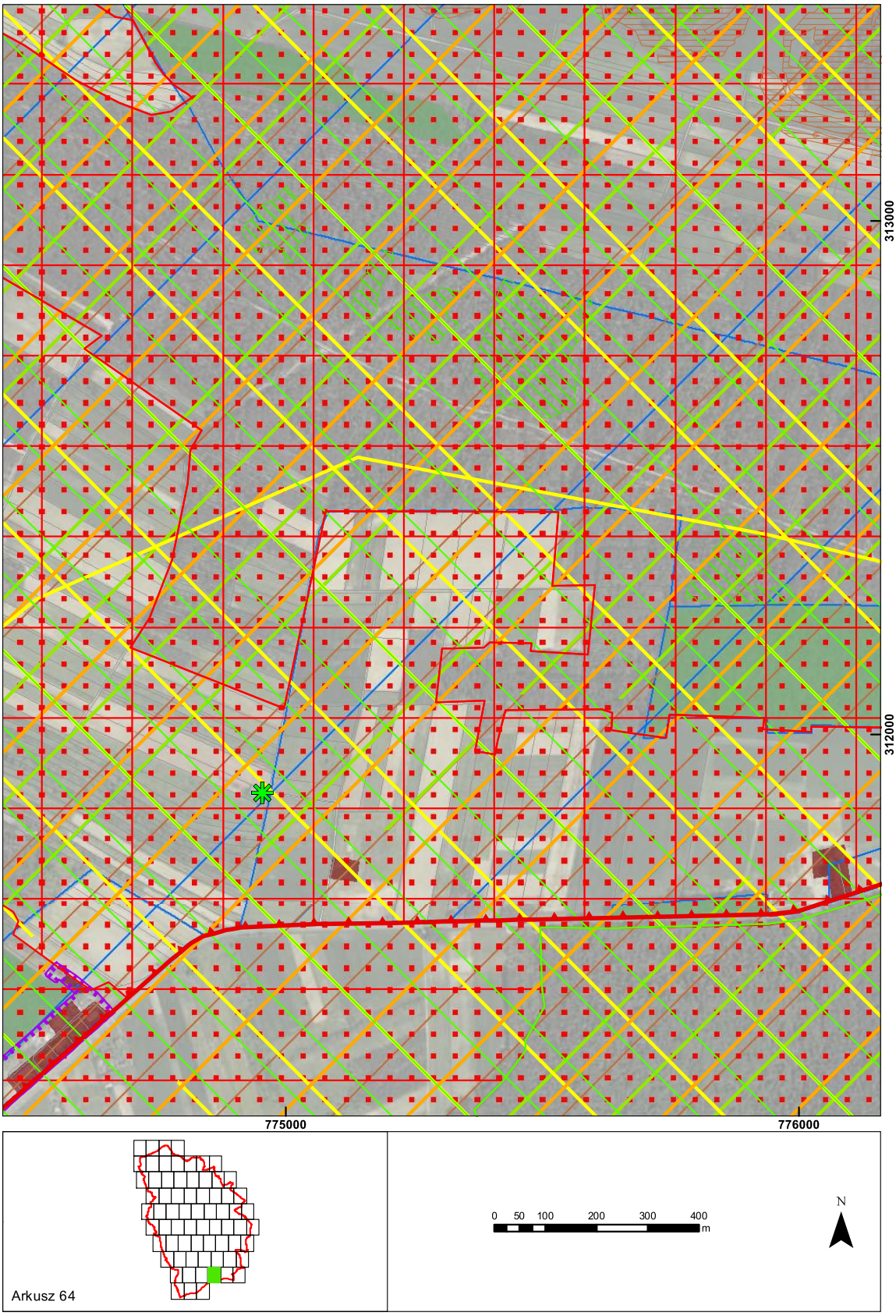
313000
312000
775000
776000
Arkusz 64
0 50 100 200 300 400
m
N

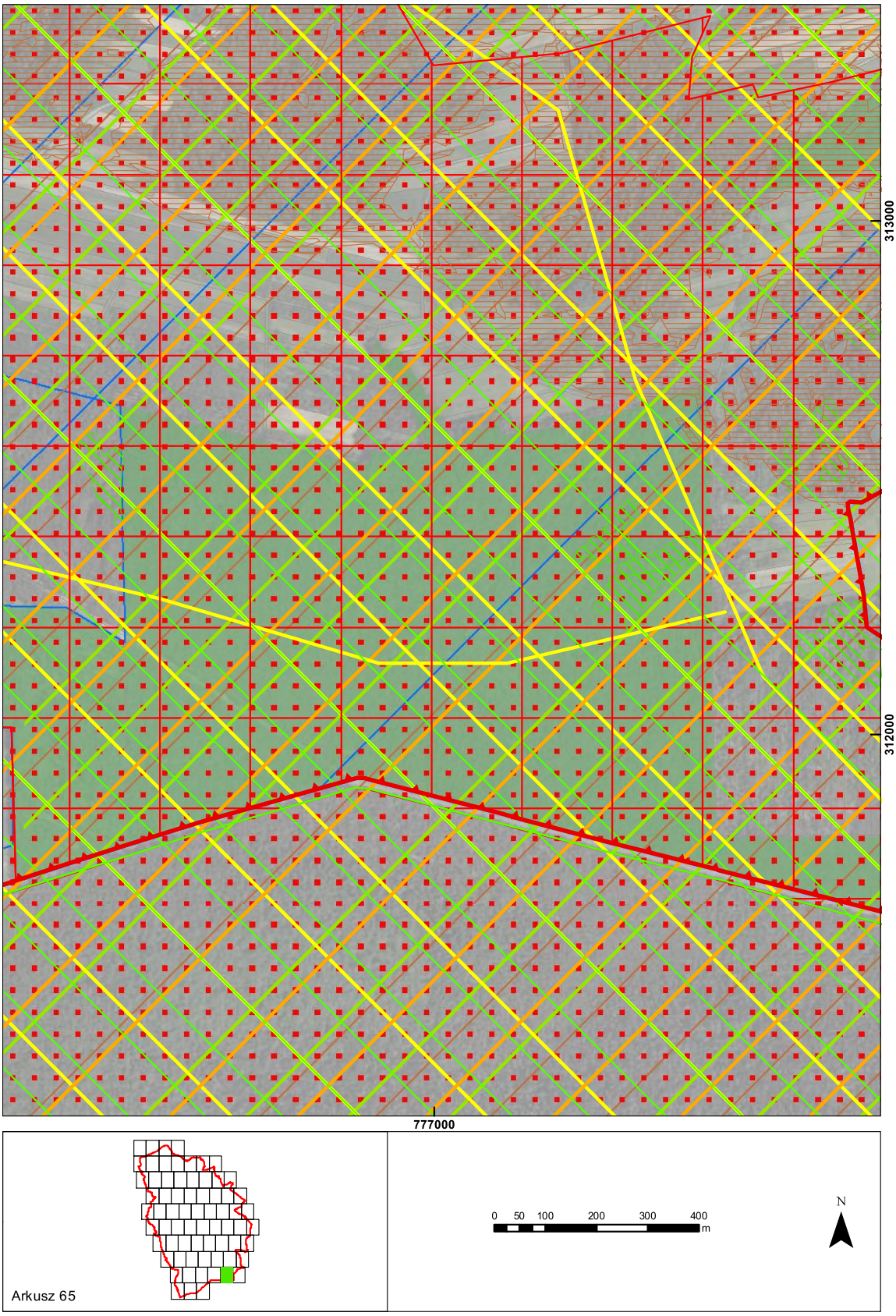
313000
312000
777000
Arkusz 65
0 50 100 200 300 400
m
N

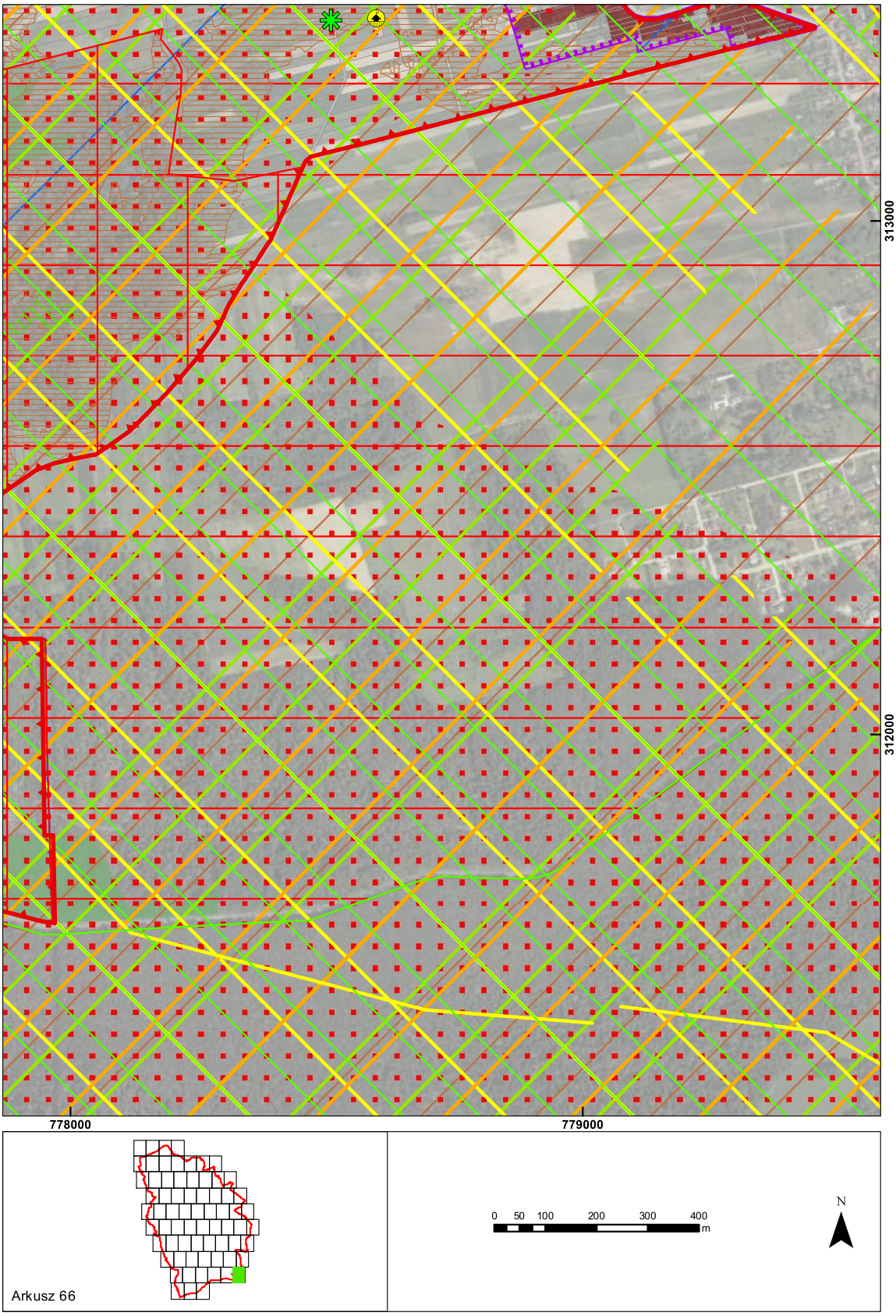
313000
312000
778000
779000
Arkusz 66
0 50 100 200 300 400
m
N

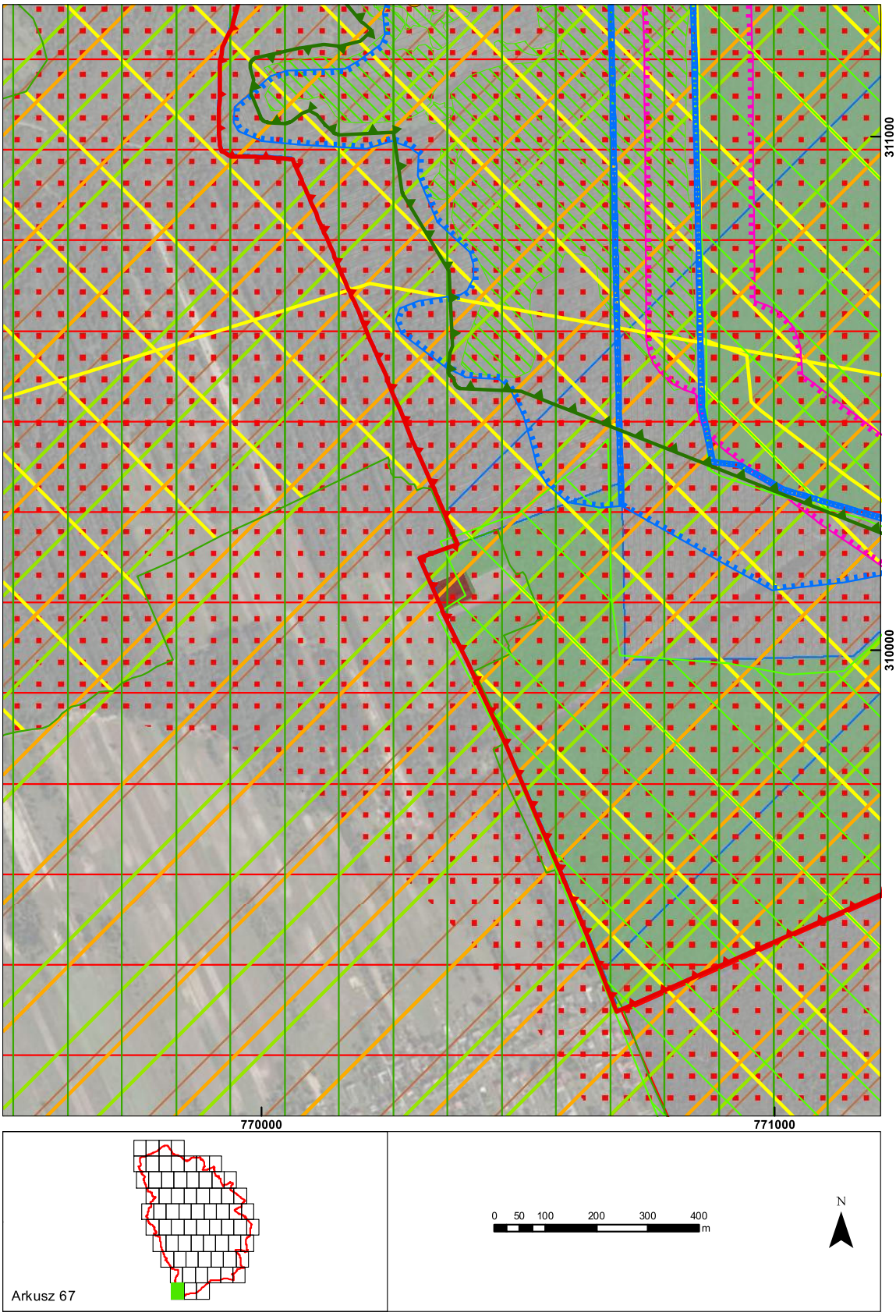
311000
310000
770000
771000
Arkusz 67
0 50 100 200 300 400
m
N

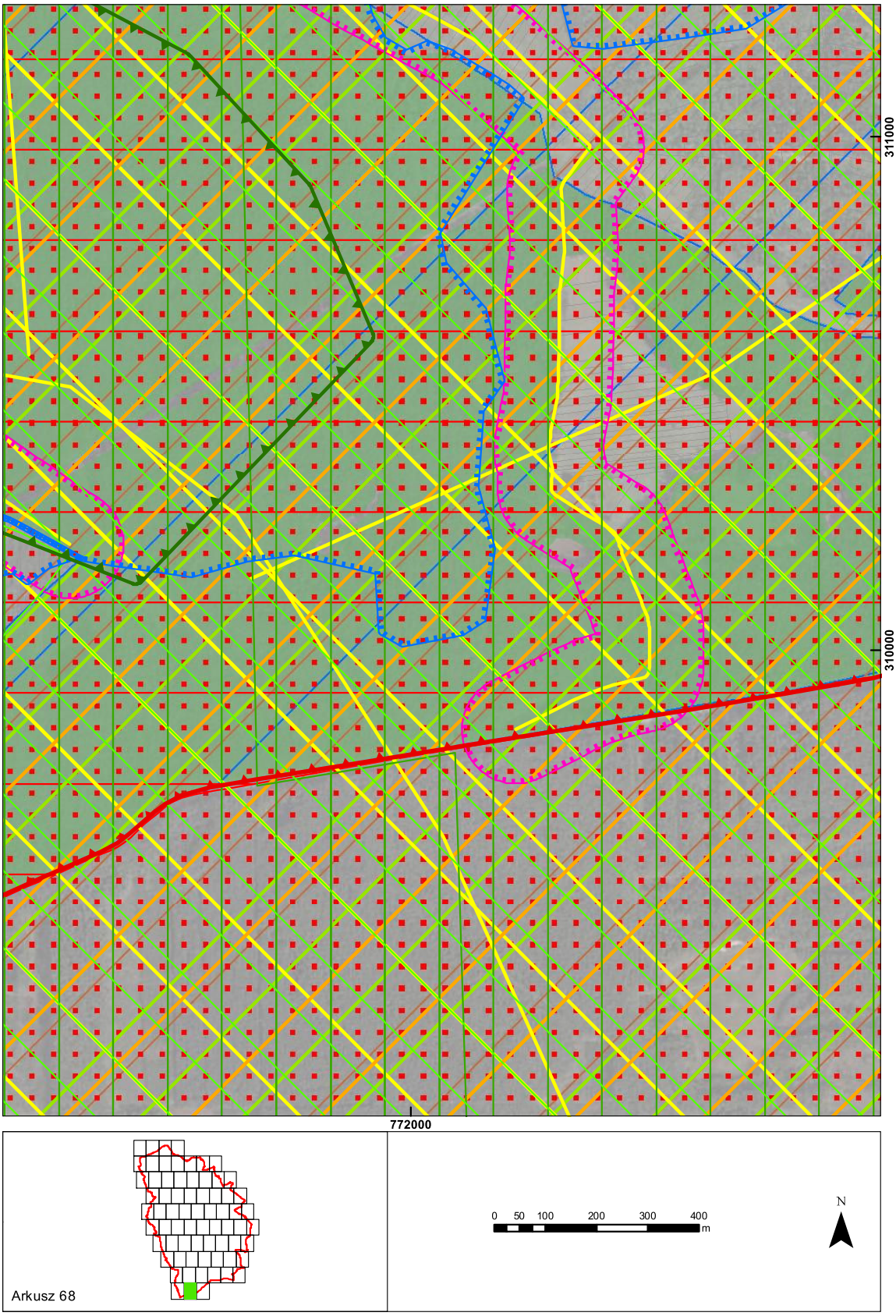
311000
310000
772000
Arkusz 68
0 50 100 200 300 400
m
N

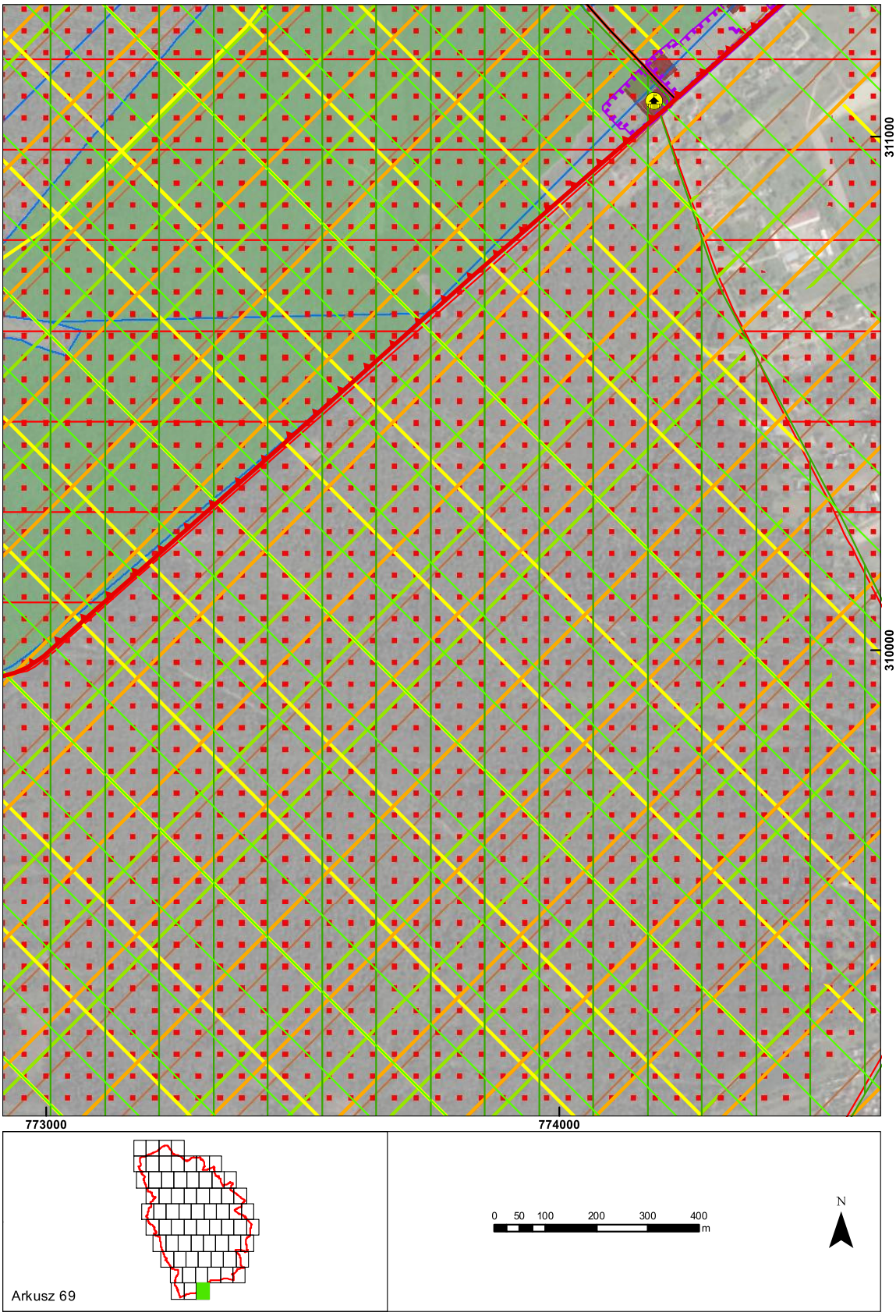
311000
310000
773000
774000
Arkusz 69
0 50 100 200 300 400
m
N

Załącznik nr 3
do uchwały Nr XXXII/490/2021
Sejmiku Województwa Lubelskiego
z dnia 20 grudnia 2021 r.

PLAN OCHRONY DLA SZCZEBRZESZYŃSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Działania ochronne i rekomendacje Planu ochrony

Skala 1:10 000

Plan ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego sporządzono na zlecenie Województwa Lubelskiego – Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych
ul. Mieczysława Karłowicza 4, 20-027 Lublin

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 w ramach projektu „Opracowanie planów ochrony parków krajobrazowych: Kazimierskiego, Nadwieprzańskiego i Szczebrzeszyńskiego oraz modernizację i wyposażenie Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Sobieszynie" [RPLU.07.02.00-06-0002/17], Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Działanie 7.2 Ochrona Różnorodności Przyrodniczej.

Wykonawca prac - Konsorcjum w składzie:
Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
ul. Erazma Ciołka 13, 01-445 Warszawa
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Pl. M. Curie-Skłodowskiej 5, 20-031 Lublin

Warszawa, Lublin wrzesień 2021

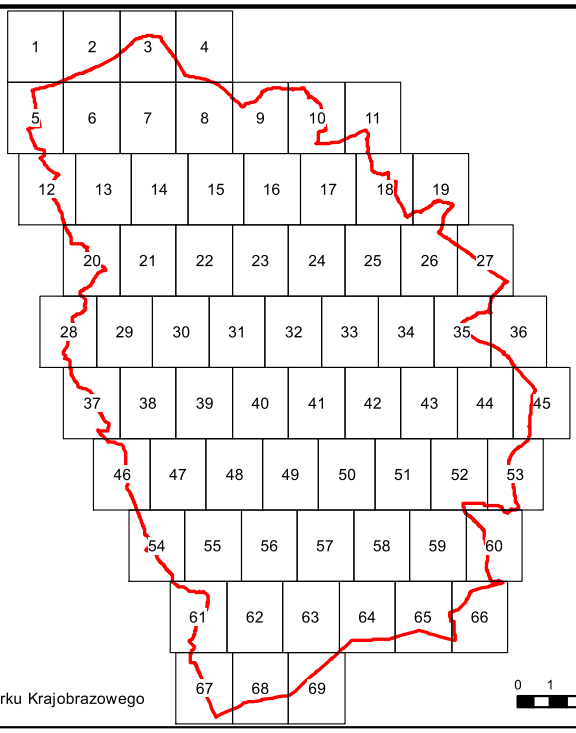

BK - Kontynuacja istniejącego sposobu użytkowania terenu Parku lub ochrony jego zasobów

BK_I - Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych terenów otwartych

BK_I_1 - Utrzymanie ekstensywnego użytkowania rolniczego łąk i pastwisk oraz otwartego charakteru innych siedlisk półnaturalnych

BK_I_2 - Utrzymanie krajobrazu rolniczego pozostałych terenów, w tym pól i upraw trwałych

BK_II - Zachowanie krajobrazu leśnego i terenów zarastających (sukcesyjnych): utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania ekosystemów leśnych

BK_III - Zachowanie śródlądowych wód powierzchniowych i obszarów podmokłych

BK_III_1 - Utrzymanie cieków, zbiorników wodnych i nisz źródliskowych

BK_III_2 - Utrzymanie siedlisk zależnych od wód

BK_IV - Zachowanie tradycyjnych elementów kultury materialnej

BK_IV_1 - Utrzymanie tradycyjnego kulturowego układu przestrzennego jednostek osadniczych

BK_IV_2 - Utrzymanie zabytkowych i innych cennych obiektów architektury i budownictwa i stanowisk archeologicznych

BK_V - Zachowanie innych cennych elementów krajobrazu

BK_V_1 - Utrzymanie systemu wąwozów lessowych z naturalnym charakterem podłoża

BK_V_2 - Utrzymanie wielowstęgowego rozłogu pól

BK_V_3 - Utrzymanie mozaiki podmokłych łąk i towarzyszących im zbiorowisk szuwarowych, łęgów i olsów, torfowisk, zadrzewień nadwodnych, przydrożnych i śródpolnych, w tym zwłaszcza szpalerów, skupisk i okazów wierzby głowiastej

BM - Modyfikacja lub rozwój istniejącego sposobu użytkowania Parku

BM_I - Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony naturalnych i półnaturalnych ekosystemów nieleśnych: przywrócenie ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk lub otwartego charakteru innych siedlisk półnaturalnych

BM_II - Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony ekosystemów leśnych

BM_III - Modyfikacja sposobów gospodarowania wodą

BM_IV - Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony zasobów kulturowych i walorów krajobrazowych

BM_IV_1 - Rewaloryzacja wartości materialnych dziedzictwa historycznego

BM_IV_2 - Wdrożenie kodeksu reklamowego

BM_IV_3 - Wprowadzenia wzornika architektury regionalnej i ogrodów przydomowych

BM_V - Inne aktywne działania ochronne

BM_V_1 - Spowolnienie sukcesji poprzez wycinkę nalotu drzew i krzewów

BM_V_2 - Rewitalizacja parków, cmentarzy i innych elementów kultury

BM_VI - Modyfikacja lub rozwój zainwestowania (obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania)

BM_VI_1 - Tereny przeznaczone do zainwestowania zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

BM_VI_2 - Tereny kierunkowego rozwoju zainwestowania zgodnie z ustaleniami studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

BM_VI_3 - Tereny zabudowane pozostałe

BM_VII - Ograniczenie przekształceń

BM_VII_1 - Tereny wyłączone spod zabudowy, wprowadzania nowych podziałów geodezyjnych oraz innych prac ingerujących w pasmowy układ pól

BM_VII_2 - Tereny wyłączone z zalesień

BM_VII_3 - Utrzymanie otwartego charakteru wnętrz krajobrazowych (obszary wyłączone z lokalizacji obiektów zaburzających widok z punktów i ciągów widokowych)

BM_VII_4 - Ograniczenie dostępu, w tym w ramach turystyki i rekreacji, do najcenniejszych obszarów przyrodniczych, proponowanych do objęcia dodatkowymi formami ochrony, z dopuszczeniem infrastruktury edukacji ekologicznej

BM_VII_5 - Tereny zmiany kierunkowego rozwoju zainwestowania wskazywanego w politykach przestrzennych gmin

BM_VIII - Dostosowanie infrastruktury turystycznej do istniejącej i potencjalnej presji na zasoby Parku

BM_VIII_1 - Rozwinięcie szlaku turystycznego

BM_VIII_2 - Utworzenie ścieżki dydaktycznej

BM_VIII_3 - Utworzenie miejsca postoju i odpoczynku

BO - Modyfikacja istniejącego sposobu użytkowania terenów wokół Parku w celu ochrony jego zasobów i walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych

BO_I - Tereny utrzymanie połączeń ekologicznych Parku z terenami sąsiednimi

BO_II - Tereny zmiany kierunkowego rozwoju zainwestowania wskazywanego w politykach przestrzennych gmin

C - Obszary i obiekty objęte rekomendacjami Planu ochrony

C_I - Strefy ochrony krajobrazów do uwzględnienia w ramach audytów krajobrazowych

C_II - Obiekty lub obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej

C_III - Obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej

C_III_1 - Obiekty lub obszary zasługujące na objęcie ochroną jako strefy planistyczne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

C_III_2 - Obiekty lub obszary zasługujące na wpisanie do gminnych ewidencji zabytków

C_III_3 - Obszary zasługujące na objęcie ochroną w formie parku kulturowego

C_IV - Obszary zasługujące na włączenie do Parku

C_V - Obszary do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

granica Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego

działki ewidencyjne

drogi

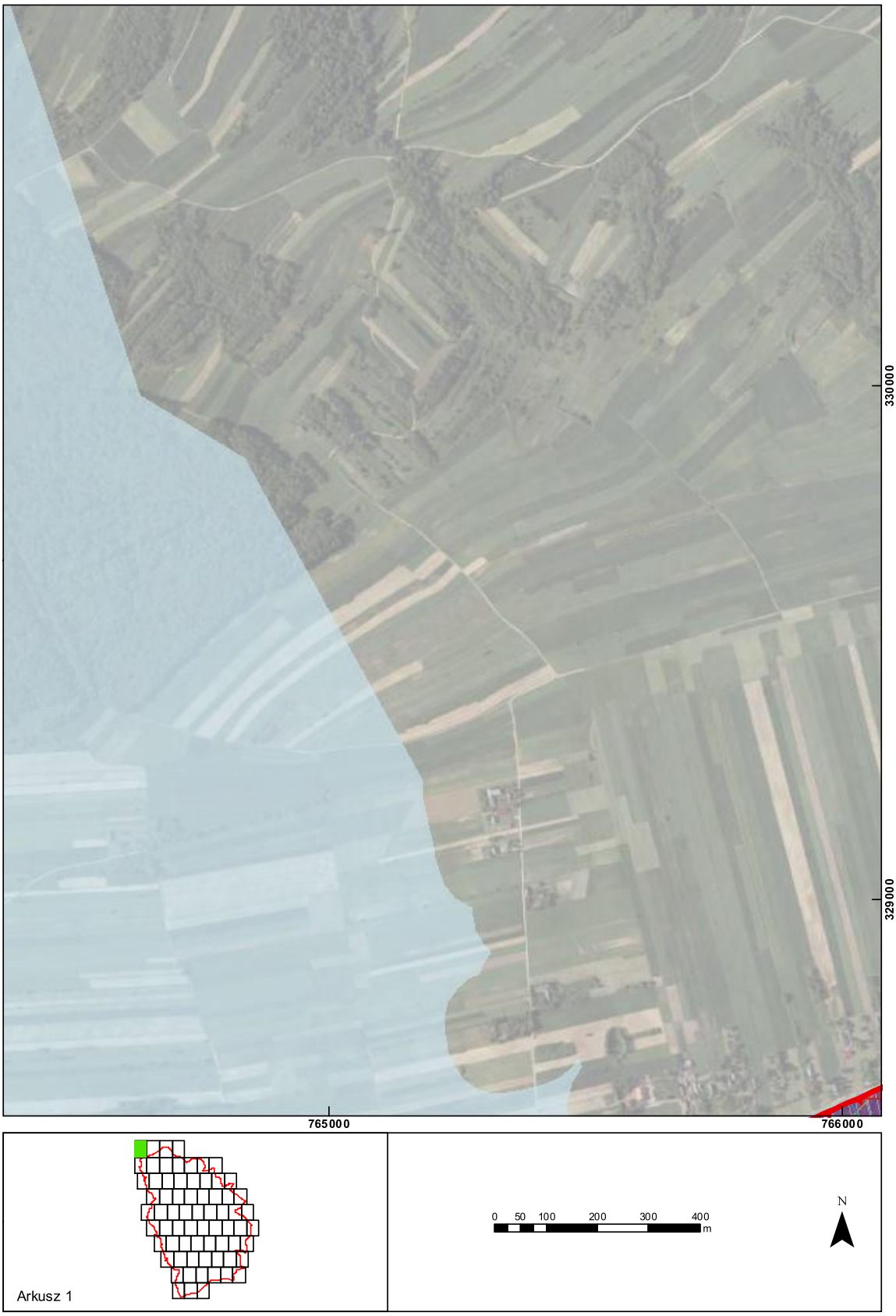
330000
329000
765000
766000
Arkusz 1
0 50 100 200 300 400
m
N

330000
329000
767000
Arkusz 2
0 50 100 200 300 400
m
N

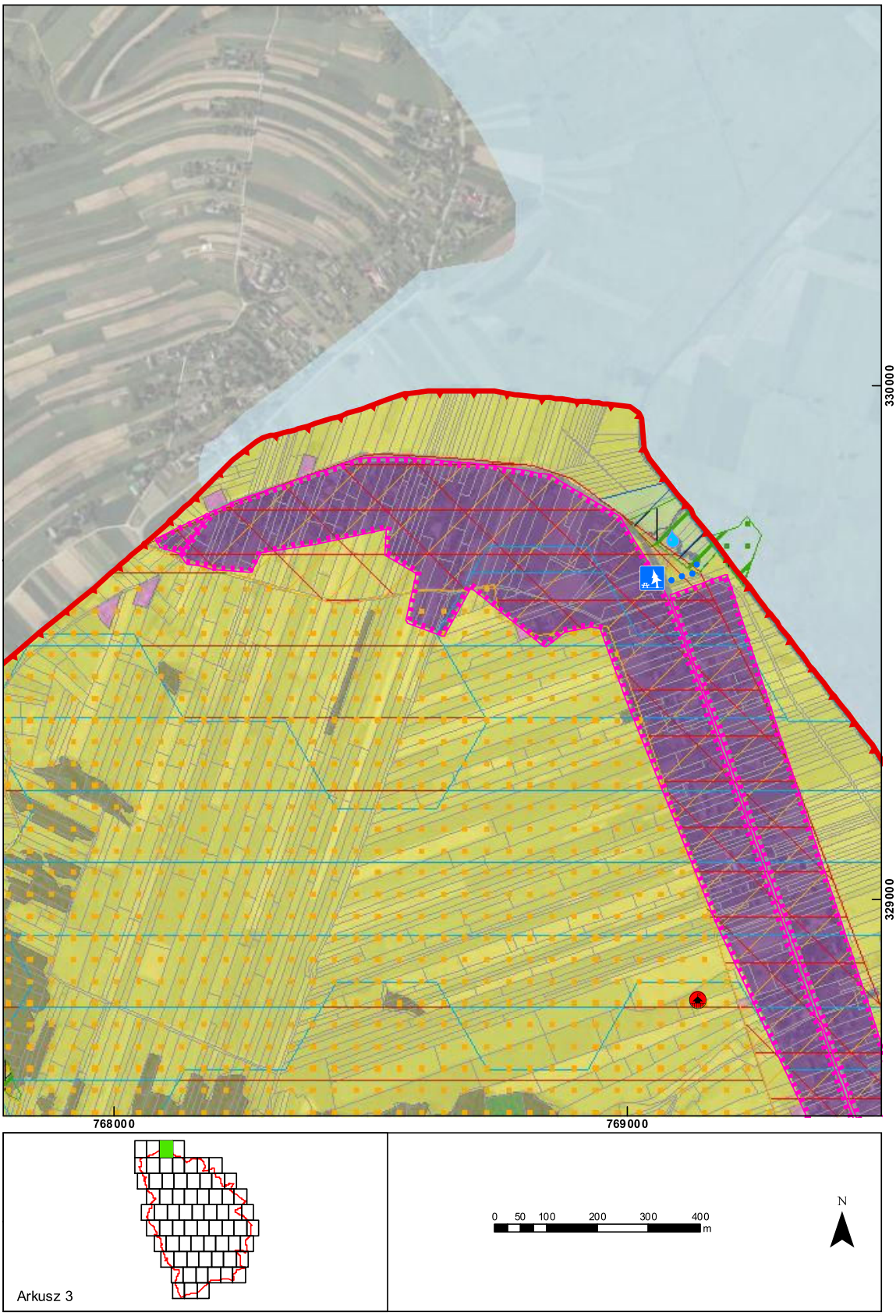
330000
329000
768000
769000
Arkusz 3
0 50 100 200 300 400
m
N

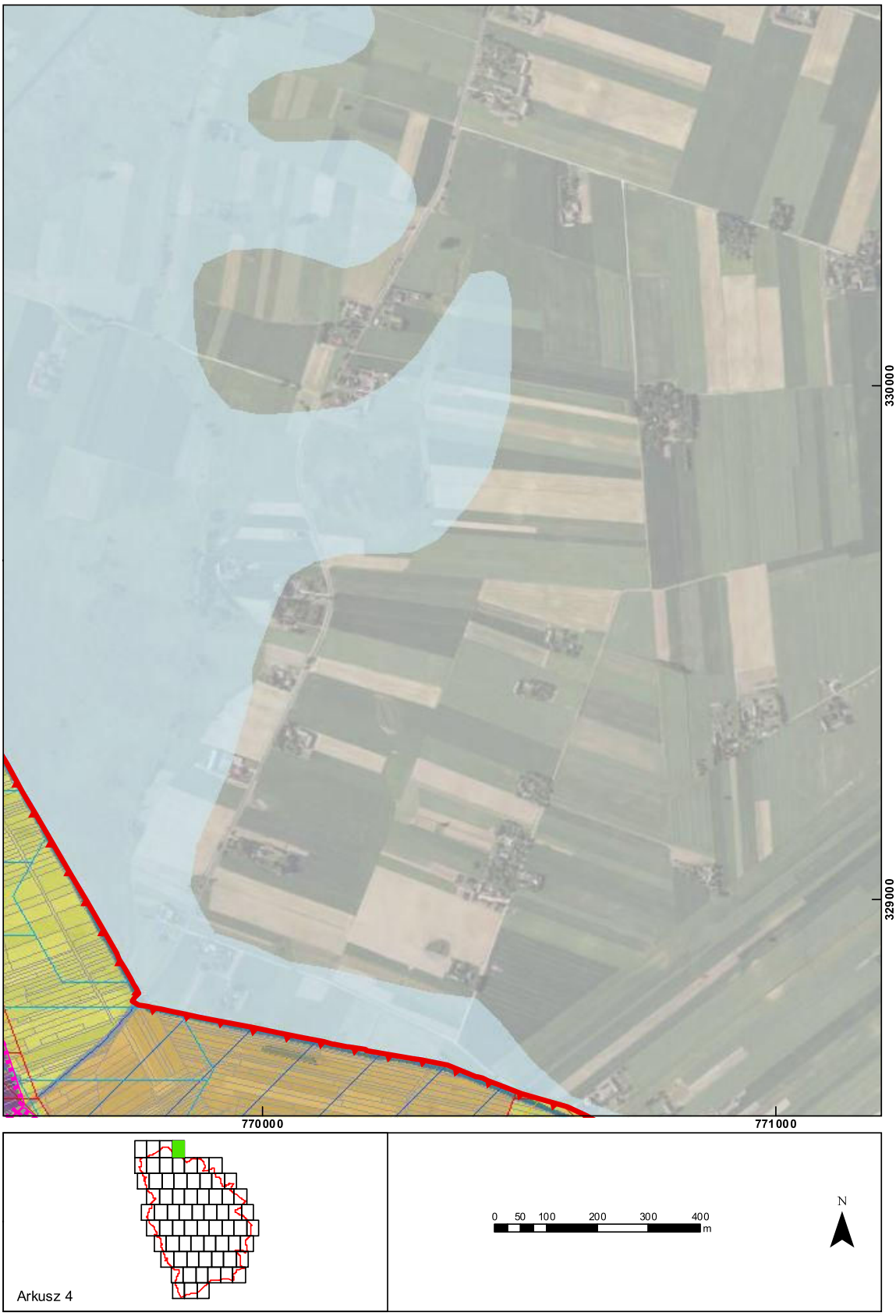
330000
329000
770000
771000
Arkusz 4
0 50 100 200 300 400
m
N

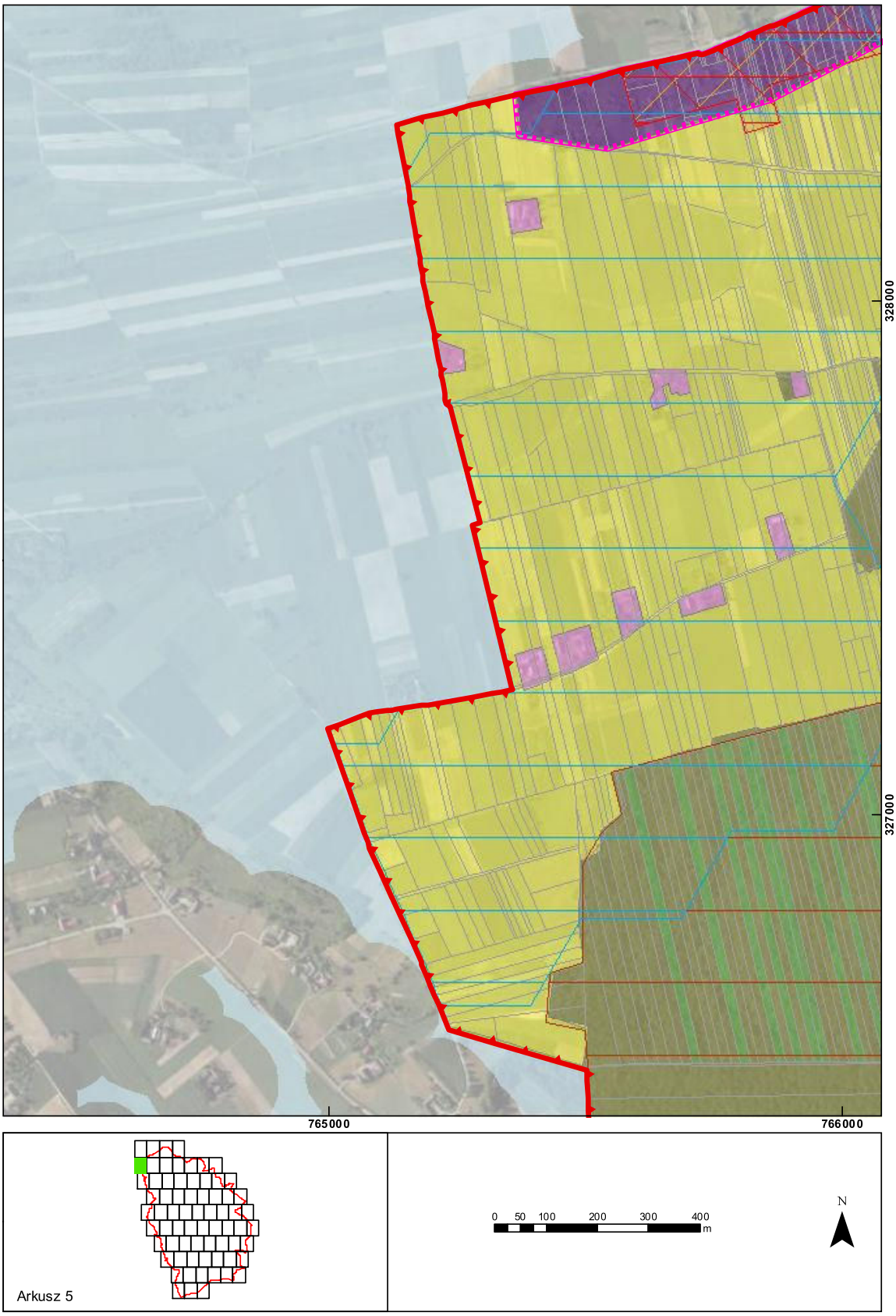
328000
327000
765000
766000
Arkusz 5
0 50 100 200 300 400
m
N

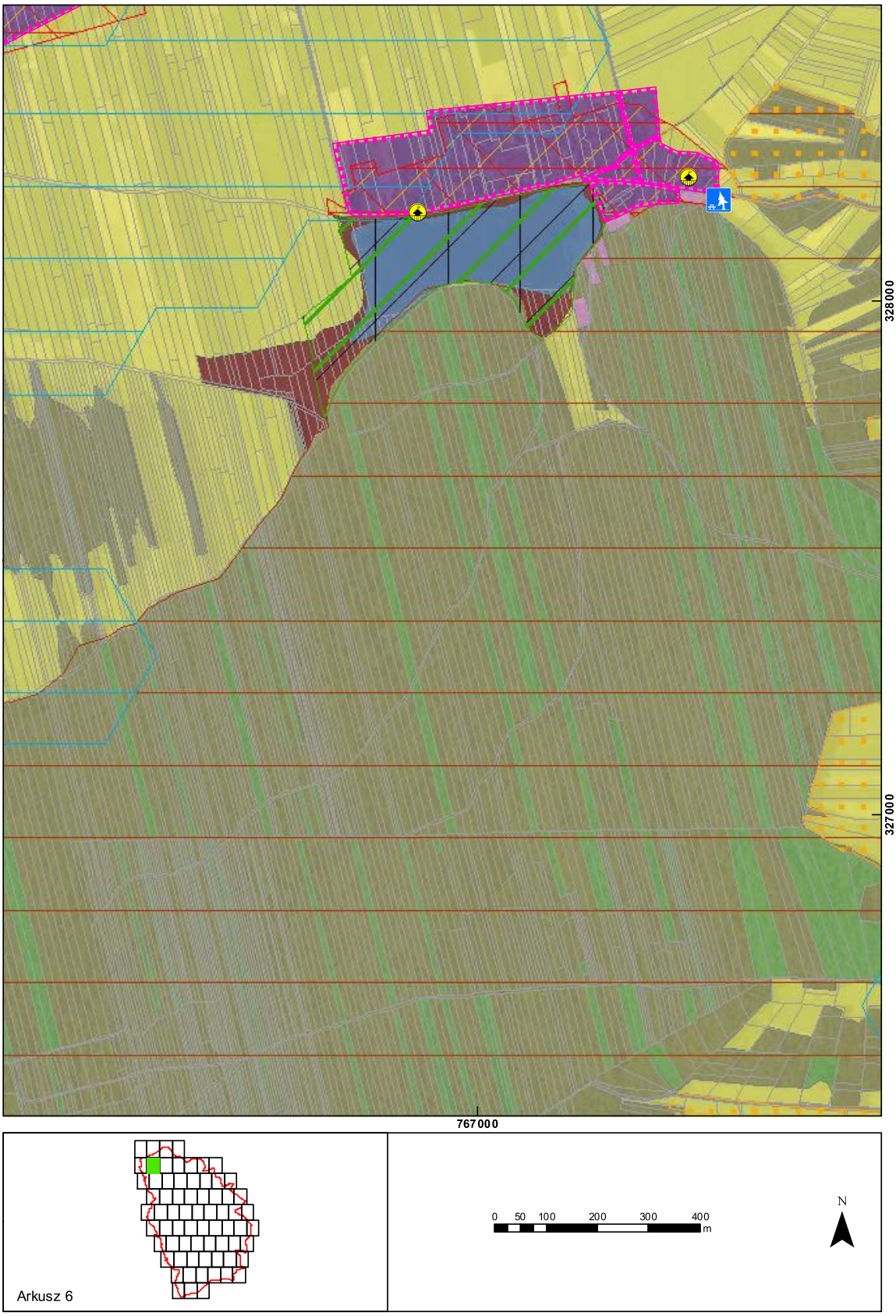
328000
327000
767000
Arkusz 6
0 50 100 200 300 400
m
N

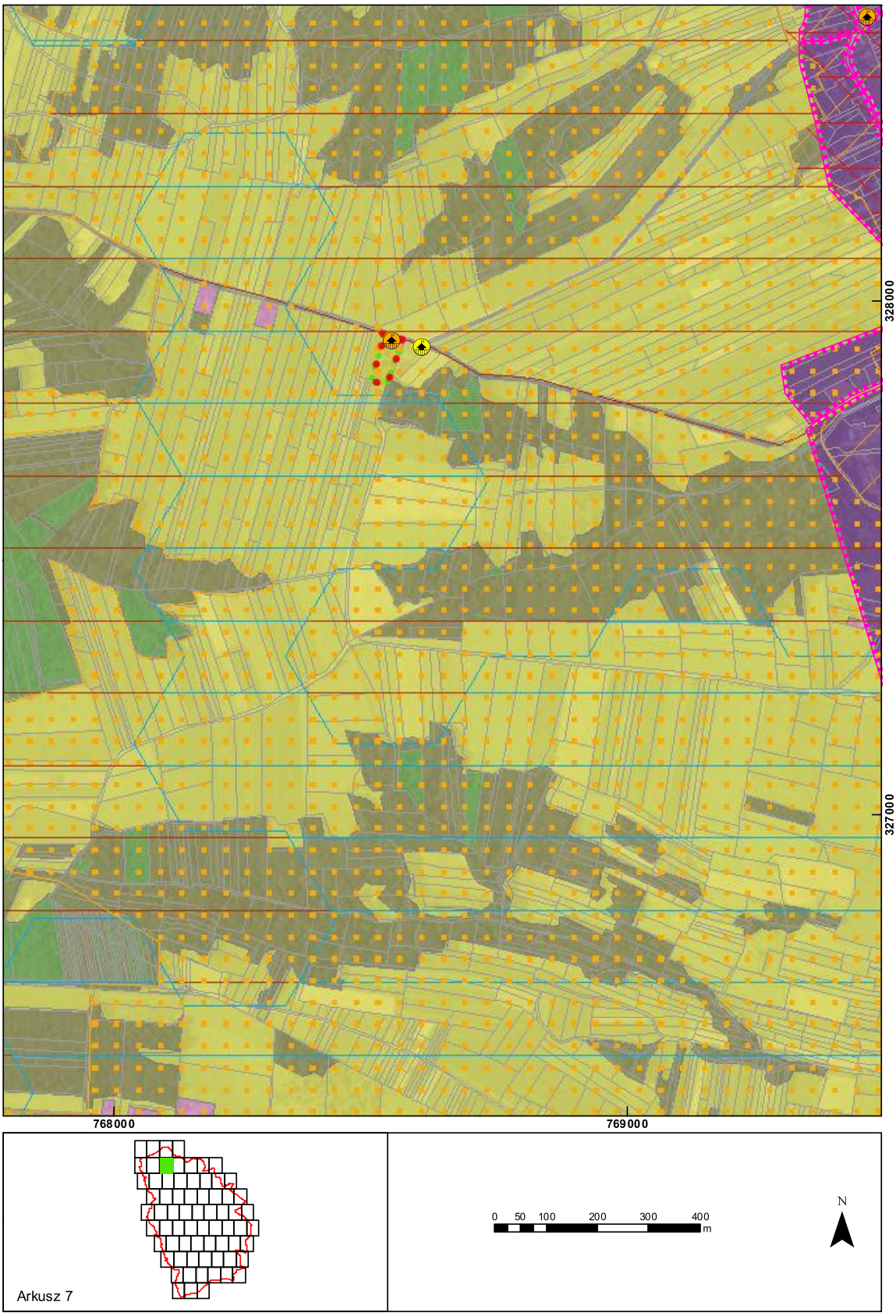
328000
327000
768000
769000
Arkusz 7
0 50 100 200 300 400
m
N

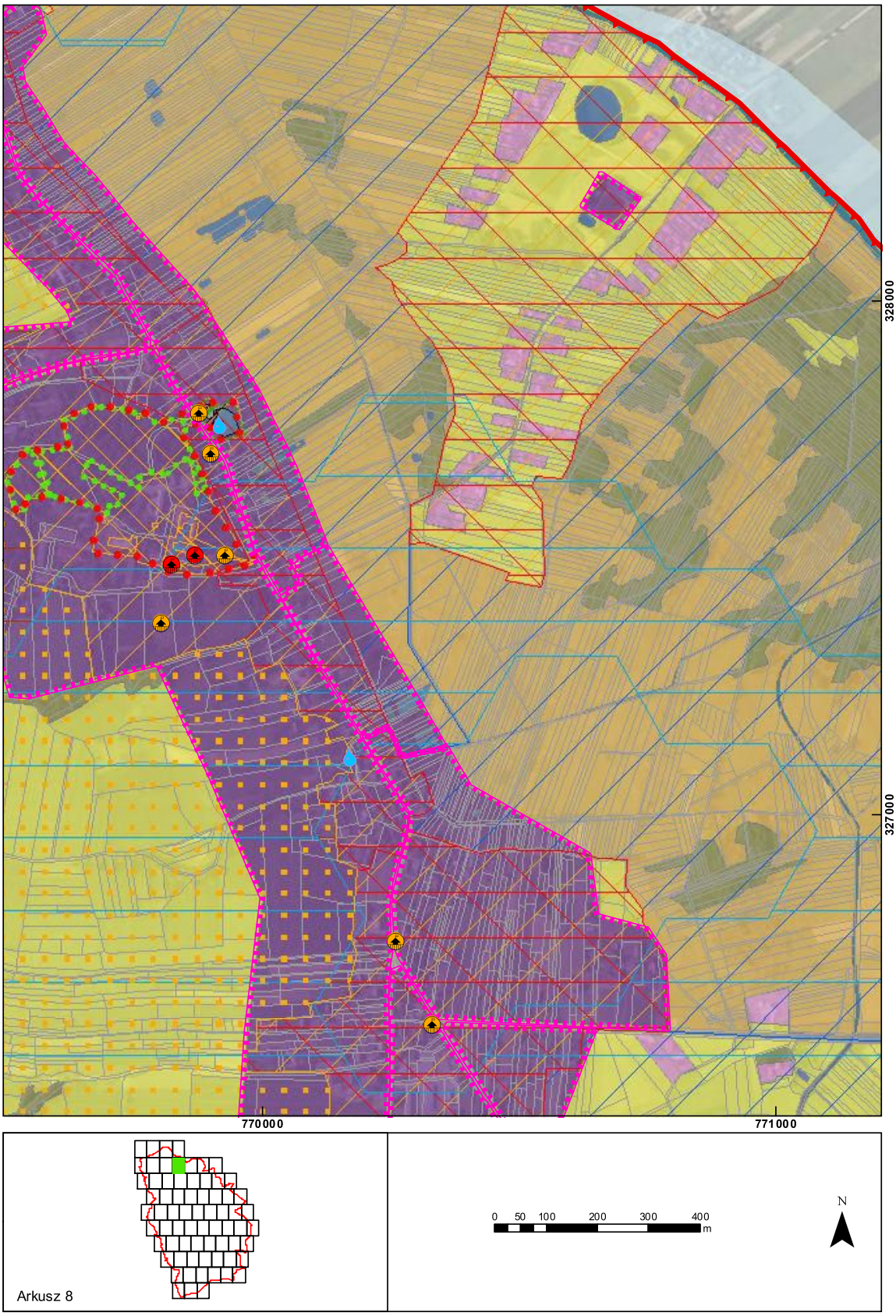
328000
327000
770000
771000
Arkusz 8
0 50 100 200 300 400
m
N

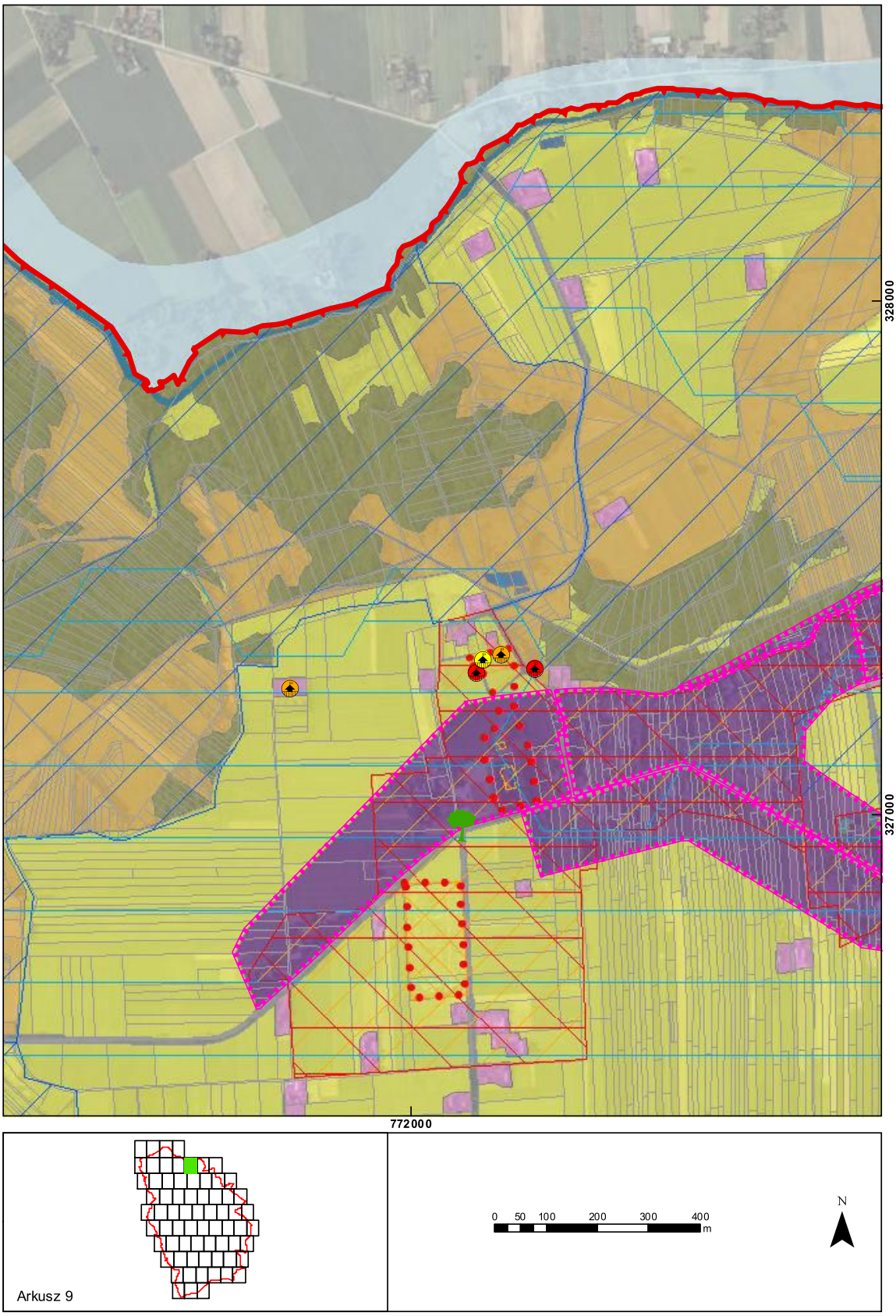
328000
327000
772000
Arkusz 9
0 50 100 200 300 400
m
N

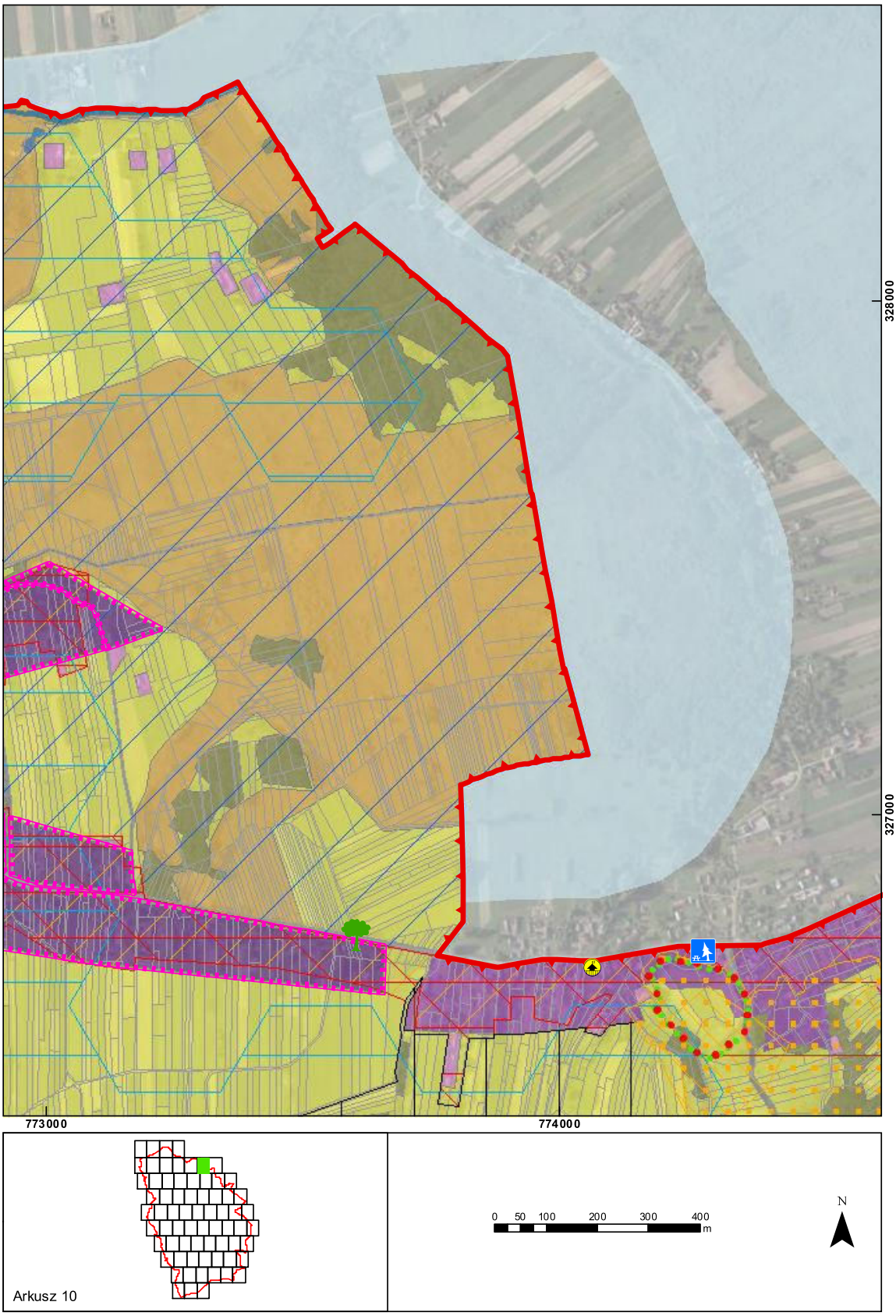
328000
327000
773000
774000
Arkusz 10
0 50 100 200 300 400
m
N

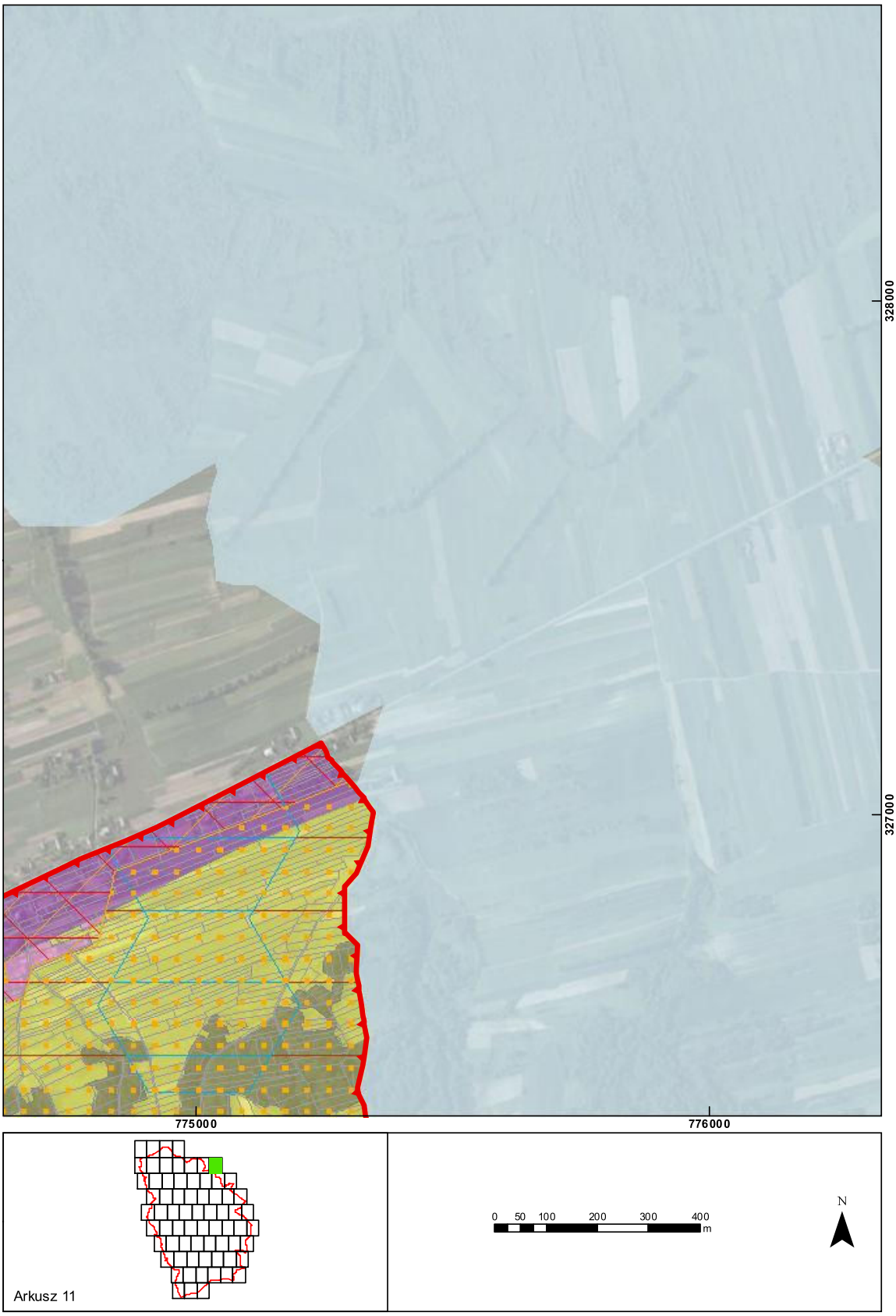
328000
327000
775000
776000
Arkusz 11
0 50 100 200 300 400
m
N

326000
325000
765000
766000
Arkusz 12
0 50 100 200 300 400
m
N

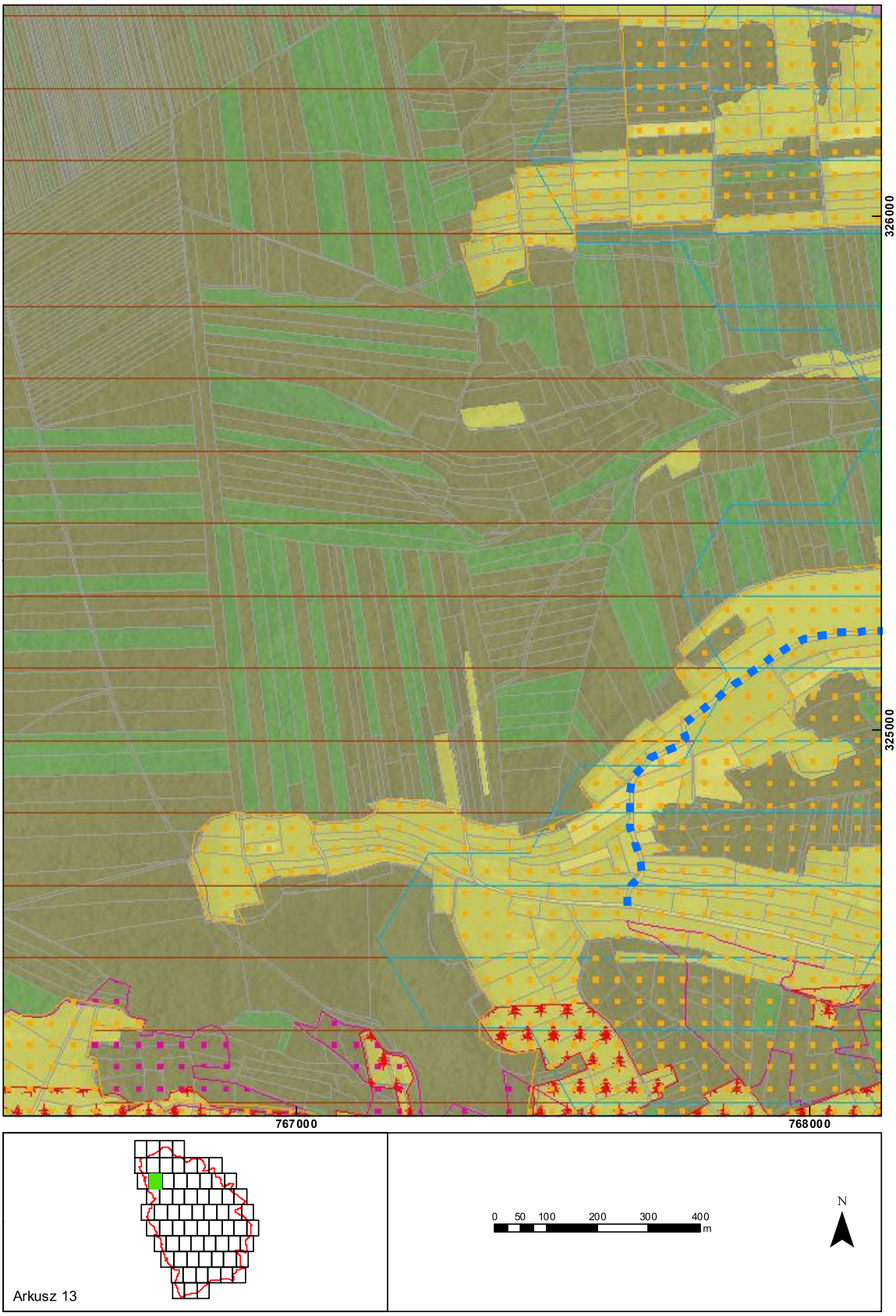
326000
325000
767000
768000
Arkusz 13
0 50 100 200 300 400
m
N

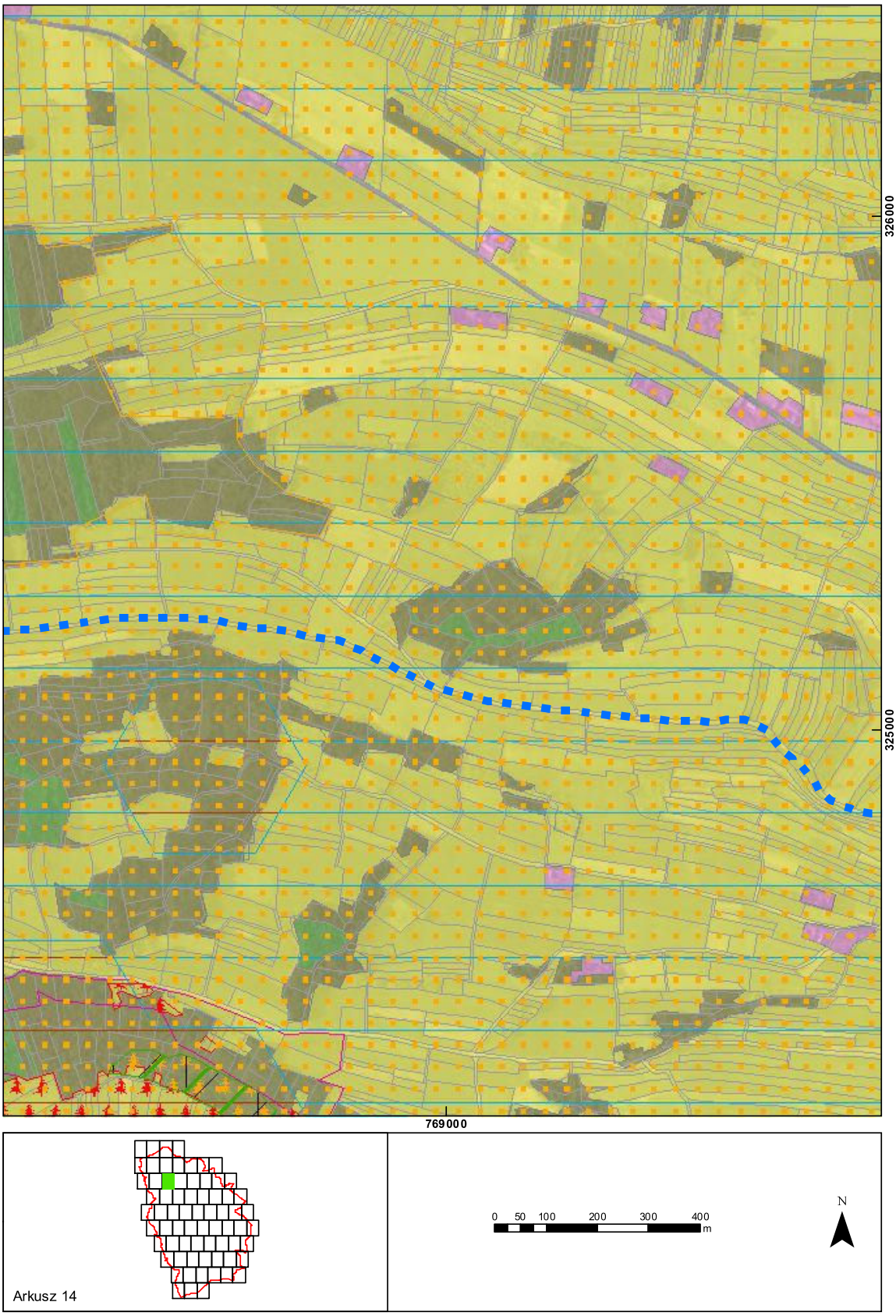
326000
325000
769000
Arkusz 14
0 50 100 200 300 400
m
N

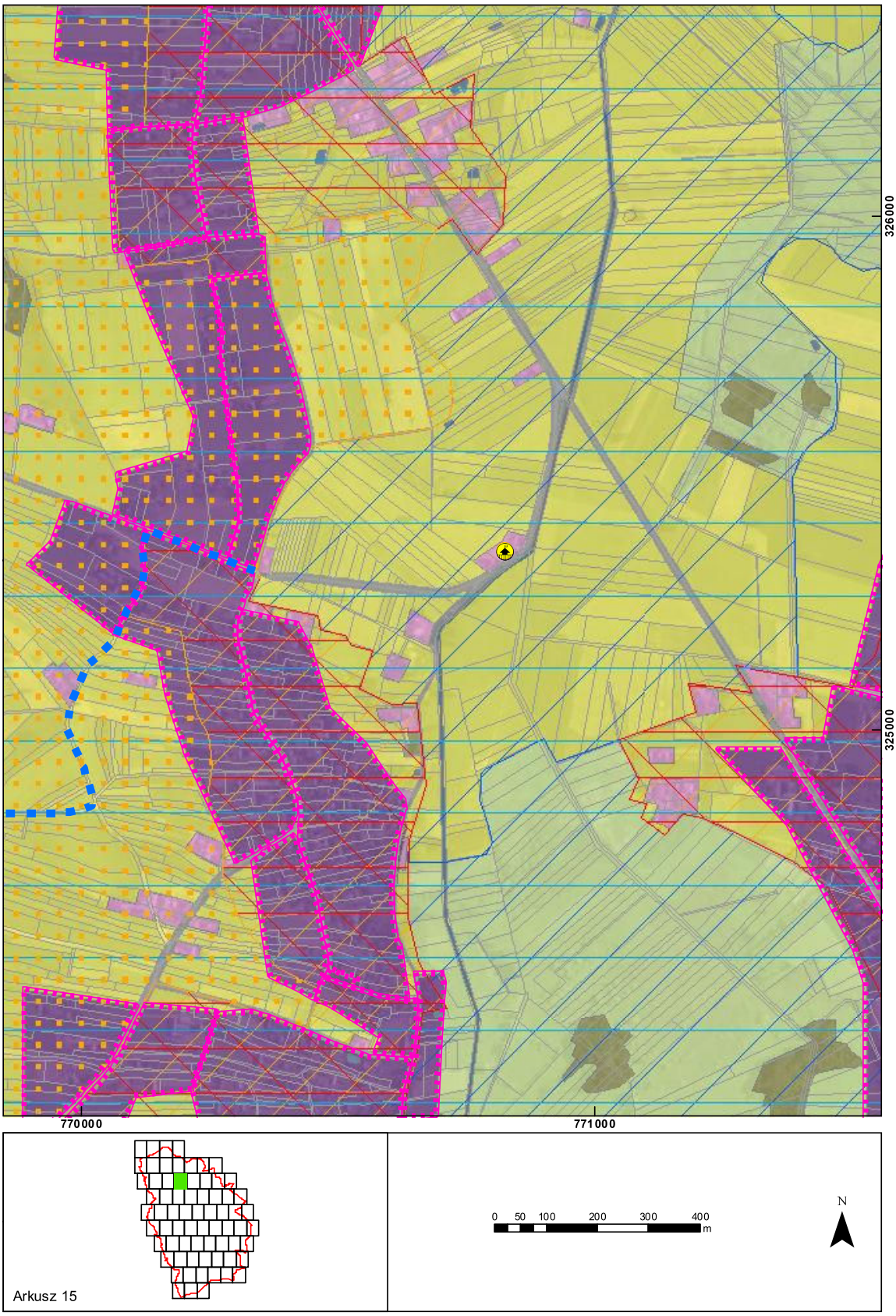
326000
325000
770000
771000
Arkusz 15
0 50 100 200 300 400
m
N

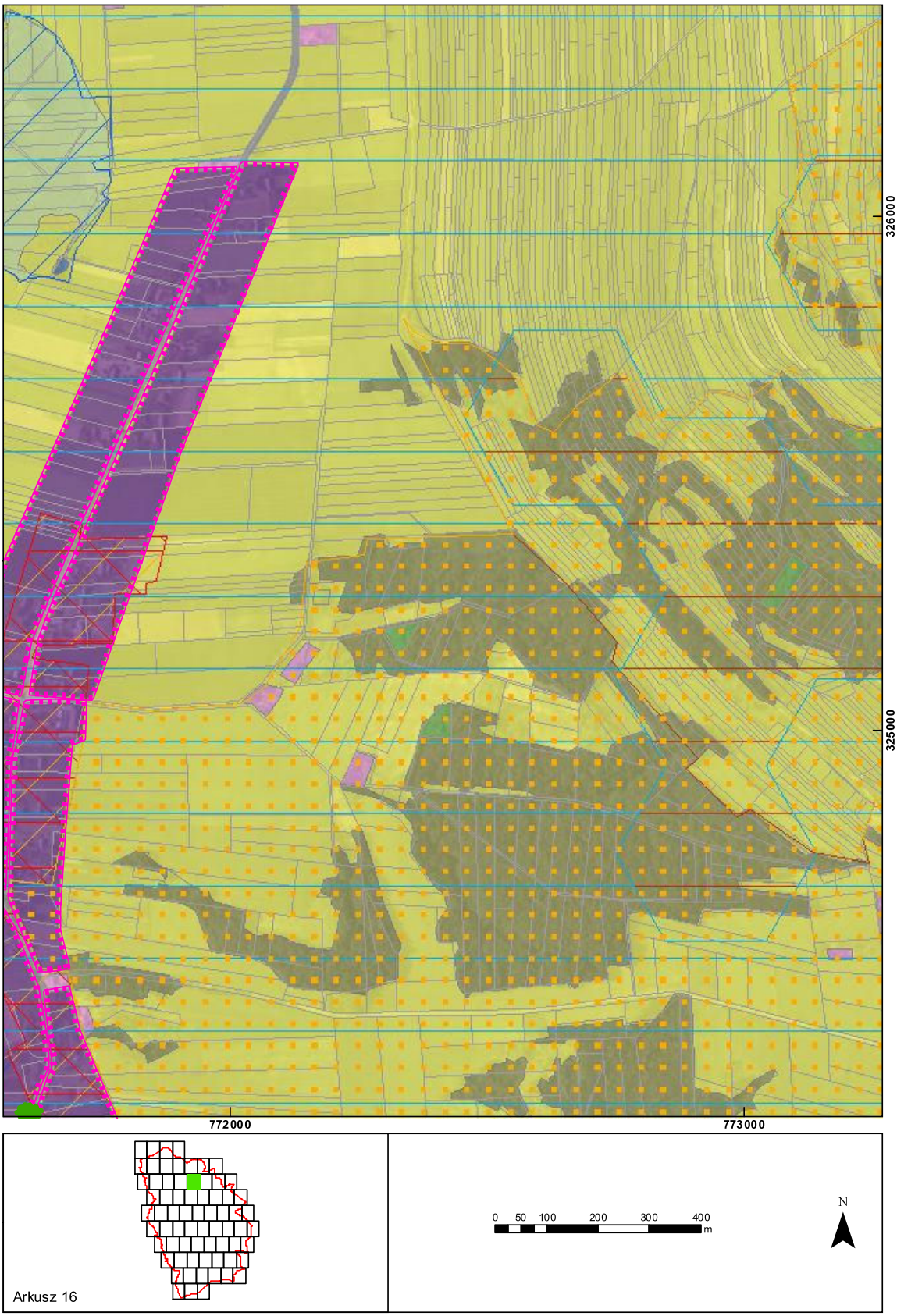
326000
325000
772000
773000
Arkusz 16
0 50 100 200 300 400
m
N

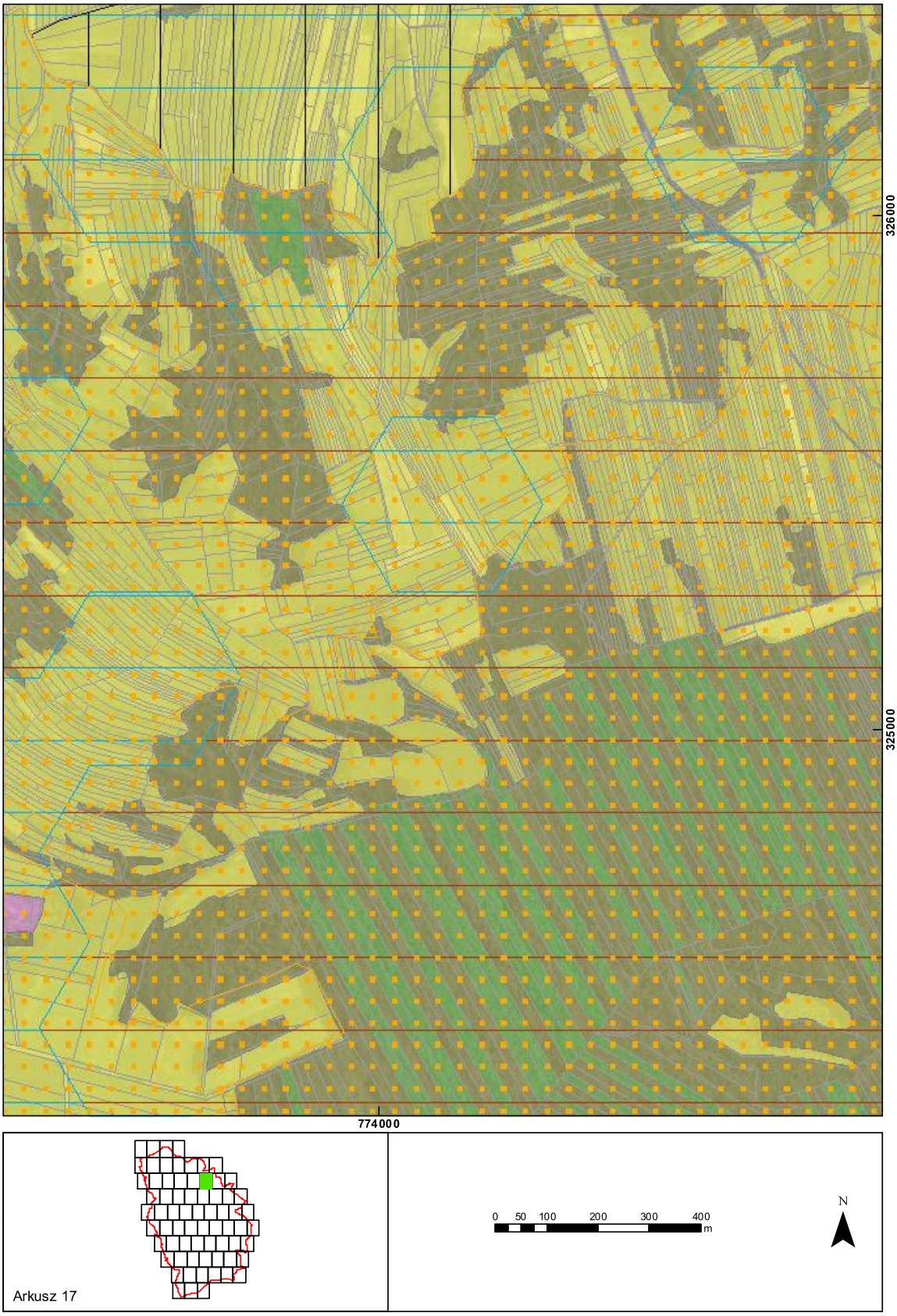
326000
325000
774000
Arkusz 17
0 50 100 200 300 400
m
N

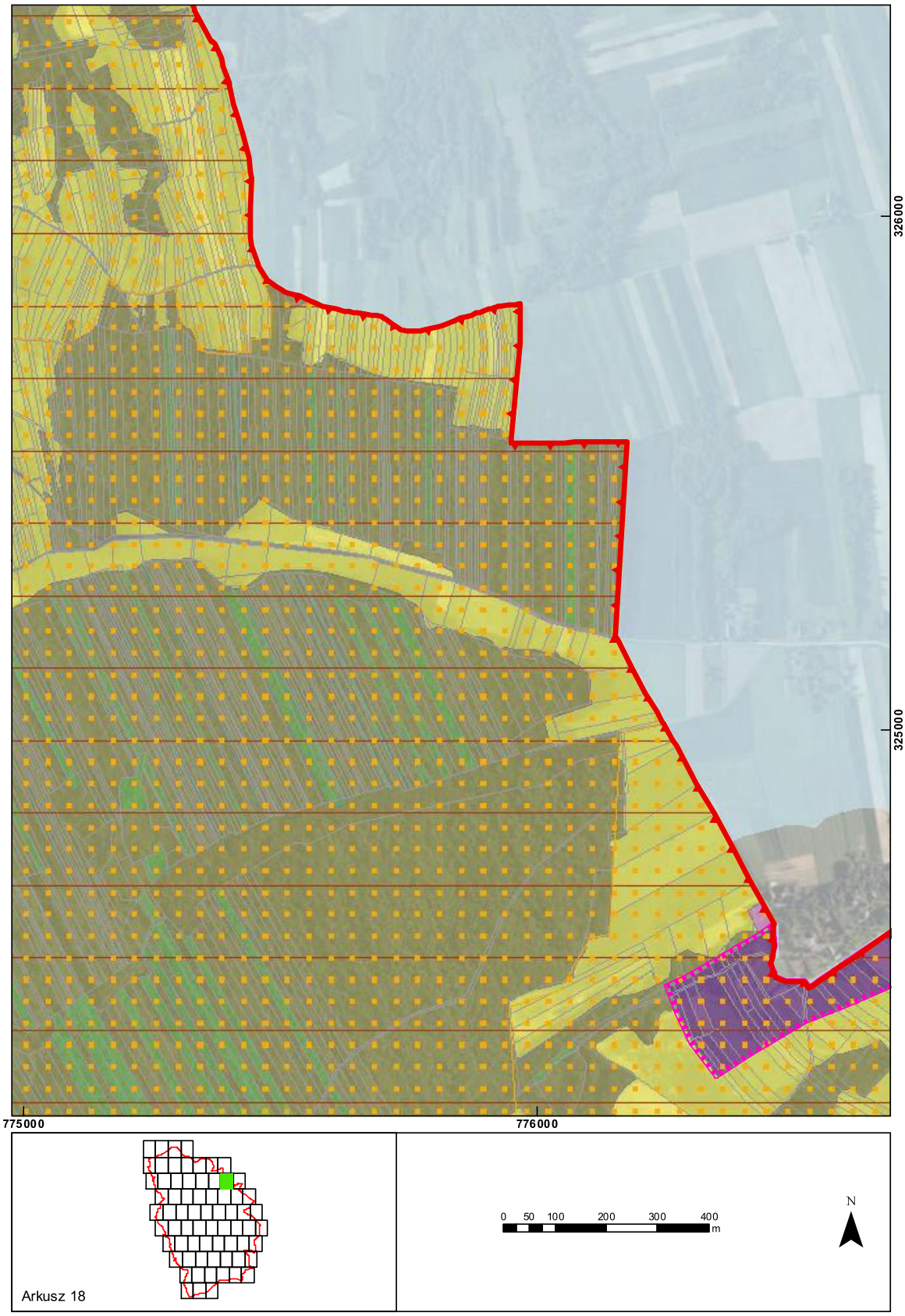
326000
325000
775000
776000
Arkusz 18
0 50 100 200 300 400
m
N

326000
325000
777000
778000
Arkusz 19
0 50 100 200 300 400
m
N

324000
323000
767000
Arkusz 20
0 50 100 200 300 400
m
N

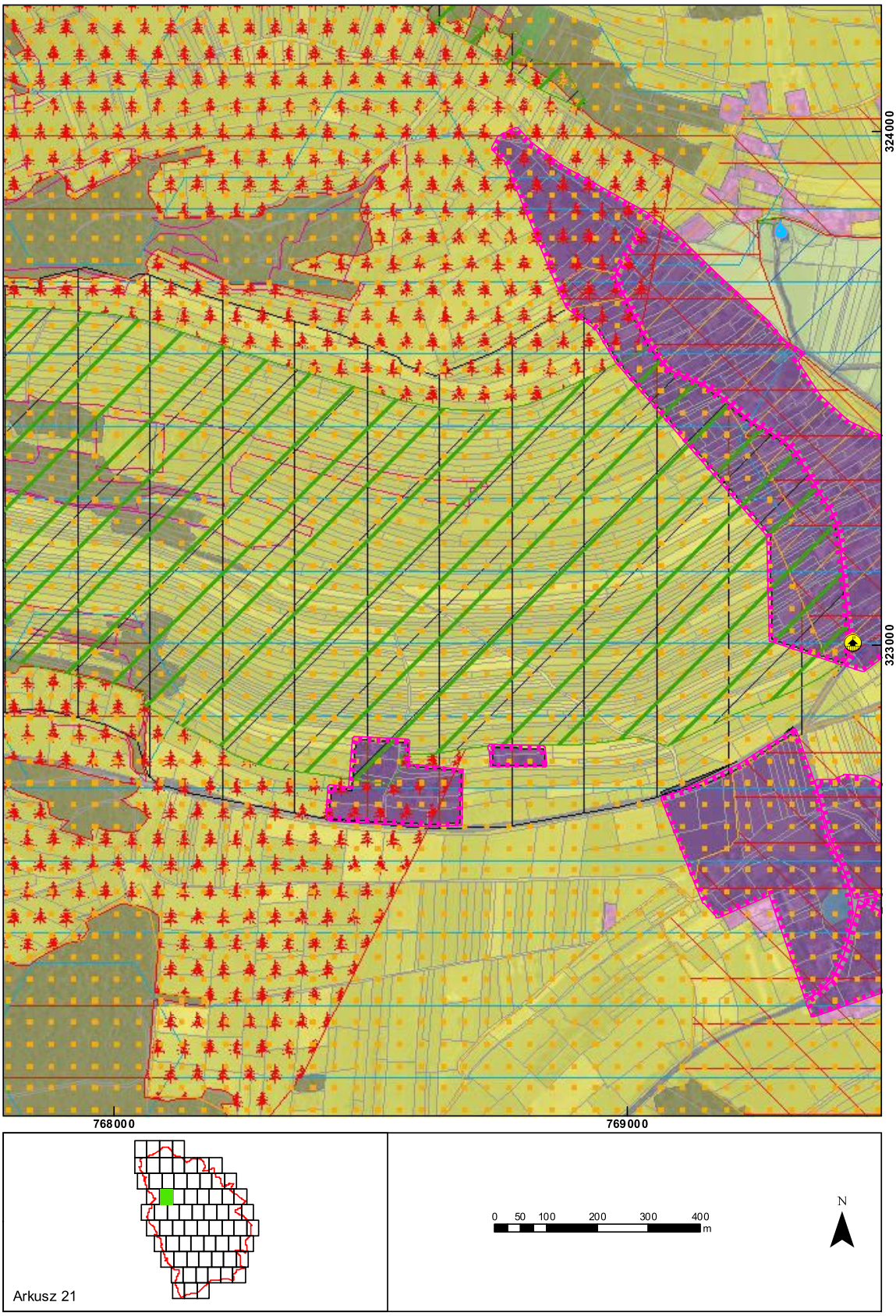
324000
323000
768000
769000
Arkusz 21
0 50 100 200 300 400
m
N

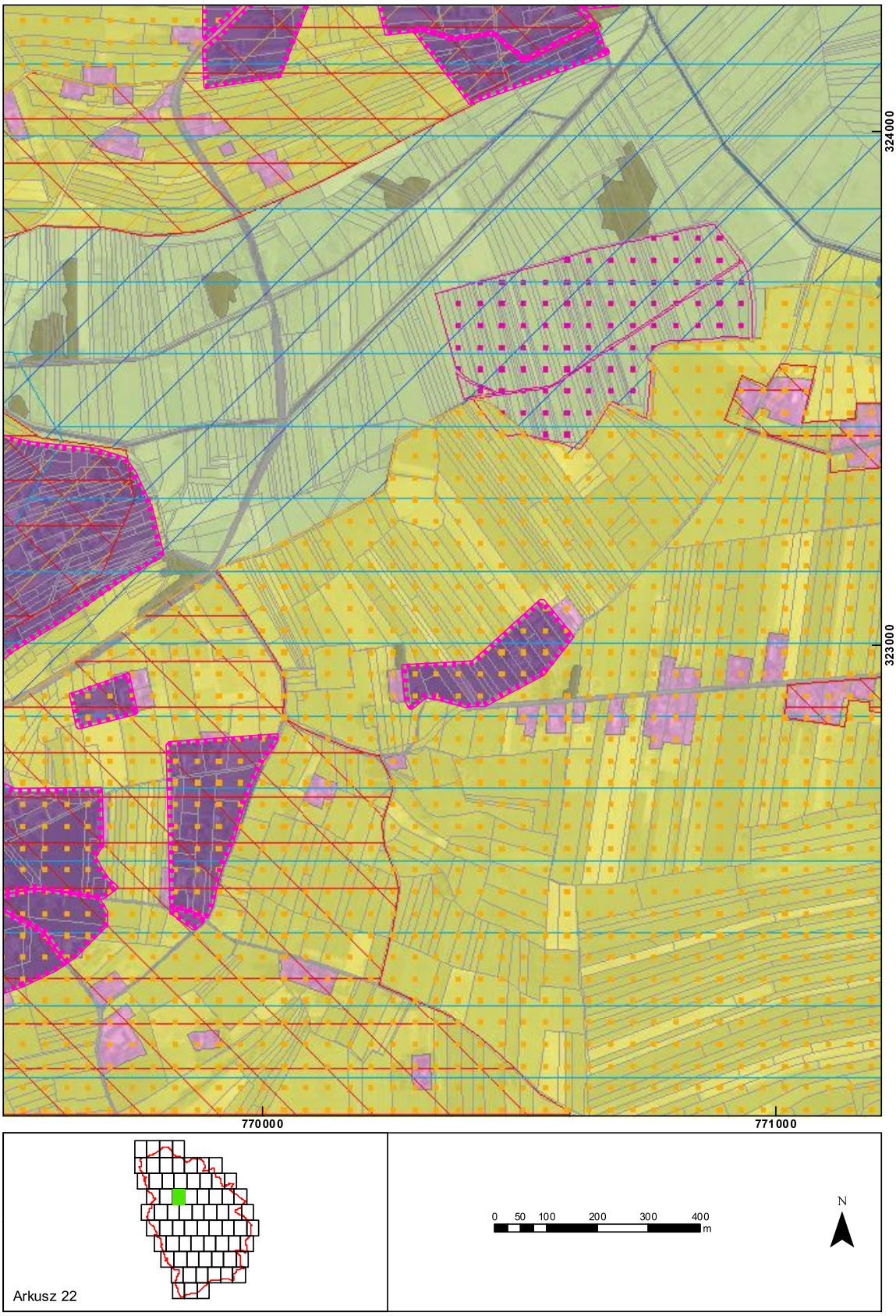
324000
323000
770000
771000
Arkusz 22
0 50 100 200 300 400
m
N

324000
323000
772000
Arkusz 23
0 50 100 200 300 400
m
N

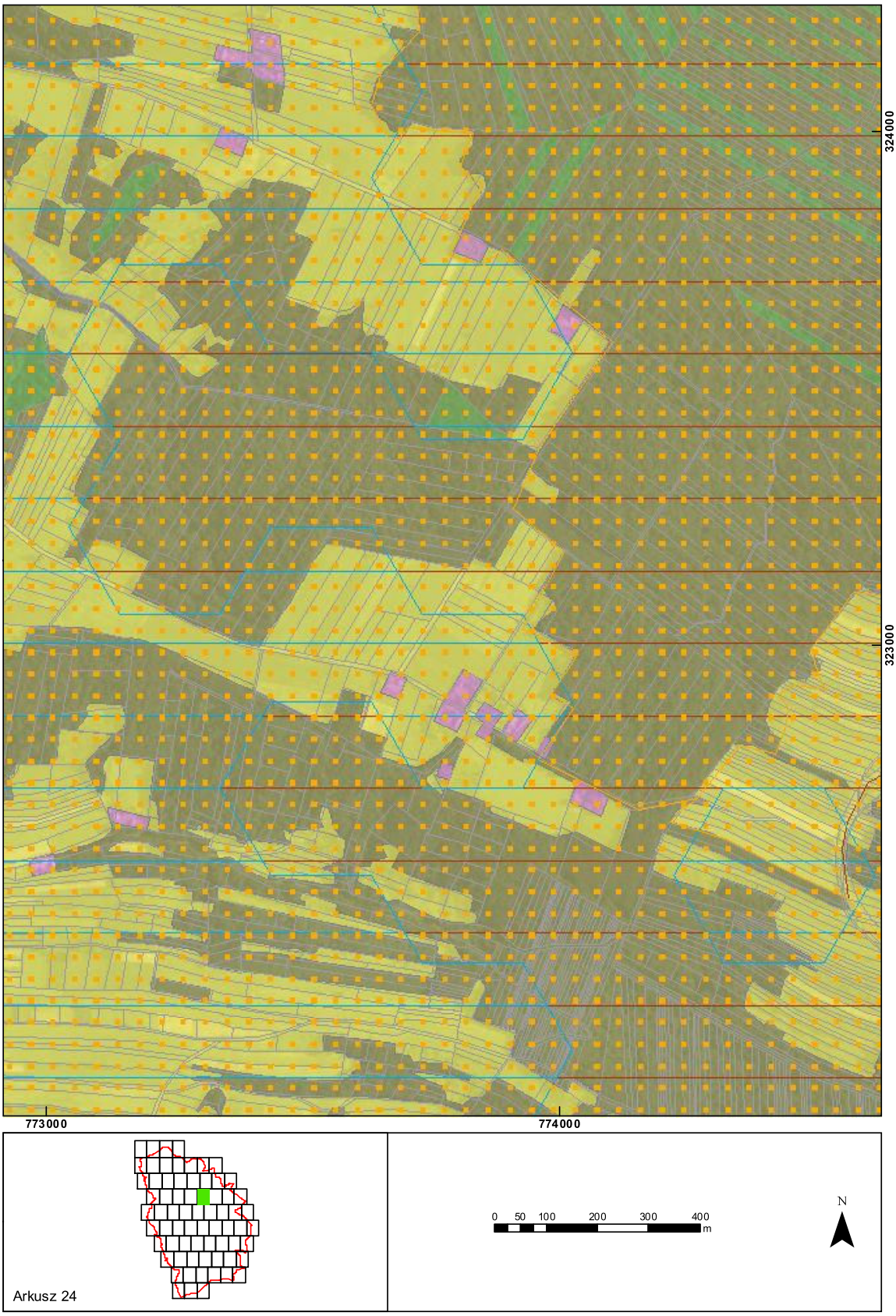
324000
323000
773000
774000
Arkusz 24
0 50 100 200 300 400
m
N

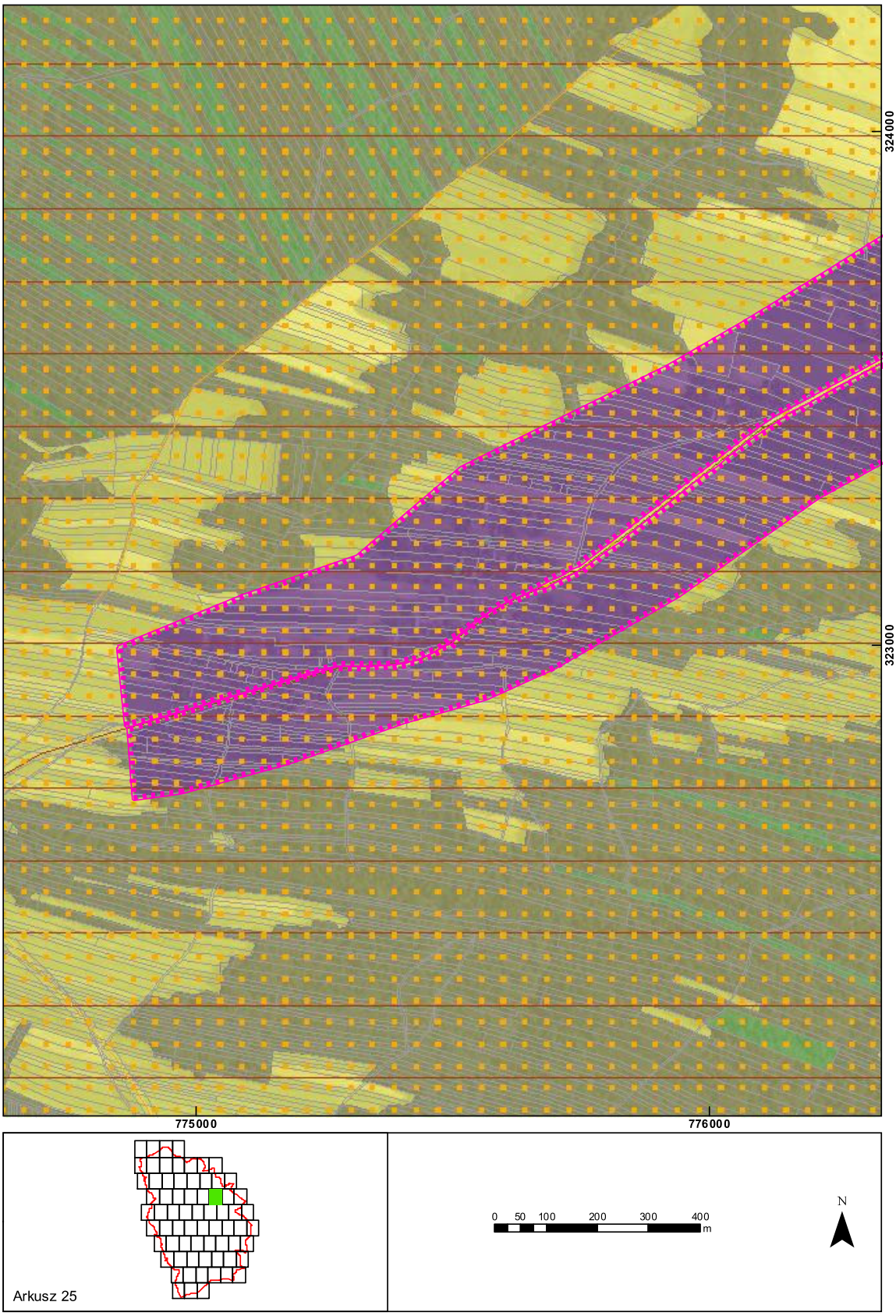
324000
323000
775000
776000
Arkusz 25
0 50 100 200 300 400
m
N

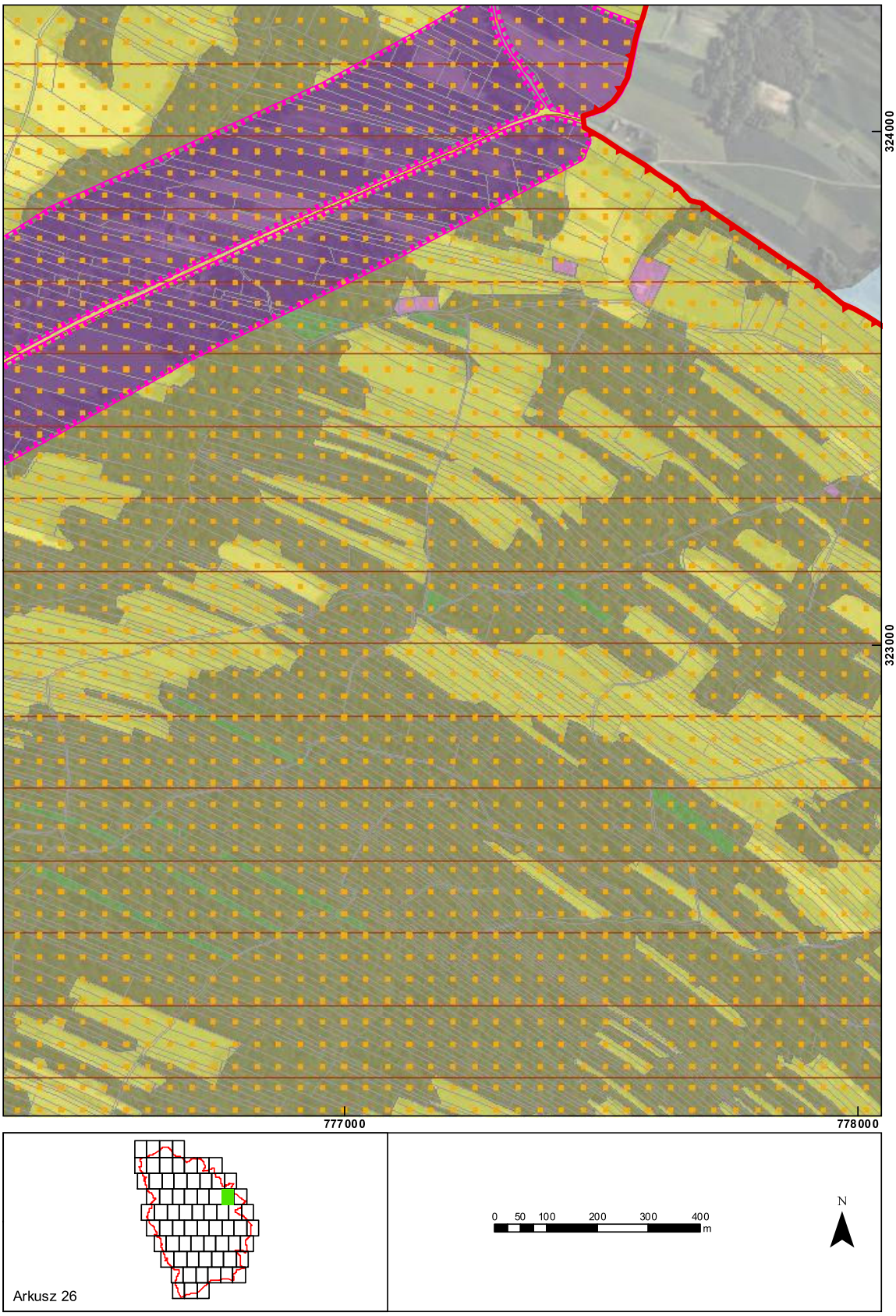
324000
323000
777000
778000
Arkusz 26
0 50 100 200 300 400
m
N

324000
323000
779000
Arkusz 27
0 50 100 200 300 400
m
N

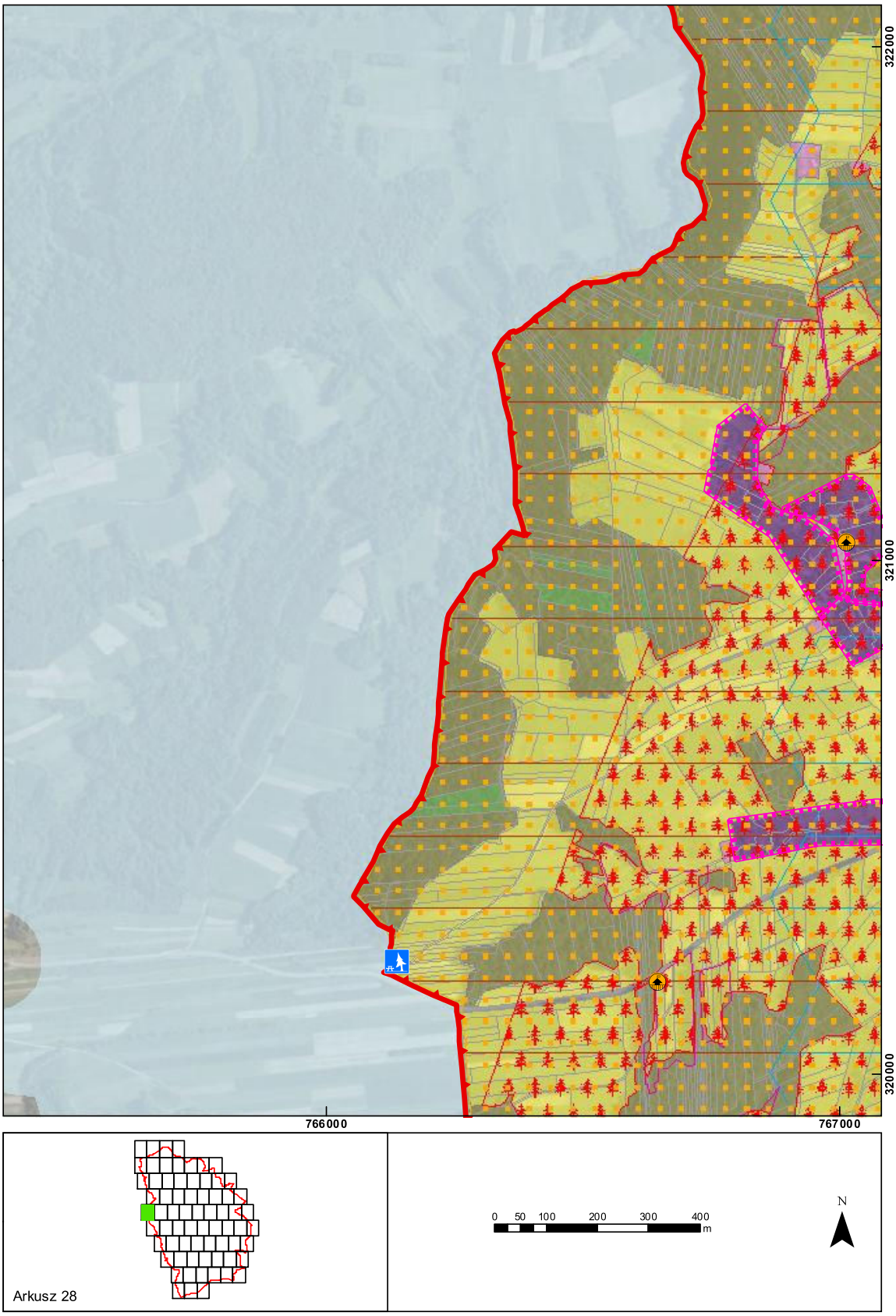
322000
321000
320000
766000
767000
Arkusz 28
0 50 100 200 300 400
m
N

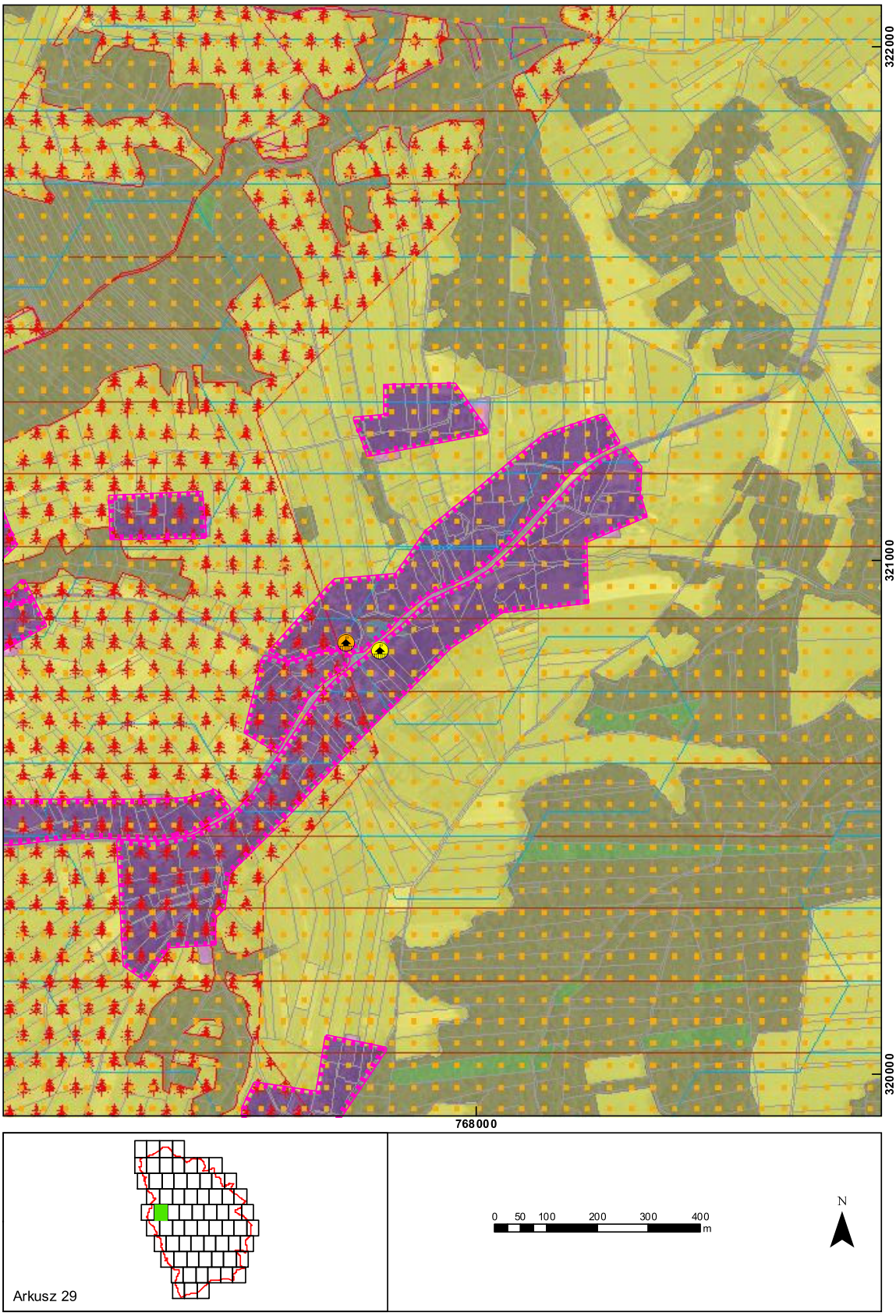
322000
321000
320000
768000
Arkusz 29
0 50 100 200 300 400
m
N

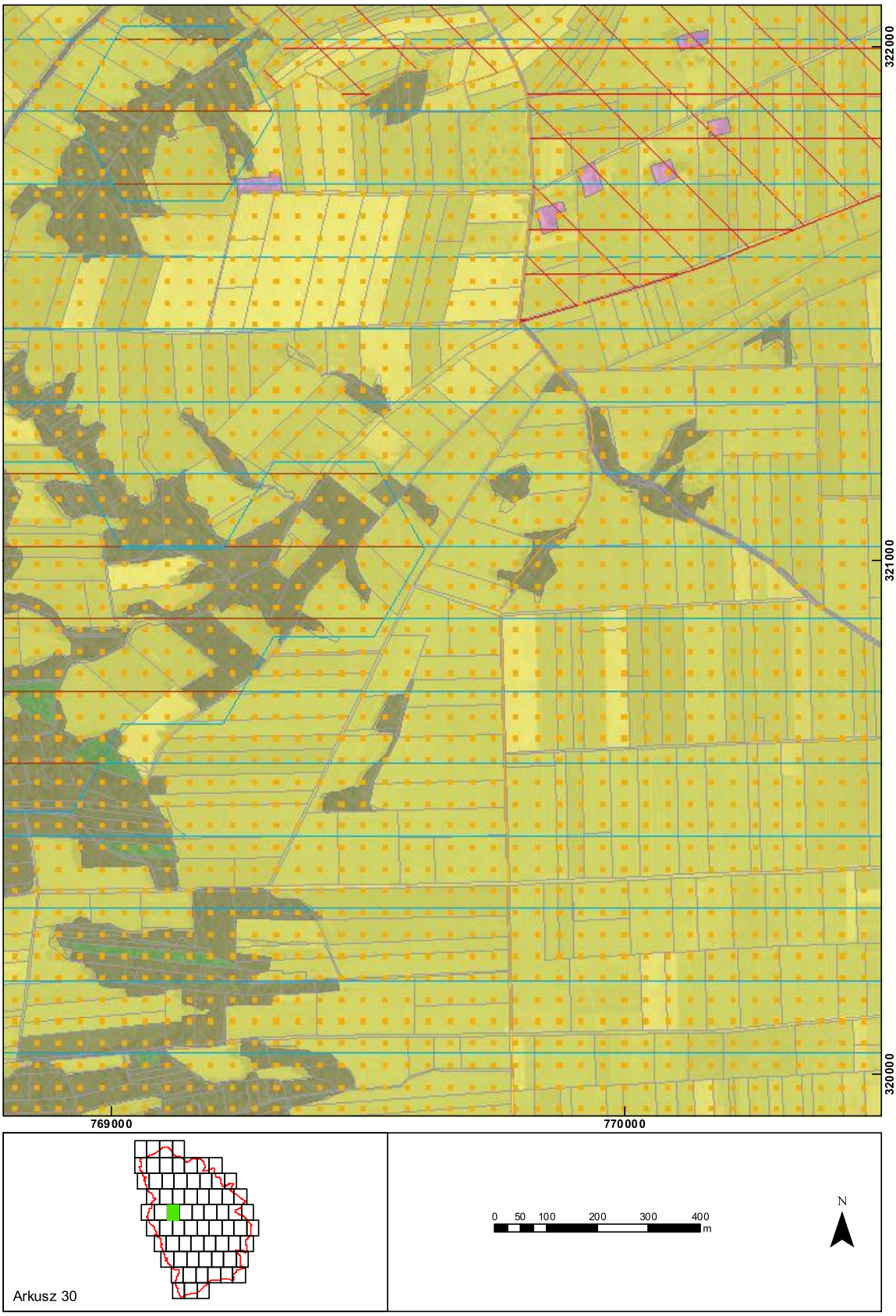
322000
321000
320000
769000
770000
Arkusz 30
0 50 100 200 300 400
m
N

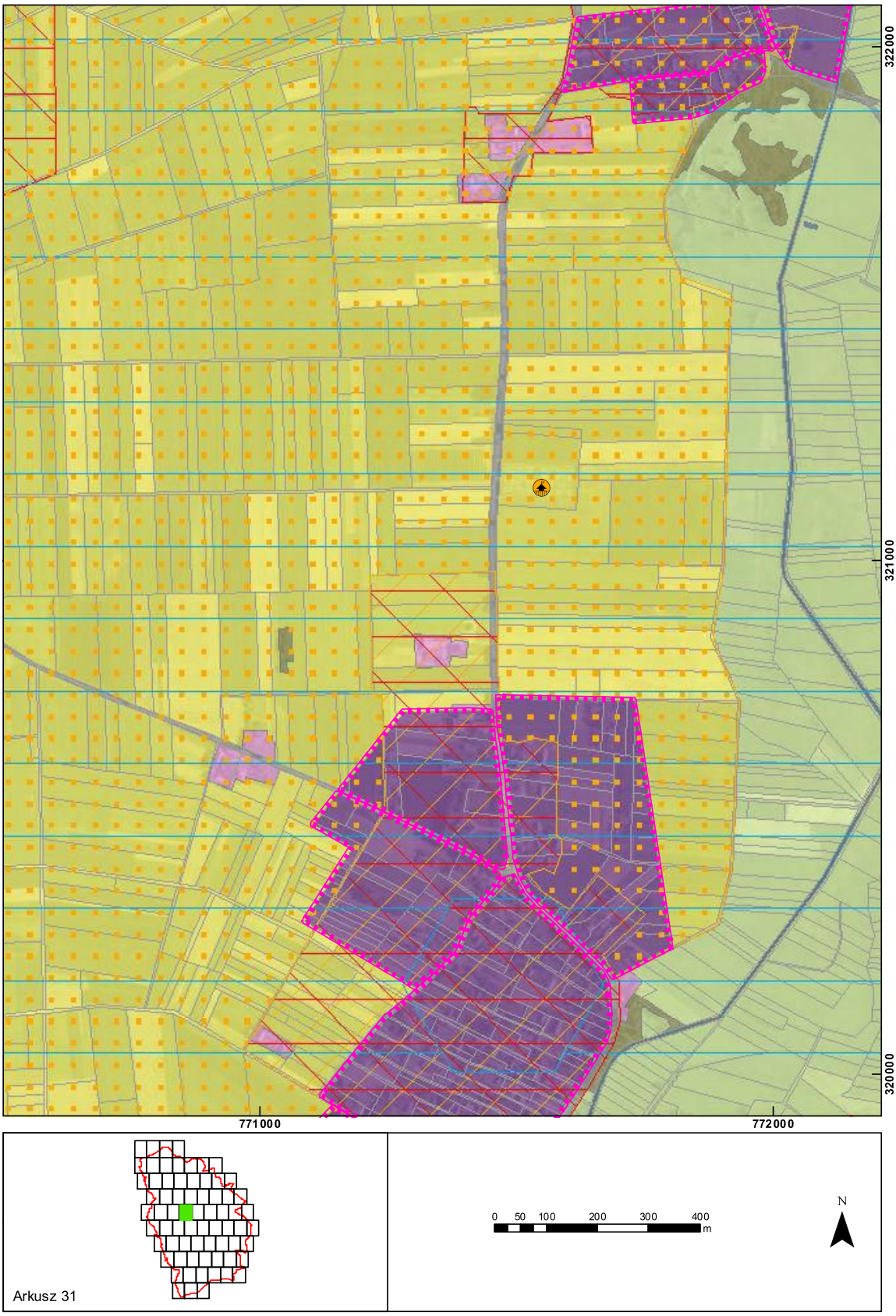
322000
321000
320000
771000
772000
Arkusz 31
0 50 100 200 300 400
m
N

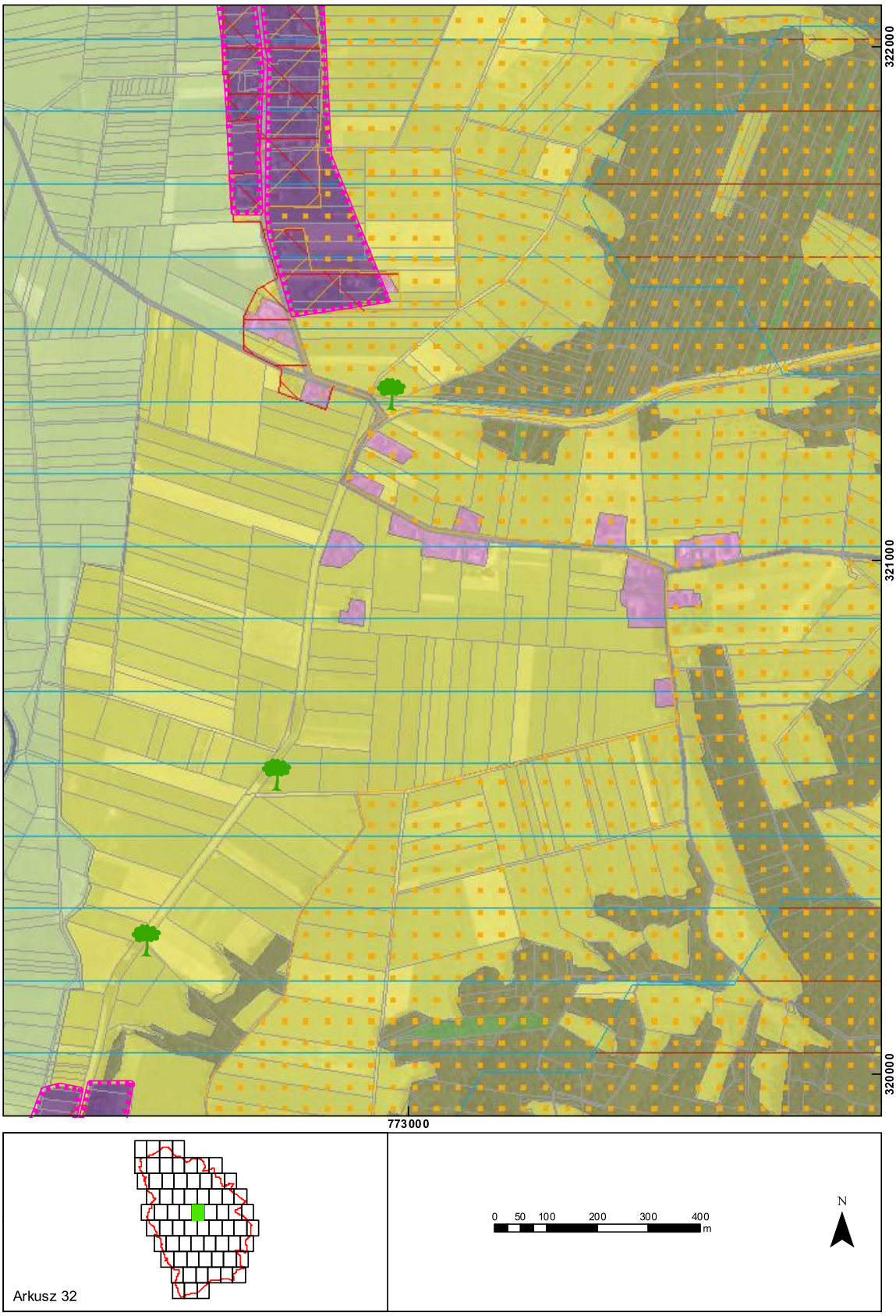
322000
321000
320000
773000
Arkusz 32
0 50 100 200 300 400
m
N

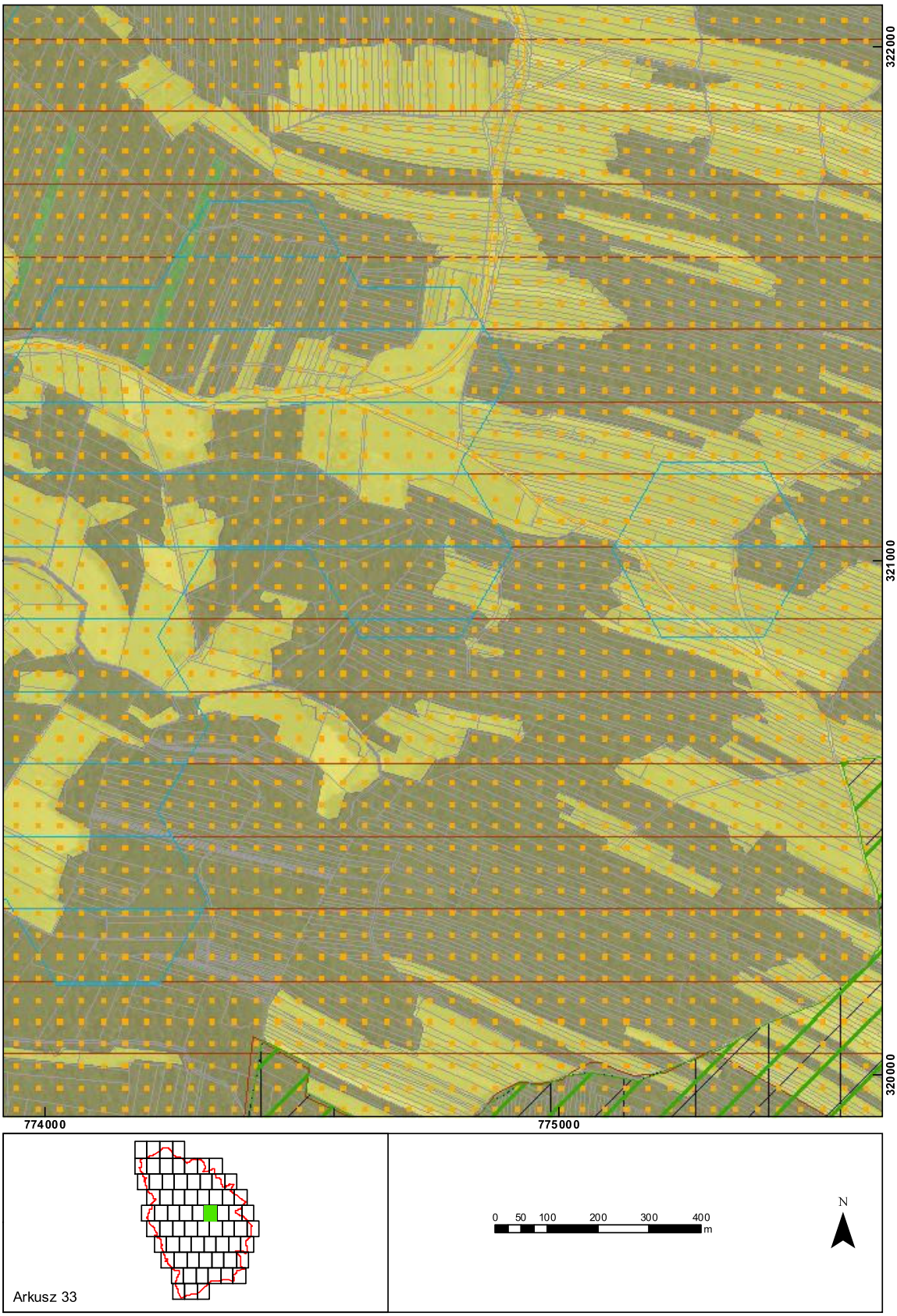
322000
321000
320000
774000
775000
Arkusz 33
0 50 100 200 300 400
m
N

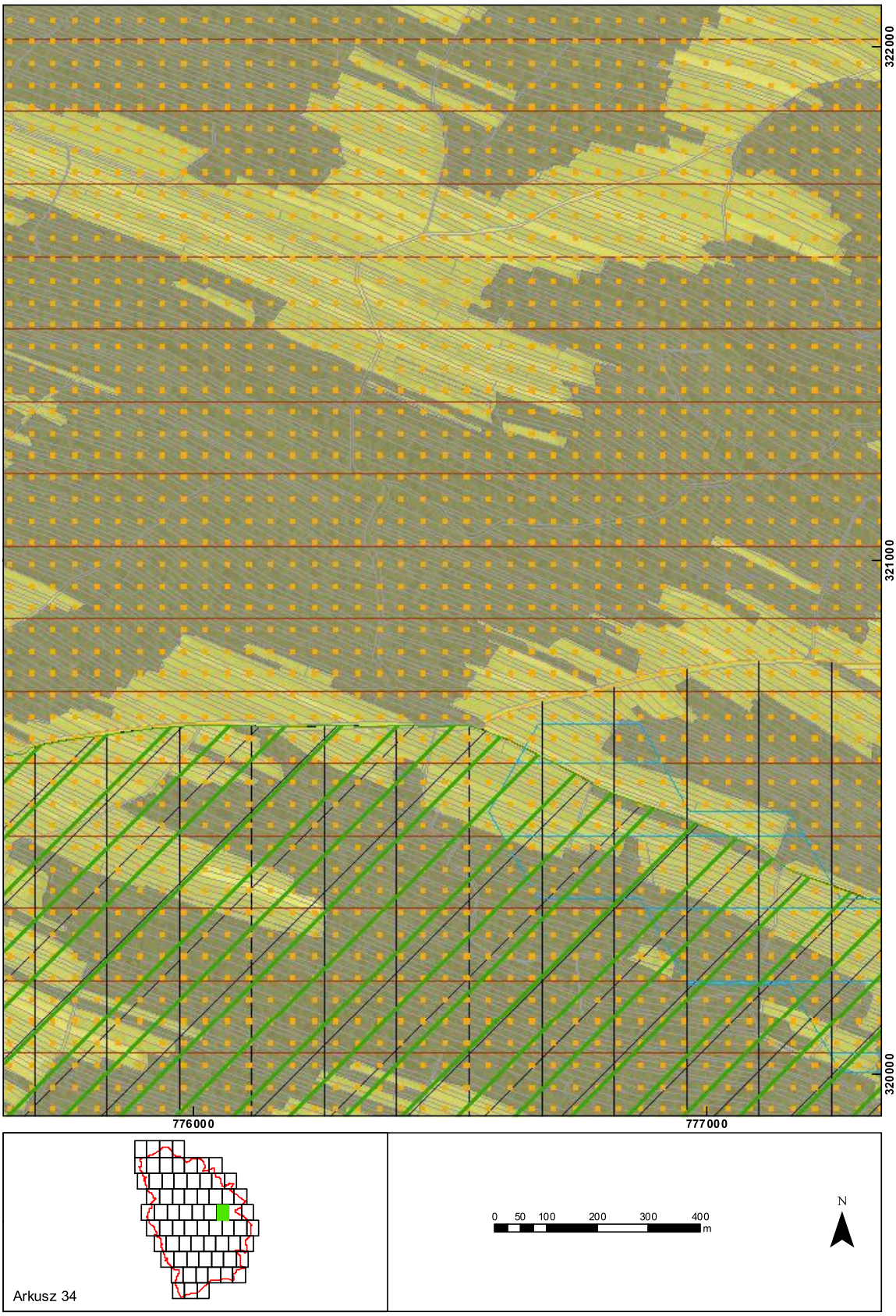
322000
321000
320000
776000
777000
Arkusz 34
0 50 100 200 300 400
m
N

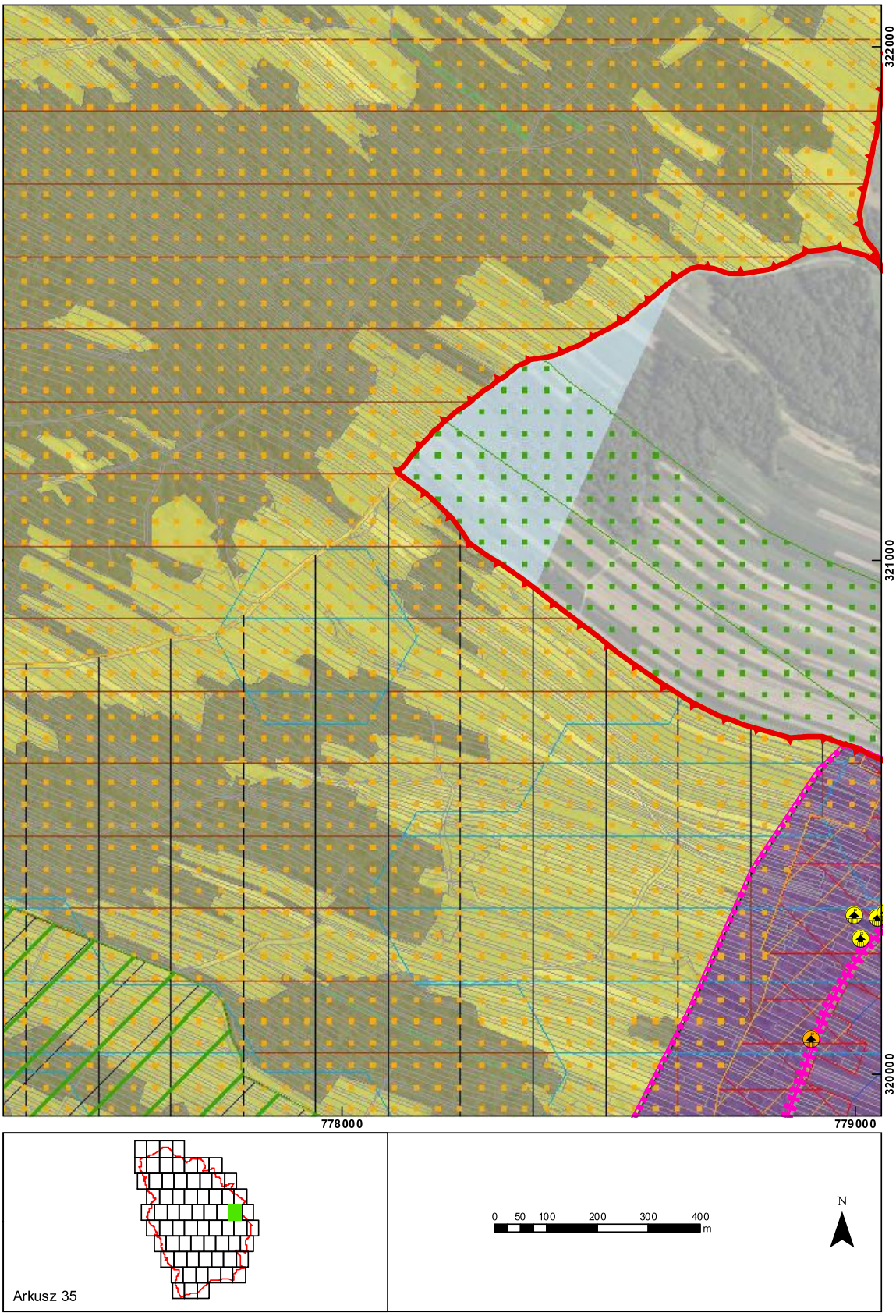
322000
321000
320000
778000
779000
Arkusz 35
0 50 100 200 300 400
m
N

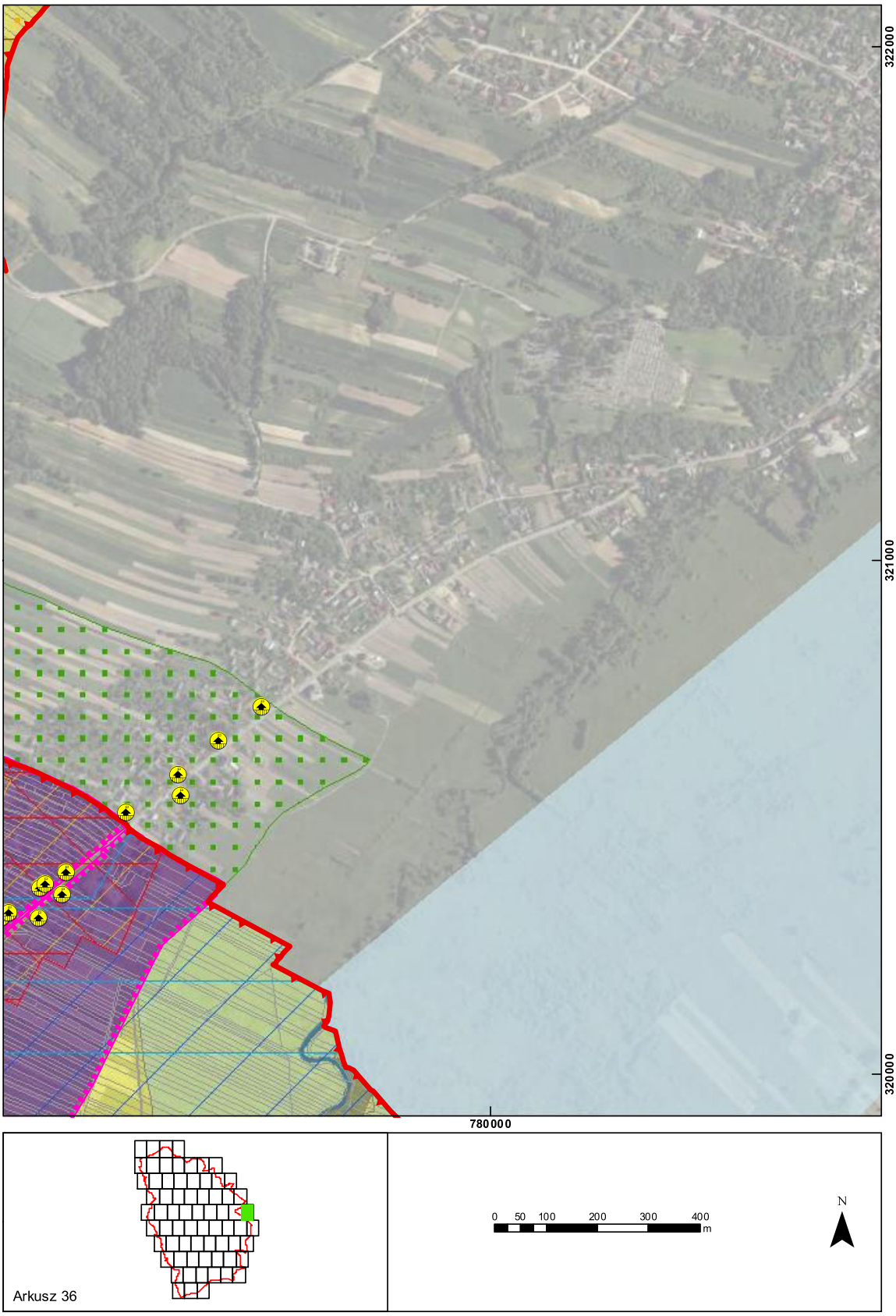
322000
321000
320000
780000
Arkusz 36
0 50 100 200 300 400
m
N

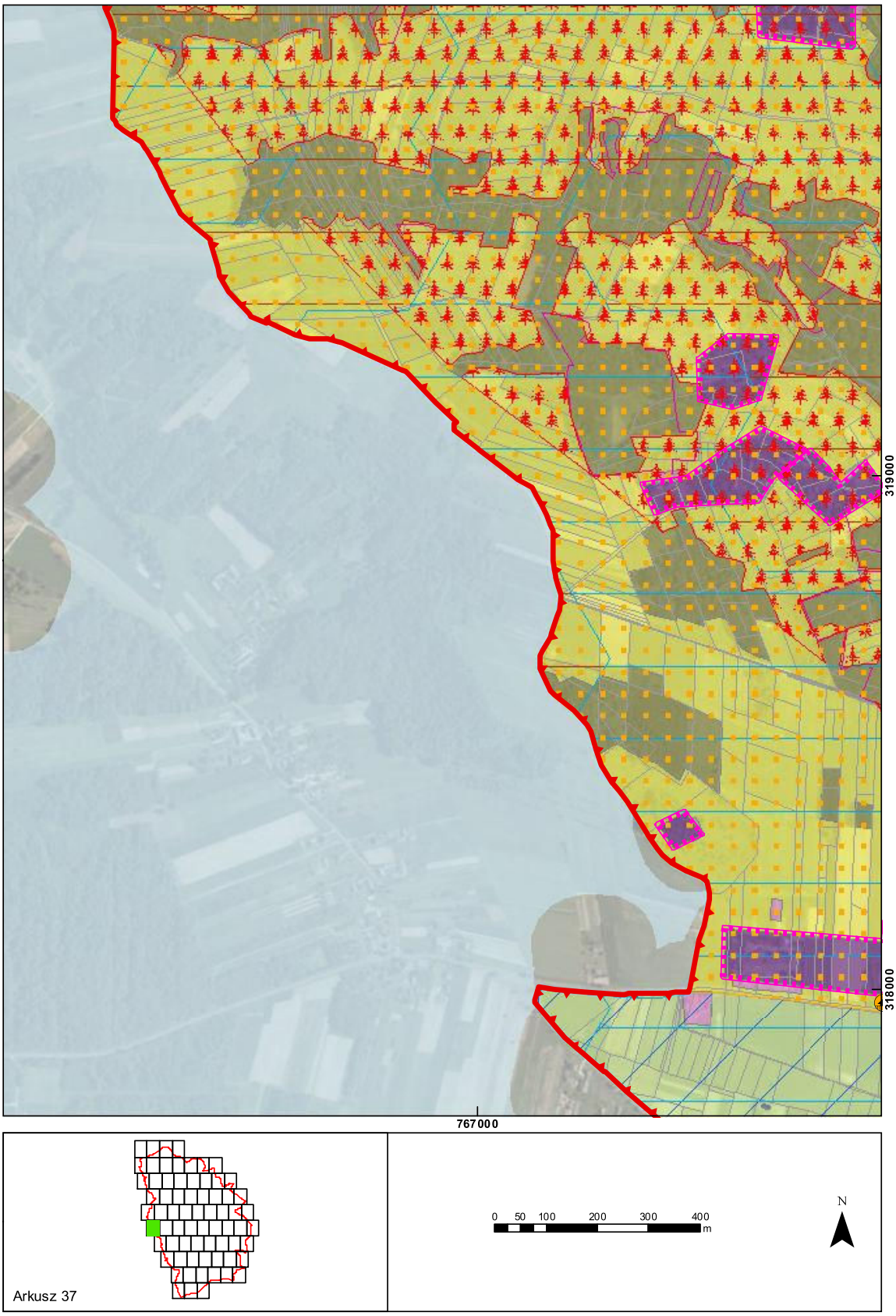
319000
318000
767000
Arkusz 37
0 50 100 200 300 400
m
N

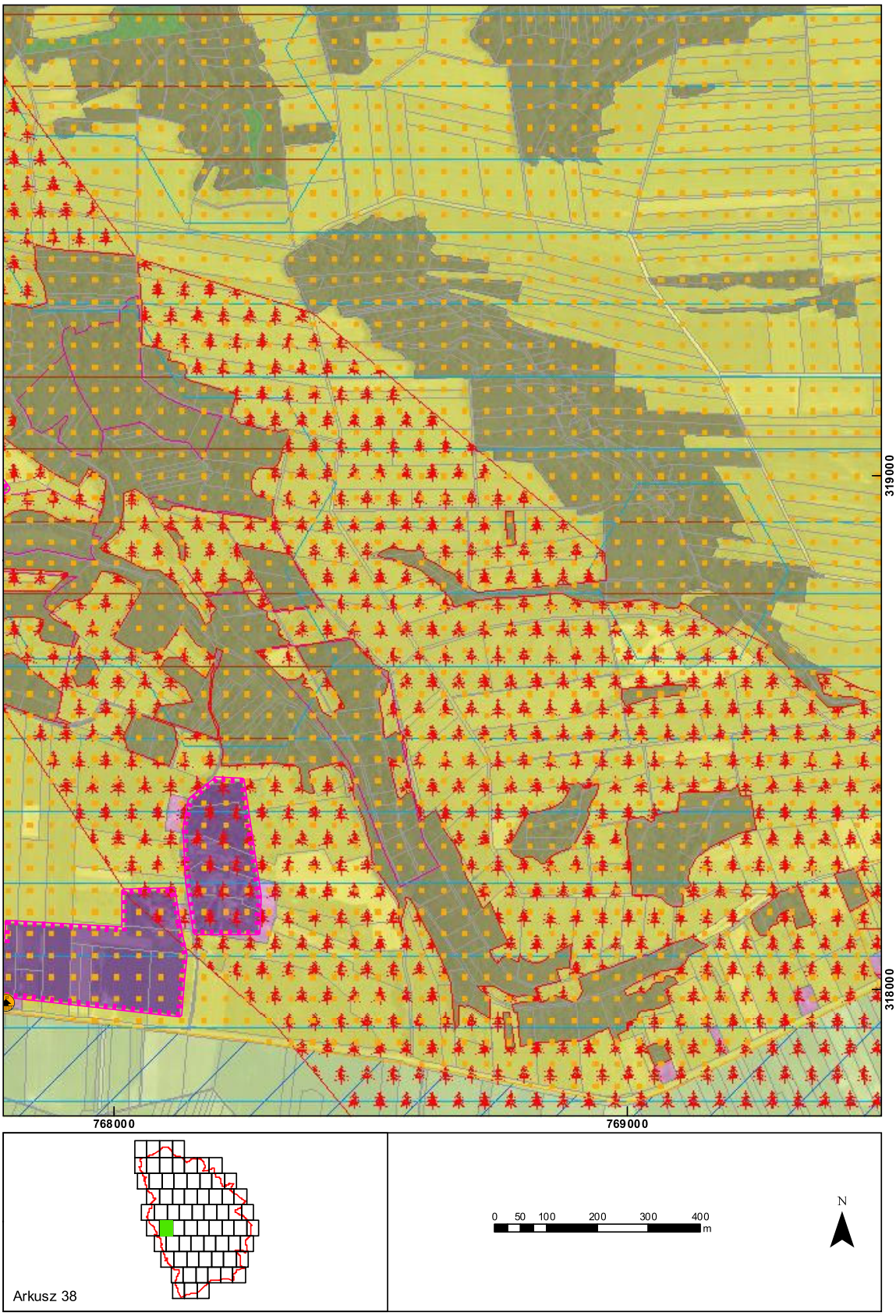
319000
318000
768000
769000
Arkusz 38
0 50 100 200 300 400
m
N

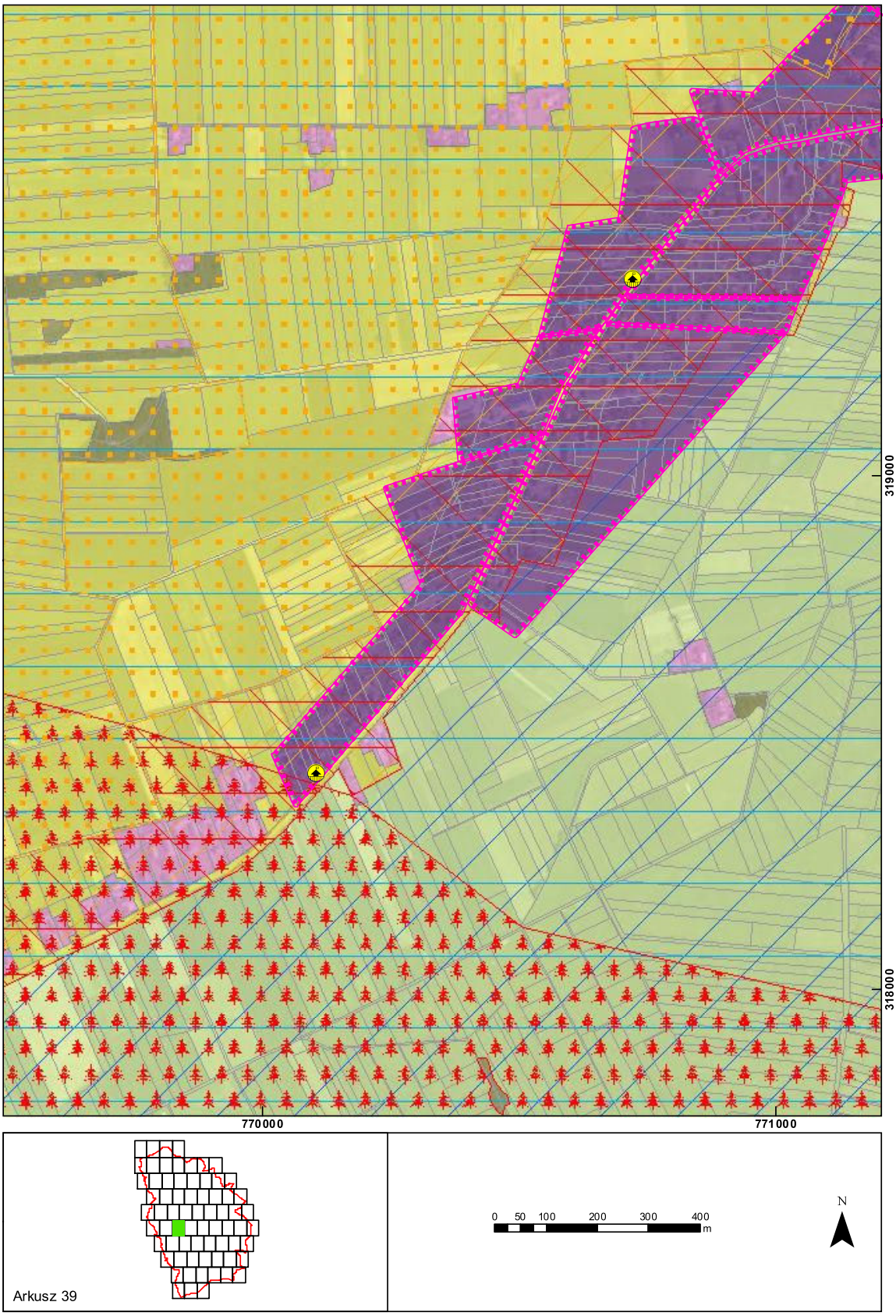
319000
318000
770000
771000
Arkusz 39
0 50 100 200 300 400
m
N

319000
318000
772000
Arkusz 40
0 50 100 200 300 400
m
N

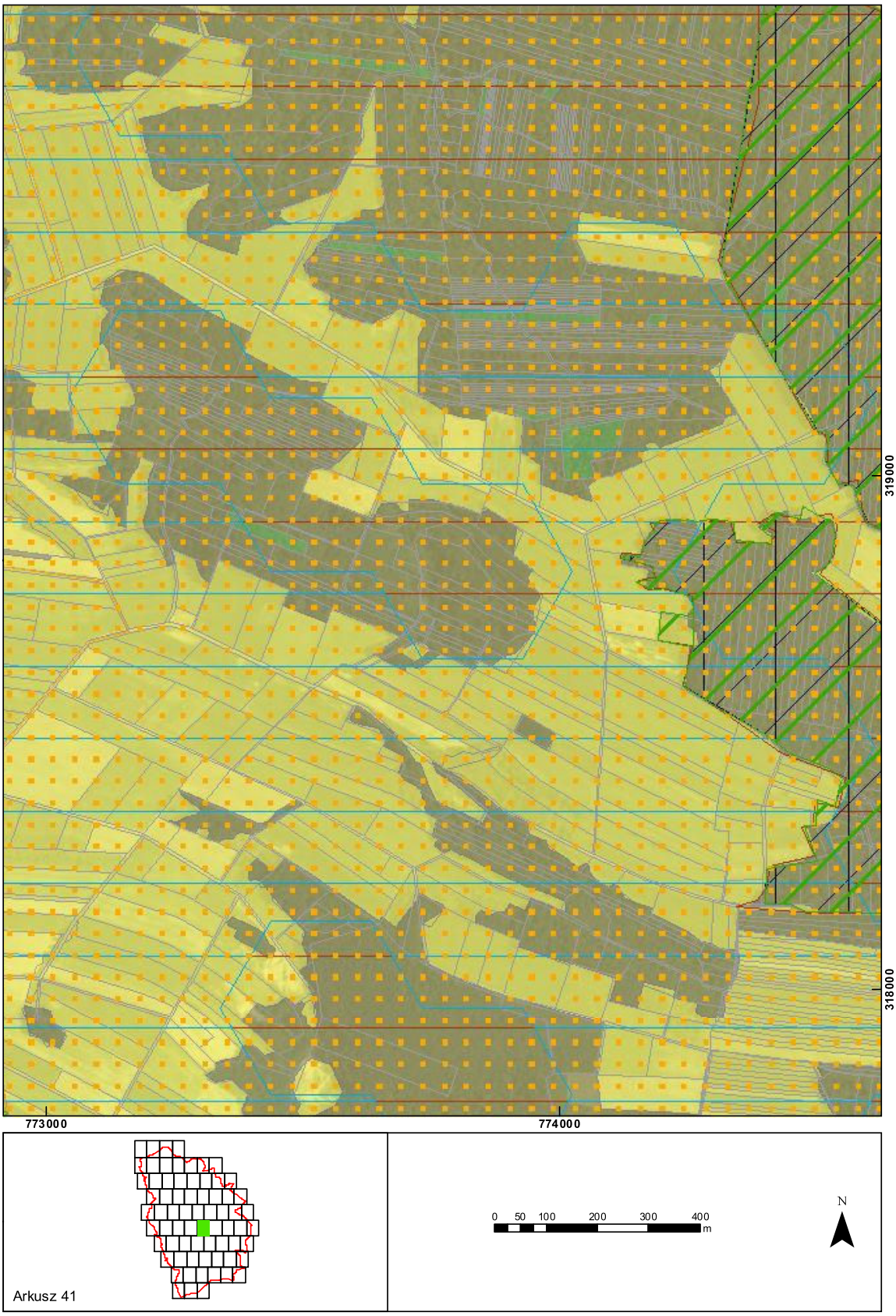
319000
318000
773000
774000
Arkusz 41
0 50 100 200 300 400
m
N

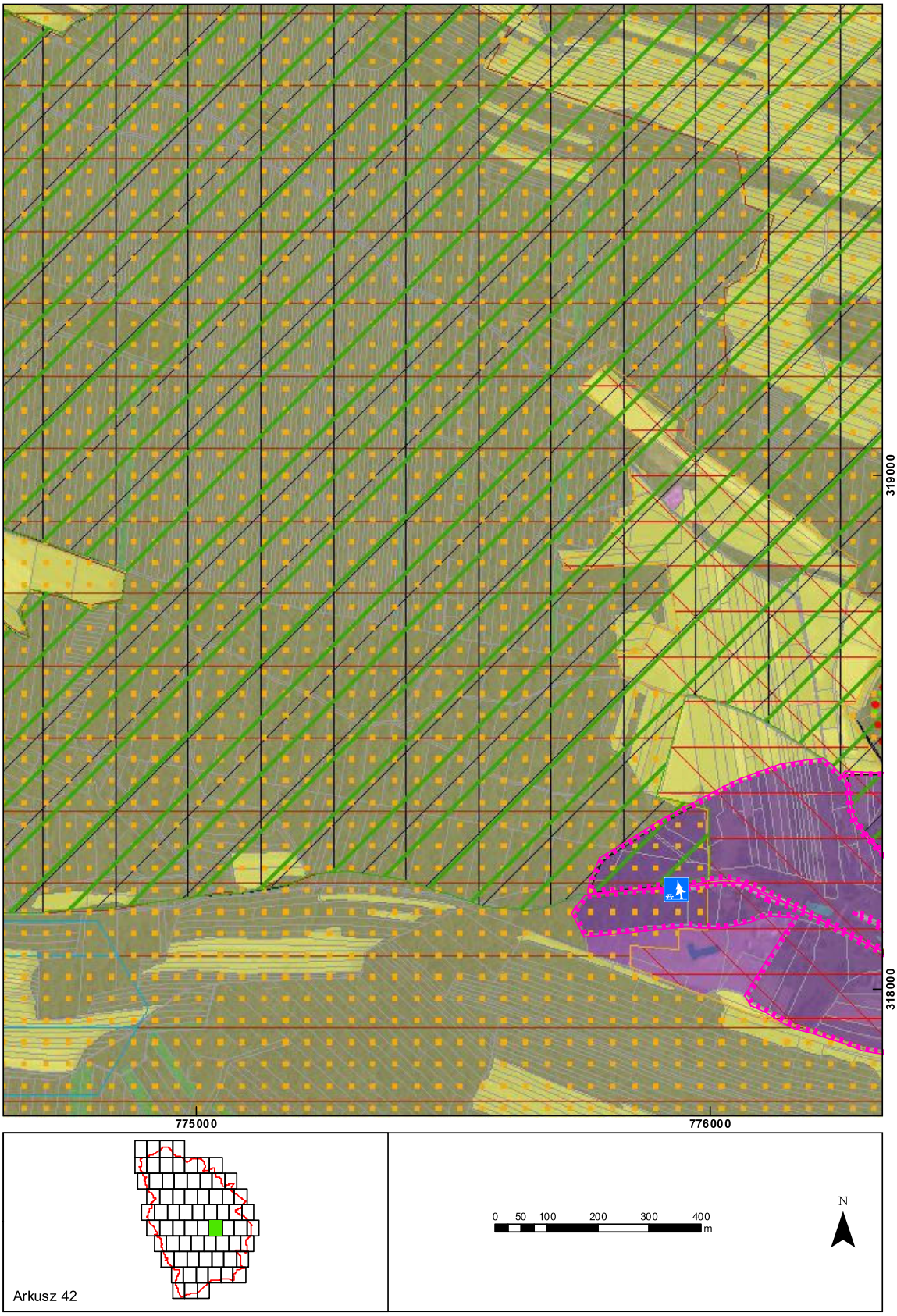
319000
318000
775000
776000
Arkusz 42
0 50 100 200 300 400
m
N

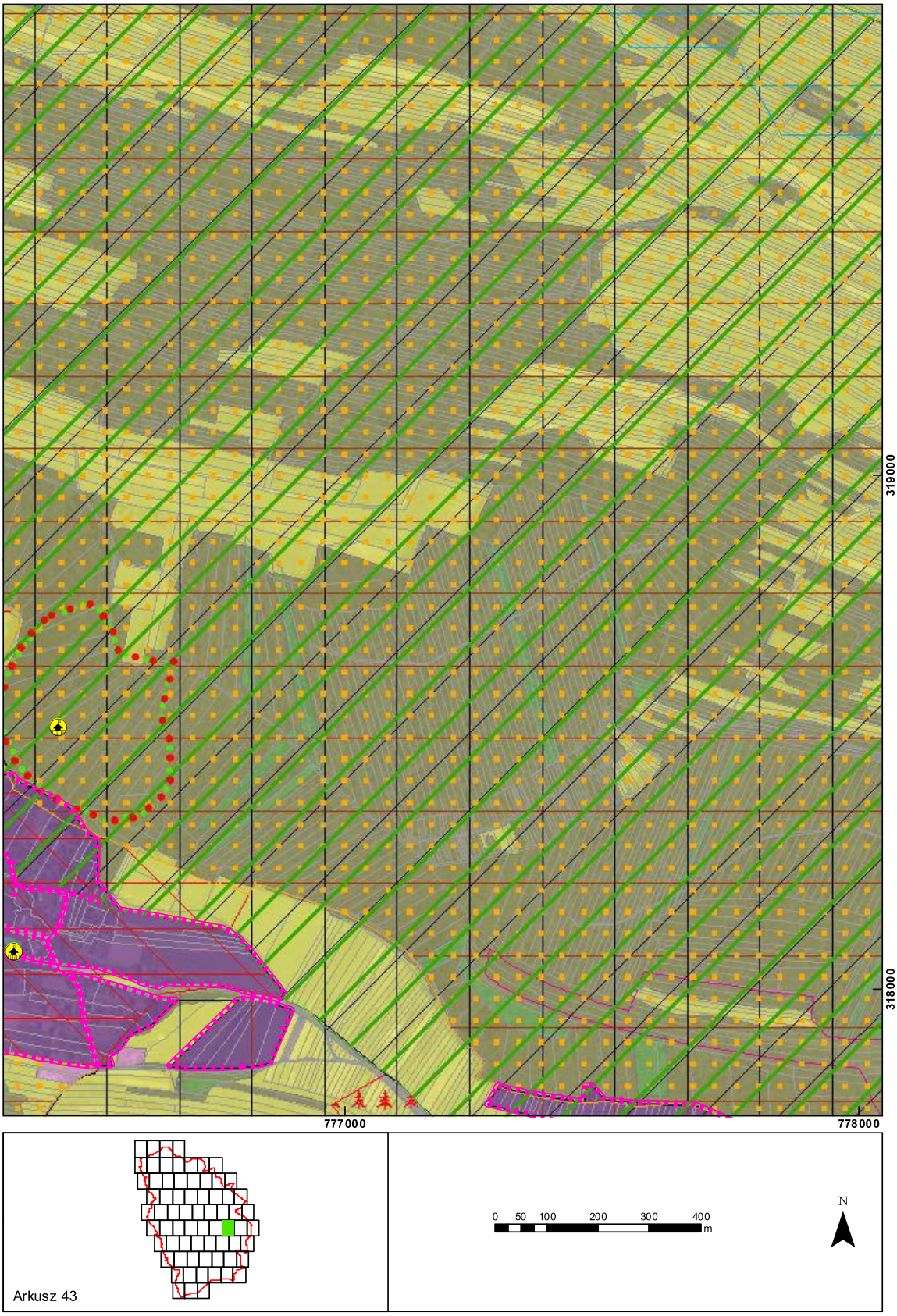
319000
318000
777000
778000
Arkusz 43
0 50 100 200 300 400
m
N

319000
318000
779000
Arkusz 44
0 50 100 200 300 400
m
N

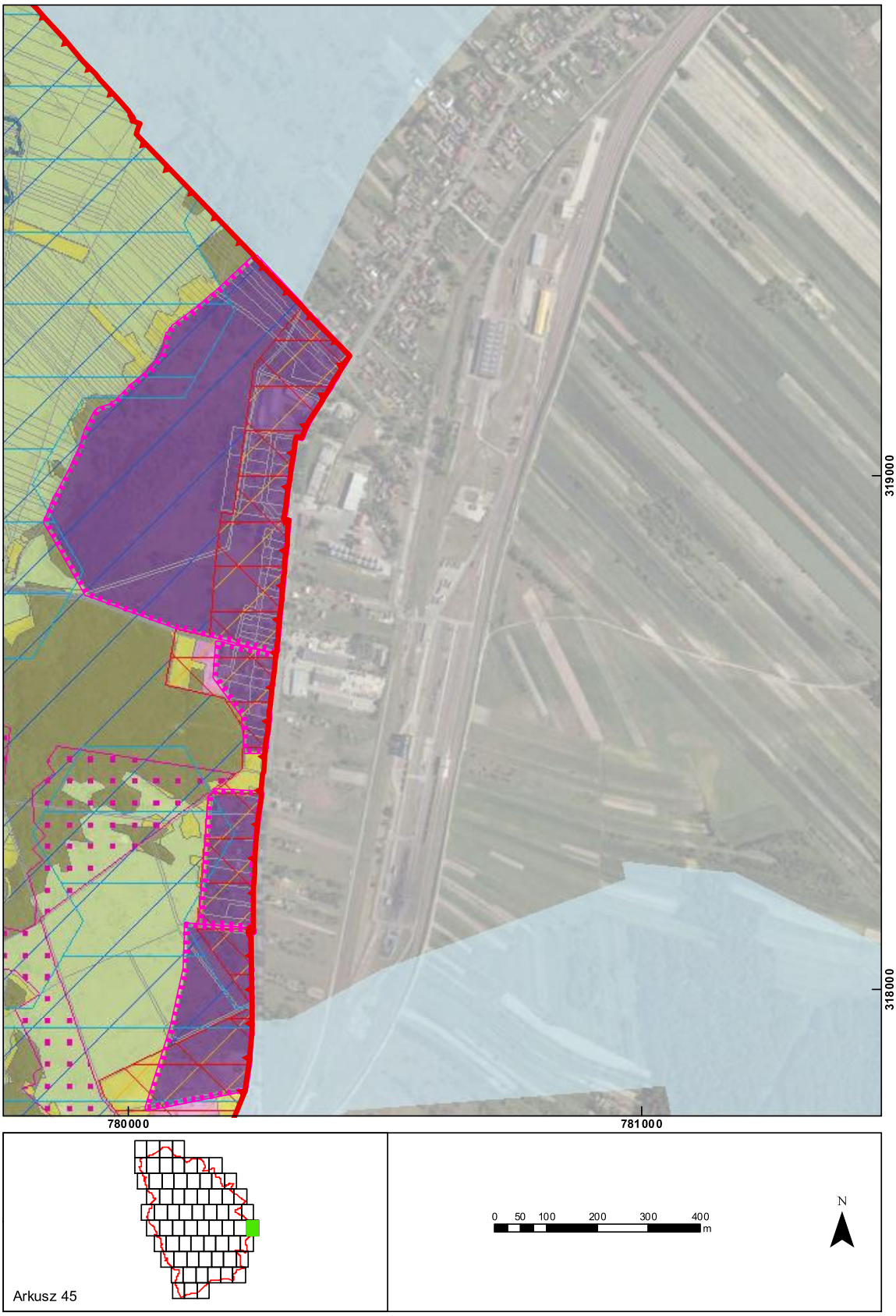
319000
318000
780000
781000
Arkusz 45
0 50 100 200 300 400
m
N

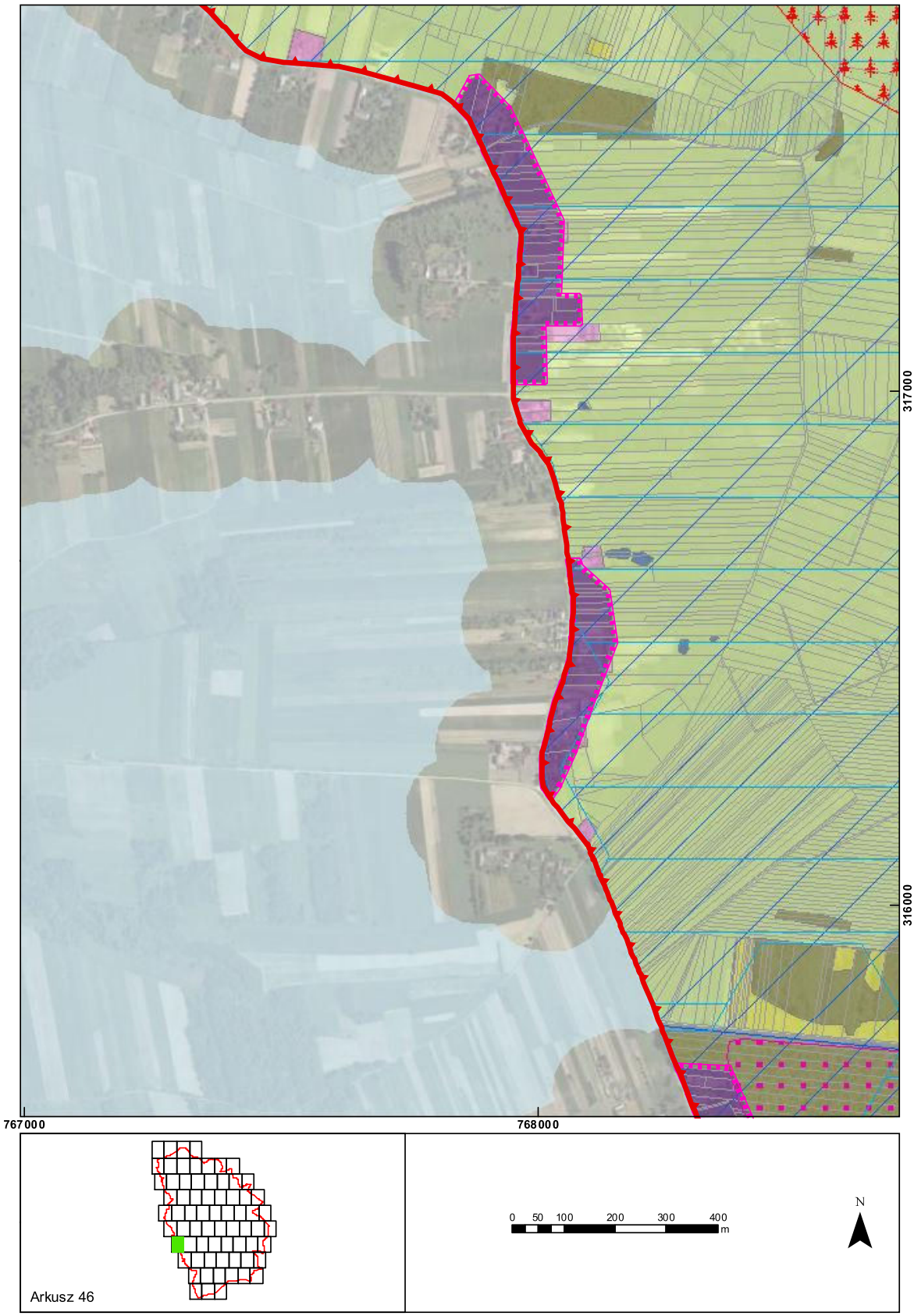
317000
316000
767000
768000
Arkusz 46
0 50 100 200 300 400
m
N

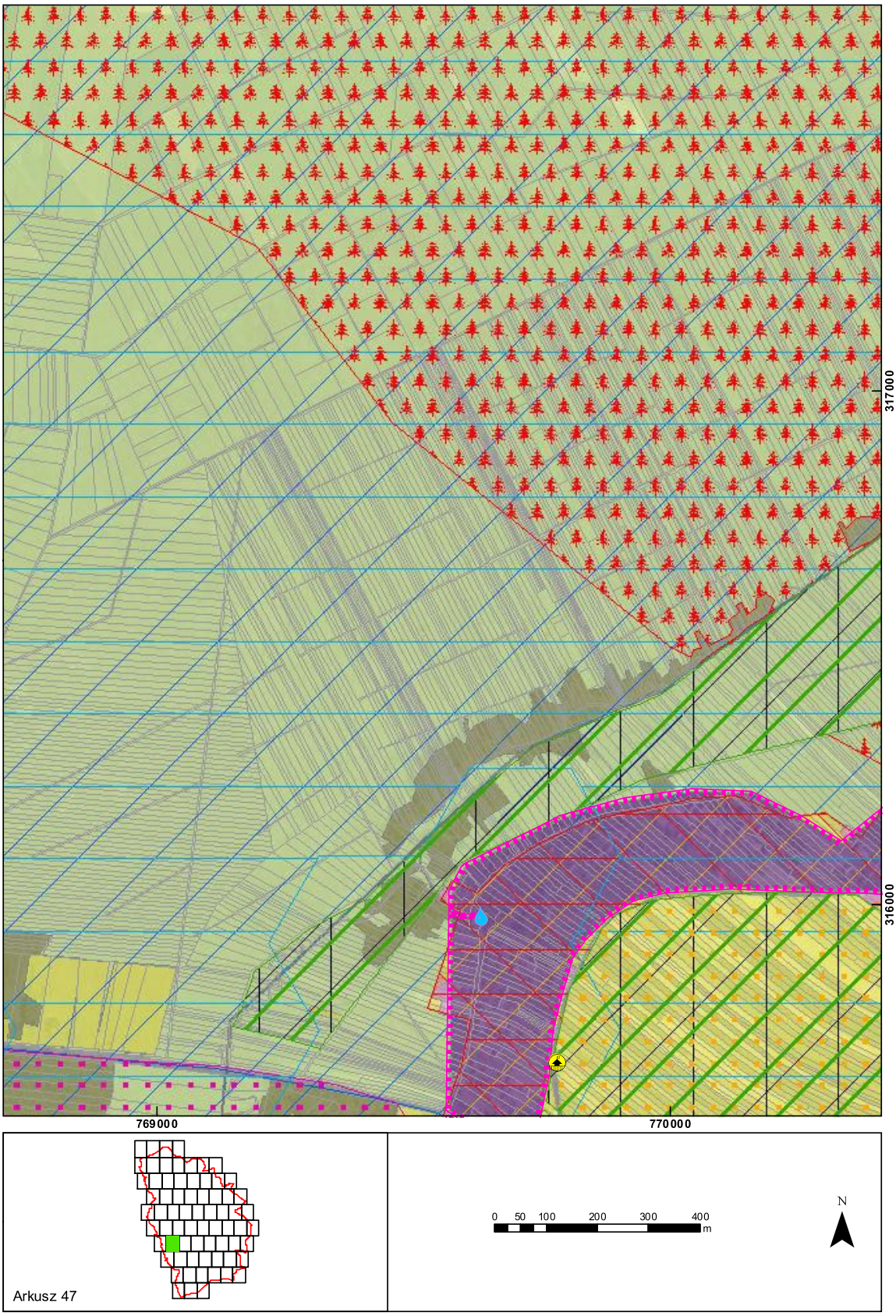
317000
316000
769000
770000
Arkusz 47
0 50 100 200 300 400
m
N

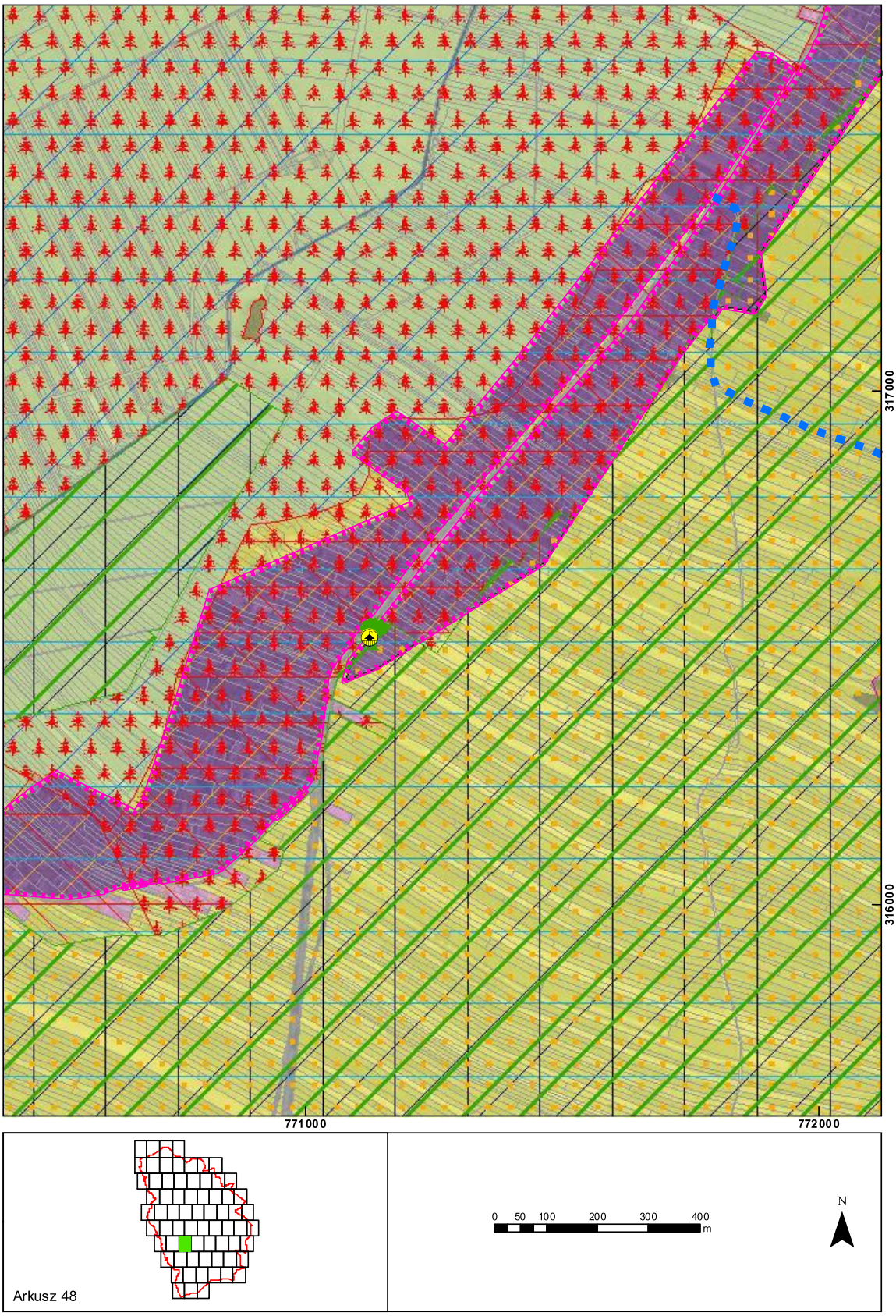
317000
316000
771000
772000
Arkusz 48
0 50 100 200 300 400
m
N

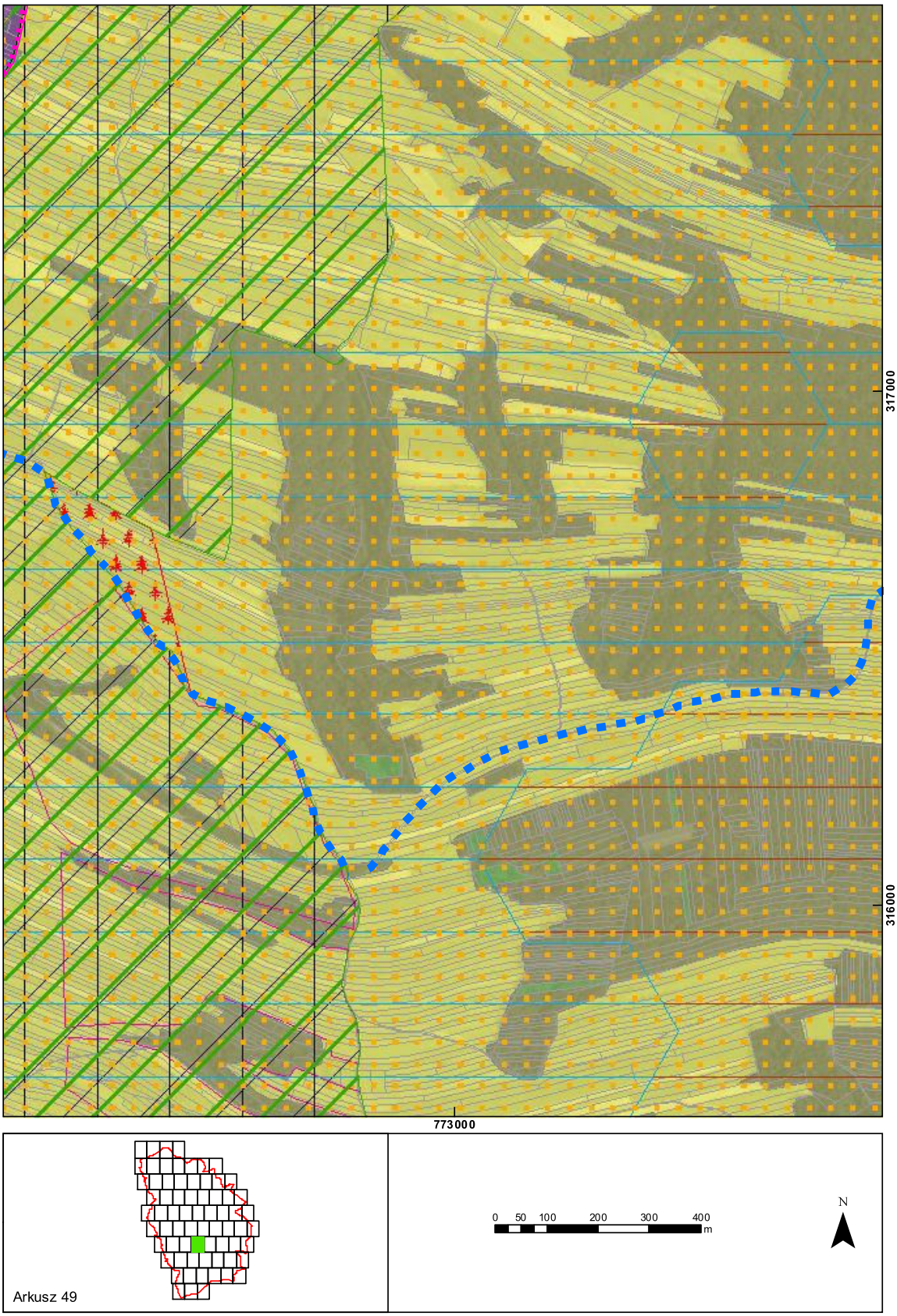
317000
316000
773000
Arkusz 49
0 50 100 200 300 400
m
N

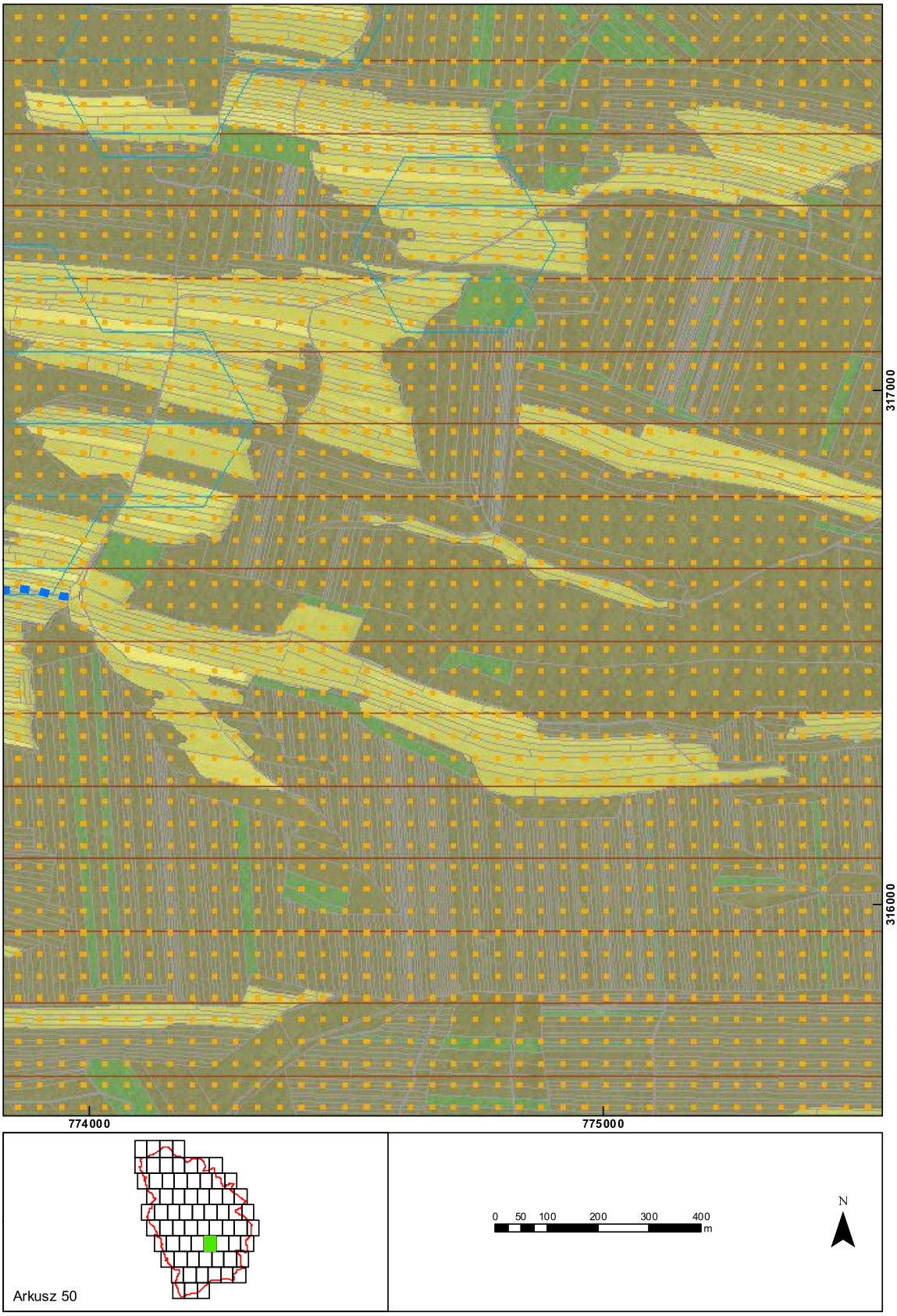
317000
316000
774000
775000
Arkusz 50
0 50 100 200 300 400
m
N

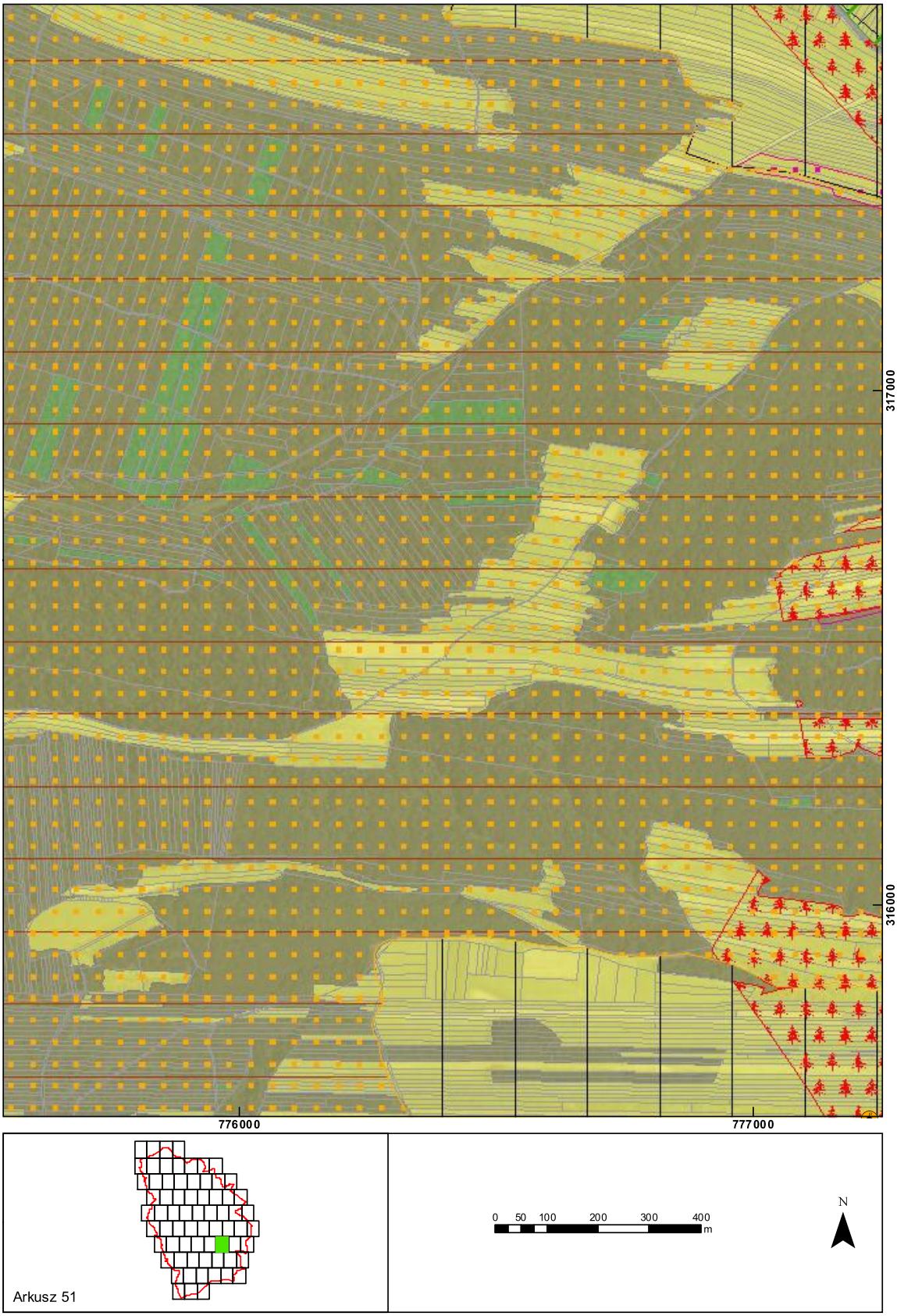
317000
316000
776000
777000
Arkusz 51
0 50 100 200 300 400
m
N

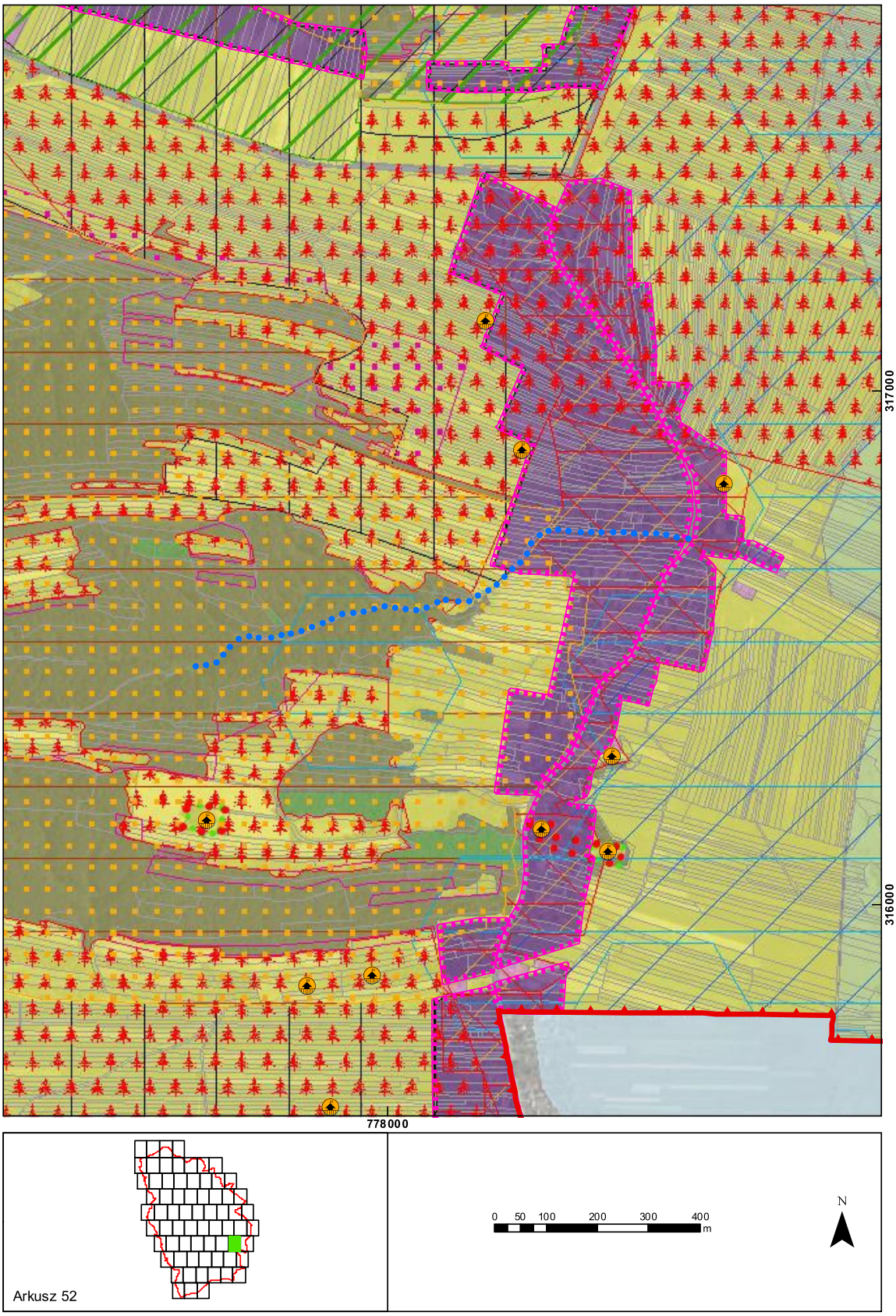
317000
316000
778000
Arkusz 52
0 50 100 200 300 400
m
N

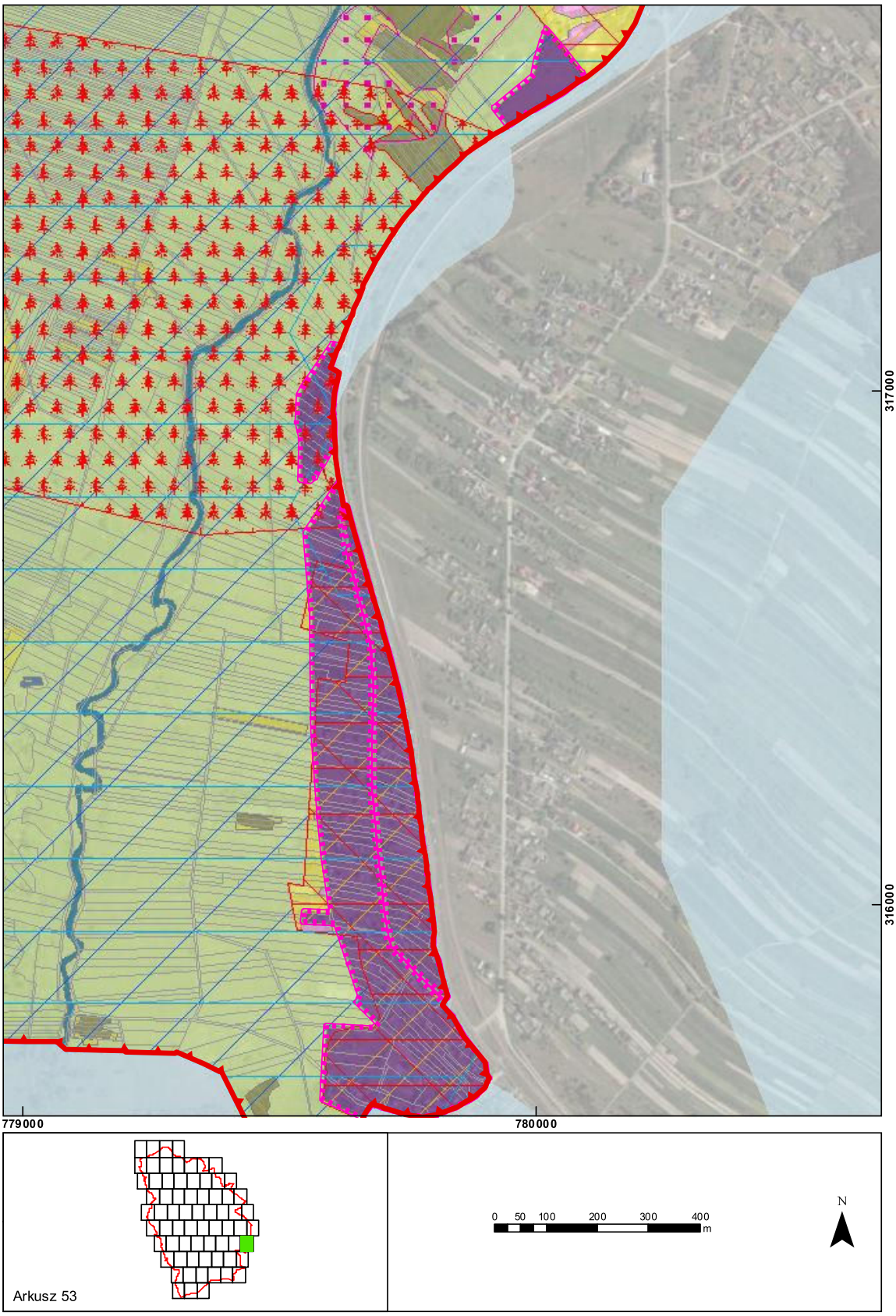
317000
316000
779000
780000
Arkusz 53
0 50 100 200 300 400
m
N

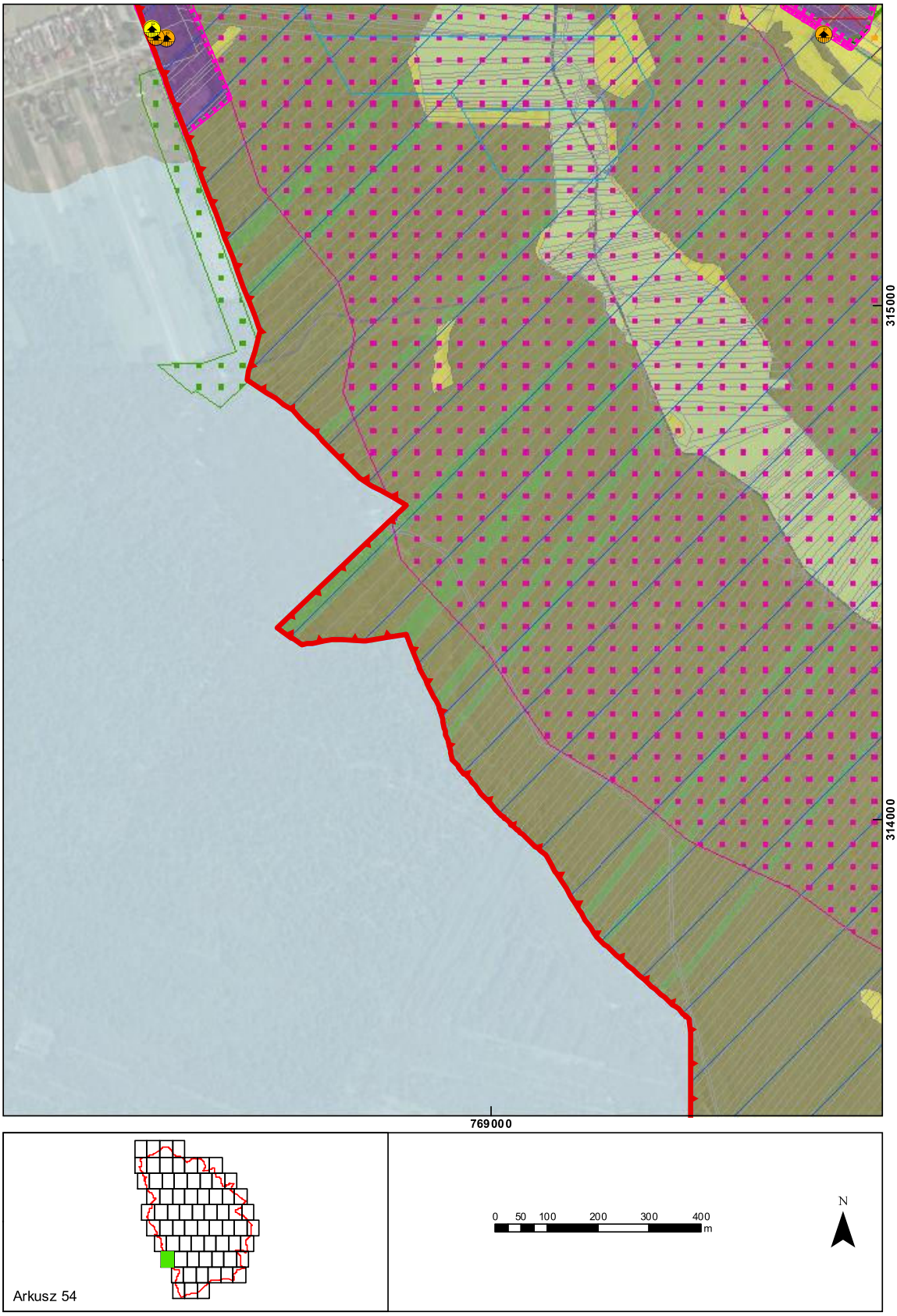
315000
314000
769000
Arkusz 54
0 50 100 200 300 400
m
N

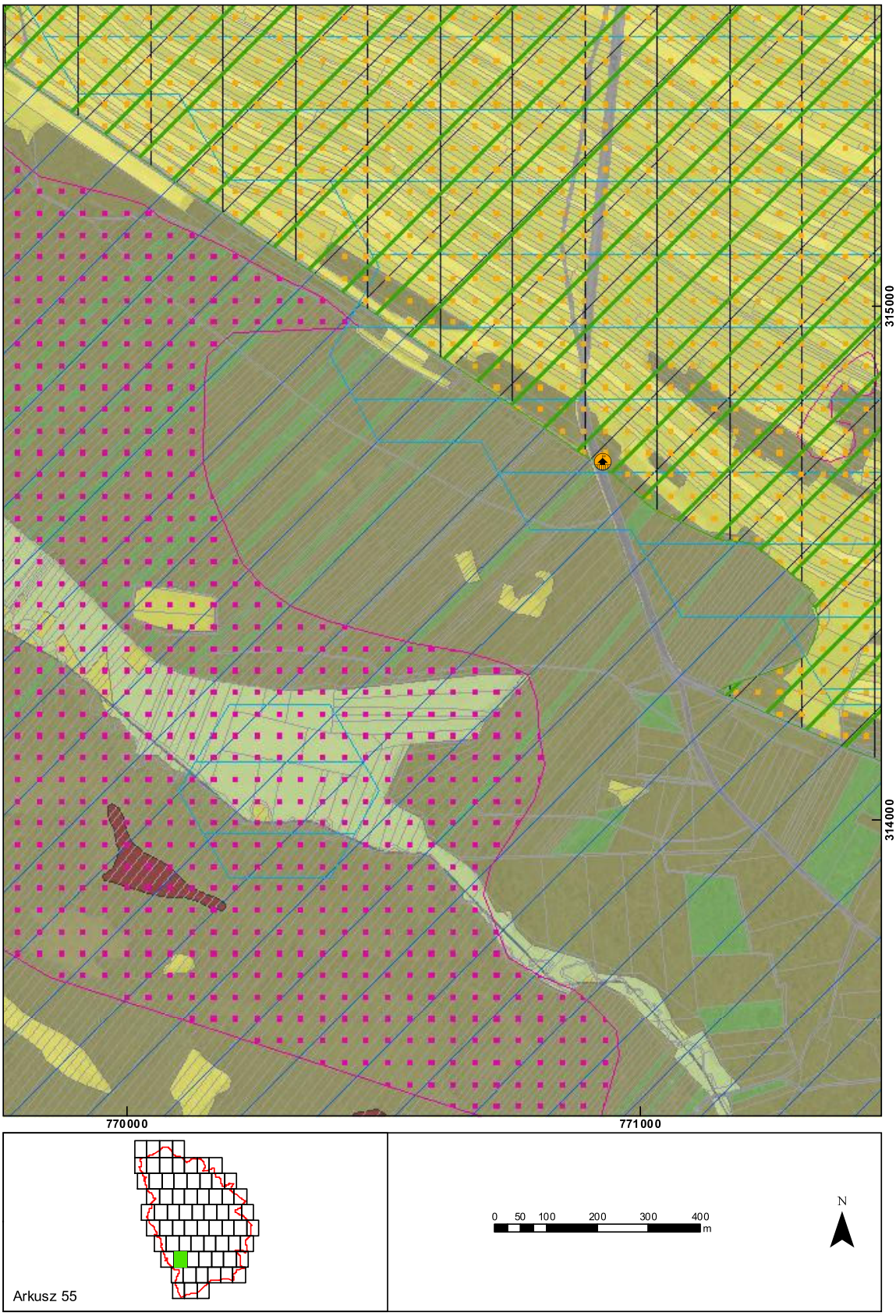
315000
314000
770000
771000
Arkusz 55
0 50 100 200 300 400
m
N

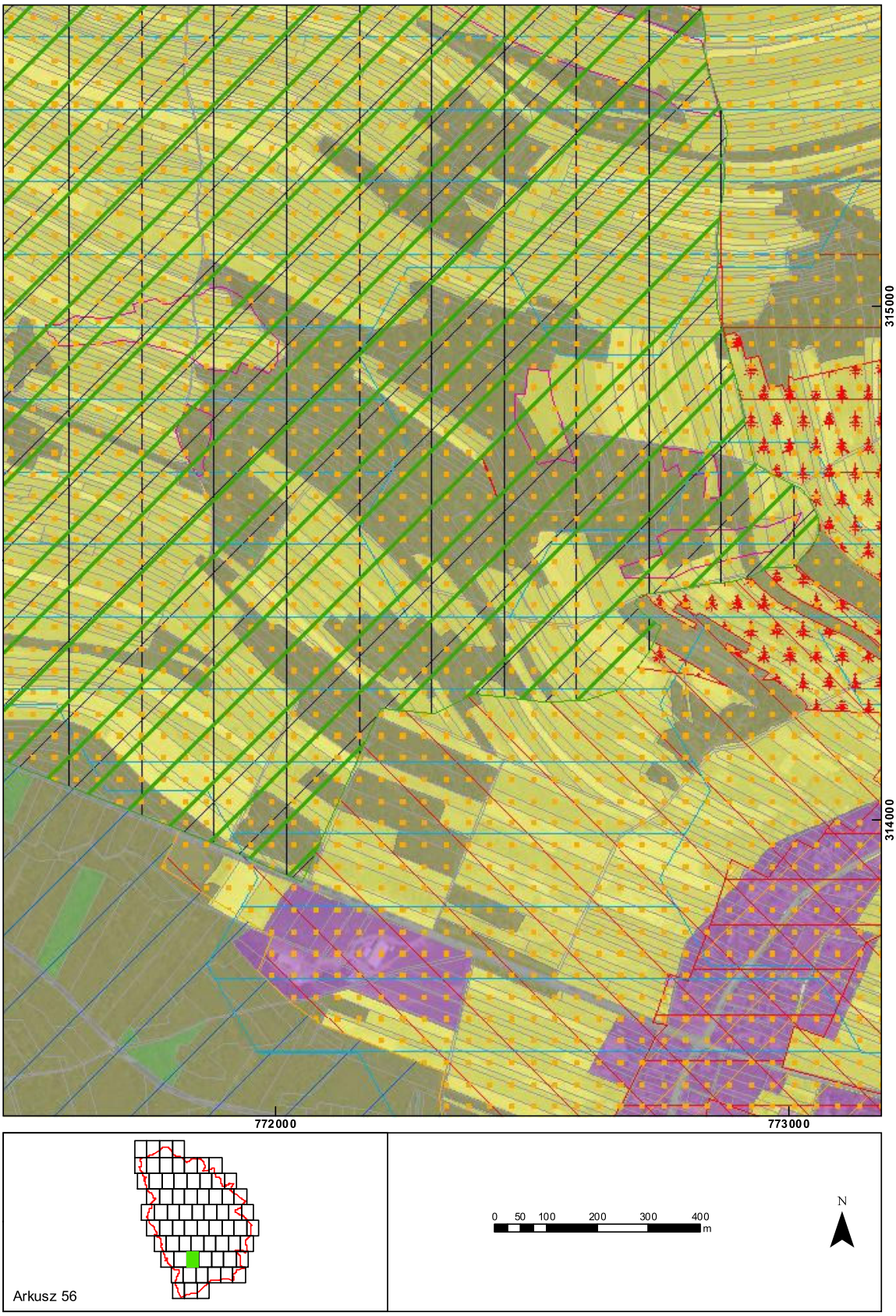
315000
314000
772000
773000
Arkusz 56
0 50 100 200 300 400
m
N

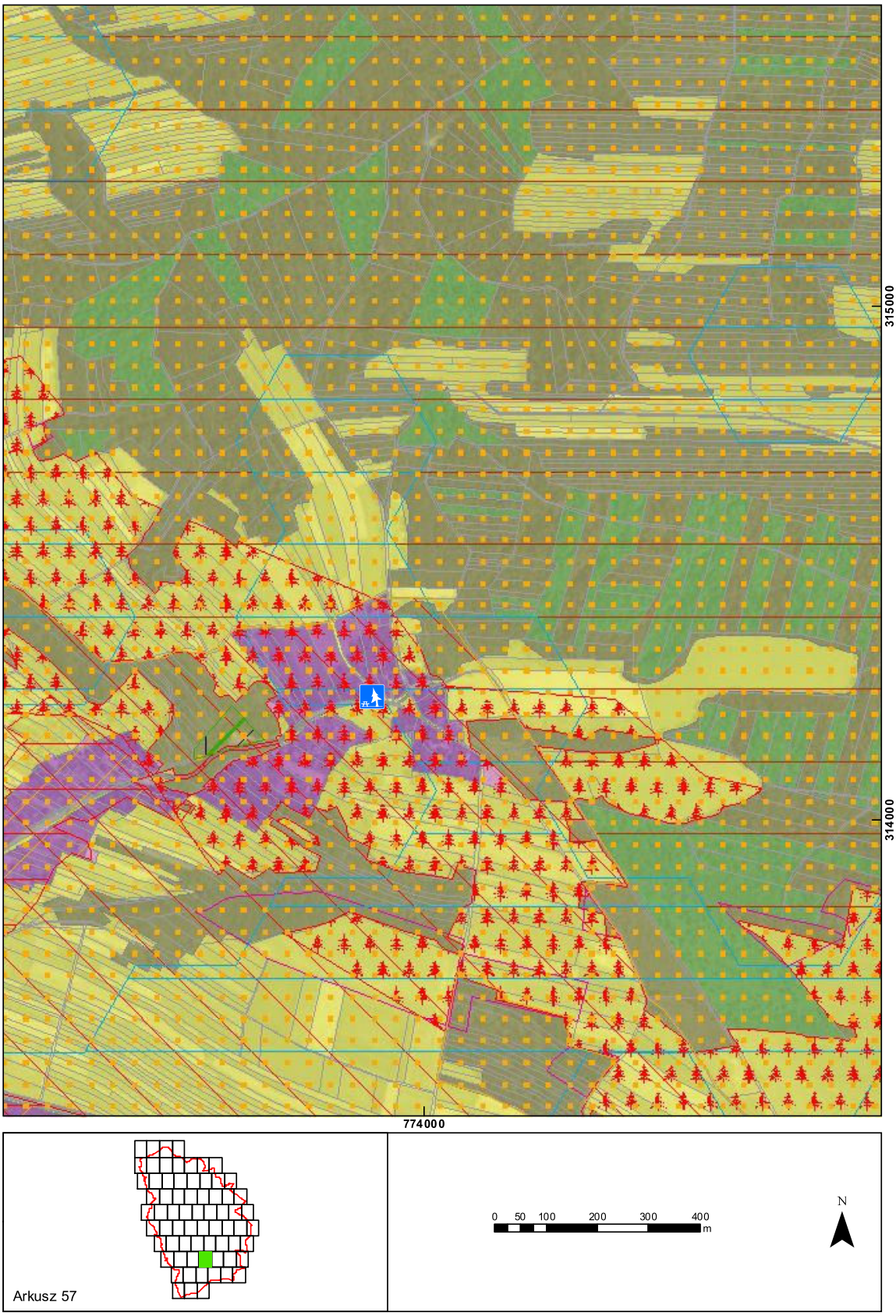
315000
314000
774000
Arkusz 57
0 50 100 200 300 400
m
N

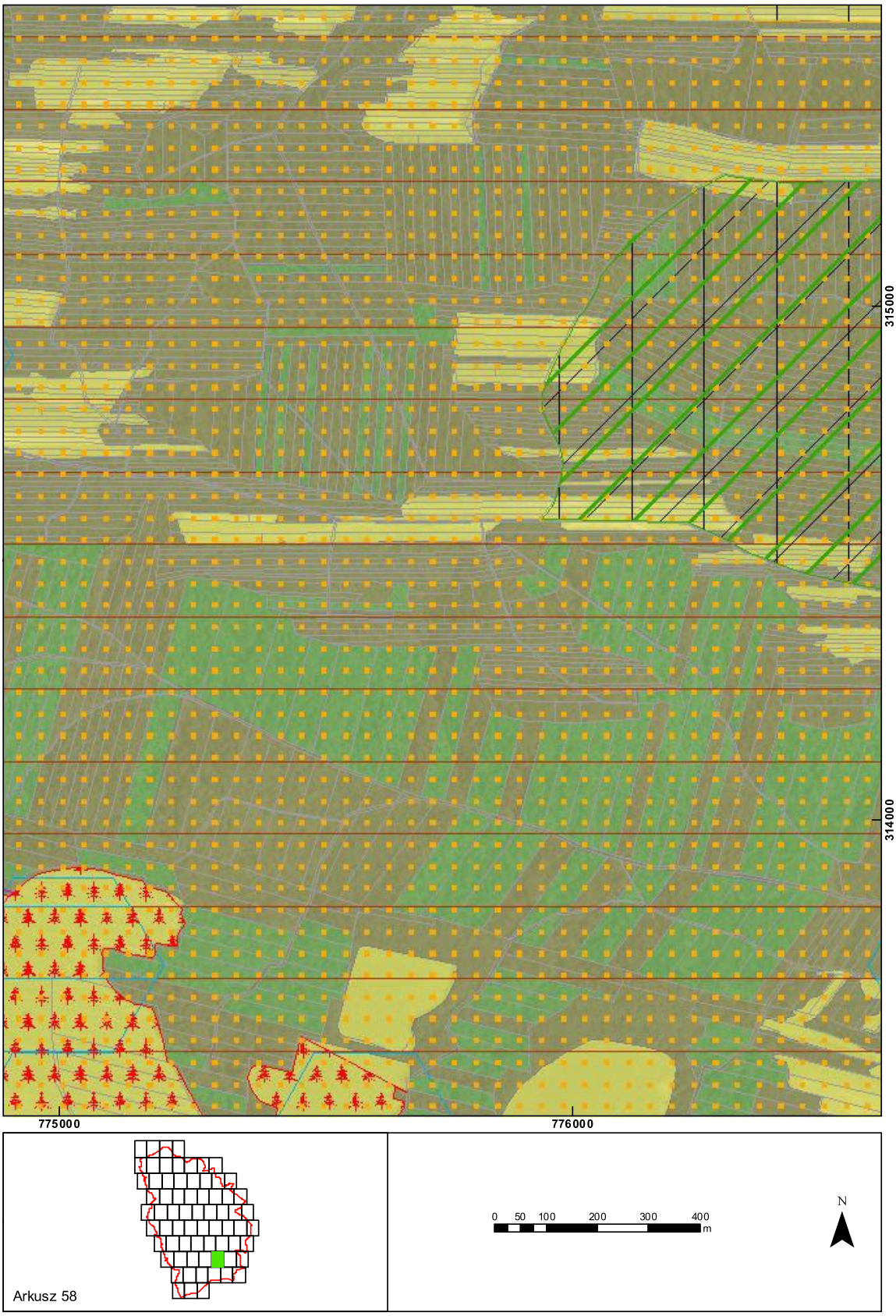
315000
314000
775000
776000
Arkusz 58
0 50 100 200 300 400
m
N

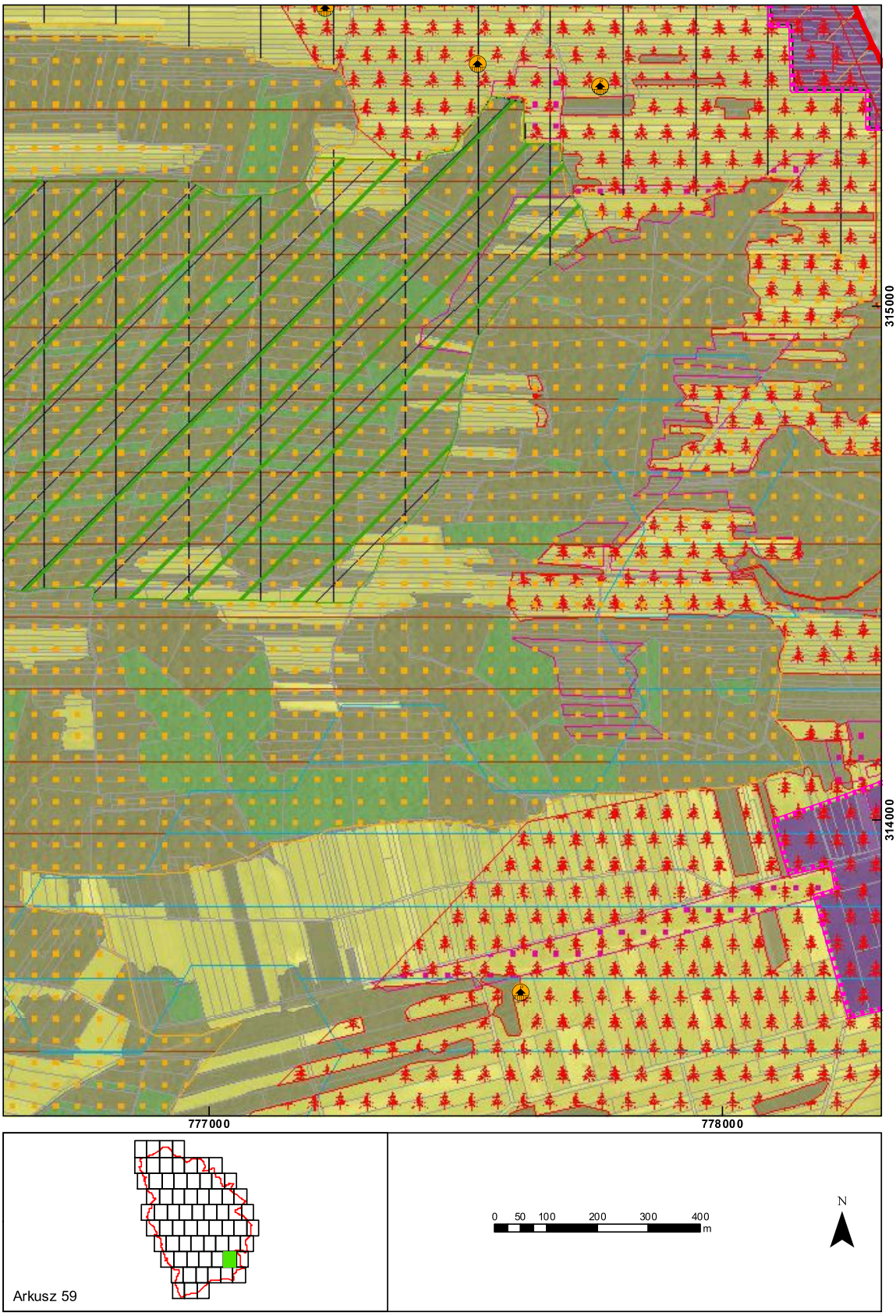
315000
314000
777000
778000
Arkusz 59
0 50 100 200 300 400
m
N

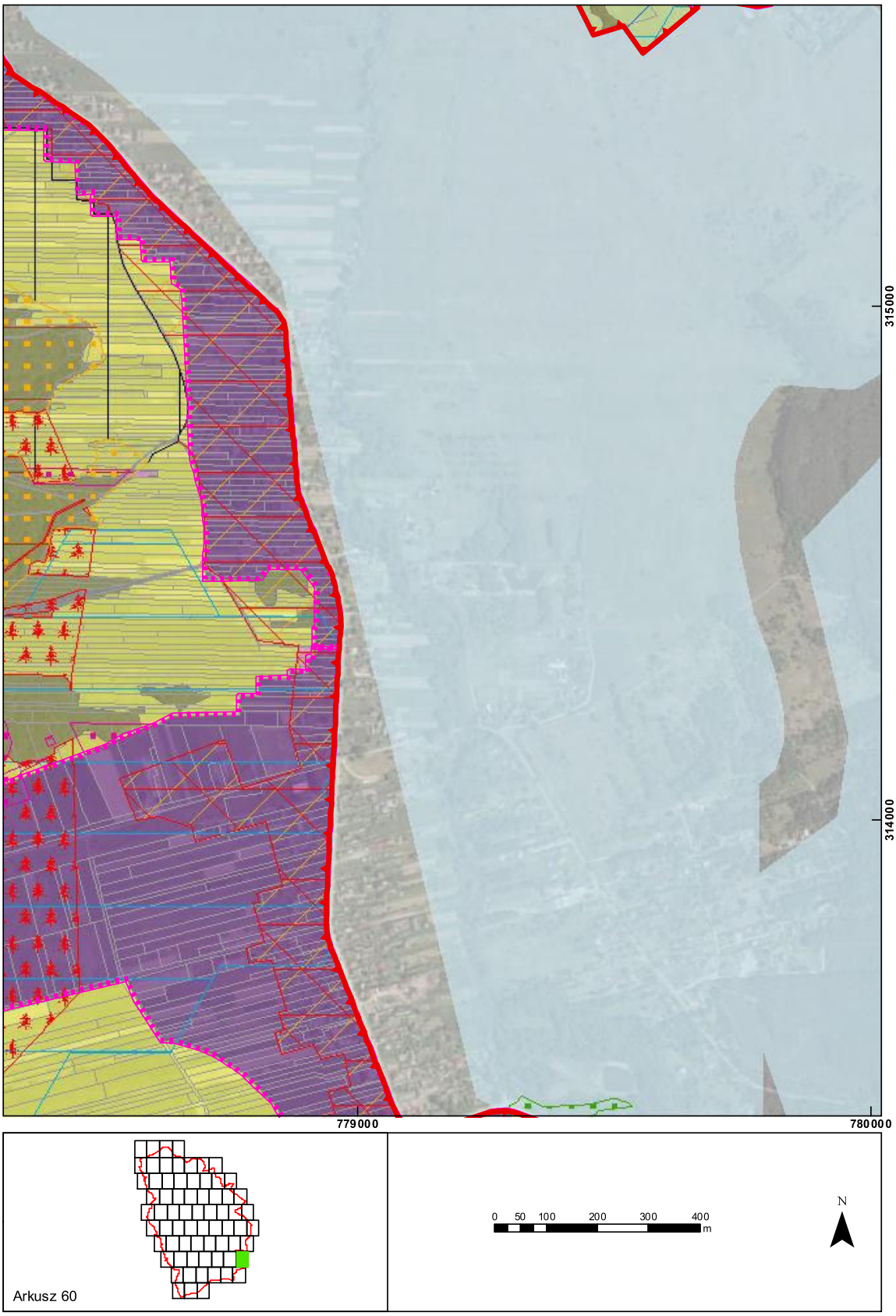
315000
314000
779000
780000
Arkusz 60
0 50 100 200 300 400
m
N

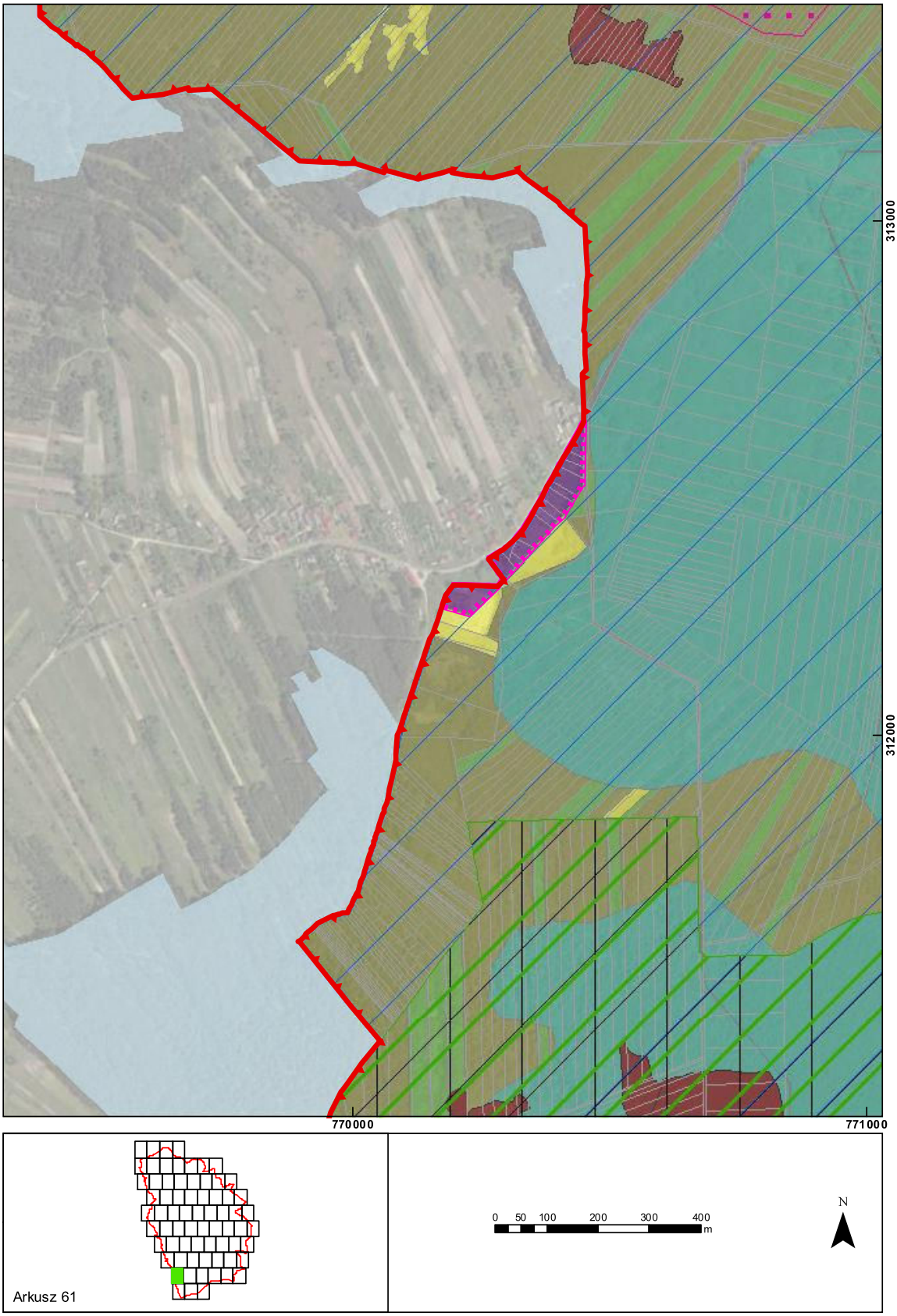
313000
312000
770000
771000
Arkusz 61
0 50 100 200 300 400
m
N

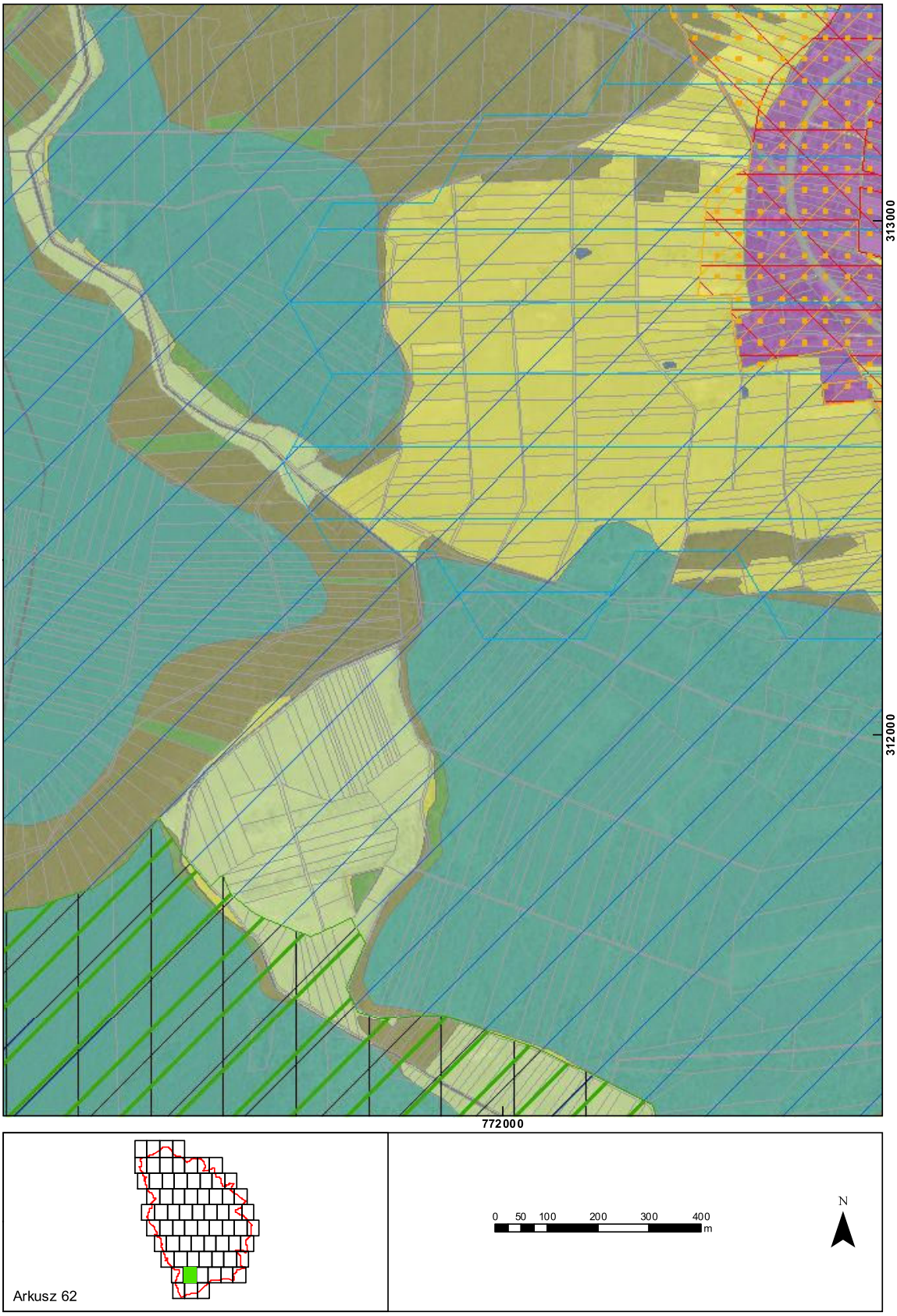
313000
312000
772000
Arkusz 62
0 50 100 200 300 400
m
N

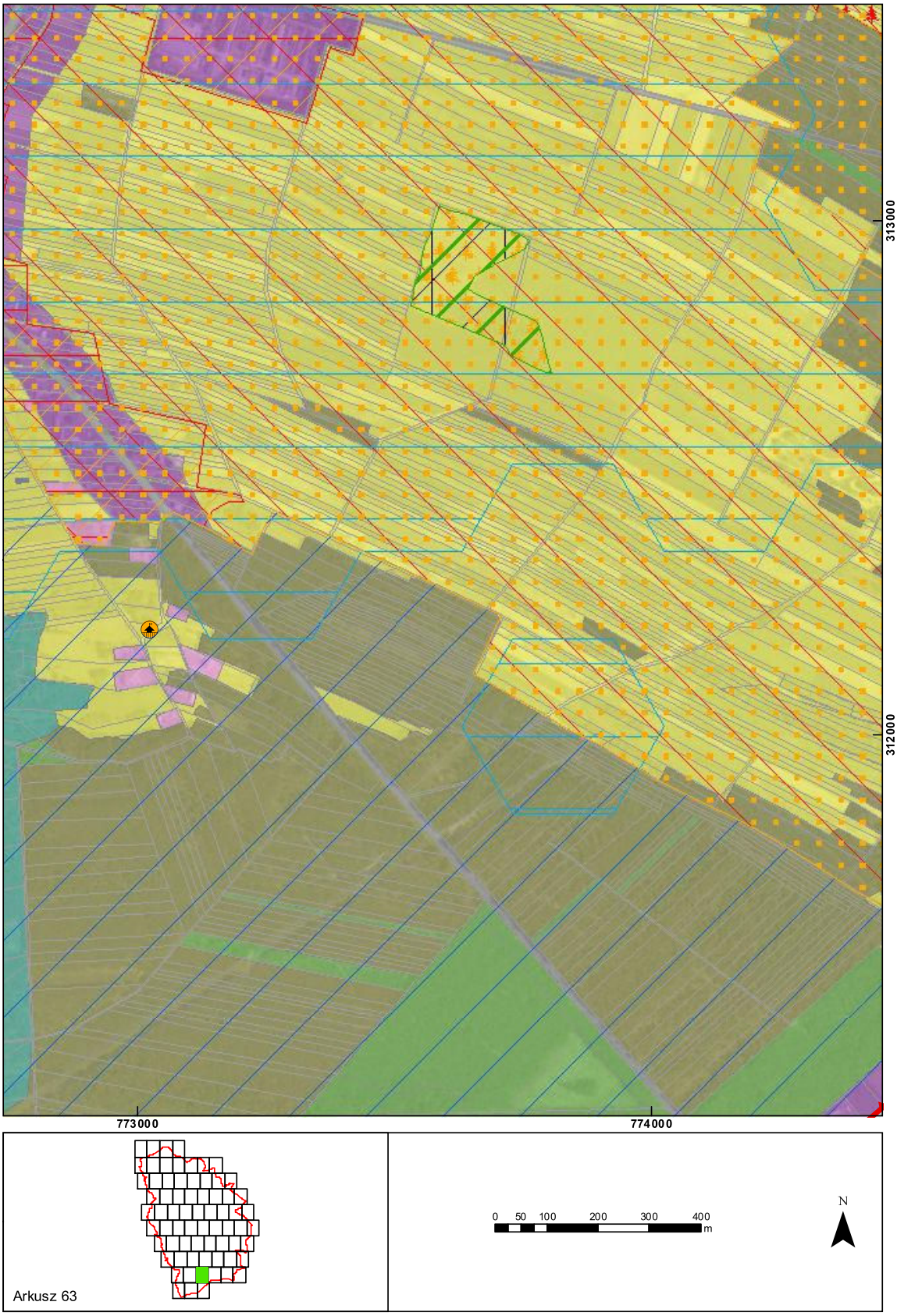
313000
312000
773000
774000
Arkusz 63
0 50 100 200 300 400
m
N

313000
312000
775000
776000
Arkusz 64
0 50 100 200 300 400
m
N

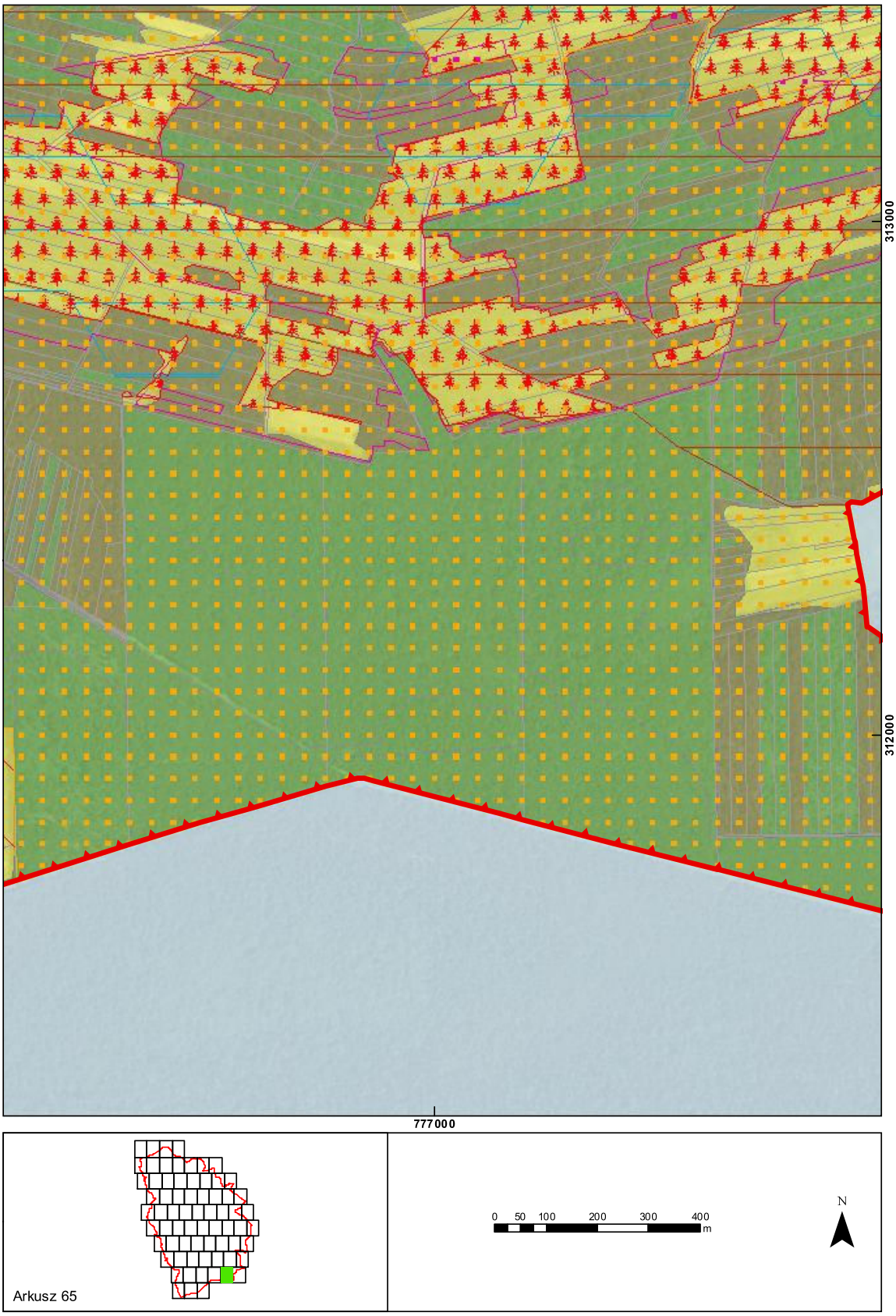
313000
312000
777000
Arkusz 65
0 50 100 200 300 400
m
N

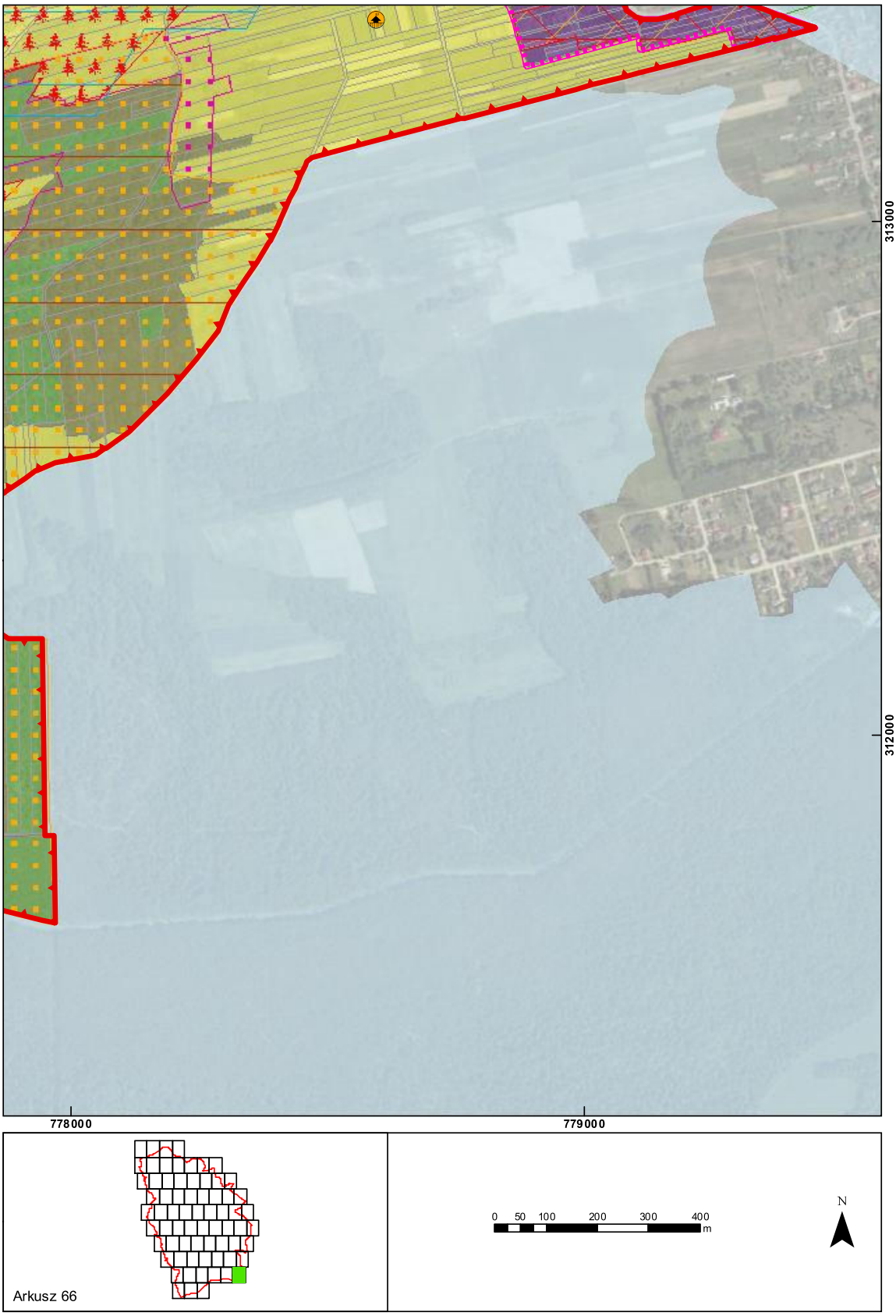
313000
312000
778000
779000
Arkusz 66
0 50 100 200 300 400
m
N

311000
310000
770000
771000
Arkusz 67
0 50 100 200 300 400
m
N

311000
310000
772000
Arkusz 68
0 50 100 200 300 400
m
N

311000
310000
773000
774000
Arkusz 69
0 50 100 200 300 400
m
N

Załącznik nr 4
do uchwały Nr XXXII/490/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego
z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia
Planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego

ZAKRES PRZEWIDZIANY DLA PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 - OBSZARU MAJĄCEGO ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY UROCZYSKA PUSZCZY SOLSKIEJ PLH060034 POŁOŻONEGO W GRANICACH SZCZEBRZESZYŃSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

§ 1.

1. Granice obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034 zwanego dalej „Obszarem Natura 2000 PLH060034”, w części położonej w granicach Parku, przedstawiono na mapie uwarunkowań, stanowiącej załącznik nr 3 do uchwały.

2. Opis granic Obszaru Natura 2000 PLH060034, w części położonej w granicach Parku w postaci wykazu współrzędnych punktów załamania granicy (w układzie PL-1992, w państwowym systemie odniesień przestrzennych, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych; Dz. U. 2012 poz.1247):

Nr kolejny	Współrzędne X	Współrzędne Y
1	309746,8509	771696,2970
2	309732,5029	771607,8250
3	309716,3509	771553,1780
4	309699,6549	771521,2140
5	309683,8479	771501,6610
6	309641,7849	771452,4140
7	309624,1189	771428,0350
8	309607,0019	771395,6280
9	309562,1689	771296,1740
10	309560,1989	771291,7950
11	309481,2499	771113,3750
12	309376,8009	770874,4540
13	309300,7335	770703,8518
14	309302,8105	770703,0566
15	309329,4469	770687,8393
16	309338,5722	770678,7057
17	309362,1607	770668,8218
18	309406,2782	770652,8462
19	309435,9533	770639,9124
20	309468,6667	770626,2119
21	309523,9094	770600,9935
22	309568,7339	770582,2690
23	309678,5159	770534,9540
24	309812,6989	770477,1280
25	309818,4357	770474,4459
26	309821,6690	770480,1393
27	309887,8557	770447,4297
28	309958,6101	770413,9531
29	309992,8428	770485,4644
30	310005,0164	770479,3807
31	310007,2952	770482,4227
32	310027,8351	770471,7723
33	310041,5280	770506,0071
34	310052,1827	770531,8745
35	310056,7403	770536,4413
36	310059,7890	770545,5670
37	310119,1292	770522,7492
38	310144,9962	770513,6156
39	310151,0832	770509,0487
40	310147,2750	770497,6400
41	310165,5356	770483,9479
42	310179,2290	770478,6225
43	310197,4895	770471,7723
44	310211,9424	770467,2055
45	310234,0111	770460,3636
46	310203,5765	770376,6766
47	310204,3122	770376,3592
48	310206,1979	770381,4020
49	310219,5789	770375,7460
50	310231,7829	770370,6010
51	310237,7959	770368,0590
52	310243,8099	770365,5180
53	310262,3669	770357,6780
54	310280,9049	770349,8490
55	310292,2599	770345,0520
56	310297,8929	770342,6760
57	310303,4389	770340,3370
58	310314,6859	770335,5770
59	310323,5069	770331,8530
60	310345,7809	770321,7470
61	310376,5369	770307,8000
62	310398,7519	770297,7280
63	310406,1929	770294,6390
64	310436,0389	770282,2170
65	310465,9539	770269,7700
66	310495,4389	770257,5020
67	310523,8919	770245,6650
68	310531,7899	770242,3850
69	310547,8789	770235,6940
70	310551,4859	770234,1870
71	310560,5339	770230,4180
72	310569,5919	770226,6480
73	310578,4559	770222,9620
74	310584,7089	770220,2630
75	310590,9629	770217,5650
76	310604,4139	770211,7440
77	310612,6339	770208,1910
78	310621,0009	770204,5790
79	310629,4359	770200,9310
80	310641,7479	770195,6080
81	310654,0589	770190,2850
82	310662,1439	770186,7920

83	310670,1309	770183,3350
84	310678,3129	770179,8050
85	310690,4289	770174,5550
86	310696,4879	770171,9500
87	310702,5559	770169,3250
88	310710,5529	770165,8670
89	310718,4519	770162,4570
90	310726,2529	770159,0720
91	310737,9229	770154,0330
92	310749,5809	770148,9850
93	310757,3829	770145,6110
94	310764,8229	770142,3820
95	310772,1679	770139,2090
96	310783,5529	770134,2690
97	310795,0359	770129,2930
98	310803,0119	770125,8370
99	310806,3239	770124,4100
100	310812,0109	770121,9310
101	310817,6989	770119,4710
102	310828,6279	770114,7430
103	310839,4569	770110,0410
104	310850,0059	770105,4790
105	310860,4749	770100,9320
106	310870,5849	770096,5600
107	310876,0009	770094,2190
108	310881,4159	770091,8680
109	310891,7879	770087,3680
110	310897,2029	770085,0270
111	310902,6179	770082,6770
112	310909,7379	770079,5990
113	310916,8859	770076,4900
114	310924,0069	770073,4120
115	310939,1809	770066,8430
116	310945,1549	770064,3040
117	310955,2069	770060,0540
118	310955,6099	770055,5380
119	310957,0259	770041,0370
120	310958,2259	770028,6860
121	310959,2769	770017,8380
122	310959,3359	770015,8790
123	310959,5929	770006,3380
124	310959,8349	769996,7080
125	310960,0709	769987,7400
126	310960,3469	769977,7370
127	310960,6859	769964,6520
128	310960,8689	769957,8730
129	310961,0469	769951,4550
130	310961,3169	769941,0520

131	310963,2499	769937,4720
132	310969,3459	769926,2140
133	310971,4489	769922,3220
134	310983,6379	769918,0100
135	310990,1829	769917,3880
136	311002,7109	769916,1700
137	311012,5939	769916,4450
138	311041,7349	769917,0320
139	311056,2159	769917,2560
140	311071,1489	769917,4900
141	311100,3299	769917,9240
142	311121,9149	769918,2500
143	311142,9779	769918,5610
144	311146,8409	769918,6210
145	311159,6079	769920,9260
146	311175,1449	769923,7260
147	311177,9459	769924,2280
148	311189,3819	769930,2820
149	311202,5229	769937,2430
150	311209,7389	769941,0660
151	311219,6059	769943,7780
152	311263,6689	769955,8580
153	311306,2829	769976,3250
154	311308,5839	769978,0350
155	311318,6949	769985,5410
156	311360,6679	770017,7210
157	311405,3069	770051,9470
158	311407,4559	770049,8060
159	311470,5459	769997,6650
160	311533,6359	769945,5140
161	311596,4599	769893,5810
162	311596,7349	769893,3520
163	311599,5569	769896,0990
164	311608,8349	769904,1830
165	311612,3719	769907,2820
166	311623,7449	769919,6660
167	311626,3639	769922,5170
168	311628,9719	769925,3580
169	311631,5699	769928,2000
170	311633,2999	769930,0680
171	311633,9499	769931,2370
172	311636,3349	769935,5260
173	311638,7559	769939,8940
174	311638,8019	769939,9910
175	311640,7849	769944,8590
176	311644,7359	769954,5170
177	311647,4989	769961,2770
178	311647,9559	769962,7100

179	311650,2439	769969,8630
180	311651,4749	769973,6800
181	311652,9099	769978,1640
182	311653,6199	769980,3520
183	311654,0139	769981,5880
184	311653,8719	769988,2340
185	311660,1199	769991,4010
186	311668,1319	769995,4400
187	311676,1249	769999,4820
188	311692,1389	770007,5620
189	311695,2109	770009,1190
190	311714,3549	770015,2930
191	311725,6999	770018,9680
192	311734,2269	770021,7200
193	311742,7529	770024,4720
194	311759,8269	770029,9840
195	311768,7739	770032,8780
196	311771,7459	770033,8400
197	311774,7279	770034,8020
198	311775,9989	770035,2170
199	311777,7109	770035,7730
200	311779,3609	770036,3030
201	311782,2299	770037,2220
202	311786,7599	770038,6900
203	311788,4399	770039,2280
204	311788,5739	770039,2790
205	311788,8099	770039,3530
206	311790,2339	770039,8090
207	311791,2889	770040,1480
208	311793,6159	770040,9030
209	311796,0249	770041,6830
210	311800,4719	770043,1170
211	311805,1049	770044,6180
212	311807,4209	770045,3640
213	311809,1839	770045,9360
214	311810,8029	770046,4580
215	311812,8629	770047,1210
216	311814,2869	770047,5760
217	311824,7099	770050,9520
218	311847,1639	770058,2060
219	311849,8279	770059,0590
220	311856,5099	770061,2130
221	311862,0239	770062,9960
222	311866,3169	770063,9290
223	311877,3969	770066,3380
224	311894,2959	770070,0080
225	311904,2759	770072,1700
226	311915,6709	770074,6480

227	311937,1999	770079,3290
228	311950,3349	770082,1800
229	311955,8179	770083,3630
230	311963,4159	770083,9430
231	311993,6285	770086,2181
232	311993,1949	770193,8388
233	311992,2654	770214,0848

234	312030,4560	770236,6303
235	312087,5074	770291,8360
236	312160,6607	770286,3131
237	312188,2665	770262,8522
238	312253,1338	770294,5975
239	312256,3525	770308,3969
240	312299,1298	770333,4457

241	311949,5691	770928,7370
242	311820,8762	771341,6265
243	311729,7188	771379,1620
244	311493,7821	771550,7523
245	311429,4356	771663,3587
246	309747,5512	771700,6152
247	309746,8509	771696,2970

§ 2.

Zidentyfikowane istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony Obszaru Natura 2000 PLH060034, zidentyfikowanych w granicach Parku:

L.p.	Przedmiot ochrony[1]	Stan zagrożenia	Opis zagrożenia
1	2	3	4
	Siedliska przyrodnicze		
1.	*91D0 - bory i lasy bagienne	I01 - obce gatunki inwazyjne	Zagrożenie zdefiniowane jako istniejące i potencjalne. Czeremcha amerykańska wkracza na teren siedliska od strony sąsiednich drzewostanów, gdzie występuje bardzo licznie
2.		J02.05 - modyfikowanie funkcjonowania wód, ogólnie	Zagrożenie zdefiniowane jako potencjalne. Wszelkie zmiany w systemie hydrologicznym powodujące obniżanie się poziomu wód gruntowych mogą bezpośrednio lub pośrednio wpływać negatywnie na stan ochrony siedliska przyrodniczego
3.		K02.01 - zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Wykonane w latach wcześniejszych systemy rowów osuszających zapoczątkował rozwój procesów sukcesyjnych. Siedlisko boru bagiennego wykształciło się na obszarze wcześniejszego kompleksu torfowisk wysokich i przejściowych. Dalszy przebieg procesów sukcesyjnych jest trudny do określenia i stanowi potencjalnie duże zagrożenie
4.	7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska	J02 - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	System rowów osuszających wykopany w drugiej połowie ubiegłego wieku w chwili obecnej powodują dalszą degradację przyległych siedlisk i zbiorowisk, zagrożenie istniejące
	Gatunki zwierząt		
5.	1352 – wilk *Canis lupus*	F03.02.03 - usuwanie zwierząt (lądowych) - trucie, kłusownictwo	Wykładanie zatrutych przynęt, omyłkowe i umyślne strzelanie do wilków przez myśliwych
6.		G05.11 - śmierć lub uraz w wyniku kolizji	Stale zwiększający się ruch na drogach jest jedną z głównych przyczyn upadków wilka
7.		J03.02 - antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	Ograniczenie drożności korytarzy ekologicznych (wprowadzanie zabudowy oraz innych inwestycji)

[1] Uwzględniono wyłącznie przedmioty ochrony Obszaru Natura 2000 PLH060034 zidentyfikowane w granicach Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego

8.	1337 – bóbr europejski *Castor fiber*	K - biotyczne i abiotyczne procesy naturalne	Potencjalne pojawienie się zjawisk lub czynników powodujących regres gatunku w obrębie areału występowania

§ 30.

Proponowane cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLH060034:

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel do osiągnięcia w okresie obowiązywania Planu ochrony Parku
1	2	3
1.	*91D0	Zachowanie powierzchni siedliska oraz utrzymanie jego stanu ochrony w stanie co najmniej niepogorszonym (U1 - stan niezadowalający). Ponadto, celem działań ochronnych jest poprawa parametru struktury i funkcji siedliska w zakresie zwiększenia zasobów martwego drewna do ok. 5-10% zasobności drzewostanu oraz utrzymanie uwodnienia podłoża na istniejącym poziomie
2.	7140	Zachowanie siedliska w obszarze oraz utrzymanie jego stanu ochrony w stanie co najmniej niepogorszonym (U1 - stan niezadowalający). Utrzymanie reżimu wodnego, poprawa parametru – uwodnienie
3.	1352	Utrzymanie aktualnej liczebności populacji (1 grupa rodzinna)
4.	1337	Utrzymanie minimum aktualnego areału i liczebności populacji

§ 4.

Propozycje działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów mogących odpowiadać za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania:

1) w zakresie ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin zwierząt i ich siedlisk zaleca się:

Lp.	Rodzaj działania ochronnego	Sposób wykonania i zakres	Obszar wdrażania działań ochronnych	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1	Sporządzenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynikającego z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2010, Nr 34, poz. 186)	Cały obszar Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

2) w zakresie monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, w ramach których zaleca się:

Lp.	Rodzaj monitoringu	Sposób wykonania i zakres	Obszar monitoringu	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1	Monitoring stanu siedliska przyrodniczego *91D0	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

Lp.	Rodzaj monitoringu	Sposób wykonania i zakres	Obszar monitoringu	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
2	Monitoring stanu siedliska przyrodniczego 7140	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

3) w zakresie uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, w ramach których zaleca się:

Lp.	Rodzaj działań uzupełniających stan wiedzy	Sposób wykonania i zakres	Obszar wdrażania działań	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1	Analiza stosunków wodnych i koncepcja spowolnienia odpływu wód z terenu obszaru Natura 2000	Działanie obejmuje wykonanie badań i ekspertyzy hydrologicznej określającej sposób zasilania w wodę wszystkich płatów siedlisk od wód zależnych, potrzeb i miejsc lokalizacji izolacji, zastawek, rzędnych piętrzenia i innych niezbędnych dla utrzymania odpowiedniego uwodnienia siedlisk działań oraz dalszego monitoringu hydrologicznego	Część zlewni Gorajce położona w obszar Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

§ 5.

Nie wskazuje się potrzeby zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w obrębie tych gmin oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono Obszar Natura 2000 PLH060034.

Załącznik nr 5
do uchwały Nr XXXII/490/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego
z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia
Planu ochrony dla Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego

ZAKRES PRZEWIDZIANY DLA PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 - OBSZARU SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW PUSZCZA SOLSKA PLB060008 POŁOŻONEGO W GRANICACH SZCZEBRZESZYŃSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

§ 1.

1. Granice Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Solska PLB060008 zwanego dalej „Obszarem Natura 2000 PLB060008”, w części położonej w granicach Parku, przedstawiono na mapie uwarunkowań, stanowiącej załącznik nr 3 do uchwały.

2. Opis granic Obszaru Natura 2000 PLB060008, w części położonej w granicach Parku w postaci wykazu współrzędnych punktów załamania granicy (w układzie PL-1992, w państwowym systemie odniesień przestrzennych, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych; Dz. U. 2012 poz.1247):

Nr kolejny	Współrzędne X	Współrzędne Y
1	311057,9719	774210,1810
2	311044,9609	774195,6710
3	311033,6979	774182,5380
4	310940,8639	774074,0540
5	310721,0499	773823,0830
6	310667,1249	773761,9460
7	310655,4589	773748,4880
8	310558,3539	773638,0580
9	310388,9489	773447,6610
10	310236,7699	773274,9470
11	310074,5609	773091,0320
12	309987,4029	772994,1150
13	309966,0119	772962,8390
14	309954,7179	772939,3110
15	309944,5989	772902,3010
16	309938,3159	772865,2530
17	309915,5449	772730,9030
18	309883,4089	772539,0930
19	309866,3819	772434,5610
20	309811,6259	772091,5100
21	309810,2919	772083,1900
22	309774,2419	771865,1990
23	309746,8509	771696,2970
24	309732,5029	771607,8250
25	309716,3509	771553,1780
26	309699,6549	771521,2140
27	309683,8479	771501,6610
28	309641,7849	771452,4140
29	309624,1189	771428,0350
30	309607,0019	771395,6280
31	309562,1689	771296,1740
32	309560,1989	771291,7950
33	309481,2499	771113,3750
34	309376,8009	770874,4540
35	309295,6689	770692,4930
36	309386,8469	770655,5870
37	309435,0969	770638,0930
38	309568,7339	770582,2690
39	309678,5159	770534,9540
40	309812,6989	770477,1280
41	309977,4439	770400,1050
42	310076,0809	770352,3800
43	310078,6019	770351,2670
44	310178,4109	770307,1020
45	310179,8179	770310,8560
46	310206,1979	770381,4020
47	310219,5789	770375,7460
48	310231,7829	770370,6010
49	310237,7959	770368,0590
50	310243,8099	770365,5180
51	310262,3669	770357,6780
52	310280,9049	770349,8490
53	310292,2599	770345,0520
54	310297,8929	770342,6760
55	310303,4389	770340,3370
56	310314,6859	770335,5770
57	310323,5069	770331,8530
58	310345,7809	770321,7470
59	310376,5369	770307,8000
60	310398,7519	770297,7280
61	310406,1929	770294,6390
62	310436,0389	770282,2170
63	310465,9539	770269,7700
64	310495,4389	770257,5020
65	310523,8919	770245,6650
66	310531,7899	770242,3850
67	310547,8789	770235,6940
68	310551,4859	770234,1870
69	310560,5339	770230,4180
70	310569,5919	770226,6480
71	310578,4559	770222,9620
72	310584,7089	770220,2630
73	310590,9629	770217,5650
74	310604,4139	770211,7440
75	310612,6339	770208,1910
76	310621,0009	770204,5790
77	310629,4359	770200,9310
78	310641,7479	770195,6080
79	310654,0589	770190,2850
80	310662,1439	770186,7920
81	310670,1309	770183,3350
82	310678,3129	770179,8050

83	310690,4289	770174,5550
84	310696,4879	770171,9500
85	310702,5559	770169,3250
86	310710,5529	770165,8670
87	310718,4519	770162,4570
88	310726,2529	770159,0720
89	310737,9229	770154,0330
90	310749,5809	770148,9850
91	310757,3829	770145,6110
92	310764,8229	770142,3820
93	310772,1679	770139,2090
94	310783,5529	770134,2690
95	310795,0359	770129,2930
96	310803,0119	770125,8370
97	310806,3239	770124,4100
98	310812,0109	770121,9310
99	310817,6989	770119,4710
100	310828,6279	770114,7430
101	310839,4569	770110,0410
102	310850,0059	770105,4790
103	310860,4749	770100,9320
104	310870,5849	770096,5600
105	310876,0009	770094,2190
106	310881,4159	770091,8680
107	310891,7879	770087,3680
108	310897,2029	770085,0270
109	310902,6179	770082,6770
110	310909,7379	770079,5990
111	310916,8859	770076,4900
112	310924,0069	770073,4120
113	310939,1809	770066,8430
114	310945,1549	770064,3040
115	310955,2069	770060,0540
116	310955,6099	770055,5380
117	310957,0259	770041,0370
118	310958,2259	770028,6860
119	310959,2769	770017,8380
120	310959,3359	770015,8790
121	310959,5929	770006,3380
122	310959,8349	769996,7080
123	310960,0709	769987,7400
124	310960,3469	769977,7370
125	310960,6859	769964,6520
126	310960,8689	769957,8730
127	310961,0469	769951,4550
128	310961,3169	769941,0520
129	310963,2499	769937,4720
130	310969,3459	769926,2140
131	310971,4489	769922,3220
132	310983,6379	769918,0100
133	310990,1829	769917,3880
134	311002,7109	769916,1700
135	311012,5939	769916,4450
136	311041,7349	769917,0320
137	311056,2159	769917,2560
138	311071,1489	769917,4900
139	311100,3299	769917,9240
140	311121,9149	769918,2500
141	311142,9779	769918,5610
142	311146,8409	769918,6210
143	311159,6079	769920,9260
144	311175,1449	769923,7260
145	311177,9459	769924,2280
146	311189,3819	769930,2820
147	311202,5229	769937,2430
148	311209,7389	769941,0660
149	311219,6059	769943,7780
150	311263,6689	769955,8580
151	311306,2829	769976,3250
152	311308,5839	769978,0350
153	311318,6949	769985,5410
154	311360,6679	770017,7210
155	311405,3069	770051,9470
156	311407,4559	770049,8060
157	311470,5459	769997,6650
158	311533,6359	769945,5140
159	311596,4599	769893,5810
160	311596,7349	769893,3520
161	311599,5569	769896,0990
162	311608,8349	769904,1830
163	311612,3719	769907,2820
164	311623,7449	769919,6660
165	311626,3639	769922,5170
166	311628,9719	769925,3580
167	311631,5699	769928,2000
168	311633,2999	769930,0680
169	311633,9499	769931,2370
170	311636,3349	769935,5260
171	311638,7559	769939,8940
172	311638,8019	769939,9910
173	311640,7849	769944,8590
174	311644,7359	769954,5170
175	311647,4989	769961,2770
176	311647,9559	769962,7100
177	311650,2439	769969,8630
178	311651,4749	769973,6800
179	311652,9099	769978,1640
180	311653,6199	769980,3520
181	311654,0139	769981,5880
182	311653,8719	769988,2340
183	311660,1199	769991,4010
184	311668,1319	769995,4400
185	311676,1249	769999,4820
186	311692,1389	770007,5620
187	311695,2109	770009,1190
188	311714,3549	770015,2930
189	311725,6999	770018,9680
190	311734,2269	770021,7200
191	311742,7529	770024,4720
192	311759,8269	770029,9840
193	311768,7739	770032,8780
194	311771,7459	770033,8400
195	311774,7279	770034,8020
196	311775,9989	770035,2170
197	311777,7109	770035,7730
198	311779,3609	770036,3030
199	311782,2299	770037,2220
200	311786,7599	770038,6900
201	311788,4399	770039,2280
202	311788,5739	770039,2790
203	311788,8099	770039,3530
204	311790,2339	770039,8090
205	311791,2889	770040,1480
206	311793,6159	770040,9030
207	311796,0249	770041,6830
208	311800,4719	770043,1170
209	311805,1049	770044,6180
210	311807,4209	770045,3640
211	311809,1839	770045,9360
212	311810,8029	770046,4580
213	311812,8629	770047,1210
214	311814,2869	770047,5760
215	311824,7099	770050,9520
216	311847,1639	770058,2060
217	311849,8279	770059,0590
218	311856,5099	770061,2130
219	311862,0239	770062,9960
220	311866,3169	770063,9290
221	311877,3969	770066,3380
222	311894,2959	770070,0080
223	311904,2759	770072,1700
224	311915,6709	770074,6480
225	311937,1999	770079,3290
226	311950,3349	770082,1800

227	311955,8179	770083,3630
228	311963,4159	770083,9430
229	311996,9479	770086,4680
230	311999,1259	770086,6420
231	312008,5779	770089,8930
232	312035,3449	770099,1110
233	312094,7799	770119,2540
234	312186,0089	770150,1700
235	312194,2119	770153,0440
236	312222,5329	770162,9990
237	312270,9389	770179,9980
238	312291,8059	770195,5090
239	312291,2429	770215,5060
240	312289,3409	770281,5670
241	312299,3649	770290,0120
242	312302,5009	770292,6570
243	312342,2529	770262,1520
244	312343,2869	770264,0970
245	312357,3719	770287,2450
246	312359,3449	770290,4900
247	312377,7239	770312,7860
248	312385,0569	770318,7960
249	312399,5209	770330,6300
250	312425,3109	770346,3100
251	312431,3009	770349,6450
252	312446,8309	770358,2790
253	312461,9339	770366,6710
254	312483,8289	770378,8450
255	312494,5689	770384,8260
256	312518,8689	770398,3310
257	312522,6719	770400,4600
258	312537,1859	770408,5910
259	312554,0219	770418,0000
260	312588,6849	770437,3910
261	312609,3479	770448,6950
262	312610,1309	770448,7130
263	312639,2479	770447,8980
264	312697,1189	770446,2520
265	312702,7639	770446,1110
266	312711,5689	770454,1670
267	312741,0589	770452,4950
268	312766,4839	770451,0470
269	312773,9739	770450,6310
270	312777,5889	770450,4170
271	312778,9569	770450,3340
272	312781,4529	770450,1960
273	312786,5559	770449,9010
274	312807,0349	770450,9130
275	312812,2349	770451,1730
276	312832,5229	770452,1780
277	312854,4909	770453,2790
278	312876,4779	770454,3590
279	312894,4419	770455,2400
280	312901,6539	770455,5950
281	312937,9189	770453,6050
282	312989,5269	770450,7990
283	312995,2289	770444,5290
284	313031,9119	770404,2360
285	313035,9349	770399,8240
286	313085,0409	770335,0840
287	313093,5739	770323,8400
288	313097,9999	770317,9880
289	313083,2369	770271,7590
290	313086,3089	770246,9110
291	313089,5039	770221,0520
292	313093,0719	770192,2700
293	313098,2119	770189,9480
294	313094,1999	770173,0670
295	313086,0219	770142,8440
296	313081,6369	770126,6090
297	313083,7769	770118,9760
298	313089,3359	770099,1730
299	313094,5219	770080,6870
300	313100,4759	770059,4640
301	313095,3469	770059,8200
302	313111,7419	770002,9350
303	313112,3229	769990,3150
304	313113,0229	769974,7190
305	313113,5209	769963,8490
306	313114,0339	769952,4460
307	313114,4949	769942,3600
308	313116,6089	769895,6220
309	313149,6659	769854,7730
310	313188,1269	769807,2530
311	313256,0539	769723,3060
312	313254,7499	769678,9550
313	313259,0079	769678,3160
314	313254,0429	769657,6700
315	313247,7429	769631,5010
316	313244,8339	769610,2550
317	313241,2479	769583,6110
318	313240,2329	769569,6250
319	313245,4689	769564,9300
320	313256,2969	769552,9410
321	313269,5289	769540,7690
322	313282,2519	769529,0720
323	313296,4379	769516,0340
324	313307,1779	769506,1550
325	313319,7139	769491,3940
326	313329,5849	769479,7900
327	313339,1399	769468,5380
328	313343,4669	769463,4430
329	313341,0649	769459,3450
330	313347,4229	769451,6680
331	313352,2999	769445,8040
332	313360,7169	769435,6620
333	313370,6729	769423,6710
334	313374,6229	769418,9330
335	313379,8039	769412,6790
336	313389,8359	769400,6230
337	313399,6059	769388,8550
338	313412,1709	769388,7670
339	313423,7639	769388,6850
340	313444,3749	769388,5450
341	313447,6719	769388,5230
342	313449,7659	769388,5020
343	313453,2919	769388,4740
344	313464,2849	769388,4030
345	313471,0889	769388,3740
346	313472,8319	769388,3560
347	313476,4799	769388,3300
348	313483,4829	769388,2780
349	313490,4859	769388,2150
350	313498,6019	769388,1580
351	313526,7489	769387,9700
352	313533,7939	769387,9350
353	313556,1609	769387,5160
354	313559,0249	769387,4720
355	313573,4739	769387,2270
356	313583,4149	769387,0370
357	313585,6579	769386,9950
358	313604,6619	769386,6630
359	313609,6589	769386,5760
360	313614,1339	769381,4420
361	313616,0949	769379,1740
362	313618,0789	769376,9240
363	313620,9619	769373,6120
364	313629,2329	769364,1210
365	313635,4839	769356,9420
366	313638,5259	769353,4480
367	313648,2569	769342,2840
368	313652,8999	769336,9680
369	313658,6389	769330,3650
370	313668,6659	769318,8410

371	313674,8989	769311,6830
372	313676,9359	769309,3400
373	313686,7419	769298,0910
374	313696,9099	769286,4170
375	313705,5779	769276,7280
376	313706,0429	769276,2060
377	313714,8779	769266,3160
378	313724,1899	769255,9120
379	313724,5989	769255,4430
380	313735,6149	769243,1100
381	313745,5959	769231,9400
382	313751,5139	769225,3250
383	313755,4659	769220,9070
384	313764,4779	769210,8150
385	313769,5099	769205,1820
386	313776,9629	769200,5080
387	313790,0219	769192,3070
388	313804,2359	769183,3870
389	313818,8549	769174,2380
390	313821,5469	769172,5330
391	313834,5959	769164,3430
392	313849,2929	769155,1490
393	313864,6689	769145,4880
394	313880,6619	769135,4550
395	313895,8859	769125,9150
396	313897,2409	769125,0620
397	313912,7829	769115,3200
398	313929,4479	769104,8610
399	313937,0119	769096,4800
400	313941,9729	769090,9820
401	313944,9969	769087,6600
402	313946,5239	769085,9330
403	313951,0849	769080,8930
404	313952,8579	769078,9380
405	313955,7759	769075,6940
406	313958,1369	769073,0980
407	313960,4569	769070,4950
408	313964,6159	769065,8830
409	313965,1669	769065,2750
410	313969,8489	769060,0960
411	313974,0539	769055,4210
412	313977,5149	769051,5990
413	313978,2249	769050,8290
414	313981,5819	769047,1030
415	313985,0499	769043,2500
416	313989,6019	769038,2210
417	313990,7859	769036,8980
418	313993,4149	769033,9730
419	313997,9109	769028,9980
420	314001,5949	769024,9190
421	314002,8819	769023,4990
422	314005,2779	769020,8310
423	314007,0219	769018,8990
424	314008,8219	769016,9020
425	314010,6409	769014,8950
426	314011,7039	769013,7100
427	314015,8989	769010,0780
428	314019,0059	769007,4020
429	314028,3449	768999,3230
430	314029,1219	768998,6590
431	314039,2549	768989,8840
432	314043,2139	768986,4680
433	314050,7809	768979,9220
434	314057,5339	768974,0820
435	314064,3239	768968,2000
436	314072,1859	768961,4130
437	314076,5049	768957,6830
438	314087,1889	768948,4600
439	314088,9689	768946,9160
440	314101,1959	768936,3360
441	314102,5409	768935,1720
442	314113,2329	768925,9180
443	314115,1749	768924,2430
444	314117,3039	768923,7080
445	314128,9719	768920,7340
446	314132,3419	768919,8750
447	314140,7979	768917,7190
448	314152,8119	768914,6720
449	314153,3929	768914,5220
450	314164,8439	768911,6030
451	314171,5559	768909,8960
452	314177,3209	768908,4240
453	314190,0039	768905,2000
454	314193,8579	768904,2180
455	314203,1499	768901,8460
456	314216,3659	768898,4860
457	314218,3469	768897,9820
458	314219,0859	768897,7910
459	314231,1149	768891,8450
460	314238,2419	768888,2860
461	314248,5819	768883,1560
462	314263,6639	768875,6710
463	314270,7259	768872,1760
464	314294,4399	768860,3980
465	314297,4419	768859,1330
466	314339,5639	768841,4690
467	314359,9079	768832,9360
468	314354,6239	768802,2270
469	314346,7729	768756,5240
470	314347,1389	768749,0310
471	314349,1509	768708,3660
472	314350,0399	768690,5220
473	314346,9869	768673,6770
474	314343,0939	768652,2770
475	314341,2359	768641,9970
476	314339,3989	768631,8760
477	314351,2709	768613,8210
478	314353,1529	768610,9670
479	314372,5589	768581,4260
480	314522,4959	768740,0940
481	314564,8559	768784,6670
482	314569,6159	768789,6780
483	314606,8709	768828,8920
484	314611,4049	768833,6680
485	314626,1279	768808,2720
486	314638,4179	768787,0620
487	314650,3139	768766,5490
488	314663,4659	768743,8560
489	314681,4539	768726,1300
490	314699,5839	768708,2630
491	314718,4379	768689,6960
492	314737,0469	768671,3560
493	314750,3269	768658,2690
494	314766,8969	768641,9510
495	314780,1859	768628,8530
496	314795,5999	768613,6660
497	314807,5419	768595,9170
498	314818,4909	768579,6390
499	314829,7789	768562,8770
500	314839,7529	768548,0480
501	314850,0909	768532,6730
502	314856,2849	768523,4630
503	314872,2319	768527,7280
504	314911,4129	768538,1710
505	314951,2769	768548,5080
506	314955,7469	768547,3030
507	314978,9479	768538,6170
508	315006,2059	768528,4040
509	315035,3409	768517,4820
510	315064,8579	768506,4250
511	315094,2769	768495,4130
512	315123,6079	768484,4280
513	315129,2789	768481,8600
514	315152,2679	768473,5990

515	315180,7519	768462,8420
516	315211,5239	768451,2180
517	315243,5369	768438,6880
518	315244,8669	768438,1870
519	315263,5569	768431,1290
520	315282,6279	768423,9250
521	315283,1839	768423,7070
522	315289,0959	768421,8840
523	315303,4939	768416,4400
524	315327,1789	768407,5000
525	315335,6529	768404,2810
526	315343,6969	768401,2310
527	315380,4849	768387,2660
528	315392,9659	768382,5220
529	315400,2569	768379,7540
530	315407,3719	768377,0570
531	315435,4239	768366,4290
532	315444,5809	768362,9330
533	315464,7869	768354,8810
534	315494,4939	768343,5190
535	315524,6109	768332,0000
536	315598,8459	768304,4750
537	315601,2399	768302,6700
538	315614,2509	768297,4690
539	315630,8029	768291,8590
540	315649,3719	768283,8970
541	315669,8239	768275,9180
542	315686,5709	768269,1820
543	315704,4889	768261,9860
544	315723,6839	768254,2520
545	315743,1112	768246,4356
546	315756,5776	768243,3495
547	315758,7546	768266,5705
548	315758,7546	768281,0836
549	315751,4980	768313,0125
550	315746,4184	768336,2335
551	315738,4362	768378,3216
552	315736,9849	768404,4452
553	315734,0823	768468,3029
554	315714,4533	768641,3697
555	315689,5636	768899,3179
556	315664,6739	769140,2959
557	315637,5214	769265,8759
558	315630,7333	769317,9181
559	315617,1571	769386,9306
560	315604,7122	769442,3668
561	315603,5809	769470,6506
562	315602,4495	769517,0360
563	315593,3987	769550,9766
564	315536,8311	769638,0907
565	315509,6786	769681,0821
566	315484,0792	769722,1428
567	315520,8723	769736,8600
568	315644,4969	769761,8793
569	315756,3478	769775,1248
570	315840,2360	769798,6724
571	315881,4442	769816,3330
572	315935,8979	769861,9564
573	315963,8606	769892,8626
574	315985,9364	769939,9577
575	316003,5971	769982,6376
576	316010,9557	770066,5258
577	316015,3709	770147,4705
578	316012,4274	770312,3034
579	316000,6537	770409,4370
580	315993,2950	770510,9858
581	316000,6537	770603,7043
582	316019,7860	770709,6683
583	316041,8619	770802,3868
584	316066,8811	770858,3122
585	316111,0328	770915,7094
586	316146,3541	770948,0873
587	316191,9775	770987,8238
588	316189,0341	771012,8430
589	316028,6164	770998,1258
590	315944,7282	770990,7672
591	315841,1332	770977,1282
592	315672,4444	770957,7108
593	315540,1633	770944,3614
594	315444,2899	770941,9342
595	315269,5332	770921,3032
596	315129,9705	770906,7401
597	315075,3591	770900,6722
598	314918,8062	770878,8276
599	314873,9035	770873,9732
600	314807,1561	770870,3325
601	314771,9621	770914,0216
602	314740,4088	770927,3711
603	314676,0886	770978,3418
604	314625,1179	771036,5940
605	314563,2249	771105,7686
606	314542,5939	771131,2539
607	314537,7396	771160,3800
608	314551,0890	771193,1469
609	314552,3026	771206,4964
610	314523,1765	771235,6225
611	314486,7689	771276,8845
612	314439,4389	771331,4959
613	314386,0411	771333,9231
614	314346,8217	771337,4696
615	314339,3727	771331,5640
616	314293,9456	771297,0655
617	314307,2889	771286,3326
618	314278,4939	771220,0123
619	314267,9187	771195,6555
620	314242,7614	771182,8866
621	314223,5011	771187,9892
622	314208,0442	771223,0750
623	314154,3302	771363,7334
624	314155,8045	771400,7889
625	314131,0500	771515,8246
626	314055,3302	771677,4572
627	313947,0457	771892,7394
628	313922,8206	771878,4058
629	313855,4565	771843,8783
630	313765,5565	771965,7747
631	313633,2857	772096,0884
632	313582,0817	772098,2843
633	313571,8887	772125,9512
634	313528,7605	772118,4037
635	313458,3090	772314,8376
636	313227,5904	772310,5350
637	313226,2942	772322,4784
638	313212,6187	772448,4882
639	313197,6471	772459,1823
640	313143,1074	772486,9868
641	313113,1641	772503,0279
642	313056,4856	772535,1100
643	313022,2646	772544,7347
644	312990,1825	772466,6681
645	312931,3652	772482,7092
646	312915,3241	772470,9457
647	312850,0904	772481,6398
648	312827,6329	772486,9868
649	312830,8412	772531,9018
650	312733,5253	772546,8735
651	312707,8596	772549,0123
652	312708,9290	772611,0378
653	312707,8596	772680,5491
654	312692,8879	772692,3126
655	312550,6570	772769,3097
656	312523,9219	772785,3508
657	312441,5777	772842,0293
658	312139,8699	773007,7535

659	312057,4935	773249,8903
660	312078,1176	773279,6218
661	312029,0616	773394,1519
662	311973,0982	773402,4256
663	311680,4800	773677,0800

664	311260,1579	774038,7105
665	311245,2400	774051,6600
666	311242,2900	774054,4700
667	311128,1000	774163,1100
668	311127,2700	774163,9000

669	311077,3700	774211,3700
670	311067,1800	774214,5000
671	311058,0493	774210,2656
672	311057,9719	774210,1810

§ 2.

Zidentyfikowane istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony Obszaru Natura 2000 PLB060008, zidentyfikowanych w granicach Parku:

Lp.	Przedmiot ochrony[1]	Stan zagrożenia	Opis zagrożenia
1	2	3	4
1.	A089 Orlik krzykliwy *Clanga pomarina*	A02.01 Intensyfikacja rolnictwa	Degradacja terenów żerowiskowych orlika krzykliwego poprzez zarastanie łąk i pastwisk przez krzewy i drzewa. Rozwój, mechanizacja i chemizacja gospodarki rolnej. Zajmowanie terenu przez inwazyjne rośliny obcego pochodzenia (nawłoć, dąb czerwony, czeremcha amerykańska itp.)
		B02.02 Wycinka lasu	Wycinka starodrzewów i podmokłych fragmentów lasów w pobliżu ekstensywnie użytkowanych łąki i pastwisk
2.	A224 Lelek zwyczajny *Caprimulgus europaeus*	A.07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych	Zubożenie bazy pokarmowej w wyniku stosowania środków ochrony roślin i insektycydów
3.	A122 Derkacz *Crex crex*	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja gospodarki łąkarskiej	Niszczenie lęgów i płatów siedlisk gniazdowych oraz żerowiskowych
4.	A236 Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*	B02.04 Usuwanie martwych i usychających drzew	Wycinka starych, obumierających i dziuplastych drzew. Usuwanie i wywożenie z lasów gospodarczych martwego drewna jako elementu niepożądanego w dotychczasowym modelu gospodarki leśnej
5.	A338 Gąsiorek *Lanius collurio*	A02.01 Intensyfikacja rolnictwa	Rozwój, mechanizacja i chemizacja gospodarki rolnej. Zajmowanie terenu przez inwazyjne rośliny obcego pochodzenia (nawłoć, dąb czerwony, czeremcha amerykańska itp.)
6.	A246 Lerka *Lullula arborea*	K03.04 Drapieżnictwo	Presja drapieżnicza obcych gatunków inwazyjnych oraz zwierząt udomowionych. Presja drapieżnicza obcych gatunków inwazyjnych – jenota oraz wychodzących i bezdomnych kotów i psów
7.	A230 Żołna zwyczajna *Merops apiaster*	A.07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych	Zubożenie bazy pokarmowej w wyniku stosowania środków ochrony roślin i insektycydów
8.	A307 Jarzębatka *Sylvia nisoria*	A02.01 Intensyfikacja rolnictwa	Rozwój, mechanizacja i chemizacja gospodarki rolnej. Zajmowanie terenu przez inwazyjne rośliny obcego pochodzenia (nawłoć, dąb czerwony, czeremcha amerykańska itp.)

[1] Uwzględniono wyłącznie przedmioty ochrony Obszaru Natura 2000 PLB060008 zidentyfikowane w granicach Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego

9.	A108 Głuszec zwyczajny *Tetrao urogallus*	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych (melioracje, odwodnienie, budowa nowych dróg, fragmentacja siedlisk	Intensywne i rozległe melioracje, głównie borów bagiennych i torfowisk, doprowadziły do nieodwracalnych zmian siedliskowych i zubożenia bazy pokarmowej głuszca. Obniżający się na skutek działalności człowieka poziom lustra wody ułatwia dostęp ssakom drapieżnym plądrującym lęgi tego gatunku oraz ludziom pozyskującym grzyby i owoce runa leśnego. Dynamiczna w ostatnich latach budowa nowych dróg, ogrodzeń, liczne uprawy leśne i wycinki powodują silną fragmentację siedlisk. Wycinka drzew i prace leśne wykonywane w okresie reprodukcyjnym doprowadzają do niepokojenia i opuszczania miejsc lęgowych przez głuszce

§ 3.

Proponowane cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLB060008:

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel do osiągnięcia w okresie obowiązywania Planu ochrony Parku
1	2	3
1.	A089 Orlik krzykliwy *Clanga pomarina*	Zachowanie urozmaiconej struktury krajobrazu obszarów rolnych, wraz z utrzymaniem elementów środowiska istotnych dla występowania gatunku (nisko koszone i wypasane użytki zielone). Zachowanie starodrzewów i podmokłych lasów w wyższych klasach wieku
2.	A224 Lelek zwyczajny *Caprimulgus europaeus*	Ograniczanie stosowania środków chemicznych w ochronie lasów
3.	A122 Derkacz *Crex crex*	Utrzymanie tradycyjnej, ekstensywnej gospodarki łąkowo-pastwiskowej w i w obrębie obszaru. Promowanie późnego i od wewnątrz do zewnątrz koszenia łąk. Zachowanie niewielkich fragmentów nie koszonych (nie wypasanych)
4.	A236 Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*	Ograniczenie gospodarki leśnej w wybranych enklawach najstarszych lasów i wyznaczenie ich jako centrów różnorodności biologicznej. Zwiększanie przeciętnego wieku lasu
5.	A338 Gąsiorek *Lanius collurio*	Ochrona zadrzewień, zakrzaczeń śródpolnych, oraz tworzenie nowych nasadzeń i pasów linowych drzew i krzewów. Ochrona szerokich miedz, terasów, ugorów, odłogów i nieużytków
6.	A246 Lerka *Lullula arborea*	Edukacja społeczności lokalnych (promowanie trzymania kotów niewychodzących) oraz przypominanie o obowiązku wyprowadzania psów na uwięzi. Intensywne pozyskanie łowieckie obcych gatunków inwazyjnych – silna redukcja liczebności, aż do (przynajmniej lokalnie) całkowitej eliminacji
7.	A230 Żołna zwyczajna *Merops apiaster*	Ograniczanie stosowania środków chemicznych w rolnictwie
8.	A307 Jarzębatka *Sylvia nisoria*	Ochrona zadrzewień, zakrzaczeń śródpolnych, oraz tworzenie nowych nasadzeń i pasów linowych drzew i krzewów. Ochrona szerokich miedz, terasów, ugorów, odłogów i nieużytków
9.	A108 Głuszec zwyczajny *Tetrao urogallus*	Najlepszą formą ochrony jest tworzenie rozległych stref ochronnych, do których nie wolno wchodzić osobom postronnym i nie prowadzi się tam gospodarki leśnej. Prowadzenie indywidualnych projektów czynnej ochrony gatunku

§ 4.

Propozycje działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów mogących odpowiadać za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania:

1) w zakresie ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin zwierząt i ich siedlisk zaleca się:

Lp.	Rodzaj działania ochronnego	Sposób wykonania i zakres	Obszar wdrażania działań ochronnych	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1	Sporządzenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynikającego z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2010, Nr 34, poz. 186)	Cały obszar Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

2) w zakresie monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, w ramach których zaleca się:

Lp.	Rodzaj monitoringu	Sposób wykonania i zakres	Obszar monitoringu	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1.	A089 Orlik krzykliwy *Clanga pomarina*	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Część Parku położona w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
2.	A224 Lelek zwyczajny *Caprimulgus europaeus*	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Część Parku położona w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
3.	A122 Derkacz *Crex crex*	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Część Parku położona w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
4.	A236 Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Część Parku położona w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
5.	A338 Gąsiorek *Lanius collurio*	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Część Parku położona w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
6.	A246 Lerka *Lullula arborea*	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Część Parku położona w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

7.	A230 Żołna zwyczajna *Merops apiaster*	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Część Parku położona w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
8.	A307 Jarzębatka *Sylvia nisoria*	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Część Parku położona w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
9.	A108 Głuszec zwyczajny *Tetrao urogallus*	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ minimum raz na 5 lat	Część Parku położona w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

3) w zakresie uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, w ramach których zaleca się:

Lp.	Rodzaj działań uzupełniających stan wiedzy	Sposób wykonania i zakres	Obszar wdrażania działań	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1.	Analiza liczebności i rozmieszczenia stanowisk głuszca	Działanie obejmuje wykonanie badań i ekspertyzy ornitologicznej, która będzie miała na celu aktualizację wiedzy na temat statusu populacji głuszca na tym terenie.	Część Parku położona w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

§ 5.

Nie wskazuje się potrzeby zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w obrębie tych gmin oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono Obszar Natura 2000 PLB060008.